

༡༡། །པོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོ་དང་། །ཏ་ེ་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །མདོན་པ་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སོ།། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་བའི་མཐའི་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་
གྱི་བསྟན་འཆོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་བསྟན་འཆོས་ལ་འཇུག་པ་དང་། བསྟན་འཆོས་དངོས་དང་།
བསྟན་འཆོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། མཆོད་པར་བཛོད་པ་ནི། རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོར་
པ་དང་མཐུན་པར། ཉན་པས་གཞན་དག་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཉན་པ་ལ་བསྦྱོར་བྱས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །གང་ལ་ན། རང་དོན་གྱི་བྱེད་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་ཞིག་ཤེས་བྱ་
ཀྱན་ལ་དོན་མཐོང་བའི། བོགས་སུ་གྱུར་པས་ཐུན་པ་སྟེ། ཉན་མོངས་ཅན་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་བཅོམ་པ་སྟེ། སྒྲར་མི་སྦྱི་བར་བྱས་པའོ། །གང་ཅེས་པ་སྦྱི་སྦྱི་ཡིན་ཡང་གཏན་བཅོམ་
ཞེས་པའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་ལ་འཇུག་སྟེ་ཉན་རང་ཡང་ཀྱན་ལ་ཐུན་པ་བཅོམ་
པར་འདོད་མོད་གྱི་གཏན་ནས་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་གསུང་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
དང་། དུས་དང་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་སྤོངས་སྦྱིབ་ཅི་
རིགས་པར་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་དོན་གྱི་བྱེད་པར་ནི། འཁོར་བ་ཉིད་ཀྱན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དང་། སྐལ་
བཀའ་བས་འདམ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལས་འགོ་བ་སྦྱབས་མེད་པ་རྣམས་སྐལ་བ་དང་མཆོམས་པར་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱུག་བརྒྱུད་བས་བྱངས་པར་མཛོད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལའོ། །བཤད་པར་
དམ་འཆལ་བ་ནི་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱུག་འཆལ་ནས། ཅི་བྱ་ན། ཆོས་མདོན་པ་
མཛོད་གྱི་བསྟན་འཆོས་ལེགས་པར་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཉན་མོངས་ལས་འཆོས་ཤིང་། འབྲས་བུ་རན་
འགོ་དང་སྤིད་པ་ལས་སྦྱོབ་པས་བསྟན་འཆོས་ཞེས་བྱའོ། །མཆོན་གྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོན་པ་བཤད་པ་དང་
མཛོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མདོན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་། བརྟམ་བརྟགས་པ་གཉིས་
ལས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་ནི། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ཐག་པ་མེད་པ་རྗེས་འབྲང་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐག་མེད་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྟེ། མཐོང་སྟོན་མི་སྟོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐག་མེད་གྱི་སྟོན་
པའི་གཞུགས་དང་། ཐག་མེད་གྱི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སོགས་དང་། ཡིད་ཤེས་སོགས་
སོ། །བརྟམ་བརྟགས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་མདོན་པ་དེ་ཐོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྱི་ཐོས་བསམ་སྟོན་བྱུང་དང་། སྦྱིས་
སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐག་བཅས་འདོད་གཞུགས་སུ་རི་རིགས་པར་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་བཞིན་
འཁོར་དང་བཅས་པ་གང་དང་། ཆོས་མདོན་པ་རྗེས་བྱེད་གྱི་བསྟན་འཆོས་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ན་ཐོས་

བསམ་ཡོད་ཀྱི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སྒོམ་བྱང་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ན་གཞན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་སེམས་པར་
རྩོལ་བའི་ཆེ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་བས་བསམ་བྱང་མེད་དེ། སྒོམ་བྱང་གོང་མ་གཉིས་དང་། སྟེས་སྟོབས་ཁམས་
གསུམ་ཅར་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཐོས་བསམ་དང་སྟེས་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ས་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱང་ཕྱང་པོ་བཞི་
བ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་བྱང་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམ་པའི་གཟུགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡོ། །དེའི་ཆེ་
ངེས་ཆིག་ནི། རང་མཆན་འཛིན་པས་ཆོས་སྟེ། བྱང་འདས་སམ། རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་
མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཡོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་རི་ལྟར་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་འདིར། མངོན་པ་
སྟེ་བདུན་སོགས་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་འཆོས་ཏེ། གཅེས་པ་རྣམས་དོན་དུ་སྟེ། ཆིག་གི་སྒོ་ནས་མིན་པར་དོན་
གྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆུད་

༩༩༽

བའི་ཕྱིར། འདི་ཚོས་མངོན་བའི་བསྟན་འཛིན་དེའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་དེ་ལས་འདི་ལྟར་བས་
གཞུང་འདིའི་གནས་ཚུལ་མངོན་བའི་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་གཞུང་འདིའི་མཛོད་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ན་གཞུང་འདི།
ཚོས་མངོན་བའི་མཛོད་ཡིན་ནོ། །གསུངས་བའི་དགོས་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར། ཚོས་མངོན་བའ་བསྟན། འདི་དང་པོར་
སྤྱད་བསྟན་པས་སློབ་དཔོན་འདིས་འཆད་བར་གྱུར་ཅེ་ན། ཚོས་མངོན་བའ་མ་བསྟན་ན་སློབ་མས་ཚོས་དབྱེ་མི་
ཁུས་ཤིང་། གང་གི་ཕྱིར་ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་
བའི་ཐབས་ལ། མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཛིན་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་འཆིང་བར་ཚོས་མ་སྟན་པས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
འདིར་འབྱུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་དེ་བས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་དེའི་རྒྱར་ཚོས་མངོན་བའ་འདི་ནི་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་སིལ་བྱར་གསུངས་ལ། ཀ་ཏུའི་བྱ་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་ཚོན་བདུན་དུ་བསྐྱས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་
ཏུའི་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱེག་ཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྟ་སྦྱོང་གིས། །ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་

༩༥༽

ལྷ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟན་ཆོས་མོ་འགལ་བྱས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་
ཆོགས་ནི་གང་པོས་བསྟུས། །ཅེས་འདོད་ལ། གཞན་དུ་ན། དེ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པ་མི་སྤང་བས།
གསུང་རབས་ལ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེའོ། །ལོ་ཅེས་པ་ནི། རྩེ་བྲག་དུ་སྤྲོ་བའི་ལྷགས་དེ་ལ།
མདོ་སྡེ་པས་བྱར་བ་བ་སྟེ། སྡེ་བདུན་ལ་འབྱུང་བ་དུ་མ་སྤང་བས་སྟོན་པའི་བཀའ་མིན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་དེ་དང་
དེས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྡེ་སྟོད་གསུམ་མ་ཆང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འདིར་གངས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་
བོར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྡེ་སྟོད་དུ་མ་གསུངས་པས་
སོ། །བསྟན་འཆོས་དངོས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་
བསྟན་པས། ད་ཤེ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་ན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་ད་ཤེ་བྱའི་ཆོས་
རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

༩༩

ཟག་བཅས་བཤད། ཟག་མེད་བཤད། དེ་དག་རྟེན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
ལམ་བདེན་མ་རྟོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །གང་གི་སྤྱིར་ན་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་
བྱས་དེ་རྣམས་ལས་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་
ནས་ཟག་པ་སྦྱེ་བར་འདོད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཟག་མེད་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་སྤྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་
འདུས་མ་བྱས་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་རྟགས་པ་དང་། རྟགས་
མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྣམ་མཁའ་ནི་མི་སྦྱིབ་པའི་རང་
བཞིན་གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པའོ། །བདེན་པ་བཞི་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་བྱའི་འགོག་པ་གང་དེ་ནི་གཉིན་པོས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ཡང་

༩༩༽

བར་གྱི་ཚིག་ཕྱིས་པ་སྟེ། བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤི་རྩ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅི་ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོར་རྟགས་འགོག་ཅིག་ཁོ་ན་ལམ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྟེ། ལྷན་རྫས་སམ་ཇི་སྟེད་པའི་བྲལ་རྫས་
ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །གཞན་དུ་ན། ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས། ཉན་མོངས་ཀྱན་གྱིས་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་ལྷག་མའི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སོ་སོར་
རྟགས་འགོག་ལས་གཞན་སོ་སོར་རྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི། རྩ་ཡོད་ཀྱང་རྩེན་མ་ཆང་བས་ཆོས་མ་འོངས་
བ་སྟེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤགས་བྱེད་པས་ནམ་ཡང་མ་སྟེས་པའི་ཆ་སྟེ། ལ་ལར་གཟུགས་གཞན་ལ་ལྟ་ཞིང་། ཡིད་
གཡེངས་པ་ན་བྱ་རོག་ཏུ་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་མི་སྟེ་སྟེ། བྱ་རོག་སྤང་བུང་ཡོད་པ་ན་ལྟ་འདོད་མེད་ཅིང་། ལྟ་བར་
འདོད་པ་ན། ལྷགས་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གསུམ་ནི། དྲེ་བྲག་སྤྲོ་བ་རྟག་རྫས་རང་དབང་ཅན་དང་། མདོ་
སྟེ་བ་རྟག་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་བསྟན་ལ་དབབ་པ་

༩༡༽

ལ། གནས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་བཞི་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་གངས་དང་བཅས་པ་དང་།
ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམས་བཞག་དང་། ཆོས་གསུམ་པོ་དེར་ཀུན་འདུས་པར་བསྟན་པ་དང་། ལམ་མ་རྟོགས་
པའི་ཁམས་ལ་རྣམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། སྤྱིའི་རྣམས་གངས་དང་།
ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམས་གངས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཅེས་བཤད་པའི་འདུས་བྱས་གང་ཞེ་
ན། རྒྱུན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་གཟུགས་དང་སོགས་པས་ཆོར་བ་འདུ་
ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་དེ་རྣམས་ཉིད་སོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་།
འགྲོ་བར་འབྱུང་བས་སམ། མི་རྟག་པས་ཟ་བས་དུས་དང་། རོན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་མིང་སྟོས་པས་གཏམ་
སྟེ། དག་གི་གཞི་དང་། ལམ་བདེན་ཡང་ལྷག་མེད་དུ་འདོར་བ་སོགས་མུང་འདས་སུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་
བཅས་པ་དང་བཞི་སྟེ། རྒྱ་དང་བཅས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དེ་

༩༡༽

སྐད་གཞི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་འདོད་ལ། གསུང་རབ་ཏུ་བཞིན་པོ་བོ་ཉིད་དང་དམིགས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྐྱར་བྱ་བ་དང་།
རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ། ལྷ་ལ་འདུག་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་འདུས་བྱས་གང་རྣམས་ཟག་
བཅས་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་ཉེར་ལེན་ཕྱང་པོ་སྟེ། ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་
ཞེས་པ་ལྟར། ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བས་སམ། མི་རྟོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟར། ཕྱང་པོ་ལས་ཉེར་ལེན་
འབྱུང་བས་དེ་སྐད་དོ། །རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་
པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །འདི་ལས་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ག་
པས་འདི་ག་རྟོན་དང་། འདི་ལ་ལྟ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་གནས་པས་ལྟ་བའི་གནས་སོ། །ཡང་སྲིད་པར་
འབྱུང་བས་སྲིད་པ་འང་ཟག་བཅས་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ་ཏེ། ཕྱང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། སྐྱ་དོན་དང་། བསྟན་པའི་དགོས་

༼ ༡༩ ༽

བ་དང་། དེ་ཚམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱ་བ་དང་།
ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱིས་དང་། ཚོས་ཀྱིས་དང་། སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱ་བའི་ཚོས་གསུམ་ཀྱིས་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། དེ་སྟེ་མཆེད་
ཁམས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་
ཞེས་པ་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནི། དབྱེ་ན་བཅུ་ཅིག་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མིག་སོགས་ལྔ་དང་། འོན་གཟུགས་
སོགས་ལྔ་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་གྱི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །བཤད་པ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ནི།
མིག་ན་བ། སྒྲ། ལྟ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཡིན་ལ། མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
ཤེས་གཟུགས་ཅན་དང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའང་རིགས་སྟེང་། འོན་ལྔ་ནི། གཟུགས་སྟངས་
རིག་བྱ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མིག་གི་གཟུང་འོན་སྟེ།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སོགས་པའང་རིགས་སྒྲེལ། དེ་ལ་གཟུགས་ཚས་ཅན། བསྐྱེན་གཉིས་སམ། བྱེན་ཉི་ཤུར་དབྱར་
 ཡོད་དེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱེབས་གཉིས་སམ། སྡོ་མེར་དཀར་དམར། རིང་མུང་། ལྷམ། ལྷམ་པོ་མཐོ་དམར་ཆ་
 ལེ་དང་། ཆ་ལེ་མ་ཡིན་སྤྱིན་དུ་རུལ། ལུག་ན་ཉི་གི་བ་སྤང་ལུན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རིང་
 སོགས་བརྒྱད་དབྱེབས་དང་། ལྷག་མ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཅ་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་སྟེ། ཁ་དོག་
 ཉིད་དང་དབྱེབས་ཉིད་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱ་གསུམ་འདོད་ཅིང་། མངོན་པའི་མདོ་སྟེ་བ་ནི། དབྱེབས་
 ཏོག་པས་བརྟགས་པ་རྩས་སྤྱོད་པར་བཞེད་ལ། རིགས་པའི་མདོ་སྟེ་བ་དེ་རྩས་སྤྱོད་པར་མངོན་ནོ། །སྐྱ་
 བོ། དབྱེན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟེན་མ་ཟེན་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ། སྟན་མི་སྟན་གཉིས།
 ལུང་དུ་མི་སྟོན་པ་སྟན་མི་སྟན་གཉིས་ཏེ། བཞི་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །ཟེན་པའི་སྐྱ་བཞི་ནི། ལྷ་དང་། དུ་བ་དང་།
 བེག་རྟོབ་

༩༩༽

དང་། དེག་མཆོག་གི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་དང་། མ་ཟེན་པའི་སྐྱེ་བཞི་ནི། སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། དུ་བ་དང་། སེབ་རྫོབ་དང་། བླ་
རལ་པའི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལོ། །རྩི་དེ་ཉེ་ན་ནམ་པ་རྒྱག་ཡོད་དེ། མངར་སྐྱར་ལན་མོ། ཆ་བ། ཁ་བ། སྐྱ་བ་ནམས་སྐྱེ་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་དེ་ཉེ་ན་བཞི་སྟེ། ཞེས་མི་ཞེས། མཉམ་མི་མཉམ་ནམས་སྐྱེ་དེ་ཉེ་ཡོད་པས་སོ། །རེག་བྱ་ནི།
དེ་ཉེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བཞི་འཇམ་རྩལ་ལྟ་ཡང་གང་བ། བཤེས་སྒྲོམ་གྱི་རེག་བྱ་ནམས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱི་མ་གསུམ་ནི། རྩི་བ་དང་། ཟས་དང་། སྒྲོམ་པ་འདོད་པའི་རྒྱུ་རེག་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་
མིང་གི་བཏགས་པའོ། །ནམ་པར་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤའ་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། ལུང་བསྟན་གྱི་
གཟུགས་རྒྱན་གང་ཞེག་རང་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་གཞན་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གནས་སྐྱབས་གྱི་
ཁུད་པར་མ་ཡིངས་པ་དང་། སེམས་ཡོད་པ་ལྟ་ཞོག་གཡེངས་པ་སྟེ། རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་ལས་གནས་པའི་སེམས་
ལ་གནས་པའི་ཆེ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་

༩༡༥༽

འབྲུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་ཡོད་ལ། རོ་བོའི་བྱང་པར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་
བྱང་པའི་གཟུགས་དེ་དག་དགེ་དང་མི་དགེ་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་ཡིན་ལ། ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཡང་དེ་འབྲེལ་
པས། དེ་གཅད་པའི་སྤྱིར། རྒྱའི་བྱང་པར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱར་བར་བྱས་པའི་འབྱུང་འགྲུར་དེ་ནི་
གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟར་རང་ཀུན་སྒོང་གི་སེམས་རིག་
པར་མི་བྱེད་པའོ། །འོན་ཏེ་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད། གཟུགས་ཅན་གང་ཞེ་ག་
ཉིན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཉིན་ནི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ས་དང་། ལྷ་དང་། མེ་དང་།
རྒྱང་གི་ཁམས་རྣམས་ཉེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུའི་གཟུགས་འཛིན་པས་ཁམས་རྣམས་སོ། །ཁམས་
དེ་དག་གི་ལས་ནི་གང་མཆན་ཉིད་ནི་ཅི་ཞེ་ན། རིམ་བ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་སོགས་པས་སྤྱད་བ་དང་། སྤྱིན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་

༩༡༤༽

བྱེད་པའི་ལས་སུ་གྱུབ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྲ་བ་དང་གཤེར་བ་དང་། རྫོ་བ་དང་། གཡོ་བར་སྤང་བའི་རེག་བྱ་སྟེ། ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་ལ། གཡོ་བ་ནི་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ཡུལ་གཞན་དུ་སྦྱེད་པའོ། །གསུང་རབ་ཏུ་སའི་ཁམས་སོགས་པ་དང་། ས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་ན་ས་སོགས་དང་སའི་ཁམས་སོགས་ལ་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ས་སེར་པོ་དང་། བྱ་བཞི་སོགས་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེར་མ་བཟུང་ཁྱེད་ཀྱང་པོ་དང་། ལྷུ་པོ་དང་། མེ་དམར་པོ་དང་། བྱ་གསུམ་སོགས། ལྷ་མེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བརྗོད་དོ། །རྒྱུང་ནི་ཁམས་གཡོ་བ་ཉིད་ལ་འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱུང་ཞེས་འདོགས་ལ། ས་སོགས་དེ་དང་འབྲ་བར་རྒྱུང་སྟེན་པོ་དང་། ལྷུ་པོ་སོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་འབྲ་བརྗོད་དོ། །འང་ནི་ཁམས་ལ་འདོགས་པར་མ་བཟོ་བའོ། །དེས་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག་ཏེན་པར་གྱུབ་པ་ཞེས་ཐོབ་སྟེ། སྤར་བ་ཤད་པའི་དབང་དོན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་སྦྱི་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

༩༡༽

གཟུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབང་དོན་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་བཞག་པ་ན་
ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་། ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་
འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཆོར་བའི་མཆན་ཉིད་གཙོ་བོར་རྣམ་
སྤྱོད་ཕྱོང་བའི་སེམས་བྱང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཙོ་བོར་ཡུལ་གྱི་མཆན་མ་འཛིན་པའི་སེམས་བྱང་། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་བཞི་ལས་རྩལ་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སོ། །ཕུང་པོ་དེ་
གསུམ་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་གྱི་གཟུགས་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བདུན་
ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་
པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་མིག་ཤེས་སོགས་རྒྱག་གོ། །སྐྱེ་མཆེད་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་རྣམ་

༩༡༩

ཤེས་ལུང་པོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཁམས་བདུན་རྣམས་སྤང་
འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུག་གི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་
སོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ནི། རྣམ་ཤེས་ལུང་པོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱི་
ཁམས་གང་ཞེ་ན། གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་དུག་པོ་ཉིད་ཀྱི་འདས་ཤིང་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་གང་དང་གང་
ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། ལུ་དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་པན་
ཚུན་འདུས་པས་རྫས་སྤྱོད་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྣམ་ཤེས་
ཁམས་དུག་ལས་ཟུར་དུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཁམས་ནི་བཙེ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ་རྟེན་དང་།

༩༩༽

བཏེན་པ་དང་དམིགས་པ་བྱུག་བྱུག་དུ་དབྱེར་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། ཚེས་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན། སྤང་
པོ་གཅིག་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཡིད་དང་། ཁམས་གཅིག་ཚེས་ཀྱིས་བྲིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ།
གཟུགས་སྤང་གིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཁམས་བཅུ་བསྐྱུས་ལ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་སྤང་པོ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་བསྐྱུས་ཞིང་། ཚེས་ཁམས་ཀྱི་ཚོར་འདུ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་གསུམ་
དང་། རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱུས་པས་སོ། །བསྐྱུ་བ་དེ་ནི་གང་ནས་འབྱུང་
ཡང་རྩང་མིག་དབང་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་སྤང་དང་། མིག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་ཏེ། གཞན་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཞན་དེ་དང་མི་ལྟན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཁམས་མང་བར་ཐལ་བར་སྤང་བ་ནི། མིག་རྣ་བ། སྤྱ་དང་གསུམ་ནི་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་ཉེར་
གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་གཅིག་དུ་

༼ ༣༠ ༽

བཟང་སྟེ། བྱེད་གཉིས་རིགས་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་། སྟོང་ཡུལ་གཟུགས་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
སྤྱ་འབྲས་བུ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་རྣ་བ་དང་། སྤྱ་ལའང་སྦྱར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉེན་མཛེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་། གཉིས་པ་སྦྱ་དོན་དང་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། དུ་མ་སྦྱངས་པ་ནི་ཕུང་པོའི་
དོན་སྟེ། མདོར་གཟུགས་གང་ཅི་མང་རུང་འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ཉན་གོའམ།
ཕྱིའིའམ། རགས་པའམ། སྤྱ་བའམ། ངན་པའམ། བྱ་ལོམ་པའམ། ཐག་རིང་བའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སྤྱ་འགྲོའོ་ཞེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁར་
དུའང་གསུངས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྦྱེ་ཞིང་། འཆད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་ཀྱི་སྦྱེད་མཆེད་
ཀྱི་དོན་ནོ། །རིགས་ཏེ་འབྱུང་གནས་སྦྱུ་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། འདུས་བྲས་ཀུན་རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་ཕྱི་མའི་
སྐལ་ཉམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འདུས་མ་བྲས་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྟོན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་

༼ ༣༡ ༽

ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དག་རིགས་རང་བཞིན་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཁམས་བཙུང་ཆར་རང་རང་གི་མཆན་
ཉིད་འཛིན་པས་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཅེ་ན། ཕྱང་པོ། སྐྱེ་མཆེད།
ཁམས་རྣམས་ནི་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
ཚྲངས་པ་སེམས་བྱང་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཉིད་དང་། གཟུགས་སེམས་དག་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་
ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣེ་འབྲེང་བརྟུལ་པོ་གསུམ་དང་། ཆོག་བསྐྱུས་པ་བར་མ་རྒྱས་པ་འདོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚྲངས་པ་གསུམ་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། གཅིག་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་།
ཟ་བ་པོའི་བདག་ཏུ་ཚྲངས་པ་གསུམ་སྒྲིག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་དེ་རྣམས་ངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བཞི་སྟེ།
སེམས་བྱང་ལས་ཆོར་འདུག་ཉེས་ཕྱང་པོ་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་

༼ ༣༣ ༽

ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་དང་། གཟུགས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཅིའི་བྱིར། སེམས་བྱང་གཞན་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཅིག་དུ་བསྟན་ཅིང་། ཚོར་འདུ་གཉིས་ལོགས་
སུ་ཕྱང་པོར་བསྟན་ཅེ་ན། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སེམས་བྱང་གཞན་རྣམས་ལས་བྱེད་གཉིས་ལོགས་སུ་ཕྱང་
པོར་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བས་བྱིམ་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་
ཚྱོད་པས་ཚྱོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་དང་། ཚོར་བས་འདྲོད་པ་ལ་ཞེན་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ལོགས་པ་བས་ལྟ་བ་ལ་
ཞེན་པས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལོག་པོ་བའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འོག་དུ་ཚོར་བ་རགས་པ་སོགས་འཆད་པའི་རིམ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་པའི་བྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འོ་ན། འདུས་མ་བྱས་
ཚོས་ཅན། ཕྱང་པོར་མ་བཤད་ཏེ། སྤངས་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་
རྣམ་དག་ངེས་ཚུལ་ནི། ཕྱང་པོ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལྗར་གོ་

༼ ༣༣ ༽

རིམ་ངེས་ཏེ། བྱེད་སྒྲ་མ་རྣམས་རགས་པའི་རིམ་བ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རིམ་བ་དང་། ལྷོད་སོགས་
ཀྱི་དོན་གྱི་རིམ་བ་དང་། ཁམས་ཇི་བཞིན་གྱི་རིམ་བ་རང་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཐོགས་བཅས་ཡིན་
བས་ཐམས་ཅད་བས་རགས་ཤིང་། མིང་བཞིའི་ནང་ནས་ཆོར་བ་རྒྱ་བ་རགས་བ་སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཆེས་
རགས་བ་དང་། ཡང་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ཕོ་མོ་དག་པན་ཚུན་གཟུགས་ལ་དགའ་ཞིང་དེའང་ཆོར་བའི་རོ་
ཟུང་བ་ལས་དང་། དེ་ལ་ཆགས་བ་ཡང་འདྲ་ཤེས་ལོག་བ་ལས་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་རིམ་བས་སོ། །ཡང་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྲ་རིམ་བ་ལྟར། ལྷོད་
དང་། ཟས་དང་། བྱ་ན་དང་། བྱན་པོ་དང་། ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཡང་གཟུགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
ཀྱི་འདོད་ཁམས་དང་། ཆོར་བས་བསམ་གཏན་རྣམས་དང་། འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་།

༼ ༣༥ ༽

ཐམས་ཅད་ལས་དེའི་སེམས་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འདྲུ་བྱེད་ཅམ་གྱིས་སྲིད་ཅེ་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་དེ་བཞིན་ནི་རྣམ་
ཤེས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་གི་གནས་སོ། །དེས་ན་རང་འགྲེལ་དེ་དག་ལས་རྣམ་ཤེས་
གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་མ་དག་གོ། །ཕྱང་པོ་ལྷའི་རིམ་པ་ངེས་པ་འདིས་གངས་ངེས་ཀྱང་གྲུབ་གོ། །དབང་པོ་ནི་
མིག་སོགས་དྲུག་ཏུ་གོ་རིམ་ངེས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དོན་སོགས་ནི་རིམ་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་
དྲུག་གི་གོ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་འགྲུབ་པས། དབང་པོའི་གོ་རིམ་
ནི། ད་ལྟའི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་མིག་སོགས་ལྷ་སྟོས་ལ་ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་། དུས་མ་ཡིན་
པའི་ཡང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིས་སྟོས་སོ། །དང་པོ་ལྷ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་གྱུར་པའི་དོན་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་སྤྱིར། མིག་སྟོ་རྣ་ རྣ་བ། ལྷེ་དང་བཞི་དང་པོར་སྟོས་ལ། ལུས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཡང་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིས་སྟོས་སོ། །དེ་བཞི་ལས་ཀྱང་གཞན་

༼ ༣༥ ༽

མིག་སྒྲ་གཉིས་ཆེས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་སྒྲ་སྒྲོས་ལ་དེ་གཉིས་ལས་མིག་ནི་ཆེས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་
སྒྲ་སྒྲོས་ཏེ། ཅུ་ལྷུང་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་ཡང་དེའི་སྒྲ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །སྒྲ་ལྟེ་གཉིས་ལས་སྒྲ་སྒྲུང་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྒྲོས་ཏེ། ཟས་ལྟེ་དང་མ་སྤྲད་པར་བྱི་ཆོར་བས་
སོ། །ཡང་ན་ལུས་འདི་ལ་རྟེན་རྗེ་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། མིག་གི་རྟེན་དང་པོ་ན། དེའི་འོག་ན་རྩ་བའི།
དེའི་འོག་ན་སྒྲའི། དེའི་འོག་ན་ལྟེའི། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་སལ་ཆེར་དེའི་འོག་ན་འོ། །ཡིད་ནི་དེ་རྣམས་ལ་རྟེན་པ་དང་།
ཡུལ་ནི་མི་གནས་པས་ཕྱིས་བསྟན་ནོ། །གཟུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྲེམ་ཆེད་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
འོ་ན་མིག་སོགས་བཅུ་ཆར་གཟུགས་ཡིན་ཡང་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཞེས་དང་། གུན་ཆོས་ཡིན་ཡང་
ཐ་མ་ཁོ་ན་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིག་གི་གཟུང་དོན་གཅིག་ལྟ་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱས་ཏེ། གཞན་ལ་མིང་
སོ་སོར་བཏགས་པས་བྱེ་བྲག་གི་དོན་དང་བསྟན་དུ་ཡོད་ཅིང་ཐོགས་པ་

༼ ༣༩ ༽

དང་བཅས་པས་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཅིག་ཕྱུ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་གཞན་ལ་མིང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་བྱེ་བྲག་གི་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོར་བ་སོགས་ཆོས་མང་
པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་པོ་
དེར་ཀུན་འདུས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བསྐྱ་བ་དང་། ཕྱང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་གཞན་བསྐྱ་
བ་དང་། ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་ཕྱང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་གཞན་ཡང་གསུངས་པ་དེ་
རྣམས་འདི་ལས་ཐ་དད་དམ་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་གང་རྣམ་
སྟབས་པས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ནི་མདོན་པའི་མདོ་སྟེ་བ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཕྱང་གིས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོག་
གམ་ངག་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཆད་ཅི་ཅམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་

༼ ༡༥ ༽

འཆོས་ཀྱི་ཆད་སྒྲི་ཀ་བྱུག་སྒྲིང་ཡོད་པ་ཙམ་རེ་ཆོས་སྤང་རེའི་ཆད་ཅེས་ཟེར་ལ། གཞན་ན་རེ་སྤང་སོ་དང་སོགས་
པས་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྱུང་བ་བདེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུ་གས་པ་རེ་ཆོས་སྤང་རེའོ་ཞེས་ཟེར་
འོ། །རང་ལུགས་ནི་དུག་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སོགས་སྒྲིད་པ་བརྒྱད་ཁྲིའི་གཉེན་སོར་
ཆོས་ཀྱི་སྤང་སོ་མ་ཐུན་པར་གསུངས་པས་སྒྲིད་པ་རེ་རེའི་གཉེན་སོ་རྒྱུ་གས་པར་སྒྲིན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་
ཆོས་སྤང་རེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་སྤང་སོ་ལྷས་བསྐྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་གཞན་ཡང་རྩི་
རིགས་པར་སྤང་སོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་འབྱུང་བ་རྣམས་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལེགས་
པར་སྒྲིད་དེ་རྩི་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་སོ་ལྷ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་སོར་བསྐྱ་བར་
བྱས་ཏེ། སྤང་སོའི་མིང་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་

༼ ༣༩ ༽

མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕུང་དང་ལྷག་མ་སེམས་འབྱུང་
ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པ་སོགས་དང་། ཟད་བར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བརྒྱད་པོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་
པས། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ངོ་
པོ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱས་པ་སོགས་དང་། འདོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་
འཆེའི་ཁམས་ནི། སེམས་བྱུང་ཡིན་པས། ཆོས་ཁམས་གྱིས་བསྐྱས་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ས་ཚུ་
མེ་རླུང་། རྣམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་བྱུག་གསུངས་པ་ལ། རྣམ་མཁའ་ཉིད་རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དང་པོ་བཞི་བཤད་ཟིན་ཅིང་རེག་བྱའི་ཁམས་སུ་འདུས་
པས་མ་གྲིས་སོ། །སྐར་ཁུང་དང་ཁ་སྒྲ་སོགས་གྱི་བྱ་ཁ་ནི་རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །བྲ་ཁ་ཅི་ཞེ་ན། ཉིན་
བར་སྤང་བ་དང་། མཚན་མོ་ཐུན་པའི་རང་བཞིན་

༼ ༣༩ ༽

ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ལོ་ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཅམ་
ཀྱིས་སྤེ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སྤུ་འདུས་པར་བསྟན་པའོ། །ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ནི་འདིར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཁམས་དྲུག་གི་ཉིང་འཆམས་སྦྱོར་བ་ནས་འཆི་བའི་བར་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པའོ། །བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བསྐྱུ་བ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཆན་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
ལས་བསྟན་ཡོད་དུ་བསྟན་མེད་དུ་ཞེ་ན་འདི་ནི་འདི་ནའོ། །པ་གི་ནའོ། །ཞེས་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཁམས་ནི་
གཟུགས་གཅིག་ཤུ་སྟེ། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མིག་གི་བརྒྱུད་དོན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་བསྟན་མེད་
དོ། །ཐོགས་བཅས་དུ། ཐོགས་མེད་དུ་ཞེ་ན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་གཞན་
འབྱུང་བའི་གོགས་སྤུ་སྤྱིར་པའི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། གཟུགས་

༼ ༣༠ ༽

ཅན་བཅུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཚེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྩལ་ཕྱན་བསགས་པ་མིན་པས་ཐོགས་
མེད་དོ། །སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ཐོགས་མེད་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་གསུམ་ཚན་ནི། དག་
བ་དུ། མི་དག་བ་དུ། ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཞེ་ན། དག་མི་དག་འི་ངོར་ལུང་མ་བསྟན་ཉིད་ཡིན་པ་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེ་
ན། ཐོགས་བཅས་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལས་གཟུགས་སྤྱ་གཉིས་མ་རྟོགས་པའོ། །བརྒྱད་ལས་གཞན་ཁམས་
བཅུ་རྣམས་དག་མི་དག་ལུང་མ་སྟན་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །འདོད་པར་རྟོགས་པ་དུ། གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དུ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་སུ་རྟོགས་པ་ཁམས་ཇི་རིགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁམས་བཅུ་བཞི་སྟེ། ཁམས་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཇི།
རོ་མེད་ལ། དམིགས་རྒྱུན་དེ་གཉིས་མེད་པས་སྒྲ་དང་ལྷེ་འེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་རྟོགས་སོ། །དེས་ན་བསྐྱབས་
གཟུགས་ཁམས་པའི་སྒྲ་ལྷེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱི་མཆེད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

༼ ༣༡ ༽

སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི། ལྷ་ལྷེའི་དབང་རྟེན་ཉིད་ལས་དབང་པོ་མེད་པར་བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
དང་། གྲེ་བླག་དུ་སྒྲོ་བ་ནི། རྟེན་མཛེས་པ་དང་། ཆོག་བརྗོད་པ་དང་། སྲིད་པའི་དབང་གིས་ལྷ་ལྷེའི་དབང་པོ་ཡོད་
པར་འཆད་དོ། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་། སྒོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས། དེར་
རྟོགས་པའི་ཡིད་དང་། ཆོས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་གྱི་རབ་
དབྱེ་ནི། ཟག་བཅས་དུ་ཟག་མེད་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་ཐ་མ་དེ་གསུམ་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ།
ལྷག་མ་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ནི། གཅིག་དུ་ཟག་བཅས་པའོ། །ཡང་རྟོག་སྒྲོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་ནི། རྟོག་པ་མེད་
ལ་སྒྲོད་པ་ཅམ་དག་ནི་དུ། རྟོག་སྒྲོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་དུ། རྟོག་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་སྟེ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལྷ་སྟེ། ཁ་བྱེར་ལྷས་པས་སོ། །ཐ་མ་ཡིད། ཆོས། ཡིད་ཤེས་གསུམ་ནི།
གཉིས་གཉིས་གཉིས་མེད་པ། སྒྲོད་པ་

༼ ༣༩ ༽

ཅམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བཙུ་བོ་རྣམས་ནི། རྟོག་སྤྱོད་གཉིས་གསུངས་པ་སྟེ།
མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཁམས་ལྷ་ཅི་ལྟར་རྟོག་མེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་གསུམ་ལས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱི། དེས་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྟོག་པ་ནི་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ། རྟོ་
རྟུང་གཅིག་པ་ལ་རྟུང་མེད་པ་ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོག་པ་ཐ་མ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས། གཡེངས་པ་ནི་དེས་རྟོག་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་
བྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་ཅད་ནི་རྗེས་བྲན་ཉིད་དོ། །ཡང་དམིགས་བཅས་དུ་དམིགས་མེད་དུ་
ཞེ་ན། དམིགས་བཅས་ནི། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱེད་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་
ངོ། །གཟུགས་ཅན་བཙུ་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ལྟན་མི་ལྟན་དང་། འདས་མ་འདས་ནི་དམིགས་པ་མེད་
པའོ། །བཞི་པ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཟིན་པ་དུ་མ་ཟིན་པ་དུ་ཞེ་ན། མ་ཟིན་པའི་

༼ ༣༣ ༽

མཚན་ཉིད་ནམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དགུ་སྟེ། དམིགས་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ནམས་དང་
སྒྲུའོ། །དེ་ལས་གཞན་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི་ཟིན་མ་ཟིན་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལྷའི་འདས་མ་འོངས་
དང་། ད་ལྷའི་གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་རེ་རེ་གྲུ་ཡང་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་མ་ཟིན་པ་དང་ད་ལྷའི་དབང་པོ་དང་། དེའི་
ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་དེ་སོགས་བཞི་ཟིན་པ་སྟེ། ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་
པའོ། །འབྱུང་བ་དུ་འབྱུང་འབྱུར་དུ་ཞེ་ན། རེག་གྲུའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དགུ་པོ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་ཁོ་ན་དང་། དེར་མ་ཟད་ཚོས་ཁམས་སྒྲིགས་གཅིག་
རེག་གྲུད་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་གྱུར་ཉིད་དེ། སེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཚོས་གྱི་པལ་ཆེ་གཉིས་ག་
མ་ཡིན་པའོ། །བསགས་པ་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི། རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པས་བསགས་པ་སྟེ།
ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །འོ་ན་

༼ ༣༥ ༽

གཙོད་བྱེད་གཙོད་བྱེད་སོགས་གང་ཞེ་ན། གཙོད་བྱེད་དག་ལྟ་བུ་དང་། གཙོད་བྱེད་ཤིང་ཏྟ་བུ་ཉིད་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་
ཁམས་གཟུགས་དེ་རྒྱུ་ཞེ་ན་ཡིན་ནོ། །གཙོད་བྱེད་གཙོད་བྱེད་བཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱི་བྱེད་བྱེད་ཤིང་
ལྟ་བུ་དང་། འཇམ་བྱེད་སྤང་ལྟ་བུ་ཡང་། ཁམས་དེ་བཞིན་ལོ། །སྤྱི་བྱེད་དང་གཞལ་བྱེད་ལ་ནི་མི་མཐུན་པ་སྤྱི་སྤྱི་
ཁ་ཅིག་ཁམས་དེ་བཞི་ཉིད་དེ་དག་དུ་སྤྱི་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མེ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བཞི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་དུ་སྤྱི་ལོ། །གཞན་དབང་སྤྱི་ལྟ་བུ་དང་སྤྱི་ལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། ཁམས་སོགས་མེད་
བརྒྱད་རྒྱལ་ཕྱན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་གཙོད་བྱེད་སོགས་མིན་ནོ། །ལྟ་བུ་བྱེད་བྱེད་གསུམ་ནི། རྣམ་སྤྱིན་སྤྱིས་
དུ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་འབྱུང་བ་དུ་ཞེ་ན། བར་གྱི་ཆོག་སྤྱིས་པ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྤྱིས་པ་འཇམ་ལ། འབྲས་བུ་དུས་
སྤྱི་སྤྱི་པའི་ལས་ནི་རྣམ་སྤྱིན་ཏེ། དེ་ལས་སྤྱིས་པ་འཇམ་ལ། རྒྱུ་དག་མི་དག་ལ་འབྲས་བུ་མིང་གི་ཏྟགས་ཏེ། རྣམ་
སྤྱིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལས་སྤྱིས་པས་རྣམ་སྤྱིན་

༼ ༣༥ ༽

སྐྱེས་དེ་དང་། ཟས་དང་སྐྱམ་མཉེ་སོགས་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་ངེ་ལེན་ཏེ། རྒྱས་པའི་རྒྱ་
བཞི་ལས་བྱུང་བ་མིག་སོགས་ནང་གི་ཁམས་ལྟོ། བོང་མ་ས་ལེགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཆངས་སྟོན་དུ་བཞེད་
ལ། དེས་མི་གཞོན་པ་ཙམ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་འབྱུང་བ་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཐུན་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མཐུན་མེད་དེ། ཤེ་བ་ལ་མིག་སོགས་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པས་
སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་མ་བཤད་དོ། །སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་གི་རྣམ་སྟོན་ལས་
སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་དགྲུང་འབྱུང་བས་སོ། །གདགས་པར་ཆོག་རྩལ་སྤངས་པས་ཆངས་པའི་དབྱངས་
བྱལ་བར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་སྟོན་ལས་རྒྱད་དེ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རྣམ་སྟོན་དངོས་ནི། མགྲིན་པར་
འབྱུང་བ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུང་བའོ། །རྒྱ་མཐུན་དུ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་བའི་མེད་དེ། རྒྱན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེས་
མཉམ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཅི་

༼ ༣༩ ༽

རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཅམ་ལ་བྱའོ། །བསྐྱལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་དོ། །རྒྱས་བྱང་ནི་མེད་དེ། ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་རྒྱལ་སྟོང་བྱས་པ་
བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་གཟུགས་ཅི་རོ་རིག་བྱ་ལ། བྱང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡོད་དེ། རྣམ་
སྤྲིན་སྐྱེས་ནི་ཟེན་པའི་ཆ་དང་། བྱང་བ་གཞན་གཉིས་ནི་མ་ཟེན་པའི་ཆ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྟག་པའི་རྩ་ས་དང་ལྷན་
པ་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ འདུས་མ་བྱས་དང་། འདུས་བྱས་ལས་ཀྱང་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་སྟུག་བསྐྱལ་
ལ་ཆོས་བཅོད་ཀྱི་དུས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ནི་བྱང་བ་གསུམ་ཅར་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ནི། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་བྱང་ཞིང་། བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་
བྱང་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་གསལ་ལོ། །ཡང་ན་རྩ་ས་དང་ལྷན་པ་དུ།
སྐད་ཅིག་མ་དུ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནི་རྟག་པའི་རྩ་ས་ཏེ།

༩༥༽

དེ་ལྟན་པ་ཚོས་ཁམས་གཅིག་ལུ་སྟེ། གཞན་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །འདི་ནི་རྒྱུ་ཡོད་བཞི་ལས་རྟེན་པའི་རྒྱུ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་བཟུང་མེད་
དང་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་རྒྱུ་མ་ཐུན་ལས་མ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། སྤར་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་སྟེ། འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱུ་མ་ཐུན་ལས་མ་རྒྱུ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་འབྲེལ་སྐད་ཅིག་མིན་པའོ། །དུག་
པ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པར་ནི། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་སྤར་མི་ལྟན་པ་ལས་ཐོབ་པ་དེ་མིག་ཤེས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་སྟེ། མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ལ། མིག་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་དང་།
མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏེ་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཡང་གི་སྤྱི་གཉིས་ག་
མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྟེ་བཞི་སྟེ། སྤར་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་བར་
སྟོན་དུ་སྤྱིས་པ་ན་མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ཅིང་།

༩༣༩༽

མིག་ཤེས་རགས་པ་དག་ནས། མེད་པས་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷས་འོག་སའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་མིག་ཤེས་རང་ས་ན་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་
གསར་དུ་ཐོབ་ལ། མིག་ནི་རང་ས་ན་སྤར་དུ་ཡོད་པས་གསར་དུ་མི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། ལུ་གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་
མེད་ནས་འདོད་པ་འཇལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་སྤིང་དུ་སྐྱེས་པ་ན་གཉིས་ཀ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ན་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྤར་ཡང་མེད་ལ་
གསར་དུ་མི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པ་ཕྱི་ནང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། ནང་གི་
ཁམས་ནི་དུ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། ནང་གི་ཁམས་ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་མ་རྟོགས་
པའོ། །དེ་དུག་ནི་ཕྱིའི་ཁམས་སོ། །དེས་ནང་གི་ཁམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པར་རྟོགས་པ། ཕྱིའི་ཁམས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་གཟུང་བ་ཁོ་ནར་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ཡང་རྟོན་བཅས་དུ། དེ་མཆོངས་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ཞེས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྟོན་བཅས་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་མཉམ་དུ་ངེས་པར་
ཡིད་

༼ ༣༩ ༽

ལ་བྱེད་པས་སོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་ནི། །དེ་མཚུངས་དང་། རྒྱུ་གིས་རྟེན་བཅས་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་
ནོ། །དེ་མཚུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད་པ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་གང་
ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་རྒྱག་གི་ལས་ནི། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁམས་རྒྱག་གི་ལས་ནི། དབང་པོའི་ཡུལ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། དམིགས་པ་བྱེད་
པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱག་གི་ལས་ནི། དབང་པོའི་རྟེན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་ཡིན་པས།
ལས་དེ་དག་བྱེད་མི་བྱེད་ནི། རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི། སྟེ་འགྱུར་རྟེན་
བཅས་དང་། མི་སྟེ་བའི་ཚོས་དེ་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་། མཐོང་སྤངས་དུ། སྟོམ་སྤངས་དུ། སྤང་བྱ་མ་
ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི། སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་

༩༥༠༽

ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་སོ་ལྷ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་རིགས་ལ། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་སྤང་བ་
མིན་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དོ། །གནས་མ་བྱ་བ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལུས་ངག་གི་
ལས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་ལགགས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་སོ་སྐྱེ་ནི་
མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་མཐོང་སྤང་མིན་ལ། སོ་སྐྱེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། ཆགས་བྱལ་གོང་མ་ལའང་། སོ་སྐྱེ་དང་ལྷན་པས་སོ། །ངན་སོང་
གི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ལ། ངན་
སོང་གི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཡིན་པས་སོ། །དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པ་སྒོ་ལྷའི་ཤེས་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་ནི་ཐོགས་གཟུགས་མིན་ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྒོ་ལྷ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་ནི་མཐོང་

༩༩༽

སྤང་མིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་ལོག་པ་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་
རྟགས་མིན་ཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་སོགས་བཤད་པ་ནི་ཡང་ལྟ་བུ་དུ། ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན།
མིག་གི་ཁམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཁམས་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་འཛིག་ལྟ་
སོགས་ལྟ་དང་། འཛིག་རྟོག་པའི་དང་། སྒྲོབ་པའི་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
དོ། །ལྟ་མ་ཁམས་སྤྱད་དང་བཅུ་བདུན་ནི་ལྟ་བ་མིན་པའོ། །ཅིའི་སྤྱིར། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོན་
འཛིག་རྟོག་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྒྲོ་བུ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ལྟ་ཅིག་པར་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་
སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་དེས་རྟོག་སྟེ། དེས་པར་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་རྟོག་པ་
མེད་པས་ཅི་ལྟར་མིག་ཀྱང་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་

༩༥༩༽

བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སམ་ཞེན་མིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེན་བ་དང་
བཅས་བའོ། །འོ་ན་མིག་ལ་ཏེན་བའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་ཏེན་བའི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་མཐོང་ཞེས་ངེས་བར་བྱས་བ་མིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཅིག་བ་ལ་སོགས་བས་བར་དུ་ཆོད་བའི་གཟུགས་
མཐོང་བ་མིན་བའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་བར་ཤེས་བས་མཐོང་ན་དེ་ཐོགས་མེད་ཡིན་བས་གཟུགས། སྤྱི་བ་བ་ཡང་མཐོང་
བར་འགྱུར་རོ་ལོ་ཅེས་བ་མདོ་སྤྱོད་བ་མིག་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འདོད་བ་འཐད་བར་སྟོན་བའོ། །ཅི་མིག་
གཅིག་གི་གཟུགས་མཐོང་ངམ། འོན་ཏེ་གཉིས་ཀས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་གཉིས་ཀ་དག་གི་ཀྱང་མཐོང་སྟེ། གཉིས་
ཀ་སྤྱེན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཁང་བ་གཅིག་དུ་མར་མེ་གཉིས་བྱས་ན། འོད་རྒྱས་བ་
གཅིག་གི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཀྱང་གི་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་བསྟན་ནོ། །དབང་སོ་དུག་ལྷལ་དང་

༩༥༣༽

སྒྲ་པ་ཞིག་གམ། འོད་དེ་མ་སྒྲ་པ་འཛིན་ཅེ་ན། མིག་དང་། ཡིད་དང་། རྣ་བ་གསུམ་ནི། དུལ་དང་མ་སྒྲ་པར་
འཛིན་ལ། ཁ་ཅིག་རྣ་བས་སྒྲ་ནས་ཀྱང་འཛིན་ཅེས་སོ། །སྒྲ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་ནི་མ་སྒྲ་པ་ལས་གཞན་དུལ་དང་
སྒྲ་ནས་འཛིན་ཏོ། །ཅི་དབང་པོ་བྱུག་དུལ་མཉམ་པའམ། འོན་ཏེ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་འཛིན་ཅེ་ན། སྒྲ་ཆོགས་དེ་
གསུམ་གྱིས་ནི་དབང་པོའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བའི་སྒྲེད་ཀྱི་དུལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་སྒྲ་ནས་དུལ་མཉམ་འཛིན་པར་
འདོད་ལ། མིག་སྒྲ་གཉིས་ནི་དུལ་མཉམ་མི་མཉམ་མ་ངེས་ཅིང་། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མིན་པས་མ་སྒྲུད་དོ། །དེ་ལ་
དབང་པོ་ལྟ་ནི། རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་ནི། མིག་འབྲས་ལ་གོ་སྟོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་
མ་འབྲས་པར་གནས་པ་རྒྱན་འབྲུམ་ཙམ་ཤིན་དུ་བྲངས་པའི་སྤྲགས་པས་བཀའ་པས་མི་འབྲེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
དབང་ཏེན་ལྟར་གོར་བུར་གནས་སྟེ། ཤེལ་ལྟར་བྲང་བས་པན་ཚུན་མི་སྤྱིབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣ་བའི་དབང་པོ་
ནི། དབང་ཏེན་

༼༩༩༽

ན་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གོ་བ་བཅུས་པ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོ་ནི་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ན་གནས་
སོ། །སྤྱི་དབང་པོ་རྒྱ་བ་ཕྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་དབང་པོའི་དབྱུས་ན་སྤྱི་རྒྱུད་མོ་ཙམ་ཞིག་སྤྱི་དབང་པོའི་རྩལ་
ཕན་གྱི་མ་ཁེབས་སོ། །ཞེས་གྲག་གོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྩལ་ཕན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཐེལ་ནས་སྤྱི་པོའི་བར་དུ་
ལུས་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །དེའི་བྱེ་བྲག་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལྷའི་སྤྱབས་ལྟ་བུ་དང་། པོའི་དབང་པོ་ནི་མཐེལ་ལྟ་བུ་
གནས་ཅེས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་ལྟར་ན་སྒོར་བ་བར་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་སྤེ་བ་ལྟར་ན་བར་མེད་ལ་མ་འབྲུར་
བའོ། །ཅི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་ལྷའི་ཡུལ་ད་ལྟར་ཡིན་ལ། ཐ་མའི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པ་
ལྟར། རྟེན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཉིད་ཡིན་
པས་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་། གཞན་སྒོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི། ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་མིག་སོགས་
རེ་དང་། འང་གི་འདས་པའི་ཡིད་དེ། བདག་

༩༥༽

རྒྱུན་གཉིས་གཉིས་སོ། ཁོང་མ་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་གནས་ཉོན་ཡིད་དུ་བཞེད་པས།
དེ་ལ་འང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་སོ། ཁོ་ན་དབང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་པ་ལ་མིག་སོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་ཞེས་
བྱའི། གཟུགས་སོགས་ནི་མིན་ཞེ་ན། མིག་སོགས་དེ་རྣམས་གསལ་མི་གསལ་དུ་འབྱུང་བས་མིག་ཤེས་
སོགས་གསལ་མི་གསལ་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྟེན་ནི་མིག་སོགས་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སོགས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་
པས་རྟེན་དུ་མ་བཤད་དོ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཤེས་ན་མིག་ཤེས་ཅེས་སོགས་དབང་སོའི་སྒྲོན་ས་བརྗོད་གྱི།
གཟུགས་ཤེས་ཅེས་སོ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས། མ་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟེན་མིན་པ་དེའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་ནི་ཡིད་
དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་ལ། མིག་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པ་སོགས་དབང་སོ་རྣམས་རྣམ་
ཤེས་གྱི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་མིག་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན་གྱི་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱིས་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། རའི་སྤྱོད་དང་། ལས་གྱི་

༩༩༩

ལྷ་གྲ་བཞིན་ནོ། །ལུས་དབང་ཡུལ་ཤེས་པའི་ས་མཚུངས་དབྱུང་བ་ནི། ལུས་གང་ལ་གནས་ཏེ། མིག་གི་
གཟུགས་རྣམས་ལྟ་བུ་ན། ཅི་ལུས་དང་། མིག་དང་། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམས། ས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནམ།
གཞན་གྱི་སའང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་མིག་དང་། གཟུགས་པ་ལྟ་དང་། མིག་ཤེས་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། དེས་བ་ནི་ལུས་ཅེས་བ་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཕྱང་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་།
ལུས་དབང་དང་། རྟེན་ཁོག་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་པས་རྟེན་ལ་གོང་མའི་ལུས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འོག་མའི་མིག་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། མིག་སྐྱེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་རང་ན་མིག་
མཆོག་ཡོད་པས་ལྟས་པས་ཆོག་པས། འོག་མའི་མིག་དམན་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །རང་སའི་
ལུས་ལ་རང་སའི་མིག་དང་། འོག་མའི་ལུས་ལ་གོང་མའི་མིག་སྐྱེད་པ་ནི་ཡོད་ཅེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། འདོད་
པའི་ལུས་ལ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟེན་པ་འོག་མའི་མིག་གི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བར་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། འོག་མའི་མིག་སྒྲན་ཅིང་། གོང་མའི་
 གཟུགས་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །རང་སའི་མིག་གི་རང་སའི་གཟུགས་དང་། གོང་མའི་མིག་གི་འོག་མའི་
 གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་ཤྱགས་ལ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་གཟུགས་
 མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །གོང་སའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་། འོག་སའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་དམན་པ་རྟེན་པ་
 མཆོག་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །རང་སའི་མིག་ཤེས་དང་སའི་མིག་དང་། འོག་མའི་མིག་ཤེས་གོང་མའི་མིག་
 ལ་རྟེན་པར་ནི་ཤྱགས་ལ་བསྟན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། བསམ་
 གཏན་གོང་མ་གསུམ་གྱི་མིག་ལ་རྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་འདིའི་ཡུལ་གཟུགས་ནི། གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་
 ཅད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་འདོད་པ་དང་། དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་
 ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོའི་

༩༥༽

མིག་ཤེས་དམན་ཡང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་མིག་མཆོག་ལ་རྟེན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། བལ་བས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་
རྟེན་ན་བྱ་བ་སྟོབས་ཅན་འབྲུག་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་རྟེན་ཁོག་པའི་གཟུགས་དང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གོང་འོག་
རང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེ། དང་པོ་དང་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ནི་འདོད་པ་དང་། དང་པོ་དང་
གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ནི་རང་ས་འདོད་
པ་དང་། གོང་ས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་། གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ནི་འོག་ས་དང་པོའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣ་བའང་མིག་རི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་རྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན་
ཞེས་སོགས་སྒྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་རྣམས་ནི་རྟེན་དབང་ཡུལ་ཤེས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
གི་ས་པ་ཉིད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་འོག་ས་ལྟ་བུ་དང་།
འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ས་པའོ། །ཡིད་ནི་མ་ངེས་རྟེ། སྣ་ཆོགས་སུ་

༩༥༩༽

འབྲུག་པས་སོ། །ཁམས་གང་། ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རང་གི་དབང་ཤེས་
དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་འོ་གཟུགས་སོགས་ལྷ་སྟེ། ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་
གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕྱི་ཤེས་བྱའོ། །ཡང་ཁམས་བཙུག་པ་རྒྱུད་ལས་བྱུག་པ་རྟག་པ་དུ། མི་རྟག་པ་དུ་ཞེ་ན།
ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་རྟག་པ་སྟེ། ཁམས་ལྷག་མ་བཙུག་པ་རྒྱུད་ནི་མི་རྟག་
པ་འོ། །སྤར་ནི་རྟག་ཇས་དང་། འདིར་ནི་རྟག་པ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །བདུན་པ་དབང་པོ་དུ།
དབང་པོ་མིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་དང་ཆོར་བ་ལྷ་དང་། དད་སོགས་ལྷ་དང་། གུན་ཤེས་བྱེད་
སོགས་གསུམ་གྱི་ཆ་རྣམས་དང་། ཁམས་གང་རྣམས་ནང་གིར་བཤད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ཏེ་
གཟུགས་སོགས་ཕྱི་འོ་ཁམས་ལྷ་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་ནི་དབང་པོ་མིན་ལ། འདིར་དབང་པོ་སྒྲོས་པ་ནི།
འོག་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པས་འབྲེལ་འོ། །ཁམས་

༼༥༠༽

བསྟན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཡུང་པོ་དང་སྦྱེ་མཆེད་བསྟུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་གཙོ་བོར་
ཁམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ལས། ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་གནས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། དབང་པོའི་རང་བཞིན་དང་།
འདུས་བྱས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། གངས་ངེས་དང་། དབང་པོ་
བརྒྱད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་དུ་སྟུ་བའི་དང་། མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་
ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་མཐར་དབང་པོ་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་རྒྱས་པར་འཆད་དེ། དབང་པོའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ནི་
དབང་སྟུག་དམ་པ་ལའོ། །ཅེས་པ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ན། མིག་སོགས་ལྟ་བོ་
རྣམས་ནི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྟེན་མངོས་པ་དང་། ལུས་

༼༥༽

སྤང་བ་དང་། རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་སྦྱེད་པ་དང་། རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །པོ་མོ་སྟོག་ཡིད་བཞི་རྣམས་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ།
ཕྱོད། །ཕྱོད། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ལུ་མ་སོགས་དབྱིབས་དང་། ང་རོ་དང་སྦྱོད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་གཉིས་དང་། བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱར་ནས་རིས་མ་སྤྱན་གནས་པ་
གཉིས་དང་། ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྤྱན་པར་
འཇུག་པས་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་མ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །ལོ་ཅེས་པ་མདོ་སྟེ་པ་མིག་ནས་སྟོག་གི་བར་
དབང་པོ་བདུན་ནི་རི་རྒྱུད་བཤའ་དཔེ་དོན་གྱི་མ་རྣམ་ཉིད་ལས། གཞན་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་
སྟོན་པའོ། །བདེ་སོགས་ལྷ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་།
སྤྱུག་བསྐྱལ་དག་ལས་ཞེ་སྤང་དང་། གཏང་སྟོམས་ལས་གཏི་ལུག་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དད་སོགས་ལྷ་དང་

༼༥༩༽

ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ན་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་བདེ་སོགས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་
བྱེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མིག་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་ཚོས་ཅན། ནང་གི་དབང་པོ་དྲུག་ཞེས་བྱས་ཏེ།
གཟུགས་སོགས་རང་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། བྱི་དོན་ནི་དབང་པོ་མིན་ནོ། །པོ་མོའི་མཚན་མ་ནི། ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། དབང་པོ་ཞེས་གཞག་སྟེ། པོ་ཉིད་ཞེས་པ་རང་བཞིན་ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་
དང་། གཡོ་བ་དང་། མོ་ལ་སེམས་པའི་སེམས་པ་དང་། མོ་ཉིད་དེ། དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་ང་རོ་དང་། གཡོ་བ་དང་
བསམ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོག་དང་། ཚོར་བ་རྣམས་དང་། དད་སོགས་ནི་དབང་པོར་འདོད་དེ།
སྒྲིད་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རིམ་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་དང་། སྤར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
མགོ་གཞོན་ཅིང་། ལམ་འབྲེན་པས་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཀུན་

༼༥༣༽

ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། གུན་ཤེས་དང་། གུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དབང་པོར་བཞག་
སྟེ། བྱིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གོང་མ་གོང་མ་ཐོབ་པ་དང་། བྱི་མས་བྱང་འདས་དང་། སོགས་པས་
རིམ་པས་མཐོང་སྤངས་དང་། སྒོམ་སྤང་སྒྲོང་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱངས་ངེས་ནི་གཤམ་ཏེ། དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་སོགས་འདུ་བྱེད་
སོགས་དང་། ངག་ལག་པ། ཀང་པ། རྒྱབ་འདོམས་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོ་བ། ལེན་པ་འགྲོ་བ། གཤམ་པ། འདོར་བ།
གུན་དུ་དགའ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པས། དབང་པོ་ཁ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེན་མི་བྱ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
ལྟར་ན། མིག་སོགས་དྲུག་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ། དེ་དྲུག་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །པོ་མོའི་དབང་
པོས་རྟེན་དེའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་ལ། སོག་གི་དེ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དགུ་གུན་བྱང་ཐུན་མོང་གི་གཞིའོ། །ཆོར་
བ་ལྷས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

༼༥༽

ཉིད་དུ་བྱེད་ལ། དད་སོགས་ལྡན་ཆེན་གྱི་ཆོག་སོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་
བར་བྱེད་པ་རྗེ་སྟེན་དབང་སོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེན་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་སོགས་དབང་སོར་མི་
འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འཆད་པས། ཡང་ན་ཅེས་པ་སྟེ། འཇུག་ཕྱོགས་དང་ལྗོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་རྟེན་མིག་སོགས་བྱུག་དང་། དེ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་སོ་མོའི་
དབང་སོ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་དང་། ཉེ་བར་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ཆོར་བ་ལྟ་སྟེ། འཇུག་ཕྱོགས་གཞན་
བཞི་ལས་དབང་སོ་བརྒྱ་བཞིའོ། །འཇུག་པའི་དེ་བཞིན་དུ་ལྗོག་ཕྱོགས་བཞི་ལ་བརྒྱད་དེ། ལྗོག་པ་སྟེ་ལྟ་འདས་
ཀྱི་རྟེན་དད་སོགས་ལྟ་དང་། དང་སོར་ཟག་མེད་སྟེ་བ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་། རྒྱ་གནས་པར་བྱེད་པ་ཀུན་ཤེས་པ་
དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ཉེ་བར་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ཐ་མ་སྟེ། དེ་ལས་དབང་སོ་གཞན་བརྒྱད་ཡིན་པས་
དབང་སོ་དེ་སྟེན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་གོ་རིམ་ཡང་དེ་དག་གོ།

༩༥༽

གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་གཞན་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་བརྒྱད་ཁོན་སྐབས་སུ་བབ་པས་
འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་ལྷའི་ངོ་བོ་དང་། ཇི་མེད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལོ། དང་པོ་ནི། ལུས་འདིར་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་ཉེན་པའི་ཚོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
དབང་པོ་ལོ། །ལུས་ཚོར་སེམས་པ་པན་འདོགས་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ནི་
ཡིད་ཤེས་ཏེ་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
ཡིད་བདེ་བ་མིན་ལ། སྟོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་ནི་མེད་པས་སོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དེ་ལུས་ཚོར་དང་།
ཉན་པར་ཚོར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་། དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་རྣམས་ན། སེམས་ཚོར་སེམས་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་
པ་གཏུང་བར་སྟོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །གཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་

༩༥༩༽

སེམ་གདུང་བར་མར་སྤྱོད་བཏོ། །ལུས་སེམས་གང་གི་བར་མ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་བར་མཏོ། །དེ་དབང་སོ་གཅིག་
དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་རང་གིས་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་བུ་བདེ་བ་ཡིད།
ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དབང་སོ་དགུ་ནི་ལམ་གསུམ་དུ་རིམ་པ་ལྟར། དབང་སོ་སྤྱི་མ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་བཞེ་མཐོན་དུ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཞུགས་པས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་སོ་
ཡིན་ལ། སྟོམ་ལམ་ལ་བདེན་བཞེ་མཐོང་བེན་ཤེས་ཤིང་གོམ་པར་བྱེད་པས་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་སོཏོ། །མི་སྟོབ་
ལམ་ལ་བདེན་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལྡན་པས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་བསྟན་ལ་དབབ་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྟེན་ཚུལ་དང་། གཏོང་ཚུལ་དང་།
དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བྱ་དབང་སོ་དུ་ཡིས་ཐོབ་པ་དང་། དབང་སོའི་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ནི། དབང་སོ་ཉིར་
གཉིས་ལས། ཟག་བཅས་དུ། ཟག་མེད་དུ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་སོགས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་བྱི་མ་

༩༥༥༽

ཐག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྟོག་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དག་
སྟེ། བཅུ་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་དང་། དད་སྟོགས་ལྟ་བུ་བཤིད། ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་དགུ་ལ་ཐག་
བཅས་ཐག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །ཡང་ན་སྟོན་དུ་ནམ་སྟོན་མིན་པ་དུ་ཞེན། སྟོག་ནི་གཅིག་དུ་ནམ་སྟོན་
ནོ། །ཁོ་ན་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་ཤིང་འདྲུ་བྱེད་འཛོག་པའི་སྟོག་དེ། གང་གི་ནམ་སྟོན་ཡིན་ཞེན། ཁ་ཅིག་ལོངས་སྟོན་
ཆེར་སྟོན་པའོ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྟེ་བ་སྤྲ་མའི་ཆེ་ལྟག་ཡོད་པ་བྲངས་པས་ནམ་སྟོན་དུ་བཞེད་ལ། སྟོབ་
དཔོན་དང་བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོག་དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མ་ཐུས་གནས་པ་ཡིན་པས་སྟོག་དེ་ནམ་སྟོན་མིན་ལ།
སྟོག་གཞན་ནི་ནམ་སྟོན་ནོ་ཞེས་སོ། །བཅུ་གཉིས་ལ་ནམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེན་
ཐ་མ་བརྒྱད་དགེ་བ་ཁོ་ན་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་རྒྱས་བྱུང་ནི་མིན་ཅིང་ལྟག་མ་ཡིན་ལ།

༼༥༽

ཡིད་དང་ཚུལ་ལ། དགེ་ཉན་སོགས་ཀྱི་ཆ་མིན་ཅིང་། རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་རྣམ་སྤྲིན་
དང་བཅས་པ་དུ། མ་བཅས་པ་དུ་ཞེ་ན། ཡིད་མི་བདེ་དེ་གཅིག་ཕུ་ནི། དགེ་བ་ཟག་བཅས་སམ། མི་དགེ་བ་ཁོ་
ནར་ངེས་པས་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཀུན་རྟོག་གིས་ཁྱད་པར་གྱི་སྤྲེད་པས། ལུང་མ་བསྟན་མེད་ཅིང་།
མཉམ་བཞག་མིན་པས། ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས་སོ། །བཅུ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀ་ཏེ། བཅུ་
གང་ཞེ་ན། ཡིད་དང་ཚུལ་བ་ཡིད་མི་བདེ་ལས་གཞན་བཞི་དང་། དད་སོགས་ལྔ་ལོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་
བདུན་དང་། སྟོག་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཉིད་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་དང་མ་བཅས་པར་
བྱུང་བོ། །ཡང་དགེ་བ་དུ་མི་དགེ་བ་དུ། ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཞེ་ན། དགེ་བར་ངེས་པ་ནི་དད་སོགས་ལྔ་དང་། ཐ་མ་
གསུམ་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི། དགེ་མི་དགེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཁ་ཆེ་བར་འདོད་ལ། གཞན་ནི་ལུང་
མ་བསྟན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཡིད་དང་ཚུལ་

༩༥༽

བ་གཞན་བཞི་ལ་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་དང་། གཞན་མིག་སོགས་བདུན་དང་། སོག་ནི་རྣམས་
བ་གཅིག་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ལོ། །དབང་པོ་གང་ཁམས་གང་དུ་རྟོགས་ཞེ་ན། འི་མེད་གསུམ་མ་རྟོགས་བ་
བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་རྟོགས་སོ། །འཕྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་རྟོན་མི་མངོས་པའི་ལས་
སྤངས་བས་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། ལུས་དང་ཞིང་མི་དགོ་བ་མེད་པས་རྒྱ་མ་ཐུན་སྦྲེས་དང་། རྣམ་སྦྲེན་སྦྲེས་ཀྱི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱན་ཅིང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་མེད་པས་ཡིད་མི་བདེ་སྟེ།
དག་ནི་གཉིས་ཆོག་གོ། །འི་མེད་དང་དེ་བཞི་མ་གཏོགས་བ་བཙུག་ནི་གཟུགས་ཁམས་སུ་རྟོགས་སོ། །དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྦྲེང་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མ་རྟོགས་བ་སོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དད་
སོགས་ལྟ་སྟེ་བརྒྱུད་གཟུགས་མེད་དུ་རྟོགས་སོ། །ཡང་མཐོང་སྤང་དུ། སྟོམ་སྤང་དུ། སྤང་བྱ་མིན་བ་དུ་ཞེ་ན།
ཡིད་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་

༩༩༽

བདེ་སྤྲོད་སྒྲིམས་གསུམ་ནི། མཐོང་སྤངས་དང་མཚུངས་ལྡན། མཐོང་སྤངས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་སྤང་དང་། ཟག་མེད་དག་སྤང་བྱ་མིན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་
སྤང་བྱ་ནི། ཡིད་མི་བདེ་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་སྟོག་སྤྱད་བསྐྱེད་ཏེ། དགྲུ་ནི་སྒྲིམ་པས་སྤང་བྱ་ཉི་དང་། དང་
སོགས་ལྷ་པོ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་སྤང་བྱ་མིན་པ་དང་། ཡང་གིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁ་སྒྲིམ་སྤང་ངོ་། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་
སྤང་བྱ་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་རྟེན་ཚུལ་ནི། ཁམས་གང་དུ། དབང་པོ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པ་དུ་རྟེན་ཅེ་ན། འདོད་
པར་རྩལ་སྦྱེས་མིན་པའི་སྦྱེ་གནས་གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་སྟོན་ལུས་སྟོག་གཉིས་རྟེན་དེ། དེའི་ཆེ་ཡིད་དང་།
བཏང་སྒྲིམས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་མིན་མོ། །དེ་ཡང་རྩལ་ཏེ་སྦྱེ་བས་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། རྩལ་སྦྱེས་དེའི་སྐལ་བ་དང་
པོའི་མི་ལྟ་བུ་མཆན་མེད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ལྷ་དང་། སྟོག་སྟེ་དུག་གམ། མཆན་མ་ཅིག་པ་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་
བདུན་ནམ་མཆན་གཉིས་པས་བརྒྱད་དེ།

༩༩༽

དེ་ནི་ངན་འགོ་ན་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྟོག་ཏེ་བྱུག་གོ། །གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་
སྟོག་ཅིག་ཏུ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི་ཁམས་གང་དུ་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་དུ་གཏོང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་
དུ། འཆི་བ་ན་སྟོག་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དེ་གསུམ་དང་།
མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་འགག་ལ། འདོད་པར་ཅིག་ཆར་འཆི་བ་ལ། མཆན་ཉིད་པ་ལ་དེ་བརྒྱད་པོ་མོའི་དབང་
པོ་སྟེ། བཅུ་འཕམ་མཆན་གཅིག་པ་ལ་དགུ་འཕམ་མཆན་མེད་ན་བརྒྱད་འགག་ཅིང་། རིམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་ནི་ལུས་
སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་ཏེ། བཞི་འགག་གོ། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་ན། གནས་སྐབས་བྱུག་པོ་
ཐམས་ཅད་དུ། སྤར་གྱི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྔ་ཡང་འགག་པས་མནན་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཐོབ་ཚུལ་
ནི། དབང་པོའི་སྐབས་སུ་དབང་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་
དབང་

༼༦༩༽

པོ་དུས་འཛོལ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་བཞི་འཛམ་ཡོད་པ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། དག་བཙུག་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུས་
འཛོལ་སྟེ། དང་པོ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་གུན་ཤེས་བྱེད་པ་གུན་ཤེས་པ་ཡིད་བཏང་སྟོམས་རྣམས་དང་། བཞི་པ་ནི་
དད་སོགས་ལྟ་གུན་ཤེས་པ། གུན་ཤེས། སྤང་བ་ཡིད་རྣམས་དང་། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་
གང་རུང་གཅིག་གིས་སོ། །བར་པ་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན།
དད་སོགས་ལྟ་བཏང་སྟོམས་ཡིད་དེ། བདུན་ནམ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན། དེ་བདུན་དང་
གུན་ཤེས་པ་སྟེ་བརྒྱད་དམ་པལ་ཆེར་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་ན། དང་པོ་ཐོབ་བྱེད་དགུ་དང་། ཆགས་
བྲལ་སྟོན་འགྲོས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ན། གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
ལས་གང་རུང་གཅིག་སྟེ། དགུས་ཐོབ་སོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་དག་བཙུག་པ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གི་
ཐོབ་པར་བཞག་པ་དང་། ཅི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། དབང་པོ་

བརྩ་གཅིག་ནམས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བཞད་པ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ། བདེ་སོགས་གསུམ་གྱི་
 དེམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སྤྱད་པའི་བྱིར་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་རྩལ་འགའ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལས་
 ཉམས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ན་ཡིད་བདེ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ཏེ། གསུམ་
 ལས་ཐོབ་ན་བདེ་བས་ཐོབ་ཀྱི་བདེ་སོགས་གསུམ་དུས་གཅིག་མི་སྤྱད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནམས་རྩིས་
 མཚུངས་པས་སོ། །ལྷ་པ་དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་གང་དང་། དེས་པར་དབང་པོ་དུ་ལྷན་སྦྱད་པར་བྱ་
 གྱེ། བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དེ། གསུམ་ལས་གང་རུང་དང་ལྷན་པ་ལ་དེས་པར་དེ་གསུམ་ལྷན་
 འོ། །ལྷག་མ་ནམས་ནི། ལྷན་མི་ལྷན་མ་དེས་སོ། །བདེ་བ་དང་ལུས་དབང་དག་རེ་རེ་དང་ལྷན་པ་ལ་དེས་གསུམ་
 དང་རང་རང་སྟེ་བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །མིག་དང་སོགས་པས། ན་བ་སྣ་ལྟེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་དང་ལྷན་པ་ལ་དེ་གསུམ་དང་
 ཁྲིམ་བྱེད་ལུས་དང་རང་རང་སྟེ་ལྷ་དང་ལྷན་ནོ། །

༩༩༽

ཡིད་བདེ་དང་ལྷན་པ་ཡང་། དེ་གསུམ་དང་བྱེད་བདེ་བ་དང་། རང་ཉིད་དེ་ལྷ་དང་ལྷན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ལྷན་པ་ནི། ལུས་སློག་ཡིད་ཚོར་བ་བཞི་སྟེ། བདུན་དང་ལྷན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་ཆགས་
བྲལ་ལ་མི་ལྷན་པས་མ་སློས་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་མེད་ཀྱི་འདི་ལ་མེད་པ་མིན་
ནོ། །མོའི་དབང་པོ་དང་སོགས་པས་གཞན་གྱིས་ལྷན་པ་བཤད་ཟིན་འཆད་པས། པོ་དབང་དང་ཡིད་མི་བདེ་
དང་། དད་སོགས་ལྷ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ལ་སྤྱེས་པ་བདུན་དང་རང་རང་
དང་། དད་སོགས་ལྷ་ལྷན་པ་ལ་དེ་ལྷ་དང་ངེས་གསུམ་མོ། །ཀྱན་ཤེས་དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་རེ་རེ་
དང་ལྷན་པ་ལ་ངེས་གསུམ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དང་སོགས་ལྷ་རང་རང་སྟེ། བཅུ་གཅིག་ངེས་པར་ལྷན་ནོ། །ཀྱན་
ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལྷན་པ་ལ་ལུས་སློག་ཡིད་ཚོར་བ་བཞི་དད་སོགས་ལྷ་རང་ཉིད་དེ་བཅུ་གསུམ་རྣམས་
དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དབང་པོའི་ནང་ན་ཉུང་ལྷན་དེ་དུ་

༩༩༽

དང་ལྷན་ཞེ་ན། དགེ་ཙམ་མེད་དེ་འཆད་ཅིང་ནང་ན་དབང་པོ་ཉུང་བ་དང་ལྷན་པ་ན་ལུས་དང་ཆོར་བ་ལྷ་དང་། སློག་
དང་ཡིད་དེ། བརྒྱ་དང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་འང་། གངས་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ། བརྒྱད་
གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་། སློག་དང་། ཡིད་དང་། དགེ་བ་དང་སོགས་ལྷ་རྣམས་དང་ངོ་། །བྱིས་པ་ནི་ཤེད་
མ་བྱེ་བ་སྟེ། བརྒྱ་དང་སྤང་དོར་བྱིས་དམིགས་དང་། སྤང་གཉེན་ལ་ཤེད་མ་བྱེ། བློ་པོ་དང་། མཁས་པ་དང་།
འཕགས་པ་འདི་ལྷས་གངས་པ་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་བྱི་མ་སྟེ། འགའ་ཞིག་དུ་ཐེག་ཆེན་པས་ལྷས་གངས་པ་འདི་
བྱིས་པ་ཉན་ཐོས་པ་འང་བཤད་དོ། །གང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་དུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། མང་པོ་ལྷན་པ་
ལ་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ལྷན་ཏེ། བྱི་མེད་གསུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་འོ། །དེ་ཡང་མཆོན་གཉིས་པ་དབང་པོ་ཆང་
བའོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་གངས་བཅུ་དགུ་ལྷན་སྟེ། པོ་མོ་འདི་མཆོན་གཉིས་དང་བྱི་
མེད་ཀྱན་ཤེས་ལྷན་

༩༩༩

བ་དང་། གཞན་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་སྟེ་མ་རྟོགས་པས་སོ། །བསྐྱབ་བར་ནི་སྲིད་པ་ལས་ཀྱན་དང་ལྷན་པ་
འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པ་དང་། མི་དང་ལྷན་སྦྱེས་པ་དང་། དགེ་རྩ་མ་ཆད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །སྤྱི་ལོ་གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། ཅི་འདུས་བྱས་རྣམས་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ཐ་དད་པར་སྦྱེའམ། ཁ་ཅིག་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྦྱེ་བའང་ཡོད་དམ་ཅེ་ན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་
གཞི་ལྷན་ངེས་ཏེ། གཟུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་བྱུང་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
གཞི་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་སྦྱེ་བཞི་མེད་ཅིང་། གཞན་བཞི་ལོ་སྦྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་དང་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྱོད་
རབ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྩལ་ཀྱི་དང་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་པོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་
དང་། གཉིས་

༩༩༽

བ་ནི། རགས་པའི་ནང་གི་ཚུང་མཐོ། །དེ་ལ་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་ཡང་མེད་པའི་བསགས་
པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ། རྩས་བརྒྱད་རེས་བར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
སྟེའོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དང་། རང་ཉིད་དེ་རྩས་དགུ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་ཏེ། དབང་པོ་
གཞན་མིག་ན་བ་སྤྱ་ལྟེ་དང་ལྟན་པ་ལ་དགུ་དང་། རང་རང་སྟེ་རྩས་བརྒྱ་སྟེ་ཞིང་། དེ་ནམས་ལ་སྤྱི་ཡོད་ན་རེ་རེ་
མནན་ནོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་ལ། སྤྱི་མེད་སྤྱ་རབ་སྤྱག་བསྡུལ་
རྩས་དུག་ཅས་སྤྱར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུས་པ་རེ་རེ་ལ་རྩས་བརྒྱད་མཉམ་སྤོར་ཡོད་ཀྱང་སྤྱ་བ་ཤེར་སོགས་འགའ་
ཞིག་ཁོ་ན་དམིགས་པ་ནི་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་དེ་དམིགས་པ་སྟེ་བྱེད་པ་ལན་ཚུའི་བྱེ་མ་སྟེས་པའི་
རྩས་མཉམ་ཡང་ལན་ཆའི་རོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་རྩས་ཀྱི་དོན་ཡང་འབྱུང་བཞིན་ཅི་རྩས་ཀྱི་རང་གི་

༩༩༽

མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དང་གཞན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་ནོ། །གསལ་བར་མ་དམིགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་
ཡོད་པར་ནི་བྱེད་ལས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་ཅིང་རྒྱུན་དང་སྤང་ན་མངོན་དུ་འང་འབྱུང་ཏེ། ལྷགས་མེ་དང་སྤང་ན་
ནལ་ནལ་པོ་དང་། ཚུ་གང་རེག་དང་སྤང་ན་སྤང་བ་དང་། ཤིང་གྲུད་ན་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་
རེ། འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ནི་ས་བོན་ཏེ། ལུས་པའི་སྒོ་ནས་
ཡོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་ཏེ་རྗེས་སུ་ནི་མེད་དེ། ཤིང་གི་ཕྱང་པོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཟེར་རོ། །སྡེ་པ་འདི་དག་ནི། འདུས་པ་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་རྗེས་བརྒྱད་སོགས་གོག་
པ་ཐ་དད་ནི་སྒྲོར་བར་བཅས་སམ། བར་མེད་དུ་གནས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་བརྒྱུང་བས་པན་ཚུན་
མི་འགྲེས་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི།
སེམས་

༩༩༽

དང་སེམས་བྱང་གཉིས་ངེས་པར་ལྟན་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་། ངེས་པར་ལྟན་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ལུས་དང་གི་བ་
མ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་སྤྱི་ཐོབ་པ་དང་། ནི་མིན་ནོའམ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་དང་ལྟན་
ཅིག་མི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་།
མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ངེས་པར་མཚུངས་ལྟན་དང་། མ་ངེས་པའི་
མཚུངས་ལྟན་དང་། གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།
སེམས་བྱང་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། དབྱེ་བཞི་ངེས་པའི་སེམས་བྱང་ནི། དབྱེ་གངས་སྡེ་ཚན་ལྔ་སྟེ། སྤྱིར་གྱི་ས་མང་
པོ་དང་། སོགས་པས་དགེ་བའི་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལྷང་

༩༥༽

དུའི་ས་བ་སྟེ། དེའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་ལྟེ། དང་པོ་མཚམས་ཀྱི་ས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་
ལ། ཚོར་བ་སྤྱོད་བ་དང་། སེམས་མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བ་དང་། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། བྱེད་འདོད་པའི་འདུན་བ་དང་། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་བ་ལས་སྦྱེས་པའི་རེག་བ་དང་།
ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་བར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་བྲོས་ཏེ་ཤེས་རབ་དང་། དན་བ་དམིགས་བ་མི་བརྟེན་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
བ་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་དང་། མོས་བ་འདོད་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཅེ་གཅིག་བ་སྟེ། བཅུ་ནི་ས་མང་ཞེས་
བ་སྟེ། བལ་ཆེར་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྤྲ་བས།
དེ་ནི་རེ་ཤིག་རྒྱན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་བར་དཀའ་ན་སྐད་ཅིག་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་སྒྲན་
སོགས་ཀྱི་རོ་སོགས་དབེར་བྱས་ཏེ་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་ནི་སེམས་དྲང་བ་ནི་དད་བ་སྟེ་དེ་དང་ལྡན་ན་ཉོན་
མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་

༩༥༩༽

བའི་རྟོག་པ་དང་བར་འགྱུར་བ་ནོར་བུ་ཚུ་བླངས་ལྟ་བུ་ལོ། །བག་ཡོད་པ་དག་བའི་ཚོས་སྒྲོམ་ཞིང་ཅེས་སུ་བྱེད་པ་
དང་། འེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་སེམས་སྒྲོམ་ཞིང་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་བའི་དང་།
འོག་ནས་འཆད་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་། དག་བའི་རྩ་བ་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་
གཉིས་ཏེ། གཉི་ལྷག་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པས་སྦྱིར་གྱི་མང་ངོ་། །རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་གཞན་ལ་འཇོ་
མི་འཆམ་པ་དང་། བཙོན་འགྱུས་དག་བ་ལ་སེམས་སྒྲོ་བ་སྟེ། བཅུ་ནི་དག་བའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། བལ་ཆར་
རྟག་ཏུ་དག་བའི་སེམས་ཉིད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་བའི་སྒོངས་པ་མ་རིག་པ་
དང་། བག་མེད་པ་དག་བའི་ཚོས་མི་སྒྲོམ་པ་དང་། ལེ་ལོ་དག་བ་ལ་སེམས་མི་སྒྲོ་བ་དང་། མ་དད་པ་སེམས་མ་
བླང་བ་དང་། ལྷགས་པ་ལུས་སེམས་ལྷི་བ་སྟེ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་དང་། རྟོད་པ་སེམས་

༩༥༩༽

ནམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བལ་ཆེར་རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
ཉིད་ལ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །བཞི་བ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཞེས་བྱས་ཏེ།
བལ་ཆེར་རྟག་ཏུ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཉིད་ལ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། སྤྲ་རྒྱས་སུ་འཆད་པའི་ཁོ་བ་དང་།
འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཡོ་དང་། སྤ་དོག་དང་། འཆིག་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་། སེར་སྣ་དང་། རྒྱ་དང་།
རྒྱགས་པ་འཆད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་བ་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་ཅམ་དང་། སྒྲོམ་
སྤང་དང་། ཡིད་གྱི་ས་པ་ཁོ་ན་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མ་ངེས་པའི་ས་བརྒྱད་ནི། དབྱིག་
ཤེས་གྱི་སྒྲོམ་ཆིག་དུ། རྟོག་དང་སྒྲོད་དང་འགྲོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་ཉིད་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་
ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་བྱུག་དང་ལྟ་བ་སྟེ། ཞེ་བདུན་རྩ་བར་
དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ལྟ་བུ་མ་ངེས་པ་

༼༡༣༽

ཡིན་པས་སྒྲིམ་ཆིག་དེ་རྣམས་མི་སྒྲོང་གསུང་ཡང་། དེ་ཤེས་རབ་ལ་རྟགས་པས། སྒྲིམ་ཆིག་རིགས་སོ། །དེས་
ན་ཞེ་དྲུག་པ་རྩས་ཡོད་དང་། འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དྲུག་ནི་རྟགས་ཡོད་དེ། བརྗེད་ངས་བྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་། རྣམ་གཤེད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་
དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིད་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་
གྲུང་ན་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ནི། སྤྲེ་ཆོན་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པས་དེ་སྐད་དེ། དེ་ལ་
གཉིས་ཉི། འདོད་པའི་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགོ་
བའི་ས་པ་ནི། བྱེད་ལས་སེམས་ཉེར་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། ལྟར་གྱི་སྤྲེ་ཆོན་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཉོག་སྒྲོད་དང་
བཅས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདི་རྣམས་ལ་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་

༩༥༩༽

འགྲོད་པ་ཡང་མནན་ནོ། །གཉིས་པ་མི་དགོ་བ་ནི། ཉི་ཤུ་འབྲུང་སྟེ་མ་རིག་པ་ཅམ་ལས་ཆག་སོགས་ཉོན་མོངས་
གཞན་མེད་པས་མ་འདྲེས་པ་དང་། ལྷ་བ་ལོག་ལྷ་དང་། མཆོག་འཛིན་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ལ་དང་པོ་བཅུ་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བྱག་དང་། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། བྲེལ་མེད་པ་དང་། རྟོག་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་རྣམ་འབྲུང་
བའི་སྤྱིར་ཉེ། ལྷ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མི་དགོ་བ་འདོད་ཆགས་སམ། ཁོང་ཁོའམ། ང་རྒྱལ་
ལམ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་། ཁོ་བ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་འེ་ས་པ་བཅུ་དང་། དགོ་བ་བྱས་ཞིང་
སྟོག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཉེར་གཅིག་འབྲུང་སྟེ། ས་མང་ཉི་ཤུ་དང་། རང་རང་
རྣམས་འབྲུང་བས་སོ། །བཞི་བ་སྤྱིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འདོད་པའི་འཛིག་ལྷ་དང་། མཐར་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་
ནི་ཁྱོད་ལ་བཙོ་བརྒྱད་འབྲུང་སྟེ། སྟེ་ཚན་དང་པོ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བྱག་དང་། རྟོག་སྤྱོད་རྣམས་
འབྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱིབ་པ་ལས་

༩༥༥༥༥

གཞན་མ་སྐྱེ་བ་པ་ནི་སྤྱོད་ལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དང་པོའི་བཅུ་དང་རྟོག་སྤྱོད་དག་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། ཉི་འོག་
བ་ནི་འགྲོད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡང་འདོད་པས། དེ་ལྟ་ན་བཅུ་གསུམ་མོ། །གཉིད་ནི་མི་ལམ་
མི་བས་གནས་སྐབས་ཏེ། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པས། སེམས་ཀྱན་ལ་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར།
གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་མནན་བས་ཉེར་གསུམ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མའི་མཚུངས་ལྡན་ནི་འདོད་པའི་
མཚུངས་ལྡན་དེ་ལས་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་འགྲོད་པ་དང་། གཉིད་དང་མི་དག་བ་གཡོ་རྒྱ་རྒྱགས་པ་བོར་བའི་
སྤྱོད་པ་སོགས་བདུན་དང་། ཁོང་སྤྱོད་དང་འཇམ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་བོ་ན་མེད་
དོ། །དེ་རྣམས་དང་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ན་མེད་ལ། དེའི་གོང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་
ན་དཔྱོད་པ་མེད་ཅིང་། ཡང་གི་གཡོ་རྒྱ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་ནི། སེམས་བྱུང་ཁ་
ཅིག་གི་བྱུང་བར་

༩༥༩

སྟོན་ཏེ། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་མ་གུས་
བ་ལུས་དག་གི་སྐྱར་བསྟེ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འཛིགས་པས་དབང་མི་སྐྱར་བ་ནི་རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་ནི།
དམ་པ་སྦྲད་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་དགེ་བ་ལ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ནི། རོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་།
ཁྲིལ་ཡོད་པ་ལོ། །དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དགའ་བ་ནི་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
པ་ནི་དད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྟེད་པ་ལོ། །གུས་པ་ཉིད་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའི་རོ་ཚ་ཤེས་པ་སྟེ། དགའ་གུས་
དེ་གཉིས་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དག་ན་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། དེ་ན་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དེ་
དག་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་མགུས་ལ་བསམས་ཀྱི། ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ལ་མ་
བསམས་སོ། །རྟོག་སྟོང་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྟོག་པ་དང་སྟོང་པ་རིམ་བ་བཞིན་སེམས་རྩིང་བ་
དང་ཞིབ་པ་ཉིད་དོ། །ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེ་ན། ང་རྒྱལ་ནི་པ་རོལ་སོ་

༼༡༡༽

ལས་བདག་ལྷག་ཅེས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། རྒྱགས་པ་ཉིད་ནི་རང་གི་ཚོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་པའམ། གང་བ་གཞན་གྱི་ལ་ལྟོས་ནས་མིན་པའོ། །ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ་ནི། སེམས་དྲང་བ་ནི། བཞི་
པ་ནི། འབྲེད་པས་ན་སེམས་དང་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་གསུང་རབ་ལས་
མིང་དེ་གསུམ་ཐ་དད་ཏུ་བཏགས་ཀྱི། རོན་ནི་གཅིག་གོ། །གོང་མ་པ་ནི་དེ་གསུམ་པལ་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
བརྒྱད་དང་། གཙོ་བོར་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་ཚོགས་བྱུག་ཡིན་པས་དོན་ཐ་དད་
ཏུ་བཞེད་དོ། །བརྒྱན་སྦྱན་པོ་བཀོད་པར། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །རང་སེམས་བདག་ཉིད་ཡིད་
ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
གསུམ་དོན་གཅིག་པ་ལྟར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དབང་པོ་ལ། རྟེན་པས་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་པས་
དམིགས་པ་དང་། དམིགས་

༩༥༽

བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཙོད་བས། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་པར་ལྡན་པས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་དོན་གཅིག་གོ། མཚུངས་ལྡན་དེའང་རྣམ་པ་ལྡེ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་གཉིས་
ཉིན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བཞེན་པས་ཉིན་དང་། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་དང་། སེམས་སྟོན་
པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱང་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་རྣམ་པ་དང་།
དུས་གཅིག་པས་དུས་དང་། རིགས་འབྲུ་རྩལ་རེ་རེ་བར་འབྲུ་བས་རྩལ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྡན་པའི་
འདུ་བྱེད་ལ་གསུམ་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་གཞན་བསྟན་པས་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱི་དོན་ནི་མདོར་བྱང་པོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཉིན་ནས། མདོན་པ་བ་ཐམས་ཅད་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་ནི་སྦྱག་བསྟུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། རིག་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུ་བྱས་སུ་བཞེད་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་
བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱོ་བ་རྣམ་གཟུགས་སེམས་སེམས་བྱང་ལས་རྩལ་གཞན་པ་དང་།

༩༥༽

མདོ་སྤེལ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་དེ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྩས་སུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རང་གི་གནས་སྐབས་ཅན་ལས་རྩས་གཅིག་དང་། ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་གནས་
སྐབས་མི་རྟག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། གནས་སྐབས་ཅན་སེམས་སོགས་ཀྱང་དུ་མར་ཐལ་ཞིང་།
གནས་སྐབས་ཅན་སེམས་ནི་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་གནས་སྐབས་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱང་གཅིག་དུ་ཐལ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཐལ་ཞིང་། གསུམ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་ཆད་མས་མ་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཡན་ལག་གི་དོན་བདུན་ཏེ། ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དང་། སློག་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་། མིང་གི་ཆོགས་སོགས། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྩས་གཞན་སྤང་ལ་ཁལ་ལྡན་བྱེད་ཐག་པའམ། འབྱར་བྱེད་སྤོང་ལྟ་
བུའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ།

༩༠༽

གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལྡན་པ་ལོ། །གསར་སྐྱེད་ལ་འང་ཟག་མེད་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། སྤར་བ་སྤྲུལ་མ་
ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་སོགས་སྤར་ཐོབ་པ་ཉམས་ནས་སྤར་ཐོབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་
པོ་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་གསར་སྐྱེད་གཉིས་དང་། ཐོབ་ནས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་དང་དེ་གཉིས་
རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་། སོ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ཡེ་ནས་ལྡན་པ་སྟེ། ལྡན་པ་གསུམ་དང་ལྔའོ། །དེས་ན་ཐོབ་པ་
ནི། ཆོས་ལྡན་གྱི་དུས་ཡིན་ལ། མ་ཐོབ་པ་ནི་ལྡན་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་གསུམ་སྟེ། འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ཉམས་པས་མ་སྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མི་ལྡན་པ་དང་། སོ་
སྤྱི་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡེ་མི་ལྡན་པ་ལོ། །འདི་དག་ཆོས་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་
རྒྱུ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། གཞན་རྒྱུ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཆོས་རང་

༩༡༽

རྒྱུད་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དམིགས་གསལ་ནི་རྟགས་འགོག་དང་། རྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དག་
རྒྱན་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པས་དེ་བཀག་པའི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཡོད་དོ། །དུས་
གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་། སོ་སོར་དུས་རྒྱུ་པ་གསུམ་ཏེ། ཆོས་འདས་པ་ལ་ཐོབ་པ་བྱ་མཆོག་ལྟར་དང་ལ་ལྗིང་
བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གིབ་མ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་པ་དང་། བེའུ་ལྟར་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ། དུས་གསུམ་དང་། མ་འོངས་པ་
དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལའང་སྦྱར་ཏེ། སྦྱིར་བཏང་རོ། །ཆོས་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་རིམ་པ་བཞིན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་ལས་གང་རུང་དེར་གཏོགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ཁམས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་
ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་དེ། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྟགས་མིན་གྱི་ཁམས་གསུམ་དང་། རྟགས་འགོག་ཟག་བཅས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་དང་། དེ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་ཀྱིས་ཐོབ་
པ་ཟག་མེད་དོ། །སྟོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་མི་སྟོབ་པ་ལོ། །སྟོབ་པ་དང་
མི་སྟོབ་པ་གཉིས་མིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་མིན་གསུམ་ཏེ། རྟགས་འགོག་

༼ ༡༩ ༽

སྒྲོབ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སྒྲོབ་པ་དང་། དེ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྒྲོབ་པ་དང་། དེ་སོ་སྒྲོབ་ཐོབ་པ་དང་།
རྟགས་མིན་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་མིན་ནོ། །མཐོང་སྤང་གི་ཐོབ་པ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་གི་ཐོབ་
པ་སྒྲོམ་སྤང་སྟེ། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་དང་། རྟགས་འགོག་སོ་སྒྲོབ་ཐོབ་པ་སྒྲོམ་སྤང་དང་། དེ་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་སྤང་བྱ་མིན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །ཡང་དུས་གསུམ་པའི་
ཅེས་པའི་དམིགས་གསལ་ནི། མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་བསྟན་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི། སྒྲོབ་ས་ཚུང་བས་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་ཁོ་
ན་སྟེ། སྤྱི་ཕྱིར་སྒྲིབ་མེད་པས་འདས་པའི་འདས་པ་ཁོ་ན་སོགས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེ་ན། མངོན་ཤེས་ལུང་
མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་ཚུང་གི་སྤྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་སྒྲོབ་ས་ཆེ་བ་བས་སྤྱི་ལྟན་ཅིག་སྒྲིབ་
གསུམ་ཀ་ཡོད་དོ། །མ་སྒྲིབ་པའི་ཡིན་པར་མ་བད་སྒྲིབ་ས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་གཡོས་ཀྱན་ནས་
སྤང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་

༼༤༩༽

བར་རིག་བྱེད་ཀྱི་འང་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། ཀུན་སྒོང་སྟོབས་ཚུང་བས་སོ། །ཅི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ཐོབ་
པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་དགེ་མི་
དགེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། ལྟན་ཅིག་
དང་སྤྲིས་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཉིད་དེ། དབྱ་བཙམ་པ་
དང་དགེ་ཙུ་ཆད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །དུས་ནི་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་སྤྲི་སྤྲི་ལྟན་ཅིག་པ་
གསུམ་སྟེ། ཆོས་རང་ཡོད་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་ཆོས་ད་ལྟར་བ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་མེད་
དོ། །འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་དང་། བྱི་མེད་ཀྱི་འང་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་གསུམ་རེ་སྟེ། མ་
ཐོབ་པ་ནི་རྟོན་དབང་བཙན་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞིན། ཆོས་དབང་མི་བཙན་པས་འདོད་པའི་རྟོན་ཙན་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་
དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ཐོབ་

༩༩༽

བ་བཞི་ནི། འདོད་པ་ན་སྲོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ལ་འང་སྒྱར་བས་གསུམ་
ཆན་བཞི་པའོ། །མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡེ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྒྲ་བ་འདོད་ལ། སོ་སྐྱེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་མི་འོས་པས་སོ། །མ་ཐོབ་པ་དེ་རི་ལྟར་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
ཆོས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་དེ་ཐོབ་པ་དང་། ས་གོང་འོག་འཕོས་ནས་རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་། མ་ཐོབ་པའི་
ཐོབ་པ་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མ་རྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ནི་འཕགས་ལམ་རྟེན་པས་ཉམས་
ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་འཕོས་པས་དང་། སྲིད་ཅིའི་སོ་སྐྱེ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་
པར་སྐྱེས་པས་ཉམས་ཏེ། འཕོས་པའི་སོ་སྐྱེར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་གཉིས་གང་
ལ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཐོབ་པའི་ཆོས་དེ་
དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དག་

༩༥༽

ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། རྫོབ་པའི་རྫོབ་པས་ནི་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བས་སྤྲུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་
འཆད་དོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་སོགས་བཤད་པ་ནི། སྐལ་མཉམ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐལ་མཉམ་ཞེས་པའི་རྩ་ས་
ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འབྲ་བ་སྟེ། རིས་མ་ཐུན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ་སེམས་ཅན་དུ་འབྲ་ཅི་
དང་། ལྷ་ཆོགས་སུ་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་སེམས་
ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོངས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འདོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་རྩ་ས་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་
དུས་གཞན་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེར་མི་གཏེར་བར་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་ཅིག་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་
རྣམ་སྟོན་ནོ། །དེའི་ལྷ་དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་འཁོད་པས་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསམ་

༩༩༽

གཏན་བྱུང་པར་ཅན་བཞིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་ཞེ་གནས་ཅམ་ལ་རྟེན་ནས། སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པའོ། །ས་བསམ་གཏན་གྱི་
གངས་ཐ་མ་བཞི་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཡིད་བྱེད་ནི་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་འདོད་པས་སྟོམས་
འཇུག་གོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདི་དག་བ་ཁོ་ནའོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེས་ནས་སྤང་
བྱུང་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཉམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྐྱེད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བས་སོ། །གང་ཟག་ནི་སོ་སྐྱེའི་སྟེ།
འཕགས་པ་ནི་འདི་ལས་ལྷང་བའི་གནས་ལྟ་བུར་གཟིགས་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་བསམ་
གཏན་ལྟར་དུས་གསུམ་པ་ཐོབ་པའམ་ཞེ་ན། འབད་པས་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། སེམས་མེད་པས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
ལ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་གྱི་སེམས་མེད་

༼༥༽

བས་མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་
ཉིད། གཙོ་བོར་ལྷག་མཐོང་ལ་ཉེན་ནས་ཆོར་འདུ་འགགས་པ་སྟེ། བྱད་པར་འདི་ནི་ཆོར་འདུའི་སྐྱོན་ས་དེ་དག་ཞི་
བར་གནས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་གི་ངེས་འབྱུང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཇུག་གོ། །ས་སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རོ་
བོ་དགེ་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་། ལན་གངས་གཞན་གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། སྤྱོད་བར་མ་ངེས་ཏེ་གསུམ་
དང་། གང་ཟག་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་འཕགས་པའི་དང་། སྤྱོད་བ་འབད་བས་ཐོབ་གྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཅམ་གྱིས་མིན་བས་སྤྲུམ་བཞིན་དང་པོར་ད་ལྟར་བ་དང་། ཕྱིས་འདས་པ་དང་ལྷན་གྱི་མ་འོང་
པ་མི་ཐོབ་ལོ། །དམིགས་གསལ་ཐུབ་པའི་འགོག་པ་ནི། སྤྱོད་བས་མིན་གྱིས། ཟད་པ་མ་མཐུན་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་འཐོབ་ཅེས་པའོ། །ཁ་ཆེད་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་སྤྱོད་ས་པ་དག་དང་པོར་ཏེ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་
ནས་འོག་ས་ལ་ཞུགས་

༩༩༽

བ་ལངས་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་སྒོམ་སྤངས་སྤངས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་དེ་མིན་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་པ་བདེན་པ་མངོན་ཏེ་གས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་དང་། སྲིད་ཅེའི་མཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་གཉིས་བཙོ་བརྒྱད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་སྦྱུང་བཅུ་ཅུ་བཞི་བར་མ་ཆད་པར་སྒོམ་པས་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤངས་ཟིན་པས་སྲིད་ཅེའི་སྤང་བྱ་ལས་མེད་ལ། བར་དེར་འགོག་པ་སྦྱིད་ནས་
བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉེན་
ཅན་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་མིན་ལ་བྱུང་པར་ནི་འགོག་པ་དང་པོར་སྦྱིད་པ་ནི་བཀའ་བས་སྒོ་
གསལ་བ་མིའི་ནང་དུ་སྦྱིད་ཅིང་། ཕྱིས་ནི་སྤང་ཉམས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱིད་དོ། །སྤང་མ་ནི་འདྲིས་པས་
སྦྱིད་སྒྲ་བས་དང་པོར་ཡང་གཉི་ཀའི་ཉེན་ཅན་ནོ། །བསྐྱུ་བར་ནི་དང་པོར་འདོད་པ་སྦྱིད་པར་བཤད་དོ། །དེ་
རྣམས་སྤང་བའི་སེམས་ནི། འདི་བ་འདུ་བ་སེམས་འདས་པ་རྫས་གྲུབ་དང་།

༩༩༽

མངོན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དབང་བཅས་ཀྱི་ལུང་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། དབྱིག་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ག་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བ་དང་། བཅས་པས་ཡིད་ཤེས་དང་། ས་སྡེར་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་ན། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དང་། བཞག་ན་ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་དང་། རིག་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་བཞེད་དོ། །གོང་མ་པ་ནི་འདི་གསུམ་ཤེས་རིག་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བཞེད་ལ། ཀུན་གཞི་བཞག་ནས་འགོག་པ་གཟུགས་མེད་དུ་འང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི། སྟོག་གང་ཞེ་ན། སྟོག་ནི་ཆེ་ཡོན་ལ་དེའི་མཆོན་ཉིད། རྟོན་རྣམ་ཤེས་རིས་འབྲ་རང་གནས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི། ལས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རིས་མ་ཐུན་དུ་འཕངས་པའི་གནས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། རྟིང་བར་བྱེད་པ་རྒྱ་བ་དང་། སྐད་ཅིག་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་གནས་པ་དང་། འཇིག་པར་བྱེད་པ་མི་ཉག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་

༩༩༠༽

དག་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་སོ་ཅི་ན། ཡོད་དེ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་
བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཐུག་མེད་དུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
ཚོས་དེ་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཚོས་གཅིག་ལ་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བས་མཚན་གཞི་འདུས་
བྱས་དང་། རང་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བདུན་ཏེ། བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་དུ་འདྲིན་པར་བྱེད་ལ།
སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀ་བས་རང་མིན་པ་བརྒྱད་ཉིང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་
དགའ་བའི་དགའ་བའོ། །གནས་པ་ད་ལྟར་དུ་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་འདས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་པ་
དང་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཅིག་ཅར་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །མཛོན་པའི་མཛོད་སྟེ་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱད་ཅིག་ལ་མི་བཞེད་ཀྱི།

༼༩༽

འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གནས་སུ་བཞེད་པས་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི་མི་དགོས་
ལ། དེག་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། སྐད་ཅིག་ལ་བཞེད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ཐ་དད་མིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་སོགས་རྒྱ་
གཞན་དོན་མེད་དོ། །མིང་བཤད་པ་ནི། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མིང་གི་མཆན་ཉིད་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཙམ་བརྗོད་བྱེད། ཆོག་གི་མཆན་ཉིད། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་དེ། དག་གི་མཆན་ཉིད་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་
བརྗོད་བྱེད། ཡི་གའི་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དོན་མི་སྟོན་པའི་གདངས་ཆོགས་སོ། །ཡང་ན་དག་ཆོག་ཁྱད་པར་
མེད་པས་ཆོགས་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ཡང་རྒྱ་བས་ཐོས་པའི་སྐྱ་མིན་གྱི་ཡིད་ལ་སྤང་བའི་རྗེས་གཞན་
ནོ། །མདོན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་སྐྱ་རང་མཆན་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕྱང་གི་བསྐྱུས་ལ། ཡི་
གའི་བདག་

༼༩༽

ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱད་པར་ལ་བརྟུགས་པ་མིང་ཆིག་དུ་འདོད་དོ། །ཆོག་གས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་སྤྱི་ཆོག་གས་ཡིན་པས་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པས་
སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། བྱད་བ་གསུམ་ལས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་སྦྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱད་བ་ཉིད་དེ།
འདོད་དགའ་འབྱུང་ཞིང་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་འབྱུང་མིན་ནོ། །དགེ་ཙམ་ཆད་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་སྤངས་པ་ལའང་ལྡན་པས་ལུང་སྟན་དགེ་མི་དགེ་མིན་གྱི་མ་སྦྱིབ་པ་ཁོ་ན་དོ། །གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་
གཞན། བསྟན་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་རི་ལྟར་མིང་སོགས་གསུམ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་རྒྱ་མཐུན་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་དེ་གསུམ་སྟེ། འདི་ནི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འདྲ་བ་རྣམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་པ་
ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པས་ཁམས་གསུམ་པའོ། །འང་ནི་རྒྱ་མཐུན་དུ་མ་བྱད་པའོ། །ཐོབ་པ་
ནི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྟོན་སྟེས་

༼༩༣༽

དང་། ཆོས་གཞན་གྱི་ཐོབ་པ་རྒྱ་མ་ཐུན་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་སོ། །བྱད་པར་གཞན་ནི་རང་རྒྱད་དུ་རྟགས་ཅེས་དང་།
དགེ་ལ་སོགས་ཅེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཆན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་བཞིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དང་
གཞན་གྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །བྱད་པར་གཞན་ནི་ཁམས་གསུམ་རྟོགས་ལ་རྟོགས་དང་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། དགེ་སོགས་གསུམ་ཅར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་ཡོད་པས་
སོ། །སྟོམས་འདུག་གཉིས་དགེ་བ་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྒྱ་མ་ཐུན་ཁོ་ན་སྟེ། ཁམས་དང་དགེ་བ་
ནི་བཤད་ཟིན་ལ་འདུས་བྱས་དགེ་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་འགྱུར་བོ། །མི་ལྡན་པ་སྟེ་མ་ཐོབ་པ་
ཡང་རྒྱ་མ་ཐུན་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་བྱས་པ་མིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་མིན་
ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། ཁམས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ལུང་

༩༩༽

མ་བསྟན་དུ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། རྫོག་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་བཤད་ཟིན་ནས། དེ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་བྱག་དང་། འབྲས་བྱ་ལྔ་དང་།
རྒྱ་འབྲས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་དང་པོ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དག་མེད་པར་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཉིས་
གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ནི་དབྱེ་ན་བྱག་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་།
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་པོ་། །འདོད་ཅེས་པས།
བྱེད་བྱག་དུ་སྟོ་བས་རྒྱ་བྱག་ཆང་བར་བཤད་པའི་མདོ་ནི། ལུས་ཀྱང་སོ་སོར་བཤད་པ་བསྟུས་ནས་བྱག་གོ་ཞེས་
པ་ལ་དེ་རང་དགར་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱི། མདོར་མ་གསུངས་པར། མདོ་སྟེ་པ་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་རོ། །དེ་ལ་
རང་གི་བྱེད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་ལ་རྣམས་གཞན་པ་དེ་ལ་སྟེ་བ་ལ་གཤམ་མི་བྱེད་པས་སྟོང་བ། སྟེ་བ་ལ་
ལུས་པ་དང་བཅས་པ། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་

༩༥༽

བ་དང་བཅས་བ་གཉིས་སོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད། བན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་བ་དཔེར་ན་
ཆོག་པ་བ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། སེམས་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་། མཆན་གཞི་འདུས་བྱས་བཞིན་ཏེ། དེ་རྣམས་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེད་བ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་པར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་
འབྱུང་གྱུར་ནི་ནང་པན་ཚུན་དང་། འབྱུང་བའི་ངང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་ནང་པན་ཚུན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། མཆན་ཉིད་འདི་ཁ་སྐད་བྱ་དང་བཅས་པའོ། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གང་
ཞེ་ན། སེམས་འབྱུང་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲོམ་བ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་
སོགས་དང་། སེམས་བྱུང་དང་། སྒྲོམ་གཉིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་སྟེ།
རི་ལྷོང་འཇུག་ཅི་ན། མདོར་བསྟུན་བཅུ་སྟེ། དུས་ལས་སེམས་དང་། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་

གཅིག་པ་དང་། དུས་ཚམས་གཅིག་པ་སྟེ་བཞི་དང་། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བཤམ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་སོགས་པས་རྒྱ་
མ་རྒྱུན་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། དགོ་བ་དང་སོགས་པས་མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དུ་
གཅིག་པས་སོ། །བརྩམ་ཅིང་འགྲུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། བརྩ་ཅར་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་
སོགས་གསུམ་པན་ཚུན་ཡོད་པ་སོགས་སོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། རིགས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་གོ་འབྱེད་
པ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ལ་ནི་སྤང་བུ་རིགས་ལྡེ་ལས། རང་རིགས་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤང་
རྒྱུས་པའི་འདས་ད་ལྟར་རྣམས་བྱིས་སྒྲེས་པ་དང་མ་སྒྲེས་པའོ། །རང་སར་ངེས་ཞེས་ན་ཟག་བཅས་ལ་ངེས་ལ་
མི་ལྟོགས་མེད་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ས་དགྲའི་ལམ་བཤེན་ནི་པན་ཚུན་རང་དང་མཉམ་པ་དང་། བྱེད་པར་
ཅན་གྱི་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཡིན་གྱི། རྒྱུང་དུའི་མིན་ནོ། །ནི་ཅེས་པ་དགར་བའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོར་བྱུང་ཡང་
མཉམ་པ་དང་བྱེད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི། དམན་པའི་མིན་ཏེ། དཔེར་

༩༩༽

ན་ཐོས་པ་དང་། བསམ་བློ་དང་སོགས་པས་སྒོམ་བྱང་ནམ་མཉམ་པ་དང་། བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི།
དམན་པའི་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཉེར་ལེན་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་སྟེ། སེམས་
སེམས་བྱང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་ནམས་ཏེ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཀུན་འགྲོའི་རྒྱའི་
མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མའི་རང་སའི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་སྟེ། འདི་སྤང་བྱ་ཁོ་ནའི་རིགས་ལྟ་ཅན་གྱི་ཐུན་
མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྐལ་མཉམ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་གོ། །ནམ་སྟོན་གྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ལུང་བསྟན་ཟག་
བཅས་ཏེ་དག་མི་དག་ཟག་བཅས་ནམས་ཁོ་ནའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ས་བོན་རུལ་པ་ལྟར་སྟོབས་ཚུང་ཞིང་། ཟག་
མེད་ནི་སྟོབས་ཆེ་ཡང་སྤང་ནང་གི་ས་བོན་ལྟར་སྟེད་པས་མ་ཆུན་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་། སྐལ་མཉམ་
འདས་ད་ལྟར་བ་སྟེ། དུས་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་དག་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་འཆོལ་བས་སྤྱ་
སྤྱི་མེད་པས་སོ། །ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མཚུངས་ལྡན་ནམ་

༼༩༽

སྒྲིལ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པོའོ། །བྱེད་རྒྱ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། དུས་དང་བྲལ་བ་ཡང་
ངོ་། །འབྲས་བུ་ལ་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྟན་འཛོམས་ལས་འདུས་
བུས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་དང་བཅས་པ་འབྲས་བུར་བཤད་དོ། །འདུས་མ་བུས་ལ་
རྒྱ་འབྲས་མེད་དེ། རྒྱ་བུ་ག་དང་འབྲས་བུ་ལྷ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱེ་མི་སྤྱིད་པས་སྤྱེ་བ་ལ་མི་སྤྱི་བ་ཙམ་གྱི་བྱེད་
རྒྱ་ཡང་མེད་ལ། དུས་ལས་གྲོལ་བ་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྲིན་གྱི་མཐུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མེད་པས་སོ། །བཤད་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྷའི་ངོ་བོ། འོ་ན་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་གང་
གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱའི་གངས་ཐ་མ་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱའི་ཡིན་ལ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི།
རྒྱའི་གངས་དང་པོ་བྱེད་རྒྱའི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་འབྲས་
བུའོ། །སྤྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་

༩༩༽

བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བྱ་ལྷའི་ངོ་བོ་ནི། འོན་ནམ་སློན་ནས་བདག་
འབྲས་བར་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེས་ན། རྣམ་སློན་ནི་མ་སློབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། རྒྱུད་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་དང་། རྒྱུད་ལུང་བསྟན་དགེ་མི་དགེ་ལས་སྤྲིས་འབྱུང་གི་ ལྡན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་དུ་མིན་པའོ། །རྒྱ་
མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བར་སྤྲིས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་སློན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བརྒྱུད་བཅུ་ལུང་
བསྟན་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞེས་རྒྱུད་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་
རྒྱུད་རིགས་འབྲས་བ་སྤྲིས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་། མ་སློབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དགེ་བ་ཐག་བཅས་
དང་། ཐག་མེད་འདུས་བྱས་ཏེ། བཞི་གང་རུང་དུ་འབྲས་པའོ། །བྲལ་འབྲས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
སྤང་བྱ་ཐད་པའི་ཆ་སྟེ། ཐག་བཅས་ཐག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་

༩༡༠༠༽

ཀའི་ཡོད་པར་གཞུང་འདི་དང་བསྐྱབས་བར་བཤད་དོ། །སྤྱི་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད། སྤྱི་ལུ་དངོས་
སྤྱོད་ལས་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བ་ནི། ས་འོག་མའི་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལྟ་བུ་དང་། འཕྲོ་བ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རྟགས་འགོག་གོ། །འབྲས་བྱ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་ནི་མེད་པས་སྤྱི་
སྤྱོད་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པ་དུས་མཉམ་དང་། སྤྱི་ལུ་འབྱུང་བའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི། འདས་ད་ལྟར་གྱི་འདུས་བྱས་
ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་བྱའོ། །སྤྱི་ལུ་འབྲས་བྱ་མོང་གི་ཆོས་ནི་སྤྱི་གང་དུས་གང་དུ་འབྲས་བྱ་འཛིན་ཏམ་འབྱིན་
ཞེ་ན། སྤྱི་ལུ་མ་ལྟ་བུ་ད་ལྟར་བས་འབྲས་བྱ་སྤྱི་བའི་བྱས་པ་འཛིན་ཏོ། །ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་
གཉིས་ནི། སྤྱི་ལུ་འབྲས་བྱས་མཉམ་པས་ད་ལྟར་ཉིད་འབྲས་བྱ་རབ་དུ་འབྱིན་པར་བྱེད་ལ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་
འགྲོའི་སྤྱི་གཉིས་པོ་དག་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་བྱས་སྤྱི་བ་ད་ལྟར་དང་།

༩༡༡༽

བར་ཚོད་པས་སྐྱེད་ན་འདས་པས་འབྲས་བུ་འབྱེན་ཅིང་ཅིག་སྟེ་རྣམ་སྟིན་གྱི་རྒྱ་ནི་ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་དུ་
རྣམ་འབྱོར་སྟིན་པ་མེད་པས་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེད་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་
འབྱེན་ལས་གོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། མ་གོལ་བ་ནི་སྤྲ་སོར་འདུས་སོ། །ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱ་དུས་སྐྱེད་ཅེན། མདོར་
བསྟུན་ཆོས་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་དགེ་བ་དང་། སྤྱི་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། རྣམ་སྟིན་སྤྱི་ས་
དང་། ལྷག་མ་རྣམ་སྟིན་མིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་མིན་པའི་དགེ་བ་དང་། དང་པོའི་
འཕགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་སྐྱེད་ཅིག་གི་དང་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སྟིན་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་ལས་
དང་། ཀུན་འགོ་མ་གཏོགས་ལྷ་ལས་དང་། རྣམ་སྟིན་ཀུན་འགོ་དེ་གཉིས་མིན་པ་བཞི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་དང་།
སྤྱི་ལ་མཉམ་སྟེ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལས་སྤྱི་ས་ཏེ། ཆོས་དེ་བཞི་སེམས་དང་།

༩༡༠༩༽

སེམས་ལས་བྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལྷན་མིན་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་ནམས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་
ན། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་མ་རྟོགས་པ་གཞན་དེ་བཞིན་ཏེ། ཚོས་བཞི་པོ་ནམ་བཞི་དང་། གསུམ་དང་གཉིས་ལས་
སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་
ནི་རྒྱ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་ཏེ། བཞི་པ་ནམས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་
སོ། །གསུངས་ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱང་འདོད་པས་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པའོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་
བ་ནམས་གངས་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱུན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱུན་གང་དུས་གང་
ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་གང་རྒྱུན་དུ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་པ། དབྱེ་ན་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་གཞན་
ལྟོ། །

{ ༡༠༣ }

དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་དང་ལྷན་མིན་ནི་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་ཅན་མི་ཉམས་ཞིང་
འཆོལ་བས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ནི་གོ་འབྱེད་པ་ཡིན་ན། དུས་མཉམ་དང་སྤྱིས་འབྱུང་
གིས་གོ་མི་འབྱེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སྒོ་མིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱི་མ་སྦྱེད་པས། བྱེན་དེས་མི་
སྦྱེད་པས་སོ། །ཡིད་ནི་ཡིན་ཏེ། ཡིད་རྟེན་གྱི་སྤྱིའི་སྦྱེད་པས་མིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུ་ཅན་དང་། གངས་
མང་ཉུང་མི་མཚུངས་ཀྱང་། རྣམས་མཚུངས་ཤིང་། སྒོ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
ནོ། །དམིགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཤེས་པས་གཟུང་བྱ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཟུགས་ནས་ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཏེ། མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །འགའ་ཞིག་དུས་ཤེས་པས་མི་འཛིན་པའི་
ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་བས་གཟུང་བྱ་ཤིང་འགའ་ཞིག་མི་སྟེག་ཀྱང་བུད་ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་
ནོ། །བདག་རྒྱུ་གྱི་

༩༡༥༽

མཚན་ཉིད་ནི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུན་ཡང་ཡིན། བདག་རྒྱུན་ཡང་ཡིན་ན། རྒྱ་དེ་
དག་རེ་རེ་ལས་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་མཉམ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མིན་གྱི་
བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལས་ལྷག་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་སོགས་ནི་ནང་ཚན་འབྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཅེ་ན། རྒྱུ་རྒྱུན་ལྷ་ལས་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
དོ། །སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་པོ་ནི་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
དོ། །རྒྱུ་རྒྱུན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་དང་པོ་གཉིས་དག་དེ་ལས་གོ་རིམ་རྒྱུ་ཏེ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་
ཐག་

༩༡༠༥༽

ཆེན་ནི། སྐབས་འབྱེད་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དང་། དམིགས་ཆེན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པས། འགགས་པ་ལ་བྱ་
བ་བྱེད་ལ། བདག་ཆེན་ནི་དུས་ཀྱི་ཁྱེད་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་ཅན་ལོ། །ཆོས་གང་། ཆེན་དུས་སྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་གང་།
ཆེན་དུས་སྐྱེད་ཅེན། ཆེན་བཞི་ཡི་སེམས་དང་། སེམས་བྱང་ནམས་སྐྱེད་ལ། དམིགས་ཆེན་མིན་པ་གསུམ་
གྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནམ་པ་གཉིས་སྐྱེད་དེ། དེ་དག་ཤེས་པ་མིན་པས་
དམིགས་ཆེན་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་། སྟོམས་པར་འཇུག་ཁའི་སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས་པས་དེ་མ་ཐག་ཆེན་
ཅན་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་དེ་མ་ཐག་ཆེན་ནི་མིན་ལོ། །གཞན་ལྟར་མིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ནམས་ནི་རྒྱ་དང་།
བདག་པོའི་ཆེན་གཉིས་ལས་སྐྱེའོ། །རིག་པས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཆེན་ཉེར་ལེན་དུ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་འགག་བཞིན་
པའི་རྣམས་ལྟར་ཡིན་གྱི་འགག་ཟེན་གྱི་འདས་པ་མིན་པས་རྒྱའི་ཆེན་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཆེན་གསུམ་ཉིད་
ཡིན་ལ་

༩༡༠༩༽

འཇུག་ཤེས་ལ་དམིགས་ཀྱིན་མེད་པར་བཞེད་དོ། །སྤྱི་བ་ཁ་ཅིག་ས་བོན་སོགས་ཉུག་གུའི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་དུ་
འདོད་དེ། མངོན་བ་དང་ནི་མི་མ་ཐུན་ནོ། །དངོས་སོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཀྱིན་ལས་སྤྱིའི་དབང་ལྷན་དང་སྤྱིས་བྱ་
དང་། གཙོ་བོ་སོགས་ཉུག་ཅིག་གིས་སྤྱི་བ་མིན་ཏེ། སྤྱིད་ན་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་རིགས་བ་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་བའི་
ཕྱིར་དོ། །སོགས་པས་རྒྱ་དུ་མ་ཉིད་དང་། ཐུག་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱིས་བྱའི་བྱེད་བ་གཞན་སྟོན་པར་སྤྱི་
བ་རྣམས་བསྐྱུ་བའོ། །གཞན་ནི་གཉིས་སོ་དག་ལས་སྤྱི་ཞེས་བ་ལ་འབྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཀྱིན་ངེ་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དང་། དུས་
མཉམ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འོ། །འབྱུང་བ་ནི་འབྱུང་གྱུར་གྱི་སྤྱིད་ཏེན་གནས་ཏེན་འཕེལ་བ་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་རྣམ་
བ་སྤྱི་བྱེད་དོ། །འབྱུང་འབྱུར་ནང་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་རྣམ་བ་གསུམ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་། ཐག་མེད་གྱི་སྟོན་
བ་

༩༡༥༽

ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པ་ནམས་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དང་སྤྲ་མ་ནམས་སྤྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དང་། དགེ་
སྤྱིག་གི་ལས་ནམས་མིག་སོགས་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱལོ། །འབྱུང་གྱུར་དེ་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ།
ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་དབང་པོ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱལོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་
བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བརྩ་གཉིས་བཤད་བ་དང་། སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་བ་དང་། སེམས་བརྩ་གཉིས་གང་ལ་
དུ་རྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་སེམས་གང་གི་འོག་དུ་གང་འབྱུང་བ་བརྗོད་ན། སྤྱིར་སེམས་བརྩ་
གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་ཡིད་དེ། སེམས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། སྤྱིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་སྤྱིབ་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མི་དགེ་བ་ལས་གཞན་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་བརྩ་
དང་། སྤྱོབ་བ་དང་མི་སྤྱོབ་བ་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །དེ་ནམས་གང་གི་འོག་དུ་གང་འབྱུང་བ་ཡང་ཆེད་སྐབས་
བརྒྱད་ཤེས་

༩༡༥༽

བར་བྱས་ཏེ། རིས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བ་རྒྱན་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གཅིག་པར་རིས་མི་འདྲ་བ་དག་གྲང་
འབྱུང་བ་ས་མཚུངས་བའི་ཆེ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་གང་ལ་ཤེ་ཡང་སྤྱེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་
འབྱུང་བ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གང་རུང་གི་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་གྱི་
མཉམ་བཞག་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱོམས་བར་འབྱུག་བའི་ཆེ་དང་། མཉམ་བཞག་དེ་དག་ལས་ལངས་བ་ན་ཁམས་
གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གང་རུང་འབྱུང་བ་སྦྱོམས་འབྱུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་དང་། ས་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྦྱོམ་བ་
ན་གཤམ་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྱུང་ན་ཉམས་ན་འོག་སའི་དགོ་བ་ཡང་སྤྲེ། གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ནི་མི་
སྤྲོ། །སྦྱོམ་ན་འོག་སའི་དགོ་བས་ལྷང་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་འཕངས་བ་ནི། འོག་སའི་དགོ་བ་ལ་གནས་བ་
སྦྱོམས་འབྱུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟེར་བའི་ཆེ་དང་། གཟུགས་གྱི་དགོ་བ་ལས་འདོད་གཟུགས་གྱི་སྤྱུལ་
སེམས་ལུང་མ་སྟན་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སྤྱུལ་

༩༡༩༽

བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་། སྤྱལ་སེམས་དེ་དག་ལས་ལངས་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སྤྱལ་བ་
ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་
མཚུངས་པའི་ཆེ། རང་སའི་དང་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་ཤི་ནས་གོང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ། གོང་མའི་སྦྱིབ་
བ་གཉིས་དང་། དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་
སོ། །གོང་མའི་མ་སྦྱིབ་བ་གཉིས་དང་། རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་མི་འབྱུང་ངོ། །འདོད་
སེམས་དགེ་བ་དེ་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་འཇུག་དུ་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ། རང་སའི་བཞི་དང་། སྟོམས་འཇུག་
ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་གཟེར་བའི་ཆེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་བ་ལས་སོ། །ཁོ་ནའི་སྤྱས་གཟུགས་ཀྱི་མ་སྦྱིབ་བ་དང་།

༼ ༡༡༠ ༽

གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མིན་པ་བཅུ་ལས་
ཏེ། རང་སའི་གཞི་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆེ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་རྒྱལ་ལས་སོ། །མི་དགེ་བ་དེ་
ལས་རང་སའི་གཞི་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལས་གོང་སའི་སེམས་མི་འབྱུང་བས་སོ། །འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་པའང་། དེ་བཞིན་དེ་
བཅུ་ལས། དེ་ལས་བཞིའོ། །འདོད་པའི་མ་སྐྱེ་བ་མི། རང་སའི་བཞི་དང་། སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཟུགས་
ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། ལྷ་ལས་སོ། །དེ་ལས་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་བཞི་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆེ། གོང་
མའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ་སེམས་བདུན་ནོ། །གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་སྟེ། སྤྱལ་བ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་
པའི་ཆེ་རང་སའི་གསུམ་དང་ལྷང་བའི་ཆེ་དགེ་བ་དང་སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་

༼༡༡༽

པའི་མ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆོ། འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་
དག་བ་དེ་ནི་དགའའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། འདོད་པའི་
དག་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ། འདོད་པའི་མ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། ལྡང་བའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་པས་སོ། །འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མ་སྐྱེ་བ་ནི་དེའི་སྟོར་བར་མི་འོས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པའི་
སེམས་ནི་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆོ། འདོད་པའི་དག་བ་དང་།
མ་སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་

༼ ༡༡༣ ༽

མེད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་གཟུགས་སུ་ཉིང་མཆམས་མི་སྒྱུར་ཅིང་ཟག་མེད་པས་གཟུགས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པར་ལྟང་མི་སྲིད་པས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་
ངོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་བྱུག་འབྱུང་སྟེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་གཟེར་བའི་ཆོ། འདོད་པའི་དགེ་བའོ། །གཟུགས་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་པ་ནི།
རང་སའི་གསུམ་ལས་འབྱུང་ངོ། །མ་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་བྱུག་ཏེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་
ཆོ། བོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་པ་འང་། རང་སའི་གསུམ་ལས་དང་། དེ་
ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་འབྱུང་བས། གངས་
དེའི་ཚུལ་ཏེ། ཆོགས་ཚུང་བས་དང་པོར་སྒྲོས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་

༩༡༣༽

ལས་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆོ། བོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གསུམ་དང་། ལྡང་བའི་ལུགས་སྒྲིག་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཟག་
མེད་གཉིས་སོ། །ཤེན་ཏུ་སྐལ་ཤིང་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མི་གསལ་བས་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
མ་སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་ཏེ། གསུམ་ཀྱི་དེའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་མི་སྲིད་པས་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནི་དུག་གི་འཇུག་
ཏུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། ལྡང་བའི་ཆོ་ཟག་
མེད་གཉིས་ལས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་བདུན་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
གཟེར་བའི་ཆོ། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆོ། འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སོ། །དེ་
ཡང་གངས་དེ་བཞིན་དུ་བདུན་ལས་ཏེ། རང་སའི་

༩༡༤༽

གསུམ་ལ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆོ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། མ་སྒྲིབ་བ་བཞི་ལས་སོ། །འོག་མའི་
ཉོན་མོངས་གསུམ་སྤངས་བས་ཉིང་མཆམས་མི་སྒྲོར་ཞིང་། འདིས་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་ལྷང་མི་སྲིད་བས་དེ་
ལྷ་ལས་མི་འབྱུང་ངོ། །སྒྲོབ་བའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་དང་། སྟོམས་བར་འཇུག་བའི་ཆོ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལས་སོ། །དེ་ལས་ནི་ལྷ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་དང་མི་སྒྲོབ་བ་སྟེ། ལྷང་བའི་ཆེ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་དགོ་བའོ། །མི་སྒྲོབ་བའི་སེམས་ནི་ལྷ་ལས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་དང་སྒྲོབ་བ་དང་། སྟོམས་བར་འཇུག་
བའི་ཆོ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་དང་།
ལྷང་བའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བའོ། །གཉིས་བ་སེམས་ནི་ལྷ་བཤད་བ་ནི། ས་བཅུ་གཉིས་བཤད་བ་ན།

༼ ༡༡༥ ༽

སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྤེལ། ཉི་ཤུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ། ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་སྐྱེས་ནས་
ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་འབྱུང་བའང་འབད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲོར་བྱུང་སྟེ། དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྤེལ་ནས་
བྱུག་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་འབད་པར་རང་གིས་སྐྱེད་པ་དང་། འགོ་འཆག་སོགས་སྒྲོད་ལམ་པ་དང་།
བཟོའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བཟོ་གནས་པ་དང་། སྤྱལ་བ་བྱ་བར་སེམས་བའམ། སྤྱལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དམིགས་
པ་སྤྱལ་བའི་སེམས་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་ན། མ་སྐྱིབ་པ་ལ་ལུང་བསྟན་མིན་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་ན་བཟོ་
བྱེད་པ་མེད་པས་བཟོ་གནས་པ་མ་རྟོགས་པ་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་པུ་སྟེ། དེས་ན་
འདོད་པ་ན་བརྒྱད། གཟུགས་ན་བྱུག་གཟུགས་མེད་ན་བཞི། ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུའོ། །བཅུ་

༩༡༩༽

གཉིས་དང་བྱུང་གང་ཆེ་ན། བཞིར་མ་འདུས་པའི་མ་སྐྱེ་བ་པ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན་ཞེས་དང་། འོག་
མ་ཡིས་ནི་སྤྱར་འཇུག་གོ། ཞེས་དང་། བཅུན་བ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞིར་འདུས་པ་ཡོད་པར་བཤད་
པས་བཅུ་གཉིས་བྱུང་ཆེ་ལ། འོན་ཀྱང་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་ནི། སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་སྦྱོར་
བྱང་ལྟ་སེམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་སྦྱོར་བྱང་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ནི། གསལ་བས་མཉམ་བཞག་ལྟ་ཅར་
གྱི་ལྟར་སེམས་སུ་བཤད་དོ། །འཆི་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི། སྦྱེས་ཐོབ་དང་། མ་སྐྱེ་བ་པ་ནི་ནམ་སྟོན་སྦྱེས་དང་།
སྦྱོད་ལམ་པ་ཉིད་དེ། སྦྱོར་བྱང་དང་། གཞོ་སྦྱལ་ནི་གསལ་བས་འཆི་སེམས་སུ་མི་རུང་ལ། འདོད་པའི་སྦྱལ་
སེམས་ལྟར་མ་བསྟན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱང་གི་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་དང་། མ་སྐྱེ་བ་
པ་ཁོ་ན་བྱེད་ནས་ཉི་ཤུར་བཤད་དོ། །སེམས་བཅུ་གཉིས་གང་ལ་དུ་ཆེད་པ་ནི། སྦྱེད་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་།

༩༡༡༥༽

འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། དགེ་བ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སེམས་དེ་ལྡན་པ་མིན་པས་སྐྱེད།
ཅེས་པས་ཆེ་ལྷ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
དང་། ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། འོག་ལྷ་སྐྱེས་པ་སྐྱར་
དགེ་བ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སེམས་དེ་དང་། དེ་དག་ལྡར་ལྡན་པ་མིན་པ་ལས་གསར་དུ་ཉིད་དེ་
ལ་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་བྲག་ཉིད་དེ། གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་
སྐྱེ་བའི་ཆོ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་
ཐོབ་པ་དང་། མི་དགེ་བས་དབྱ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ། གོང་མའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་། སྐྱོབ་པ་ཉིད་
དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་བྲག་ཉིད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་
ཆོ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་

༩༡༩༽

མངོན་དུ་གྱུར་བས་དེ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ།
བཞིའི་ཐོབ་བ་དང་། སྦྱིབ་བ་དེས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་བ་དང་སྦྱོབ་བ་ཆེད།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་གཉིས་ཆེད་དེ། དེས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་བའི་ཆེ། དེ་
ཉིད་དང་། སྦྱོབ་བ་ཆེད་དོ། །གཟུགས་སུ་སྦྱེས་བའི་དགེ་བ་ལ་དེ་ཉིད་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་
གཉིས་ཏེ། གསུམ་རྣམས་ཆེད་དོ། །སྦྱོབ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་བཞི་ཆེད་དེ། ཟག་མེད་དང་པོའི་སྦྱོམས་འབྲུག་
གི་ཆེ་དེ་ཉིད་དང་། ཟག་མེད་མི་སྦྱོགས་མེད་བའི་རྣམ་གྲོལ་དགའི་ཆེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་དང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཆེད་དོ། །ལྷག་མ་འདོད་བ་
དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མ་སྦྱིབ་བ། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྦྱིབ་བ་མི་སྦྱོབ་བ་སྟེ། རྒྱལ་ལ་གང་མངོན་དུ་
གྱུར་བ་ཉིད་

༩༡༩༽

གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་གཞན་མི་ཐོབ་པའོ། །ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་བྱའི་མངོན་ལས་དབང་པོ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའོ། །གསུམ་པ་འཛིག་ཏེན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་དང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་ཏེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་ཚུ་ལ་ཏེན་
འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པའི་ཏེན་དང་། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དང་། དེ་རྣམས་
ཆོག་གས་གསུམ་དུ་སྟུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་དང་།
སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་འདོད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་ངེས་པས། སེམས་
སོགས་བསྟན་པ་ལ། འདོད་ཁམས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་དེར་བྲིད་པས་སམ། དགའ་བར་བྱེད་པ་མེད་
པས་སམ། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ལྟར་ན། སྐྱབས་མི་རྟེན་ཅིང་མེད་པས་དཔྱལ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པར་
སོང་བས་སམ། སྐྱོམ་པ་དང་།

༼ ༡༩༠ ༽

ལྷན་པས་ཡི་དྲགས་དང་། མི་ལྟར་འགྲེང་སྟེ་མི་འགོ་བར་དུ་དེ་འགོ་བས་དུད་འགོ་དང་། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་མ་སྟེ་
དགའ་བའི་བདག་པོ་ཤེད་ཀྱི་བྱ་ཡིན་པས་མི་རྣམས་དང་། འདི་དག་ལ་བྱིས་ནས་མཁའ་ཡོད་པས་ལྷ་སྟེ། རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིགས་སུ་རྟོགས་པའམ་བཞིའི་གནས་ན་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་དང་། ལེགས་བྱས་ལྷན་ཅིག་བྱས་
པ་རྣམས་དེར་སྟེས་བསམ། འདི་ག་རྟེན་པ་ལྟར་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། དག་པོ་བཅུ་གཅིག་རྟོག་ལྷ་བརྒྱད། ཐ་སྐར་
ཀྱི་བྱ་གཉིས་ཉེ། གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་འཐབ་པ་དང་བྲལ་
བས་སམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་སོང་བས་འཐབ་བྲལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ལྷག་པར་ཆེ་བས་
དགའ་ལྷན་དང་། རང་གིས་སྤྱལ་པའི་འོངས་སྟོད་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པས་འབྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་
པའི་འོངས་སྟོད་ལ་དབང་སྐྱར་བས། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དེ། དུག་རྣམས་སྟོད་དང་།

༩༡༡༽

བཅས་པ་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དཔྱལ་བ་ལ་ཚད་པྱལ་བ་རྒྱུད་
དང་། མི་ལ་སྤྱིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ངན་འགོ་དང་། བདེ་འགོའི་གནས་བཅུ་བཅུ་སྟེ། འདོད་ཁམས་དེ་གནས་
རིགས་ཉི་ཤུའོ། །སའི་དངོས་གཞིར་ཚད་པྱལ་བ་རྒྱུད། གང་དཔྱལ་བ་རྒྱུད། ཡིད་བཏགས་ལྷ་མིན་དང་། སྤྱིང་
བཞི་སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱུད། འདོད་ལྷ་བྱུག་སྟེ། ངན་འགོ་དང་། བདེ་འགོའི་གནས་བཅོ་བརྒྱུད་དེ། སོ་བྱུག་ཡིན་ལ།
དུད་འགོ་ནི་གནས་མ་ངེས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་གོང་མའི་གནས་
རིགས་བཅུ་བདུན་ནི་གཟུགས་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཁམས་དེར་བསམ་གཏན་
དང་པོ་གསུམ་སོ་སོའི་ས་ནི། རྩང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གི་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་ནི་རྩང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་སྟེལ་མ་ལྷའི་བྱེ་བྲག་གི་ལྷ་སྟེ། ས་བརྒྱུད་པ་སྟེ།

༼ ༡༣༣ ༽

དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། སྤྲིག་པའི་ཚོས་བསམ་ལ་བས་ཚངས་པ་སྟེ། དེའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པས་ཚངས་
རིགས་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། ཚིག་འདོན་པས་ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན་དང་། ཚེ་དང་
ཁ་དོག་སོགས་ཚངས་པ་གཞན་ལས་ཆེ་བས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་རང་གི་ས་གོང་མ་དག་ལ་སྟོས་
ནས་འོད་ཚུང་བས་འོད་ཚུང་དང་། འོད་འོག་མ་བས་ཚད་གཟུང་བར་མི་རུས་པས་ཚད་མེད་དང་། གནས་གཞན་
ཀུན་སྒྲིང་བར་བྱེད་པས་འོད་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བ་ལ་དགེ་བར་བཏགས་ཏེ། དེ་རང་
གི་ས་པ་གོང་མ་བས་ཚུང་བ་ཡོད་པས་དགེ་ཚུང་དང་། བདེ་བ་ས་འོག་མས་ཚད་བཟུང་དུ་མེད་པ་ཡོད་པས་
ཚད་མེད་དགེ་དང་། བདེ་བ་ཆེར་རྒྱས་པས་དགེ་རྒྱས་སོ། །བཞི་པ་ནི་ས་གཞི་སྤྲིན་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་འདབ་
ཆགས་པ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བས་བསོད་ནམས་སྤྲེས་དང་།

༼ ༡༩༣ ༽

གནས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིས་པ་ཀུན་ལས་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབྲས་བུ་ཆེ། སོ་སྤྱིའི་གནས་གསུམ་དང་།
སོ་སྤྱི་དང་མ་འབྲེས་པའི་གནས་གཙང་མ་གོང་མ་རྣམས་ལས་མི་ཆེ་བས་མི་ཆེ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བྱུང་བར་
ཅན་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་མེད་པ་མི་གདུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་མིག་སྤར་མཛེས་པས་བྱ་ལོ་མ་
སྤང་དང་། མཐོང་བའམ། བལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བཟང་བས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གནས་ཡོད་པ་ལ་འདི་
ལས་ཐུ་ཞིང་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་གཞན་མེད་པས་འོག་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉི་འོག་ས་བཅུ་བདུན་དང་།
ཁ་ཆེ་བ་ཆངས་ཆེན་པ་འདུན་ན་འདོན་གྱི་དགོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྤྲོད། །སའི་དངོས་གཞིར་འོག་
མིན་འདིའི་སྤྲོང་ན་དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་པ་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་བཞུགས་པ་སྟེ།
བཙུ་བརྒྱད་ཏུ་བཞད་དོ། །གསུམ་པ་གཞུགས་མེད་ནི། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་ནི་གནས་གཞན་ཡུལ་གྱིས་
བྱས་པའི་སྒྲ་འོག་ནི་མེད་དེ།

༼ ༡༥ ༽

གང་དུ་ཤི་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འདུག་བཟང་ངན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྟོམས་འདུག་གི་
སྐྱོར་བའི་དུས་ན་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་བའི་རྣམ་པར་བྱེད་ཅིང་ལམ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟམ་བའི་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི།
འབྲས་དང་། ཟུང་རྩ་ལྟ་བུའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ཀུན་དུ་སྒོངས་པའོ། །སྟམ་ནས་འདུ་ཤེས་གཞན་པ་འབྱུང་
བས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་ལའང་དེ་སྐད་བཏགས་པའི་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཅི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འདོད་
གཟུགས་གཟུགས་ལ་རྟེན་ན་གཟུགས་མེད་ན་ཅི་ལ་རྟེན་ཅི་ན་གཟུགས་མེད་དེར་ནི་རིས་མ་ཐུན་པ་དང་སྟོག་
དབང་དང་ཡང་གིས། སོ་སྐྱེ་དང་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱེ་སྟོགས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྟོམས་

༼ ༡༣༥ ༽

འབྲུག་གི་བྱང་པར་ལས་སྐྱེས་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་གསུམ་ལ་མཐའ་མེད་པས་
འཁོར་བ་ལ་འང་མཐའ་མེད་ཅིང་། སྟོད་ཅིག་གི་སྟེང་འོག་ན་སྟོད་མེད་ཀྱི་ཐད་དཀར་མཐའ་མེད་དུ་གནས་ཏེ།
མདོར་ཆགས་འཛིག་ཕྱོགས་བཞི་བར་མཆམས་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། སྟེང་དུ་མ་གསུངས་པས་སོ་
ཞེའོ། །འདོད་ཁམས་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཀུན་ལས་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཀུན་ལས་བྲལ་བ་སྟེ།
གོང་མ་གཉིས་དང་། དེ་དང་འབྲལ་བ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཅན་དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེད་པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་འགྲོ་བའི་གཞན་དུ་ནི་མིན་ནོ། །འགྲོ་བ་
ལྷན་དེ་བལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་དང་བྱང་པར་རོ། །རོ་བོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དཔྱལ་བ་དང་། སོགས་པས་
ཡི་དྲགས། དུད་འགྲོ། མི་ལྟ་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྟ་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་འགྲོ་བ་བཞི་རིལ་དང་།
སྟེ་

༼ ༡༣༩ ༽

ཕྱོགས་གཅིག་དང་། བོང་མ་གཉིས་ན་ལྟའི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ནི། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟངས་ཡིད་
བཏགས་སུ་འདོད་ཅིང་། མདོར་ཡང་ཡིད་བཏགས་དང་དུ་འགྲོ་སོགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། སའི་དངོས་གཞིར་
གཡོ་རྒྱུ་ཤིང་ཆེ་བས། །ལྷ་བཞིན་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་གཞན་ལས་འགྲོ་ཐ་དད་པར་
བསྟན་གྱི། དོན་ལ་ལྟའི་འགྲོ་བས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ཚད་མ་སྟེ། དེས་ན་དོན་གསང་དུ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་
བས་འཕངས་པར་བཤད་པ་ནི་རྟག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉེར་བཞག་གི་མདོར་ལྷ་མིན་དུ་འགྲོ་ཡིན་པ་ནི། མི་སྐྱོན་
པོ་ལ་བ་སྤང་ཞེས་མཐའ་བ་ལྟར་སྤང་པ་ཅུ་མ་མོ། །ཡང་གྲུལ་བྱུལ་དང་། ཤ་བ་དང་། འབྱུང་པོ་དང་། སྤུལ་པོ་དང་།
ལུས་སྤུལ་པོ་དང་། སྒྲོ་བྱེད་དང་། རེད་བྱེད་དང་། རླེམ་བྱེད་དང་། གྲིབ་གཞོན་དང་། སྤྲོན་པོ་དང་། རྣམ་གྱའི་
གདོན་དང་། བྱའི་གདོན་དང་། ཚངས་པའི་སྤྲོན་པོ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་གཏོགས་བྱེད་ཡིད་བཏགས་སུ་འཆད་ཅིང་།
འཆེ་མེད་མཛོད་དུ།

༼ ༡༣༽

རིག་འཛིན་ལྟ་མིན་གཞོན་སྦྱིན་དང་། སྦྱིན་པོ་བྲི་བ་མིའམ་ཅི། །ལ་བ་གསང་བ་གྲུབ་པ་དང་། །འབྱུང་པོ་ལྟ་མི་སྦྱི་
གནས་ཅན། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །སྦྱོས་ཆེ་ཆེན་པོ་ནི་དུད་འགོའོ། །ཁམས་གསུམ་དེར་ནི་ཞེས་པ་ཅི། །འགོ་
བར་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། །ཁམས་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྦྱོད་དང་།
བར་སྦྱིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། །འགོ་བ་ལྔ་དེ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ། །ལུང་བསྟན་དགེ་བའང་མིན་པས་མ་
སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའོ། །གཞན་དག་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་སྦྱོད་
མིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འགོ་བ་གཉིས་སུ་བཤད་
དོ། །འོན་ཀྱང་བར་སྦྱིད་ནི། །འགོ་བ་མིན་ཏེ་མདོ་དང་། བདགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོར་བར་དོ་འགོ་བ་ལྔ་
ལས་ཐ་དད་ཅིང་མ་བསྟུས་པར་བཤད་དོ། །འབྱུང་པར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ནི། །འགོ་བ་ལྔ་འཁམས་གསུམ་

བྱ།

༼ ༡༩༩ ༽

ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་མི་དང་། འདོད་ལྟ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོས་དང་པོར་འབྱུང་བ་མིན་པ་
རྣམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཚུ་ཞེང་དང་། དབྱིབས་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱ་མིན་རྒྱར་འཛིན་པར་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ཆངས་
ཆེན་དང་། ཆངས་རིགས་ཀྱི་ལྟ་དང་པོར་འབྱུང་བ་དང་། རྫོག་པ་ལུས་ཀྱི་མདོག་དབྱིབས་འདྲ་བས་གཅིག་ཅིང་།
འདུ་ཤེས་བདེ་བས་སྐྱོ་ནས་བཏང་སྟོམས་དང་། དེས་སྐྱོ་ནས་བདེ་བ་མདོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པ་བསམ་གཏན་
གཉིས་བའི་ལྟ་སྟེ། ས་དེའི་བདེ་བ་མི་རྟོན་པའོ། །ལུས་འོད་དུ་འབྲ་བ་དང་། བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་ཅིག་པ་ནི་
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྟ་སྟེ། ས་དེའི་བདེ་བ་རྟོན་པས་སོ། །དེ་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པ་དང་པོ་
གསུམ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་བདུན་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པའོ། །ལྷག་མ་ངན་འགོ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་།
སྲིད་ཅི་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་འཛོམས་བྱེད་སྤྱད་པས་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་

༩༡༩༽

ཐུ་འབྲས་དང་། འགོག་སྟོམས་དང་ལྷན་པས་སོ། །དེ་བདུན་དང་། སྲིད་ཅེ་འེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
ཏེ། དགུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུར་མདོ་ལས་བཤད་དེ། དེ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉིད་དགའ་
བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །དགུ་པོ་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གནས་མིན་
པ་དང་། གཞན་དག་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ངན་འགྲོ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མིན་ཏེ། བཙོན་ར་བཞིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་ནི། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་རྣམས་ནི་
བདུན་ལས་ཚུལ་གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་གཟུགས་སུ་ཆོར་བར་འདུ་ཤེས་སུ་འདུ་བྱེད་དུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་
བཞི་སྟེ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་པོ་བཞི་དང་། རང་གི་ས་པ་ཉིད་དེ།
འདིར་གནས་པ་ནི་སྲིད་པའི་དབང་གིས་ཉེན་ས་ཡིན་ན། ཟག་མེད་དང་ས་གཞན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སྲིད་

༩༡༣༠༽

པའི་དབང་གིས་མི་རྟེན་པས་སོ། །དེ་བཞིར་གནས་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ནི་གནས་པར་མ་བཤད་དེ། རྒྱལ་
པོ་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་སྟན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །བདུན་དང་བཞིའི་བསྐྱུ་བ་ནི། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་པ་བདུན་བཞིས་བསྐྱུས་
སམ། བཞིས་བདུན་བསྐྱུས་ཞེ་ན། བསྐྱུ་བ་སྐྱུད་ན་ལུ་བཞི་སྟེ། བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ་
བདུན་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྫོག་པ་ངན་སོང་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྲིད་ཅེའི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་བཞི་
དང་། གཉིས་ཀས་བསྐྱུས་པ་བདུན་པོའི་ཕྱང་པོ་དང་པོ་བཞི་དང་། གཉིས་ཀས་མ་བསྐྱུས་པ་ངན་སོང་སོགས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཟག་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ཏེ། གང་དུ་འཇུག་པའི་
སྐྱེ་གནས་དབྱེ། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད། དེའི་སྐྱེ་གནས་འགྲོ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་
གསུམ་པོ་དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སོགས་པས་མངལ་དང་། རྫོད་གཤེར་དང་། རྩས་སྐྱེས་ཏེ་

༼༡༣༡༽

སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གནས་བཞི་ཆམས་སོ། །འགྲོ་བ་གང་ན་སྤྱི་གནས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་ཆམ་བ་
བཞི་སྟེ། མི་སྤྱོད་སྤྱེས་ནི། ཁུང་ཁུང་མོ་ལས་སྤྱེས་པ་བྲག་དང་། ཉེ་བྲག་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མའི་བུ་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བུ་ལྷ་བརྒྱ་ལྟ་བུའོ། །འོད་གཤེར་སྤྱེས་ནི་རྒྱལ་པོ་གསོ་སྤྱོད་འཕགས་གྱི་
སྤྱི་པོ་ལས་ང་ལས་ཅུ་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཡས་པ་ལས་མངེས་པ་དང་། གཡོན་ནས་ཉེར་མངེས་སྤྱེས་པ་དང་།
རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་སྤྱིན་གྱི་བྲང་གི་ཤ་འབྱར་ལས་ཐེ་བའི་སྤོང་ཅན་མ་དང་། ཨ་སྤྱ་སྤྱོད་མ་ཚུ་ཤིང་གི་སྤོང་བ་
ལས་སྤྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩས་སྤྱེས་ནི། སྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ཆམས་དང་། སྤོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྷ། སིང་ག་
ལིང་རྒྱལ་པོའི་ལྷམ་རར་བད་མ་ལས་སྤྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོའི་གསུམ་ནི་སྤྱང་བར་བད་ལ། རྩས་སྤྱེས་ནི་ལྷ་
དང་མཁའ་ལྷིང་སོགས་སོ། །དཔྱལ་བ་ཆམས་དང་། ལྷ་ཆམས་དང་། སྤིད་པ་

༩༡༣༩༽

བར་མ་ནི། རྩུས་སྐྱེས་ཁོ་ན་ལོ། ཡིད་བཏགས་ནི། ཡང་གིས་རྩུས་སྐྱེས་དང་། མ་ལ་སྐྱེས་མོ་ལྟ་ལགས་ཀྱི་བྱ་ལ་
ཡིད་བཏགས་མོས་སྐྱས་པ་བཤད་པ། བདག་གིས་མཚན་མོ་བྱ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་བྱ་ལྟ་ནམས་སྐྱེད་
ནས། དེ་ནམས་ཟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། བདག་ལ་ཆོམ་པ་མེད་ཅེས་སོ། །བཞི་ལས་རྩུས་སྐྱེས་བཟང་པོ། འོན་
ཀྱུལ་པོ་དོན་གྲུབ་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉེ་དུའི་འབྲེལ་བས་ཤྲུའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་བཟུང་པ་
དང་། འདི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གྲུས་པ་སྐྱེད་དུ་གཞུགས་པ་དང་། མིར་གྱུར་བས་ཀྱང་གྲུབ་པ་
འདི་ཐོབ་ཅེས་གདུལ་བྱ་སྟོ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་ན་རེ། དབྲལ་བ་བརྒྱན་སྦྱུ་མ་མཁན་གྱི་སྦྱུ་མས་འདིག་
ཉེན་འཆེ་འོ་ཞེས་ཟེར་བས། དེ་ལྟ་བུར་དགོས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ལོ། །གཉིས་པ་གང་གི་འཇུག་པ་བར་སྤིང་ནི།
སྤིང་པ་བར་མ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདིར་གང་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཆི་སྤིང་དང་

༼ ༡༣༣ ༽

སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། མངོན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་སྟེ། འགྲོ་བའི་བར་མ་ཡིན་པས་
སོ། །ཅི་འདི་སྐྱེ་བའང་ཡིན། འབྱུང་བའང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་ཡུལ་ནམ་སྲིན་འཕངས་པ་རྫོགས་པར་མ་
བྱིན་པའི་བྲིས། སྲིད་པ་བར་མ་ནི། བྱུང་བ་མིན་གྱི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །པལ་ཆེན་པ་སོགས་འཆི་སྲིད་འཆད་པ་
ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་གི་བར་སྲིད་མེད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་རིགས་ལུང་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་ནི།
ཀར་པ་དང་པོས་དཔེ་རྟགས་དང་། གཉིས་པས་སྐྱབ་བྱ་བསྟན་པས་གང་རྒྱན་གྱི་འདུག་པའི་ཆོས་ནམས་ནི་རྒྱན་
མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲུ་གོང་ནས་གོང་གཞན་དུ་སྒྲེར་བ་ན། གོང་དེ་དག་
གི་བར་དུ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། འགགས་པ་བར་མ་ཆད་པའི་རིམ་གྱི་གོང་
གཞན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱང་སྲ་མའི་འཆི་སྲིད་

༼༡༣༩༽

ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྟོན་སོང་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་སོ། །སྤྱོད་བཞེན་སྦྱར་ན། སྤྱི་སྤྱི་ཉི་འཆི་སྤྱི་
ཆད་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྒྱན་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡུལ་ཞིག་དུ་འབྱུང་བར་ཆོས་
མ་སྦྱོར་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེ་ལོང་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྟན་ཆད་ནས་འབྱུང་བ་
མཐོང་བ་བཞེན་འཆི་སྤྱི་ལས་སྤྱི་སྤྱི་ཆད་དེ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་མ་སྦྱོར་ལས་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་
གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྤྱི་བ། གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའི་ཁ་དོག་གི་ཁྲད་པར་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་མ་
བྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་། དངོས་སོར་བྱུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་སྤྱིར་ན། དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་མ་བྱུང་ཅེ་ན།
གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཡུལ་གཅིག་ན་སྤྲང་ལ། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་ལྟར་ཅིག་ཐོགས་བཅས་
ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉེན་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གཟུགས་གཉིས་གོག་
ས་གཅིག་དུ་གནས་པ་མི་སྤྱི་བའོ། །

༼༡༣༫༽

ཅི་ལྟར་མི་འདྲ་ཞེ་ན། སྐྱེ་སྲིད་འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟར། གཟུགས་བརྟན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ནི་རང་གི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟར། ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ནི་མེ་ལོང་གི་རྒྱད་དང་
འབྲེལ་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བས་སོ། །སྐྱེ་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། གདོང་གི་གཟུགས་བརྟན་
ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མེ་ལོང་དང་གཙོ་བོས་མིན་པ་གདོང་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ལུང་ནི་སྤྱབ་པའི་མགུར་
ནས་སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། འགོ་བ་ལྟའི་སྲིད་པ་ལྟ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་དོ། །ཡང་གནས་གསུམ་མཛོན་དུ་གྱུར་ན། མའི་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཆེ་
མཚན་དང་ལྟན་པ་དང་། བ་མ་ཆགས་ཞིང་སྤང་བ་དང་། ཁྱི་བཤང་ཉེ་བར་གནས་ནའོ། །ཞེས་པའི་དེ་བཤས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་བར་སྲིད་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་དོ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་།

༩༡༣༩༩

འདུད་བྱེད་མེད་པར་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །ཞེས་སྐར་
གསུངས་པ་ལས་གྲུབ་སྟེ། བར་སྤྱིད་མེད་ན་བར་དོར་འདའ་བ་མི་འཐད་པས་སོ། །ཡང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་
བདུན་གྱི་མདོ་ལས་བར་དོར་ཆོ་བ་གསུམ་ཀ་རྩ་ལ་བར་གྲུབ་པོ། །ཀྱང་ནི་རིགས་པར་མ་ཐད་པའོ། །འོ་ན་མདོར།
སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་དགུ་ཞེས་པའི་སྤང་དུ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་སྦྱོན་ཏེ། བདུད་སྦྱོན་འབྱེན་བྱེད་
གྱིས་བཀོངས་པས་དེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་པར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་
ནི་དང་པོར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་གྱུར་དཔྱལ་བའི་མེས་སྐྱོར་ཏེ། སྦྱོན་ཅིང་ཤི་ནས་བར་དོས་མནར་མེད་དུ་སོང་
བའོ། །མཆམས་མེད་ལྷ་བྱས་མ་ཐག་དཔྱལ་བར་སྦྱེའོ་ཞེས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འགོ་བ་གཞན་དུ་མི་འགོ་བར་ཞེས་
དགོངས་པས་ཏེ། སྤྱི་འབྱེན་པར་རྟོགས་ན་ལྷ་པོ་ཀུན་བྱ་དགོས་པ་དང་། བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཡིན་པས། གསོན་

༩༡༣༥༽

བ་ནང་དཔྱལ་བར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་བམ་ཟེ་སྤྲིག་ཅན་ཞིག་སྤྲོན་སྒར་འོངས་པ་ལ། བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྲེར་ཟེན་གྲ་བ་
དང་། །ན་བ་ཡིན་ཏེ་ག་ཤིན་རྗེའི་དྲུང་དུ་སྤྲིན། །བར་ན་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཡོད་མ་ཡིན་ལ། །སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་
ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། མིའི་ནང་ན་གནས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །འགྲོ་བ་གང་དུ་སྤྲོ་
བའི་བར་སྤིང་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བར་སྤིང་ནི། གདོད་འབྱུང་བར་གྱུར་བའི་སྤོན་དུས་ཀྱི་སྤིང་བའི་
དབྱིབས་ཅན་ཏེ། སྤོན་དུས་ཀྱི་སྤིང་བ་དེ་དང་། འཕེན་བའི་ལས་གཅིག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་
གང་དུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱེད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཆེ་སྒྲ་མའི་གཟུགས་སུ་སྤྲོ་བ་ལ་ནི། འཕེན་བ་
གཅིག་བའི་ཉྦགས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནས་སྤྲོ་བ་ལ་དབྱིབས་མེད་བར་འགྱུར་རོ། །སྤིང་བ་འཕོ་བའི་
མདོར། དཔྱལ་བའི་བར་དོ་སྤོང་དུ་མ་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཚུ་དང་། དུད་འགྲོའི་

༩༡༣༩༽

དུ་བ་དང་། མིའི་གསེར་དང་། ལྷའི་སྒྲུལ་བྱ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །འོན་དུས་ལོང་དུ་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་
ལ་མིག་མེད་ན་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནཱ་པ་ཀུན་འབྲ་བ་མིན་ཡང་།
འབྲ་བར་འཛོག་སྟེ་བྱ་དང་འབྲའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བོང་ཚོད་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་བྱུག་ཅམ་པ་དང་། ལྷའི་བར་དོ་བོང་
ཚོད་རྫོགས་པ་སྟེ། གོས་ཡོད་མེད་ནི་བོང་དུ་ཆད་པའི་ནོར་བུ་སྐྱེ་ལུགས་དང་འབྲའོ། །རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བར་
དོན་ནི། གཞོན་ལུ་ཐོར་བུ་ལྟ་བུ། མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟོང་གསུམ་ཚང་བར་མཛད་པ་སྟེ། དུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་
སྤང་བོ་ཆེའི་སྤྱུག་གུ་དཀར་པོ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་ནི། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་རྫོགས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་པའི་བྱིར་
མཚན་མ་ཅམ་མོ། །སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཚུན་ཆད་ནས་སྐྱེ་
བའི་སྲིད་པ་སྐྱེད་ཅིག་མ་གཅིག་པན་ཆད་དོ། །བར་སྲིད་དེ་ཡང་རིགས་མཐུན་པ་བར་དོ་ནང་དང་། ལྷའི་མིག་
དག་པ་མངོན་

༼ ༡༣༩ ༽

ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་གི ཤེན་དུ་བྱང་བའི་ལྷའི་མིག་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་མཐོང་ངོ། །གཞན་ནི་ལྷའི་བར་དོས་ཀྱན་དང་
མི་དང་ཡི་དྲགས་སོགས་གསུམ་གྱི་བར་དོས་གོང་མ་བོར་བ་མ་མཐོང་བར་སྒྲོ། །དེ་ནི་ལས་ལས་སྒྲིས་པའི་རྩ་
འབྲུལ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བའི་ཤུགས་ཏེ། འགྲོགས་པ་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀྱང་མི་ཁེགས་ལ། དབང་
པོ་ལྷ་པོ་ཀྱན་ཆང་ཞིང་། རྩེ་རྩེ་སོགས་ལའང་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལུས་དབས་པ་ལྡན་ནོ། །སྒྲི་གནས་སུ་ནི་
ཐོགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་བཤགས་པའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་སྲིན་བྱ་དམིགས་ཞེས་
གྲག་གོ། །འགྲོ་བ་གང་དུ་སྒྲི་བའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་ལྷོག་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་
འཕེན་པ་དེར་ལས་སྟོབས་ལྡན་གསར་པ་སོགས་མི་རུས་པའོ། །ཅི་འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱང་ཁམ་ཟས་ཟའམ་ཞེ་
ན། རགས་པ་མི་ཟ་ཡི་བར་སྲིད་དེ་ནི། དབང་ཆེ་ཆུང་དག་དྲི་ཞེས་མི་ཞེས་ཟའོ། །ཆེ་ཆང་ནི། བཙུན་

༩༡༠༽

བ་ནི། དེས་བ་མེད་དེ་རི་སྒྲིབ་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེའི་ཆེ་འཕེན་པ་སྒྲོན་དུས་དང་
གཅིག་པས། དེར་ཆེ་རིང་ཐུང་གི་སྒྲོན་དུས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དབྱིག་ཤེས་ཞག་བདུན་དུ་
གནས་ཤིང་། སྐྱེ་བའི་ཚོགས་པ་མ་རྟེན་ན་ཤི་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། ཡིད་གྱི་སར་བདུན་ཐག་བདུན་
གྱི་བར་དུ་འང་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་ལ། དེ་ལས་འདས་པ་ཀ་ཆད་དེས་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་རྟེན་བར་འགྱུར་བར་བཤད་
རོ། །ཁྱེ་བླ་ཤུ་སྟོ་བ་ནི་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་གོ་རྩ་བ་ཡིན་པས་དུས་ཐུང་དུར་གནས་ཤིང་། རྒྱུན་མ་ཚོགས་ནའང་ཡུལ་
དེར་དེས་བར་སྐྱེ་ན་ལས་གྱི་རྒྱུན་ཚོགས་པ་འབྲེན་ཏེ། ཏྲ་སོགས་དུས་སུ་གྲགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འང་འཁྲིག་ལ།
མ་དེས་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་སྟོའོ། །དེའི་སྐྱེ་གནས་བཟོད་ཚུལ་ལ་བསམ་པའི་བྱུང་བར་མངལ་
དང་སྟོང་འཛི་སྐྱེ་གནས་གྱི་བར་སྒྲིབ་གྱིས། རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་པ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། སྟོ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དུ་
གྱུར་པས། བོར་སྐྱེས་ན་མ་

༼༡༩༽

ལ་ཆགས་ཤིང་། བ་ལ་སྤང་བ་དང་། མོར་སྐྱེན་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཅེ་དགའ་བྱ་བར་འདོད་
བས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ་ལོ། །སྤང་བ་མའི་ཁུ་ཁག་འདུས་པ་ལ་པ་མ་ཉལ་སོ་བྱེད་བར་འཁུལ་ཏེ། ཆགས་སྤང་
སྐྱེས་ནས་མཆམས་སྐྱོར་བར་བཤད་དོ། །སོ་ནི་མའི་ལྟོ་བ་ལ་ཉེན་ཏེ། སྐལ་ཆོགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཤིང་སྒོ་གཡས་ན་
དང་། མོ་ནི་མའི་སྐལ་ཆོགས་ལ་ཉེན་ཏེ་བྲང་ལ་ཁ་ལྟས་ཤིང་། སྒོ་གཡོན་ན་འདུག་གོ། །བར་དོན་དབང་སོ་ཀྱན་
ཆང་བ་ཡིན་པས་སོ་མོ་ཞུགས་ནས་གནས་ཅི་ལྟ་བར་སྤྱིས་ཡུལ་སྐྱེས་བ་ན་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་རོ། །བྲོད་གཤེར་
སྐྱེས་ནི། དེ་འདོད་པས་དང་། རྩས་སྐྱེས་ནི། གནས་མངོན་བར་འདོད་པས་འགོ་སྟེ། ཆ་དཔྱལ་དང་གང་དཔྱལ་
ཡང་སྒོ་འཁུལ་པས་ཆར་བ་དང་། ལྷང་གང་མོས་ཉེན་ནས། མེ་འབར་བ་མཐོང་སྟེ། རོ་བ་འདོད་པས་དང་། ལྷང་
ཆ་བ་དང་། ཉེ་མ་དང་། མེས་ཉེན་པས་བསེལ་བ་མཐོང་སྟེ། དེ་འདོད་པས་རྒྱག་ཅིང་། སྤང་དཔྱལ་བ་དང་།

༼ ༡༤༩ ༽

ཡི་དྲགས་སྤྱོད་ཅན་སོགས་ནི། རང་ཉིད་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་སོགས་དུས་ཀྱི་གཞི་ལྷག་སོགས་མི་ལམ་བཞིན་དུ་
མཐོང་སྟེ། དགའ་དེར་རྒྱག་ཅིང་འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་རང་དང་སྤྱོད་པ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་
བས་དགའ་སྟེ་དེར་སོང་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་ལ་ཁྱོ་བས་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །ལུས་ཀྱི་བྱུང་བར་
དཔྱལ་བའི་ནི་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་ཡིན་ལ། ལྷའི་བར་སྤིང་ནི། ལྷན་ལས་ལྷང་བ་བཞིན་གྱེན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། མི་དང་དུད་
འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་མི་ལ་སོགས་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་བར་སྤིང་ཀུན་གོང་གི་
བསམ་བ་དེར་ངེས་སམ་ཞེན་མདོ་ལས་བཞི་གསུངས་ཏེ། ཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གི་གནས་དང་འབྱུང་
བ་ཤེས་བཞིན་མིན་པས་སོ། །གཞན་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད། གནས་པ་ཡང་ཤེས་ལ། འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་།
གཞན་ནི་འཇུག་གནས་སུ་མ་ཟད། འབྱུང་བའང་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་

༼༡༤༣༽

བ་ཐམས་ཅད་ལ་མྱོངས་ཏེ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པའོ། །སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་ཡང་ཏྲག་ཏུ་
འཇུག་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་མྱོངས་པའོ། །ཡང་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་དང་རང་འབྱུང་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱལ་དང་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི། གོ་རིམ་བཞིན། ཤེས་བཞིན་དུ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། གོ་
རིམ་བཞིན་སྒྲིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། རོན་མཆོག་ལ་ཐོས་པ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མངལ་འཇུག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འདྲིལ་རྟེན་དུ་འཕོ་ན་བདག་གྲུབ་བམ་ཞེ་ན། སྤང་པོ་འདོར་ཞིང་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་
བདག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅམ་ཉིད་ལ་བདག་དུ་འདོགས་ན། དགག་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་སྤང་པོ་

༼༡༩༩༽

ཉིད་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་འཕོ་བའི་མཐུ་མེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་
དང་ལས་ཀྱི་སྒོས་བའི་སྤང་པོ་ཅམ་གྱིས་སྲིད་བ་བར་མའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་གྱི་མངལ་དུ་འགོ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་
སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེ་འཕེན་བ་མི་
འདྲ་བས་ལས་ཐ་དད་ཀྱིས་རི་ལྟར་འཕངས་བ་བཞིན་གཙུག་ལག་དུ་བཤད་བ་བཞིན་རྒྱར་རྒྱར་པོ་སོགས་ཀྱི་
རིམ་གྱིས་སྤང་པོའི་རྒྱན་འཕེལ་བས་དབང་པོ་སྒྲིན་ནས་ལས་བསགས་ཤིང་ཉོན་མོངས་སྤྱད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
འཇིག་རྟེན་བ་རོལ་དུ་སྲིད་བ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་འགོ་ཞེས་བའི་རྣམ་བས་སྲིད་བའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད་དེ།
ཡོད་ན་ཐོག་མ་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་བ་ཡན་ལག་བཙུག་ཉིས་སུ་བཞག་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆེ་གསུམ་དུ་

༩༡༥༥}

དབྱེ་བ། ཉེན་མོངས་གསུམ་དུ་སྦྱག་གངས་ངེས་པའི་ཚུལ། བྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
ཕུང་པོའི་རྒྱན་སྦྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་དེ་ནི། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་མ་རིག་པ་
སོགས་ཀྱི་འདི་བར་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེའང་སྟོན་དང་སྤྱི་མ་བར་ནམས་ཏེ་ཆ་གསུམ་མོ། །འོ་ན་ཆ་གསུམ་དུ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐར་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་། སྤྱི་མཐར་སྦྱེ་བ་
དང་། ཀྱི་འདི་གཉིས་དང་། བར་དུ་ལྷག་མ་བརྒྱད་དེ། དེ་ཡང་རྩལ་སྦྱེས་མིན་པའི་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཆེ་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པ་དང་། ལྷན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དུས་མིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ཁམས་གོང་མ་པ་ལ་མིན་ནོ། །འོ་ན་མ་རིག་
སོགས་འདི་དག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ནི། སྟོན་ཆེ་སྤྱི་མའི་ཉེན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ། འོ་ན་
ཀྱང་མ་རིག་པ་ཉིད་སྟོས་པ་ནི། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་

༩༡༤༦༽

ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ན་རྒྱལ་པོ་ག་ཤེགས་ཞེས་པས་དེའི་ཞབས་འབྲིང་པའང་འོང་བར་འགྲུབ་པ་
བཞིན་ནོ། །འདྲ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྟོན་ཆེ་སྡེ་མའི་བསོད་ནམས་སོགས་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་
ཆེ་བར་བའི་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་སྐད་ཅིག་གི་ཡུང་པོ་ལྟོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཉིང་
མཆམས་སྟོར་བ་དེ་པན་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དོད་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དེ་ནི་རང་ཉིད་དོད་ནས་ཡུལ་
དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ནས་བདེ་སྤྱུག་དང་སོགས་པས་བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་ཤིང་། ཡོངས་སུ་སྟོད་ཀྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཆོར་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་གཙོད་ཀྱས་པ་ནས་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མི་སྟོད་ཀྱི་བར་རོ། །སྟེང་པ་ནི། གཟུགས་
སོགས་འདོད་ཡོན་ཀྱི་འོངས་སྟོད་དང་། འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་ཆོལ་
བ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི།

༩༡༥༽

ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །རྒྱག་པ་དེ་ཉིད་ཡང་སྤྱིད་པ་སྦྱེ་བ་བྱི་མའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་དེ་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་ཡང་ཆེ་བྱི་མར་ཉིང་འཆམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཆེ་འདིར་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པ་སྟེ། ཆེ་གཞན་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་པན་ཆད་ཆེ་འདིར་མིང་གཟུགས་
སོགས་ཆོར་བར་བཞག་པའི་བར་བཞི་ནི། ཆེ་གཞན་དུ་གཤེག་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་སྦྱོར་བའི་བྱིར་དུ། དེ་བཞི་མདོར་
གཤེག་སྐྱེས་གསུངས་སོ། །སྦྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ། སྐད་ཅིག་ལ། རྒྱན་ཆགས་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གནས་སྐབས་ལ་
སྟེ། བཞི་ལས་སྤར་བཤད་པ་འདི་ནི། ཆེ་གསུམ་གྱི་སྤང་པོ་ལྔའི་གནས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པས། གནས་
སྐབས་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་རྒྱན་ཆགས་པའོ། །གཞན་གཉིས་ནི། སོག་ཆགས་གསོད་པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ།
སྐད་

༩༡༤༩༽

ཅིག་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཅི་བའོ། །ལོ་ནི་མ་རངས་བ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་མ་རིག་བ་ཅི་ཞེ་ན། གང་སྟོན་གྱི་
མཐའ་མི་ཤེས་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བས་ཀྱན་སྤང་པོ་ལྔ་བར་མི་རིགས་བར་སྟོན་བའོ། །འོ་
ན་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་ཅར་ཡོད་ན་ཅིས་མ་རིག་བ་སོགས་ཁོ་ནར་སྒྲགས་ཅི་ན། མ་རིག་སོགས་གཙོ་
བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་ཡན་ལག་དེ་དང་དེ་མ་རིག་བ་སོགས་སུ་སྒྲགས་སོ། །ཆོས་མདོན་བར་འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་ཉེན་འགྲེལ་དུ་བཤད་ལ། མདོ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་དུ། སྟོན་བ་ཁོ་ན་གསུངས་ཅི་ན། མདོན་བར་བཤད་བ་
མཆན་ཉིད་བ་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་ནི། བདག་མདོན་འབྱུང་ནི་སྟོན་གྱི་མཐར་བྱུང་ངམ། བྱི་མའི་མཐར་འབྱུང་
ངམ། བར་དུ་འདི་ཙམ་ཡིན་སྟམ་བ་ནམས་ལ་སྒོངས་བ་སྒྲོག་པའི་སྤྱིར་དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་བ་ཁོ་ན་ཆ་གསུམ་
དུ་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་སྤྱད་བ་ནི་ཡང་བཅུ་གཉིས་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། གསུམ་

༩༡༩༽

ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་མ་རིག་པ་དང་སྟེང་ལོན་ནོ། །ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། རྟུ་བྱེད་དང་། སྟིང་པའོ། །གཞི་བདུན་
ཏེ། རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའོ། །དེ་བདུན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་
ཡིན་ལ། གཞན་ལྟ་ནི་ལས་ཉོན་ཡིན་པས་རྒྱུའོ། །ཁྱངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར། དབྱས་སུ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱ་
སྟེང་ལ། སྟོན་མཐར་རྒྱ་བསྐྱས་ཅིང་། སྤྱི་མཐར་འབྲས་བུ་བསྐྱས་ཞེས་ན། སྤྱི་སྤྱིའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་
བཞིན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱས་པ་ནི། བར་མར་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་། རྒྱ་སྟིང་ལོན་གཉིས་སུ་རྒྱ་
སྟེང་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་སྤྱིའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་གཉིས་དང་སྤྱིར་སྟེང་པ་བྱུང་པས་ཡང་མ་
བཤད་དེ། ཆེ་སྤྱིའི་ཉོན་མོངས་ལ་སྟེང་ལོན་ཡོད་པས་རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཉིས་སུ་མ་བསྐྱས་ལ་སྤྱི་མའི་སྟེ་ཀ་ལ་
རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྟ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་ལྟ་རྒྱ་སྟེང་པར་བྱས་

༩༡༥༠༽

བས་སོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པའི་རྒྱ་མ་བསྟན་པས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་ཅན་དང་། རྒྱ་ཤིའི་འབྲས་བུ་མ་བསྟན་པས་
འཁོར་བ་ཐ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ཡན་ལག་གཞན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བ་ལས་
ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཏེ། སྲིད་བ་ལས་ལེན་པའོ། །ཉོན་མོངས་ལས་བྱ་བ་སྟེ། ལས་སྐྱེས་ཏེ། ལེན་བ་ལས་སྲིད་བ་
དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་དེ་ལ་བཞི་སྟེ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་། སྲིད་བ་ལས་སྐྱེ་
བའོ། །གཞི་དེ་ལས་གཞི་སྐྱེ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལ་མིང་སོགས་དང་། སྐྱེ་བ་ལས་རྒྱ་ཤིའི་འོ། །གཞི་ལས་ཉོན་མོངས་
སྐྱེ་སྟེ། ཆོར་བ་ལས་སྲིད་པའོ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་ལུགས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བསྟན་པས། སྐྱོན་མེད་དེ། མ་རིག་པའང་སྐྱོན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་སྲིད་བ་ཡིན་
ན། གཞི་དང་ལེན་བ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེས་ལ་རྒྱ་ཤིའི་ཡང་ཡན་ལག་བཞིའི་

༼༡༥༡༽

ངོ་བོར་བཤད་བས། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཚོར་བ་ལས་སྲེད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སོ། །སྟོན་པས་སྐྱེ་ལུགས་དེ་
ལྟར་མ་བསྟན་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་གཤི་སོགས་འཁྲུག་པ་འབྱུང་བའི་
བར་ཅམ་གསུང་གི་དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་གསུངས་པར་མི་
འབྱུང་ངོ། །སློབ་དཔོན་ནི་གདུལ་བྱ་སྟོན་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ། མོངས་པ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་སྟོན་མེད་པར་བཞེད་དོ། །བཞི་པ་བྱད་པར་བསྟན་ལ་དབབ་པ་ལ་དངོས་དང་། དབྱེ་བའི་བྱད་པར་
བསྟན་པ་ནི། དང་པོ་མདོར་བསྟན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལ་
བྱད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བསྟན་ཆོས་ལས་ནི་བྱད་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སོ། །མདོའི་
དགོངས་པ་འདིར་ནི། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ལས་འབྱུང་བས་

༩༡༥༩༽

ན་རྒྱུ་ཡིན་ལག་ཡིན་ཏེ། བྱང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་ལྟོས་པས་འབྲུང་བྱང་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ་པ་དང་བུ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ཕྱང་སོ་ལྔ་ཅན་དུ་བཤད་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བྱེ་བྲག་སྟོ་བའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། འདིར་དངོས་དང་
གཞན་སྟེ་ཕྱི་ལ་སྟགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ཡིན་པས་མིང་ག་བྲགས་མིན་པ་རྣམས་ཕྱང་སོ་ལྔ་
མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་མ་རིག་པ་ནི་ཅང་མེད་དམ། མིག་སོགས་མིན་ཏེ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་བདེན་བཞི་སོགས་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱན་སྦྱོར་དང་
འཆིང་བ་སོགས་སུ་གསུང་ཞིང་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མཛའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་མཛའ་བ་
དང་། བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩོད་མི་བདེན་པ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སོགས་པས་ཆོས་ལ་

༼ ༡༥༣ ༽

མིན་པ་སོགས་བསྐྱེད། །གལ་ཏེ་བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་མིན་ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེ་ན། མིན་
ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལ། ལྟ་བུ་མ་རིག་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་
བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་འགྲོགས་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །མདོ་ལས་མ་རིག་པས་ཉེ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམས་པར་མི་འདག་གོ། །ཞེས་དེ་ཤེས་རབ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་གོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པར་འདོད་པའང་གསལ་
ཏོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱང་པོ་ཚོར་བཀས་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་བར་བཞི་སྟེ། རོན་
ལ་གཞོལ་བས་ན་མིང་ངོ། །རིག་པ་ནི་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་བར་དུ་གསྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དབང་
རྣམས་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གོ། །དེ་དུག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་

༼༡༥༩༽

ལ་རྟེན་པས་ཐོགས་པའི་རེག་པ་སྟེ། རྩག་པ་ནི་ཚིག་སྒྲ་དགས་ཏེ། མིག་ལ་དམིགས་ཚིག་སྒྲ་དགས་ཀྱི་རེག་
པའོ། །ཡང་གསུམ་སྟེ། རེག་པའི་དང་། མ་རེག་པའི་དང་། གཞན་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་རེག་པ་སྟེ། དེ་
གསུམ་རིམ་པ་བཞིན། སྤྱི་མེད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་དང་། ལྷག་མ་སྟེ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་
དང་། མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རེག་པའོ། །མ་རེག་པའི་རེག་པའང་སྟོགས་གཅིག་སྟོས་ན། གཞོད་སེམས་དང་།
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རེག་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་བསྟུན། བདེ་བ་སྤྱིང་
འབྱུང་ཀྱི་རེག་པ་སོགས་གསུམ་སྟེ། དེ་ནམས་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །རེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག་སྟེ།
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བས་སོགས་སོ། །དེ་དྲུག་ལས་དང་པོ་ལྷན་ཉི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བའོ། །སེམས་
ཀྱིས་ཚོར་བ་ནི་གཞན་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བྱུང་ཚུལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་རེག་ཚོར་གཉིས་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་

༩༡༥༽

བས། དུས་མཉམ་བའི་རྒྱ་ལྗངས་སུ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན། ཚོར་བ་ལས་ཀྱང་རེག་བ་འབྱུང་བར་
འབྱུང་ན། དེ་དག་མདོ་དང་འགལ་ཞིང་། རྒྱ་ལྗངས་དུས་མཉམ་མི་སྲིད་བས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སོགས་
མི་འཐད་བར་འཆར་རོ། །ཁམས་དང་དབྱེ་བ་ནི། སེམས་ཚོར་དེ་ཡུལ་དུག་ལ་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་
གསུམ་གྱི་རྟོག་བཅས་མི་སྟེན་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུག་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས་ནམ་བར་སྤར་ཡང་དུག་གསུམ་
བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཁམས་དང་དབྱེ་བ་གཞན་གྱི་བྱད་བར་ནི་འདོད་ཁམས་ན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ།
དེ་དང་རང་སའི་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་བ་ཅན་ནོ། །དེ་ནམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་གཟུགས་ཁམས་ཅན་ནི་རིའི་རོ་ལ་
རྒྱ་བ་དུག་མིན་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། །འདོད་བའི་ཚོར་བ་གསུམ་གོང་མ་གཟུགས་མེད་བ་ལ་དམིགས་ན་ཚོས་ལ་
རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལོ། །བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ན་འདོད་བའི་ཡུལ་དུག་ལ་འགྲོ་

༩༡༥༩༽

ཞིང་དམིགས་ན། ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྒྱ་བ་བྱུག་མིན་པ་བརྟུག་ཉིས་སོ། །རང་གཟུགས་ཁམས་ལ་དམིགས་ན། དེ་
རོ་ལ་རྒྱ་བ་བཞི་མིན་པ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་ན་ཆོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་
སོ། །བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ཡན་ཆད་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལས་མེད་བའི་དེ་ཉིད་བྱུག་སྟེ། དེ་བྱུག་གི་
དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའོ། །རང་གཟུགས་ཁམས་ནི་རྒྱ་བ་བཞིའི་ལེགས་པའོ། །གོང་མ་གཟུགས་མེད་ནི་ཆོས་
ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་དམིགས་པའོ། །གཟུགས་མེད་ཉེར་སྟོགས་ན་བཞི་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་བཞི་ལ་འགྲོ་ཞིང་
དམིགས་པའོ། །གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་པའོ། །གཟུགས་མེད་
དངོས་གཞི་ན་ནི་ཆོས་ལ་རྒྱ་བའི་བཏང་སྟོམས་གཅིག་པུ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་སའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་
བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སོ། །

༩༡༥༥༽

རྒྱ་ཚུལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་རོ། །སློབ་དཔོན་ནི་འོག་ས་སོགས་གང་ལས་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་དམིགས་
བ་དེ་ཉི་བར་རྒྱ་བར་མི་རིགས་བས་ཡིད་བདེ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཉི་རྒྱ་མིན་གྱི། ཉོན་མོངས་བས་
ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་བ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བ་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་སོགས་ངེ་ལྟར་ཞེ་
ན། རྣམ་ཤེས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་། གཟུགས་ནི་བཤད་ཟེན་ཅིང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་བ་གཉིས་ལས་
བསྟན་བ་དང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་པ་རྒྱས་བསྟན་བར་འཆད་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཡན་ལག་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
ཡང་མ་རྗེད་དོ། །དཔེ་དང་སྲིད་པའི་བྱེད་བར་ནི། ཉེན་འབྲེལ་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི། ས་
བོན་ལས་སྤྱོད་བྱ་སོགས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། ལས་དང་། གཞི་སྐྱེས་བས་སོ། །ལྷ་གནས་
པའི་མཆོ་མི་སྐྱམ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་མཆོ་མི་སྐྱམ་བའོ། །

༩༡༥༩༽

ནགས་ཚལ་རྩ་བ་ནས་མ་སྤང་ན་གཅད་ཀྱང་སྤར་སྤྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་མ་སྤང་ན་ཡང་འཁོར་བར་སྤྱེ་བས་
སོ། །ཕྱོན་ཤིང་གི་དུས་དུས་སུ་མི་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྤྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། དེས་ཡང་ཡང་དུ་ལས་ཉོན་སོགས་སྤྱེད་
བས་སོ། །ཤུན་བ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་སྤར་སྤྱེའི་འབྲས་རྒྱུ་བས་མི་སྤྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། དེའི་ཐོབ་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་འཆི་སྤྱིད་སྤྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་བས་མི་སྤྱེད་པས་སོ། །ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི། ཤུན་བ་
དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་ལྷོ། ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་བ་དང་བཅས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་སྤྲོན་ལན་གཅིག་
ཁོ་ན་རྒྱས་པ་འབྱེན་པ་བཞིན་ཏེ། ལན་གཅིག་ཁོ་ན་རྣམ་སྤྱོན་འབྱེན་པས་སོ། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུའི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པ་
བཞིན་ཏེ་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་ཉེར་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །གཞི་བདུན་པོ་ནི་གཟའ་བཏུང་གཡོས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཏེ། འོངས་
སྤྱད་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡང་བསྤྱེད་བྱ་མིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་

༼༡༥༽

ཉེན་འབྱེལ་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་བའི་སྲིད་པ་བཞི་ལས་མི་འདའ་སྟེ། སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་ནི་གཅིག་ཏུ་ཉེན་
མོངས་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་སའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉེན་མོངས་ཀྱན་གྱིས་ཉེན་མོངས་སོ། །སྤྲལ་དོག་སོགས་
ཆེག་རྒྱ་ཐུབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། མ་རིག་པ་མིན་པ་དང་། མི་ལྡན་པས་སོ། །བར་སྲིད་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་འཆི་སྲིད་
དེ། སྲིད་པ་གཞན་གསུམ་ནི། ཉེན་མོངས་ཅན་དག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་སྲིད་ལ། བར་སྲིད་དུ་འང་
སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཉེན་མོངས་ཅན་ཉིད་དོ། །འཆི་སེམས་ཐ་མ་ནི། དོན་གསང་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་སྐྱེ་བ་
པར་བཤད་དེ། ཀྱན་གཞི་བཞག་མ་བཞག་གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་མི་འགལ་བར་བཤད་ན་འཐད་ཅིང་། སྐྱེ་
བར་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི་རྣམ་སྟོན་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པས་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་དེ་དག་ཏུ་བཤད་དོ། །གཟུགས་མེད་
ན་བར་སྲིད་མིན་

༩༡༦༠༽

བ་གསུམ་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ནི་གང་དུ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་དུ། སྐྱེ་སྲིད་འགྲུབ་པས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པས་
སོ། །སྐྱེ་བའི་གསུམ་བ་སྐྱེས་བ་གནས་བའི་རྒྱུན་ནི། ལམ་མངོན་བསྟན་ནི། ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཅི་ལྟར་གནས་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱི་གནས་བར་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་
སྟེ། ཁམ་ཟས་བཤད་པ། ཟས་ལྷག་མ་བཤད་པ། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཟས་གང་ཞེ་ན།
བཞི་སྟེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ཉིད་ན་ཡོད་དེ། གོང་མ་གཉིས་ནི་དེ་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བས་སོ། །དེའི་
ངོ་བོ་ནི་རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། ལྷ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་ཀྱིས་ཁམས་དུ་གཅད་ནས་མིད་
པས་སོ། །འོ་ན་མིད་ནས་ཟ་བས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི།
ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ནི་དབང་པོ་ལ་པན་བ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དེས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་མི་པན་བས་སོ། །

༩༩༩༩༩

འོན་ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་བའི་ཆེ་མན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་འང་རེག་པ་ཟས་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མིན་ཏེ།
ཡིན་ན་གྲོལ་བས་མཐོང་བའི་ཆེ་འང་པན་པར་རེགས་པ་ལས་འདོད་ཁམས་ལས་གྲོལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་།
དགྲ་བཅོམ་པས་ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་གི་དབང་སོ་ལ་མི་པན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་
ཡང་གསུམ་འདུས་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་གཙོད་པའི་རེག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་འདོད་བྱ་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཟས་ཡིན་ལ། ཁམས་གསུམ་རྣམས་ན་ཡོད་དོ། །དེ་
གསུམ་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་ནི་ཟས་མིན་ཏེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་བསོ་བྱེད་ཟས་གྱི་དོན་དང་། མདོར་ན་
སེམས་ཅན་བྱང་བ་གནས་བྱེད་དང་། སྲིད་པ་ཆོལ་བ་ལ་པན་བྱེད་དུ་གསུངས་ན་ཟག་མེད་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པས་
སོ། །དེའི་སེམས་ཅན་བྱང་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྲེས་པ་རྣམས་ཡིན་ན། སྲིད་ཆོལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བར་སྲིད་དེ།

༩༡༩༩༽

གསུམ་པ་དེའི་རྣམ་གངས་ནི། ཕྱིའི་ཁུ་ཁྲག་སོགས་མེད་པར། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཚོ་ལ་བའི་
ངང་ཚུལ་ཅན་དང་། བྱི་སྒྲ་མོ་བ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་དོ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྒྲོགས་པས་མཛོན་པར་གྲུབ་
པ་ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བས་གཞིར་ངེས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱིས་སྲིད་པ་བསོ་བྱེད་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། བདེན་མོད། གཙོ་བོར་བཤད་པ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་གནས་དབང་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཏེན་པ་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་དང་རེག་པའི་བས་གཉིས་གཙོ་ཞིང་། ཡང་སྲིད་པ་
གཞན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འཕངས་པ་ལས་ཀྱིས་སྒྲོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་འབྲུབ་པའི་དོན་དུ་
རིམ་པ་བཞིན་སེམས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བས་གཉིས་གཙོ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །སྤྲ་མ་གཉིས་ནི། སྐྱེས་
ཟེན་གསོ་བས་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གསར་དུ་སྐྱེད་པས་མ་ལྟ་བུ་འོ། །ཕྱི་མ་

༩༡༤༣༽

གཉིས་ཀྱང་སྐྱེས་ཟིན་གནས་བྱེད་དེ། སེམས་པའི་དཔེ་ནི་ལོ་ཉིས་ཀྱི་ཆེ་པས་ཐལ་བའི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་གཉིས་
ཆེར་འདུ་ཤེས་པར་བྱས་པས་བྱ་གཉིས་དེ་སྤིད་དུ། མཆོ་བ་དང་། རྒྱ་མཆོར་གྱུ་ཞིག་པའི་མི་སྤྱུ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་
ཐང་དུ་འདུ་ཤེས་པས་དེ་སྤིད་དུ་མཆོ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་མི་འབྱུང་བར་གནས་ཏེ། འདི་གོང་མ་པ་
ཀུན་གཞིར་བཞེད་དོ། །བཞི་བ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ནི་དགོ་རྩ་ཆད་པ་དང་། མཚམས་སྦྱོར་པ་དང་།
ཁམས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱུག་རྣམས་
ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། མཉམ་བཞག་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་རྣམས་ནི་
ཡིད་ཤེས་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་སོ། །སྐྱེ་བ་ལའང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོར་བའི་བྱུང་པར་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དག་
ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་མི་གསལ་བས་རུང་གི་བདེ་སྤྱུག་ནི་གསལ་བས་མི་རུང་ངོ་། །བསམ་པའི་བྱུང་པར་

༩༡༤༽

མཉམ་བཞག་རྩེ་གཅིག་པའི་ཡིད་ཤེས་དང་། སེམས་མེད་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ངང་ལ་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་
མེད་དེ། དེ་དག་ནི་བསལ་བ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའོ། །དག་བཙུག་པ་མུང་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ལུང་
བསྟན་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་སྟོད་ལམ་པའམ་རྣམ་སྟོན་སྐྱེས་བཏང་སྟོམས་པ་གཉིས་ལ་གནས་ནས་འདའ་སྟེ། དེ་
གཉིས་མི་གསལ་ཞིང་ཉམས་ཚུང་བས་སེམས་མཆད་བ་དང་། ཆོས་མཐུན་བས་སོ། །འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་འགག་ཅེ་ན། ཅིག་ཅར་འཆི་ན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ལུས་དབང་མོ་ལ་འགག་
གོ། །རིམས་ཀྱིས་འཆི་ན། འོག་ངན་སོང་དུ་དང་། མིར་དང་། ལྟར་འགོ་སྟེ། སྐྱེ་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན། ལྷ་པ་
དང་། ལྟེ་བ་དང་། སྟོང་ཁར་ལུས་དབང་འགག་པས་ཡིད་འཆི་འཕོ་འོ། །མི་སྐྱེ་བ་དག་བཙུག་པའི་ཡིད་ཀྱང་སྟོང་
ཁར་འགག་ཅིང་། གཞན་ནི་སྐྱེ་བོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པས་ཅི་ལྟར་དེ་རྣམས་འཕོ་ཞེ་ན།
དེ་རྣམས་སུ་ལུས་དབང་

༩༡༥༥༽

འགག་པ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་སུ་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པ་ལུས་ལ་རག་ལས་སོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་
ཉམས་པ་ན། འཆི་བ་ནི་གནད་དེ་དེ་གཅོད་པ་ནི་ཚུ་དང་སོགས་པས་མེ་རླུང་གི་ཁམས་གང་རུང་བྲག་དུ་
འཇུགས་པས་མཆོན་རྟེན་བས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་སྟོང་བའོ། །ས་གནད་གཅོད་བྱེད་མིན་པ་ནི། སྟོན་བཞི་པ་མེད་པ་
སྟེ། བད་འབྲིས་རླུང་གསུམ་གཙོ་བོར་ཚུ་མེ་རླུང་ཡིན་པས་སོ། །ལྷ་པ་ཆོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི། འོན་མདོ་
ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོགས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྲིག་པའི་ཆོས་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་
འཕགས་པ་རྣམས་དང་། མཆོམས་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་པ་སྤང་འདས་དང་།
ལོག་པ་ངན་སོང་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆོགས་དག་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་མ་ངེས་པའི་ཆོགས་སོ། །གཉིས་པ་སྟོན་གྱི་
འཛིག་རྟེན་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་དངོས། ཞར་ལ་རྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད།
དེ་དབང་

འདྲེང་གི་ཆོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོང་གི་གནས་ལུགས་སྤྱིར་བསྟན། བར་ཆོན་གི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་བྲག་རྩ་བཤད། རྫོང་གསུམ་ངོས་གཟུང་ཞིང་འབྲུང་འཛིག་མཉམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། རྟེན་པ་རི་མཆོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལ་ཅེས་པ་ཆོག་གི་སྤང་དམ། འཛིག་
རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྫོང་དུ་གྱུར་ཅིང་། འཛིག་པས་ན་འཛིག་རྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་འདི་ལྟར་
གནས་པར་འདོད་དེ། འོག་གི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་རྟེན་པ་གྲུབ་ཅིང་།
དེའི་རྣམས་སུ་དབག་ཆོད་ས་ཡ་གཅིག་དང་། རྩལ་འབྲུམ་སྟེ། རྒྱུར་གྲངས་མེད་པ་ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེས་
གྲུང་བཞིག་མི་རྣམས་པའི་སྤྲ་བའོ། །དེའི་སྟེང་ན་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེའི་རྣམས་སུ་དབག་ཆོད་འབྲུམ་སྤྲག་
བརྒྱ་གཅིག་དང་། རྫོང་སྤྲག་ཉི་ཤུ་སྟེ། དེ་མི་འཁོར་བ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། གཟུང་བརྟུང་མ་ཞུ་བ་ལོང་དུ་མི་
ལྟུང་བ་

༩༡༤༥༽

བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁ་ཅིག་གོ། །སར་ལོག་བཞི་དང་། རྫོ་ན་གནས་པའི་རྒྱུད་གི་ཚུ་དེ་རྣམས་བྱུང་དང་ཐད་དཀར་མི་
འཛག་པར་གསུངས་སོ། །ཚུ་དེ་རྒྱུད་གིས་སྤྱབས་པས་དུས་ཤིས་ནི་ཚུའི་རྣམས་སྤྱད་པ་ག་ཙམ་འབྱུང་ཕྱག་
བརྒྱད་དེ། ལྷག་མ་སྤྱུང་འབྱུང་ཉི་མེ་རྣམས་ནི་དེའི་སྤྱིང་དུ་འོ་མའི་བཀྲིས་མ་ལྟར་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
འབྱུར་རོ། །ཚུ་དང་། གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་དཀར་མཉམ་སྟེ། དཔག་ཙམ་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་།
སྤྱིང་ཕྱག་གསུམ་དང་། བརྒྱ་ཕྱག་སྤེད་དང་ལྷ་ཁོ་ནའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་ཁོར་ཡུག་དུ་ཐད་ཀའི་སྤྱུང་འབྱུར་ཏེ། ས་
ཡ་གསུམ་དང་། དུག་འབྱུང་ཁྲི་སྤྱུང་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱའོ། །དེ་གཉིས་སྤྱིང་བཞི་པ་གཅིག་གི་རྟེན་ཡིན་པས། དུམ་བུ་
དུམ་བུར་ཆགས་པར་བཞེད་ལ། གོང་མ་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱུང་ཙམ་ཆར་རྒྱ་མཉམ་པ་བཞེད་དོ། །དེ་གསུམ་ལས་
རྣམས་བརྒྱད་ཙམ་ཡང་། རྒྱུད་སོགས་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྐད་བཤད་དོ། །ཡུམ་དུ་མཁའ་ལ་རྒྱུད་རྟེན།

༩༡༤༽

དེ་ལ་ཚུའི་ཕུང་པོ་རྟེན། དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་རྟེན། དེ་ལ་འགོ་བ་རྟེན། ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རི་དབྱ་བ་ཤད། མཆོ་བརྒྱད་བ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་དབྱས་སུ་སྟེ།
དེ་ལ་སྒྲོར་ནས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གཤོལ་མཐའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྡེང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་ན་སྤྱུག་
པའི་རི་དང་། ཉ་ན་དང་། རྩ་ལྷུང་འཛིན་རིའོ། །སར་ནི་བར་བ་ལྡེང་མིང་དེ་ལས་གོ་རིམ་སྒྲོག་བ་
དང་། ཅེ་མོའི་རྩམ་བ་འབྲ་བ་ལས་མིང་རྟགས་བར་བ་ཤད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཅེ་མོ་རྟེན་བ་འབྲ་བ་སོགས་
ཀྱིས་བཀའ་ལོ། །དེ་ནས་དེའི་ཕྱི་ན་སྤྲིང་བཞི་རྩམས་ཡིན་ནོ། །དེ་རྩམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ན་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུའི་ཁོར་
ཡུག་སྟེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་བདུན་གསེར་ལས་གྲུབ་བ་ཡིན་ཅིང་དབྱིབས་གྲུབ་ཞིན་མའོ། །ཁོར་ཡུག་
དེ་ལྟགས་ཏེ། དབྱིབས་རྒྱུ་པོའོ། །ལྟན་པོ་ནི་ཤར་དབྱལ་དང་། ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་། ལུབ་ཤེལ་དང་།

༩༡༤༽

བྱང་གསེར་ལས་བྱུང་བས། རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེའི་ཁ་
དོག་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའོ། །རི་དེ་དགུ་ཚུའི་ནང་དུ་གསེར་གྱིས་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ཅུ་བ་པར་
མཉམ་མོ། །ཚུའི་སྟེང་དུ་ཡང་ལྷན་པོ་ནི། དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་སོ། །འབྲུག་པ་ཉེར་བཞག་དུ་ལྷན་པོའི་
ཚུའི་ནང་དང་། སྟེང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བར་གསུངས་སོ། །གཉེན་འཁེབས་ལྡོག་སོགས་རི་བརྒྱད་པོ་ཚུའི་སྟེང་
དུ་རྩམས་སུ་སྒྲ་མ་ལས་བྱེ་མ་བྱེད་བྱེད་བྱེ་སྟེ། བཞི་ཁྲི་ནས་སུམ་བརྒྱ་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དོ། །རི་དགུ་
པོ་དེ་ནམས་འཕངས་ཏེ། ཞེང་དུ་རྩམས་དང་མཉམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ཁྲུད་ལྡོག་ལ་ཐུག་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་
བར་གྱི་མཆོ་བདུན། རོལ་བའི་མཆོ་སྟེ། དེ་བདུན་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཆོའོ། །མཆོ་དང་པོ་ཞེང་དུ་སྟོང་པ་བརྒྱད་
བཅུ་སྟེ། དེའི་ངོས་ཏེ་སྟོང་པ་བརྒྱད་སུམ་འབྲུར་ཡིན་པས། ཉི་འབུམ་བཞི་ཁྲིའོ། །རོལ་

༩༡༠༽

མཆོ་གཞན་བྱུག་ནི་ཞིང་དུ་སྤྲུལ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱེད་དེ། བདུན་པའི་ཞིང་དུ་གཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལོ། །དེ་རྣམས།
བསེལ་དང་། ཞེམ་དང་། ཡང་བ་དང་། འཇམ་དང་། དྲངས་དང་། ཇི་མ་མེད། འཕྱངས་ན་ལྟོ་ལ་མི་གཞོད་དང་།
མགྲིན་པ་ལ་ནི་མི་གཞོད་པའོ། །ཞེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་གྱིས་གང་སྟེ། ལྷོ་ཏ་ཞེས་པ་སྟོས་ཀྱི་རོལ་དང་
འབྲ་བས་ན། རོལ་མཆོའོ། །གང་དག་ཅེ་ཞིང་རོལ་བས། རོལ་མཆོ་ཞེས་དང་། རོལ་མཆོ་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་
སྦྱར་དང་། མི་མ་ཐུན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱར་དགའོ། །ཉེར་དགའ་དང་། ཏ་བཞི་དང་། ཏ་ག་ཟུང་དང་། གཟེ་ཅན་དང་། ཡུལ་
འཁོར་སྦྱང་དང་། ཉག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ཨེ་ལའི་འདབ་རྣམས་གནས་ཏེ་བརྒྱ་སྟེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་
ཐུ་བྱུང་འཛིན་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ནི། ཕྱི་ལྷོ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བ་ཆའི་ཆུའི་གང་བའི་
སྟོག་ཆགས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་དུ་མ་ཅན་ནོ། །དེའི་ཁ་ཆོན་དུ་དཔག་ཆད་འབྱུང་སྟེག་གསུམ་དང་།

༩༡༡༽

སྒྲིང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་རྒྱ་ལ་སྒྲིང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་བཅུ་ཙ་བྱེད་དང་བརྒྱད་བསྟན་དགོས་
ཤིང་། བྱང་ཐོས་ལའང་དེ་དང་འབྲ་བས་ཉིས་སྒྲིང་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་ཙ་ཙ་ལྔ་བསྟན་ན་ཚུ་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དང་མཉམ་བའི་ཆེན། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་སྤྱི་ཐོལ་ན་ཚུ་གསེར་དག་དེ་ཙམ་དུ་ལྷག་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཁ་
ཅིག་རི་རྣམས་བྱད་པར་རྟག་དཀའ་བས། རམས་སུ་མཉམ་པར་བཤད་གྱི་སྤྲད་ཆེ་བའི་ཆ་རྣམས་གྱིས་ཚུ་གསེར་
ལོན་པས་མི་འགལ་བར་སྤྲོད། །འོན་རྒྱ་མཆོར་ཚུ་བོ་དང་། ལྷུས་ཆར་པབ་པས་ཚུ་དཔག་མེད་འབབ་ཀྱང་།
འབྲེལ་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ཅི་ཞེ་ན། པལ་པོ་ཆེར། ལྷུས་ཆར་པབ་པས་རྒྱ་མཆོ་སྤྱི་ཆེ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་
བ་ལ། ཚུ་དང་གསེར་གྱི་ས་གཞི་མཆམས་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོས་ཚུ་རྣམས་འོ་མ་དང་ཞོར་བྱེད་ལ།
རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་དང་བྲལ་ཞེས་པས། མར་གྱི་ཉིང་ཁུར་བྱེད་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་མའི་འོད་ཅེས་པས་

༼ ༡༧༩ ༽

མེ་འབར་བར་བྱེད། རིན་པོ་ཆེ་མ་ལུས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་པས་ཅི་ཡང་མི་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསར་བ་རྣམས་ནི། སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
བཞི་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །མཛེས་སྤྱན་དུ། དཔྱལ་བའི་མེ་ཆད་ཀྱིས་སྐྱེམ་བ་དང་། གཞན་དུ་གོད་མ་ཁའི་མེས་སྐྱེམ་
བ་དང་། གཞག་སར། དེའི་སེམས་ཅན་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་། རྒྱང་དང་ཉི་ཆོན་གྱི་ཟད་བ་དང་། ལན་ལྟའི་རོ་ལྟན་
བའང་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་བྲི་མ་དང་། ལན་ལྟའི་རི་ཁྲ་བ་དང་། སྤིང་གི་རྩ་ཤིང་སོགས་ལྟའི་བྲིང་བ་རུལ་
བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ནང་ཆོན་གྱི་གནས་ལུགས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་སོགས་ཀྱི་གནས།
དཔྱལ་བའི་གནས། ལྟའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཉིས་ཏེ། སྤིང་བཅུ་གཉིས་སྤྱིར་བསྟན། འཇམ་སྤིང་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞིན། སྤིང་བཞི་སྟེ། འཇམ་བུའི་སྤིང་གི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་
སྤྱིང་བྲག་གཉིས་གཉིས་པ་

༩༡༣༽

ཤིང་ཉི་དབྱིབས་ཅན་ནོ། རྡོ་མེ་ཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་བཞི་སྟེ། དེ་ཁོར་ཡུག་གི་རྡོ་མེ་སྟེ་བཤད་
དོ། །བྱམས་པ་བྱོན་པའི་དུས་སྟེ། དེ་ཆེ་འཇམ་བྱ་སྤྱིང་འདི་ཡང་། །ཆུ་ཞིང་ཐག་སྤྱི་མཉམ་པར་ནི། །དཔག་ཚད་
སྤྱིང་ཐག་བཅུ་བ་སྟེ། །ཞེས་དེ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོར་འབྱུང་དོ། །འདི་ནས་ཤར་གྱི་རི་རབ་གྱི་རྡོ་མེ་ནས། ལུས་
ཁུད་པར་འཕགས་པར་བཟང་བའི་སྤྱིང་དབྱིབས་སྒྲ་གམ་རྡོ་མེ་གསུམ་འདི་དང་འབྲ་བ། རྡོ་མེ་གཅིག་ལ་དཔག་
ཚད་སྟེ་བཤད་པ་བྱུ་ལྟ་བུ་བ་སྟེ། དེའང་སྤྱིང་འདི་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཁོར་ཡུག་གི་རྡོ་མེ་སྟེ་མདོན་ལ།
གཞག་པར་སྤྱི་ལག་ལ་ཉེ། རྒྱར་སེམས་པ་འབྱུར་མ་དག་པའོ། །བར་བདུན་སྤྱིང་བར་བཤད་དོ། །འདི་ནས་
ཅུ་བ་གྱི་རི་རབ་གྱི་རྡོ་མེ་ན་བསྐྱང་སྤྱི་ན་ཞིང་འཆོང་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་ནི། དབྱིབས་སྒྲ་ལོ་སྟེ། མཐའ་སྤྱོད་
དུ་དཔག་ཚད་སྤྱིང་ཐག་ཕྱིད་དང་བཅུད་དང་། དེའི་དབྱིབས་ལ་སྤྱིང་ཐག་ཕྱིད་དང་གསུམ་མོ། །འདི་ནས་བྱང་གི་

༩༡༩༽

རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་སྐད་ངན་བ་སྤྲ་བས་སམ། འཆི་ཁར་སྤྲ་མི་སྟན་བ་འབྱུང་སྟེ་འཆི་བས་སྤྲ་མི་སྟན་ཏེ། དེའི་སྤིང་
མཐའ་སྒྲོར་དུ་དབག་ཆོད་བརྒྱད་སྟོང་པ། དབྱིབས་བྱ་བཞིའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་ཉིས་སྟོང་པར་མཉམ་མོ། །སྤིང་གི་
དབྱིབས་དང་། དེ་ན་གནས་པའི་མིའི་གདོང་འབྲུའོ། །བཞག་པར་འཇམ་བུ་སྤིང་ན་གསེར་དངུལ་གྱི་ཉ་ཆོང་བྱེད་
ཅིང་། འཁར་ན་བེུ་རས་དང་། ལུབ་ན་བ་ལང་དང་། ཁོར་བུ་ལ་སྟེ། བྱང་ན་མེད་དོ། །འདི་ན་ཁ་ཟས་འབྲས་ཆེན་
དང་། འཁུར་བ་དང་། ཟན་དང་། བྱེ་དང་། འག་ཆང་ཡོད་བ་ལྟར། འཁར་ལུབ་ན་འང་ཡོད་ཅིང་། བྱང་ན་མ་སྟོས་མ་
བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་ཟེའོ། །འདི་ན་ཆར་འབབ་མཁས་མི་མཁས་དང་། ལོ་ལེགས་ཉིས་དང་། ལུ་གེ་དང་།
བདེ་མི་བདེ་དང་། འཛིགས་པ་དང་། ཆ་བྲང་དང་། ཉ་ཆོང་དང་། ཁ་དོག་དུ་མ་དང་། ཁང་བ་ཆེད་དུ་བྱས་མ་
བྱས་དང་། བལ་གོས་དང་། གོས་སྟན་ལྷི་བ་དང་། བག་མ་སྟོང་ལེན་དང་། ཇེ་

༩༡༥༥

ཁོལ་དང་། དེ་ནམས་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་པ་ལྟར། འཁར་རྒྱབ་ནའང་ཡོད་ལ། བྱང་ན་མེད་དེ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ན་
དང་། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པའི་ས་ཁང་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱང་བའི་གོས་སྤང་གཅིག་པ་ཡོད་ཅིང་གང་
ལའང་ཡོངས་འཛིན་མེད་དེ། བྱ་ཚ་ནམས་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཐག་མས་འདོར་ཞིང་། རང་གི་མཐེ་བོ་ལས་རྒྱ་ཞོ་འཐུང་
བར་བཤད་དོ། །སྤིང་བཞི་ཀ་ན་བཤེས་སྒྲོམ་དང་། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཐ་དད་དང་། ཉིན་མཆན་དང་། ས་མ་དང་།
དུས་བཞི་དང་། ག་ཤང་གཅི་དང་། རྩ་མཆན་དང་། སྤྱུ་མ་དང་། བྱ་བཅའ་བ་ཡོད་དེ་ཡང་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དུ་
སྤྱན་པོས་དགེ་བ་བྱས་སྤྲ་མི་སྤྱན་དུ་སྤྱེ་ཞེས་དང་། མདོ་མྱང་འདས་སུ། གཞན་གྱི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྤང་དུ་བཅུག་པ་འཁར་རྒྱབ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །སྤིང་དེ་བཞིའི་བར་གྱི་སྤིང་བརྒྱད་ནི།
འཁར་གྱི་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སོ། །བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྤྱན་དང་།

སྐྱ་མི་སྟོན་གྱི་སྒྲོལ། ལྟོའི་ར་ཡབ་དང་ར་ཡབ་གཞན་ནི། ཁུབ་ཀྱི་གཡོ་ལྟོན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ་སྟེ། ཀུན་ན་མི་
གནས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ར་ཡབ་ན་སྤྱོད་པོ་གནས་པར་སྒྲོལ། །གསེར་གྱི་སྒྲིང་དང་ཟངས་སྒྲིང་སོགས་དུ་མ་བཤད་པ་
ནི། འཛམ་བུ་སྒྲིང་དུ་འདུས་པའི་སྟོན་ཆོགས་སུ་མ་སྟོས་སོ། །སྒྲིང་ཅས་པ་ནི་ཚུའི་ནང་སྐྱམ་པར་གནས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བྱུག་པས་རམས་སུ་དབག་ཆད་བརྒྱད་ཆིའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོ་རྩེ་
གདན་ནམ་གཉན་ཡོད་འདི་ནས་ཅས་སོགས་ནི། འགྲེལ་བ་དང་འགལ་ཁིང་ལེགས་སྐྱུར་དང་མི་མ་སྟོན་པས་
འཛམ་བུའི་སྒྲིང་འདི་ན་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཆོན་གསུམ་ཏེ། དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་
རིའོ། །གངས་རི་དེའི་པ་རོལ་ན་རི་སྟོས་རད་ལྟན་པའི་ཚུ་རོལ་ན་མཆོ་མ་རྩོས་པ་ཚུ་ཁིང་དུ་དབག་ཆད་ལྷ་བརྩ་
པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་ཚུས་གང་བ་སྟེ། དེ་ལས་ཤིང་དུ་ཚུའོ་ནི་གཞུང་དང་། ལྟོར་སྤྱི་རྩུ་དང་། ཁུབ་དུ་བལྟ་
དང་། བྱང་དུ་སི་ཏ་འབབ་པོ། །

༩༡༡༽

པལ་པོ་ཆེར་དེ་བཞེས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྤེམ་འབྲེན་ཅིང་། མཆོ་ལ་ལན་བདུན་སྟོར་བར་གསུངས་ཏེ།
བཞག་པར་དེའི་དབུས་ན་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་མ་འོས་པའི་པོ་བྲང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཅིང་། རྩོགས་བཞེན་ས་
སྤང་པོ་ཆེ་དང་། མ་བྱ་དང་། ཉ་དང་། སེང་གའི་ཁ་ནས་ཚུ་བོ་འབབ་པར་བཤད་དོ། །མ་འོས་པ་ཅེས་བཞི་དཔྱལ་
བའི་མེས་ཀྱང་རྩོ་བར་མི་ལུས་བཤམ། རྒྱལ་པོ་ཅས་ཀྱི་འབྲས་ཁུ་སྤྱགས་པ་གངས་བཤམ། སྤྱི་རྒྱལ་པོ་མ་འོས་
པ་གནས་པས་དེ་སྟོང་ཅེས་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཤན་ཏི་བའོ། །མཆོ་དེའི་བྱང་ན་འབྲས་བྱ་མངར་པོ་ཡོད་
པའི་ཤིང་འཇམ་བྱ་ཞེས་བཤད་དེ། ཤིང་དེའམ་དེའི་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་སྤྱིང་ཡིན་པས། འཇམ་བྱ་སྤྱིང་ཞེས་
བྱའོ། །བཞག་པར་ནི་སྟོས་ངད་ལྗན་གྱི་དཔག་ཆད་བཅུ་ན་མ་འོས་པ་དང་། རི་དེའི་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་བྱ་
སྤྱིབས་བྲག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་སྟོར་བ་དང་། དེ་ནས་བྱང་གི་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་རྫིང་བྱ་

༩༡༥༩༽

ཚད་མ་རྫོས་པ་ཅམ་པ། རྩིང་བྱ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་སྟོར་བ་སྟེ། སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་སྤང་པོ་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་པ་
དབྱུག་ཆེ་བཞི་བྲག་བྱ་སྦྱིབས་དང་། དཔྱིད་ཆེ་བཞི་རབ་བརྟན་དུ་གནས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་སྤིང་དེའི་དབྱུག་ན་
བྱང་སེམས་སྤིད་པ་ཐ་མ་པ་བཞུགས་ཏེ། རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་འཛིན་སྦྱིད་པར་མཛད། རྟོ་རྩེའི་གདན་དང་། ཡུམ་
གསུང་པའི་གནས་བྱ་རྟོད་བྱང་པོའི་རི་དང་། ཤར་ན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་པོ་ཅེ་ལྟ་དང་། ལྷོ་ན་སྦྱུག་རས་
གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་བྱ་འཛིན་དང་། ལུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་དབྱ་རྒྱན་དང་། བྱང་ན་རིགས་ལྡན་ཀྱི་
གནས་ཤམ་རྩ་ལ་དང་། སྦྱེ་པོ་པལ་པའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཡུལ་སྤན་སྟོང་དང་། མི་རིགས་དང་སྐད་
རིགས་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ཡང་འདི་ནི་ཆོས་དར་ཞིང་ལས་ཀྱི་ས་པའོ། །དཔྱལ་བའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་པྱལ་
ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་དཔྱལ་ཀྱི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱལ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གང་ན་
ཡོད། ཚད་རི་ཅམ་ཞེ་ན།

༩༡༥༽

འཇམ་བྱ་སྒྲིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཆད་སྒྲིང་སྤྱག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་གྱི་སྒྲིང་ཡོད་ལ། གནས་དེའི་རྩམས་དང་།
རྒྱུ་ཡང་དེ་ཙམ་སྟེ་བྱ་བཞིའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་བར་ཆད་མེད་བས་ན་མནར་མེད་དེ། གཞན་ན་བར་ཆད་དང་
བཅས་ཏེ། ཡང་སོས་ན་རྒྱུང་གང་མོ་ལངས་བས་སོས་བས་ན་ཡང་སོས་སོ། །གཞན་དག་བདེ་བའི་སྐྱབས་མེད་
བས་མནར་མེད་དེ། གཞན་ན་བདེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲིས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་མཐུན་སྒྲིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་བ་
ནི་རྒྱུ་མཐུན་སྒྲིས་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དེས་འགའ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བ་ལ་བདེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་སོ། །དེའི་
སྒྲིང་ན་ཆ་བའི་དཔྱལ་བ་གཞན་བདུན་གྱི་གནས་ཡོད་དེ། བརྒྱད་ཅར་ལྷགས་གྱི་ས་གཞི་འབར་བ་མི་ལྟེས་བྱུང་
བ་ལྷགས་གྱི་རྩ་བས་ཀུན་ནས་སྒྲོར་བ་ཕྱོགས་བཞི་ན་སྒྲོ་དང་བཅས་པའོ། །བསྐྱེད་པ་འཇིག་དུས་གྱི་མེས་ཡང་
སོས་གྱི་མེ་ཆ་ཞིང་། དེ་བས་གོང་མ་གོང་མ་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཆ་བར་བཤད་དོ། །ཉེ་འཁོར་བ་ཡང་ཆ་དཔྱལ་
བརྒྱད་པོ་ཀུན་ཏེ་རེ་རེ་

༩༡༠༽

ལའང་དེ་ནས་ཐར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་བའི་གནས་ལྷག་པ་སྟེ། ཉེ་ལོར་བཞི་བཞི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་གང་
ཞེན་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་བཞི་ན་མེ་མ་ཐུར་བྱས་མོ་རྒྱབ་ཅམ་ལ་གནས་ཆོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན། ཀླང་པ་
འདེགས་འཛོག་གིས་ཤེས་ཤིང་གེད་པ་དང་། རོ་ཐུགས་སྤྱི་སའི་འདམ་བྱིང་བ་ན་འབྲུ་ཚུ་རྣོན་གྱིས་བྱས་པའི་
བར་དུ་འཁེགས་པ་དང་། སྤྱི་གྲི་གཏམ་པའི་ལོ་མ་དང་། སོགས་པས་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
ཤིང་ཤལ་མ་རིའི་ནགས་ཏེ། གསུམ་མཆོན་ཆར་འབྲུ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། དེའི་དང་པོར་སྤར་བཞིན་ཤེས་ཤིང་
འཛོག་གེད་པ་དང་། གཉིས་པར་དེའི་གྲིབ་མ་ལ་འཁོད་པ་ན། རལ་གྱི་ལྷང་བས་གཅོད་ཅིང་འགྲེལ་ཏེ། བྱི་བསེ་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤུལ་ཤུལ་ཟ་བ་དང་། གསུམ་པའི་ནགས་ཆོར་མ་རྣོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ། ཡར་མར་དུ་ལྷ་བས་
འཛོག་པ་དང་། འབབ་པ་ན་ལུས་འཁེགས་ཤིང་། བྲ་ལྷགས་ཀྱི་མཚུ་ཅན་གྱིས་མིག་འབྱིན་པ་དང་། ཚུ་བོ་རབ་
མེད་འགྱུར་

༼༡༡༽

བྱེད་ཀྱི་ཚུ་ཁོ་ལ་བས་གང་བ་ལྟར་སྟེ། རོས་གཉིས་ན་སྟེས་བྱ་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོགས་ཐོགས་བས་སྤང་ཞིང་འཆོད་
བའོ། །འོ་ན་དཔྱལ་སྤང་སེམས་ཅན་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་འགའ་སེམས་ཅན་དུ་སྤྲ་ལ། མདོ་སྟེ་བ་ལས་
ཀྱི་མ་ཐུས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་འདོད་དོ། །གང་དཔྱལ་ནི་ཚུ་བྱར་ཅན་སོགས་གང་དཔྱལ་
བརྒྱད་ནི། ཆ་དཔྱལ་ནམས་ཀྱི་ཐད་ན་གནས་སོ། །བརྒྱད་ཅར་ཡང་ཉི་ཁྲི་སྤང་བ་མེད་པའི་འབྲུག་པའི་སྤྱབས་
ན་གང་བས་ཉེན་ནས་ཚུ་བྱར་འབྱུང་བ་དང་ཚུ་བྱར་དོལ་ཉེ་འཁུམས་པ་དང་། གང་ནས་སོ་ཐམ་ཐམ་བ་ཨ་ཚུ་ཟེར་
བ་དང་། ཀྱི་དུད་ཟེར་བ་དང་། ལྷུང་ལ་ལྟར་གས་པ། ལྷགས་པ་སྟོན་པོ་ཁ་ལྷའམ་དུག་དུ་གས་པ་དང་། བད་མ་
ལྟར་གས་པ་ལྷགས་པ་དམར་པོ་བཅུ་འམ། དེ་ལས་ལྷག་པར་གས་པ་དང་། བད་མ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོ་ཤིན་དུ་
དམར་བ་ཁ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་ཡང་གས་པའོ། །ཞེས་བར་བཤད་དེ། དང་པོ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་

༼ ༡༥༩ ༽

གསུམ་ལུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གསུམ་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པའོ། །ཉེ་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བའི་གནས་
ནི། ལུ་བོ་དང་། རི་སོགས་ངེས་མེད་ན་ཡོད་ལ། གོ་ལྷན་སྒྲིེས་དང་། དག་འདུན་སྒྲིེས་གོ་ཉོགས་བརྗོད་ལས་རྒྱ་
མཆོའི་འགྲམ་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་བ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཉོགས་བརྗོད་ལས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སོགས་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་
རྒྱས་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བ་སྒྲིེས་གོ་ཉོག་བ་སྒྲིེས་བ་ཁང་བ་ཅེགས་བ་ཅམ་ཉེན་སྐད་ཀྱིས་དུ་ཤིང་ནམ་མཁའ་ལ་འོང་བ་
དང་། བ་ལང་གི་ལྷན་བའི་སྒྲིེས་མ་རུས་གོང་དྲི་ང་ལ་བྱ་རོག་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བར་སྒྲིེས་བ་སོགས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་
གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི། འཛམ་བུའི་སྤིང་གི་འོག་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ན་སྟེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་
པའོ། །དེ་རིགས་སོ་དྲུག་དུ་བྲན་བ་ཉེར་བཞག་ལས་གསུངས་ཤིང་། སར་གསུམ་དུ་བཤའ་བས་སྒྲིེས་ལ་སྤྱིའི་
སྤིབ་བ་ཅན། བཤེས་སྒྲིེས་ཀྱིས་ཉེན་བས་ལུས་དང་ཁ་སྐྱམ་ཤིང་། ལུ་མིག་སོགས་སུ་རྒྱག་བ་ལ་མཆོན་ཐོགས་
བས་སྒྲིེས་ལ། ལུ་ཡང་

༩༡༣༽

ནག་ཁག་དུ་མཐོང་ངོ། །ནང་གི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་བཤེས་སྤྱིང་དུ། །ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཅམ་ལ། །སྟོ་བ་རིའི་སྟོ་
ཅམ་བཤེས་པས་ཉིན། །མི་གཙང་གི་ནར་བོར་བཅུད་ཀྱང་། །འཆའ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་
དང་། །ཁ་ཅིག་སྤྱ་ཕ་སྤྱིན་པའི་ནག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། བས་སྒྲོམ་ཉིད་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཅན་མེ་ལྷའི་སྤྱིང་བ་
ཅན། རོས་འཐུངས་ཀྱན་གྱིས་ཆིག་པའོ། །དུད་འགྲོའི་གནས་ནི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཁ་འཐོར་བ་ནི་མི་
དང་། འདོད་ལྟ་དང་། ལྟན་ཅིག་རྒྱལོ། །དེ་ཡང་བྱིང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་མིད་དེ་བ་བ་དང་། དེས་
ཆེ་བའི་ལུས་སྤྱག་སྟེ་བ་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་ནི་ཉིན་རེ་བཞེན་གྱི་ཆོན་གྱི་རུས་པ་ལ་སྤྱག་པར་བསྟེན་པ་དང་།
མཁའ་ལྗིང་གིས་བ་བ་སྟེ། གསུམ་ལ་སྤྱབས་སུ་འགོ་བས་དེ་དག་སྒྲོག་པར་བཤད་དོ། །ཁ་མཐོར་བ་རྣམས་ནི་
གསོད་པ་དང་། བསྐྱོལ་འཆོག་སོགས་ཀྱིས་མནར་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ། །ཁ་ཅིག་ལྷ་ཉིག་བལ་དང་རུས་པ་ཁག།

༩༡༤༽

འག་དང་ལྷགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དབང་མེད་གཞན་དག་དོག་པ་ལག་པ་དང་། །ལྷགས་དང་ལྷགས་
ཀྱ་རྣམས་ཀྱི་བཏབ་ཏེ་བཀོལ། །ཞེས་ཏེ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ལྷས་ལ་སློབ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལྷའི་
གནས་བཤའ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་བོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མ་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་བ་དང་། སུམ་བུ་རྩ་
གསུམ་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་དང་། རི་ལ་རྟེན་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཉི་
ལྷའི་རྣམ་བཞག་ནི་ཉི་ལྷ་དག་འདི་ནས་ཐག་རྗེས་སྤྱོད་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ཉི་ལྷ་ནི་ལྷན་པོ་བྱེད་གཉའ་ཤིང་འདྲིན་གྱི་རྩེ་
དང་མཉམ་པ་ནའོ། །ཆད་རྗེས་ཅམ་ན་ཐད་དཀར་ལྷ་བ་དཔག་ཆད་ལྷ་བུ་དང་། ཉི་མ་གཅིག་པ་དང་བཅས་པ་ང་
གཅིག་པ། འོག་གཞིའི་མེ་ཤེལ་དང་། ལྷ་ཤེལ་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ། གཞག་པར་རྩམས་སུ་བྱེད་དང་།

༩༡༥༽

བྱུག་དང་བཙུང་ཆ་ཡོད་པ། གསེར་གྱི་རྩ་བ། དཔག་ཚད་བྱེད་པས་སྒོར་བ། གསེར་དངུལ་ཤེལ་བེ་རྒྱུ་ཆེ་
གཅིག་པ་གཅིག་དང་། གསེར་གྱི་ས་གཞི་དང་། མཚོ་དང་། རྗེ་བྱ་དང་། མེ་ཉོག་སྒྲ་ཚོགས་དང་། ལྷོན་ཤིང་
དང་། བྱ་སྒྲ་སྒྲ་བ་དང་། ཟམ་པ་རྒྱུད་མ་སོགས་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །སྒྲ་མ་ཆེ་བ་རྒྱུད་གྲགས་བཙུང་
དང་། འབྲིང་ལ་བཅུ་དང་། རྒྱུད་བ་ལ་བཞི་དོ། །ཞེས་པ་དོ། །འདིར་རྒྱུད་བ་ལ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་པོར་སྒྲ་མ་
ཀྱན་སྒྲ་མ་ན་དུང་འགྱུར་གཉིས་དང་། རྒྱེ་བ་བཙུང་དང་ས་ཡ་ལྔ་དོ། །ལས་གྱི་དབང་གི་བར་སྒྲ་ལ་འཕུལ་བ་
དང་། འདེགས་པ་དང་། རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་གི་སྒྲ་བས་གྱིས་འཁོར་བས་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཆོ། བྱང་དུ་ནམ་བྱེད་
པ་དང་། འཁར་དུ་ཉི་མ་བྱུ་བ་དང་། ལྷོར་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་། བྱུ་བ་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་གོ། །འོན་
ཆེ་བ་མར་ངོ་ལ་རངས་པར་སྒྲ་བ་ཅི་ཞེ་ན། གདགས་པར་མར་ངོ་ལ་ཉི་མ་དང་ཐེ་ཉིར་གྱུར་པ་ལས་ཆེ་བ་རང་གི་
གྲིབ་མ་འབབ་པས་རིམ་གྱིས་མ་རངས་པ་སྒྲ་ལ། གནམ་གང་གི་ཆོ། འེན་དུ་ཉི་བས་རང་གི་གྲིབ་མས་རིམ་
སྒྲིབ་པས་མི་མཐོང་ལ་ཡར་ངོ་ལ་ཉི་མ་དང་ཐེ་རིང་གྱུར་པས་གྲིབ་མ་བྲི་ཞིང་། རྒྱུད་དུ་གྱུར་ནས་འཕེལ་ཞིང་། ཉ་
བའི་ཆོ་འེན་དུ་རིང་བས་སྒྲིབ་བྱེད་གྲིབ་མ་མེད་པའི་སྒྲིབ་རང་

༩༡༥༽

སྟོན་ར་དང་། དབྱིད་ར་ཞེས་དོན་འགྱུར་མཛད་པ་ནི། བོད་ན་དུས་ཚིགས་བཞི་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། མཐུན་པར་
སྐྱར་བར་ཟད་དོ། །གང་དག་འདིས་དབྱར་ཉི་གང་ལོག་སྟོན་ར་དང་། དགུན་ཉི་གང་ལོག་དབྱིད་རར་བསྟན་པར་
བསམས་ནས། དགུན་མགོ་དབྱུག་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། ཉི་མ་ལྗོག་པ་རེ་སྤེལ་སོང་བར་འདོད་པ་ནི། ཟུན་
སྤྱལ་ཏེ། མདོ་རྒྱད་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཅིས་རྣམ་དག་ཀུན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྗོག་མཆོམས་ནས་
བཤད་ན། བྱིན་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའང་མཉམ་པ་ནས་རྩམ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་པ་འགྱུར་གྱི་
དེའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་ཉིན་མཆོན་མཉམ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་དང་། དབྱར་
དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྗོག་མཆོམས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རི་ཙམ་གྱི་རིང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་འཕ་
མཆོན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཐང་གཅིག་རེ་རེས་སོ། །དེས་ན་མཉམ་པ་ན་

༩༡༤༽

ཡུད་ཅམ་བཙེ་ལྷ་དང་། སྤང་བ་ན་བཙུ་གཉིས་དང་། རིང་བ་ན་བཙེ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཉི་མ་སྟོར་
བཞོད་པའི་ཆོ། མཆན་མོ་རིང་ཞིང་། སྤང་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཉི་མ་རིང་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་འཆར་བ་བྱེད་མར་འགྱུར་
བས་མཐོང་ཡུན་རི་སྤང་དང་རི་རིང་འགྱུར་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་མ་སྤར་ལ་འགྲོགས་ཅིང་གྲེན་ལ་འགྲོ་བ་བྱལ་ཡིན་
བས་འཆད་དོ། །བཞག་པར་དགུན་གང་བ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོའི་རྒྱ་མཆོར་འབབ་སྟེ། དེའི་དབང་
གི་གཏིང་རྒྱ་གྲོའོ། །སོས་ཀ་ཆ་བ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྤིང་དུ་འབབ་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས། རྒྱ་
མཆོའི་གང་བས་གཏིང་རྒྱ་གང་བར་བཤད་དོ། །རི་ལ་རྟེན་པ་ནི། རི་རབ་འདི་ལ་རྒྱ་འཆམས་ནས་རྩེགས་པའི་
བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བཞིའི་བར་གྱི་ཆད་ནི། དཔག་ཆད་སྟོང་སྤག་བཙུ་བཙུ་ཡོད་པས། རི་རབ་ཀྱི་སྤྱེད་
མན་ཆད་དུ་སྤྱིན་ཏོ། །བང་རིམ་དང་པོ་སྟོང་སྤག་བཙུ་དུག་དང་། གཉིས་པ་བརྒྱད་དང་།

༩༡༩༽

གསུམ་པ་བཞི་དང་། བཞི་པ་གཉིས་རི་རབ་ལས་འཕྱར་དུ་འཕགས་སོ། །དེ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན། གཞོད་སྦྱིན་
ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། ཐོང་ཐོགས་དང་། ཏྲག་ཏུ་སྦྱོས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་རང་ཉིད་དང་།
དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་ཏེ། གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་གྱི་གྲོང་དང་། གྲོང་རྒྱལ་གནས་
སོ། །ཁོར་ཡུག་ལའང་ལུང་སྒྲན་ཆོགས་སུ་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྒྲོན་ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་
གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཉི་མེ་སྐར་མ་དང་། རི་དང་ཆུ་ལྷུང་དང་། ལྷོན་ཤིང་དང་། རྒྱལ་ཆེན་ཆེན་
དང་། ས་མཁའ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལའང་། དེ་རྣམས་གྱི་ལྷ་གནས་ཏེ། འགྲེལ་པར་དེ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར། ལྷའི་རིས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་པས་ཆེད། །ཞེས་སོ། །བཞག་པར་ཡང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
གནས་མིང་ས་དང་འབྲ་བ་སྟེ། རྒྱ་ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དང་།

༩༡༩༠༽

ཁོར་ཡུག་དུ་སྟོང་གིས་འཁོར་བ་བྱ་བཞི་པ་ལམ་སྤང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། ལྷོན་ཤིང་དང་། རྩིང་བུ་དང་།
གསེར་གྱི་རྩ་བ་དང་། ཟམ་པ་རྒྱུད་མ་དང་། གསེར་གྱི་བྲེ་མ་གདལ་བ་དང་། ཅན་ཅན་གྱི་ཚུའི་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་
དང་། ཆོན་སྒྲ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གིས་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་སོགས་བྱུང་བར་དུ་མ་ཅན་དུ་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་གནས་ནི། ལྷན་པོའི་ཅེ་ན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་གནས་སོ། །ལྷན་པོའི་
ཅེ་དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེའོ། །སྤྱོད་པ་མཆམས་ན་དབག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་ཚད་ཅམ་ཅེགས་པ་
བཞི་ལ་གཞོད་སྒྲིན་ལག་ན་རྟོ་རྟོ་གནས་སོ་བཞག་པར་ནི། དེའི་རྩམས་སུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་ལྔ་དང་། ཚུ་ཞེང་
དུ་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་དང་། མཐའ་སྒྲོར་དུ་ལྔ་བརྒྱ་པར་བཤད་དོ། །ཅེ་དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་སྒྲིན་གྱི་པོ་བྲང་གོང་བྲེར་ལྷ་
ན་སྤྱག་ཅེས་པ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ། རྩམས་སུ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་གཉིས་པའི་ར་བ་
གསེར་གྱི་རང་།

༩༡༩༩༽

བཞིན་ཏེ། ས་གཞི་ཚོན་རྒྱས་བཟ་བ་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་པ། ཀང་བ་བཞག་ན་ནེམ་བ་དང་། བཏེག་ན་པར་
ཅེས་པའི་མཉེན་བ་ཡོད་དོ། །གཞག་པར་གསེར་གྱི་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གསུམ་པས་སྒྲོར་བ། ཅིག་
སྐབས་གསེར་དངུལ་གྱི་རྒྱུ་ཤེལ་ལས་བྱས་པ། རོས་བཞིན་མདའ་ཡབ་གྱེན་མཐུར་དུ་འབྱུང་བ་གཉིས་
གཉིས་དང་ལྷན་པ། སྒོ་སྒྲོང་དུ་གཅིག་གི་མ་ཚང་བ། སྒོ་ལ་སྤངས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་བཅུ་གསུམ་དང་།
ཞེང་དུ་ཕྱིད་དང་གཉིས་ཡོད་པ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དུ་མས་སྤྲས་པ། སྒོ་རེ་རེ་ལའང་། སྤང་མ་གོ་མཚོན་ཐོགས་
བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ། ལམ་སྤང་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་དང་། རིང་བར་ཉིས་སྒྲོང་ལྟ་བུ་བས་མཛེས་པ།
གསེར་གྱི་བྱེ་མ་གདལ་བའོ། །ཞེས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་དེ་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་
དེ། རོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའོ། །གྲོང་ལས་དཔག་ཚད་ཕྱིད་

༩༡༩༩༽

དང་ལྷ་འཕགས་པ། མང་རིན་པོ་ཆེ་བཞི་ལས་བྱས་པ། ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྡན་པ། གསེར་གྱི་ཀ་རྟེན་དངུལ་
དང་། དངུལ་གྱི་ཀ་རྟེན་གསེར་དང་། ཤེལ་གྱི་ཀ་རྟེན་བེ་རྒྱུ་དང་། བེ་རྒྱུ་འེཤེལ་ལས་བྱས་པ། བ་གམ་བརྒྱ་
ཙ་གཅིག་པ། བ་གམ་རེ་རེ་ལ། ཁང་བ་ཅེགས་མ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཁང་མིག་བདུན་བདུན་དང་། དེ་
རེ་རེ་ལ་ལྷ་འེབ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་མོ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་དང་།
དེ་རེ་རེ་ལ་སེལ་སྒྲན་འཁོལ་བ་བདུན་བདུན་ཡོད་དེ། གྲོང་གི་མངོན་པར་དགའ་བའོ། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་འོས་
བཞི་ན་ལྷ་རྣམས་གྱི་ཅེ་བའི་ས་སྐྱེད་ཆལ་བཞི་བཞི་སྟེ། ཤེང་རྟ་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་དང་། དེར་ཕྱིན་ན་ཤེས་པ་རྩལ་
པར་འགྱུར་བའི་ཆལ་དང་། ལྷ་འེབ་བདུན་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་འདྲེས་ཤིང་། འདོད་ཡོན་ལ་སྐྱོད་བའི་ཆལ་དང་། དེར་
ཕྱིན་ན་ཡིད་དགའ་བ་སྐྱེ་བའི་ཆལ་དང་། བཞིས་བརྒྱན་ཏེ། ཅེ་ཚུལ་ནི་བདགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལའི་

༼༡༩༣༽

གཟུངས་སུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆལ་ན་སྤང་པོ་ས་སྤང་གི་བྱ་བཟང་ཞིང་མངེས་པ་དཀར་བ་ཡན་ལག་བདུན་
ལེགས་པར་གནས་པ། མགོ་དམར་བ། མཆེ་བ་བྱག་པ། སྤིང་དུ་དཔག་ཆད་གཅིག་ཁོར་ཡུག་དུ་བདུན་ཡོད་པ།
འཁོར་སྤང་པོ་བརྒྱ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པ་གནས་ཏེ། ལྷ་སྤྱེད་མོས་ཆལ་དུ་འགོ་བ་ན། དེས་མགོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་
སྤྱལ་ཞིང་། མགོ་རེ་རེ་ལ་མཆེ་བ་བྱག་བྱག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་རྩིང་བྱ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་བད་མའི་
སྤྱོད་བྱ་བདུན་བདུན། བད་མ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་མོ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་དང་། དེ་རེ་
རེ་ལ་སིལ་སྒྲན་འཁོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་ལྷན་པ་སྤྱལ་སྤྱེ། མགོ་དབྱུས་མ་ལ་དབང་པོ་དང་། གཞན་ལ་ཉེ་དབང་
པོ་གཉིས་དང་། སྤང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་འཁོར་རྣམས་ཞོན་ནས་འགོ་བ་མི་མངོན་པ་ལྷ་བྱའི་འགྲོགས་པས་ལྷ་
རྣམས་གྲོང་དང་སྤྱེད་མོས་ཆལ་དུ་སྤྱེལ་ལ། དེ་ནས་རྩུ་

༩༡༩༩༽

འབྲུལ་དེ་བཏང་སྟེ། ལྷ་ར་སྤྲུལ་ནས་འདོད་པ་ལ་སྦྱོད་པར་གསུངས་སོ། །སྦྱིད་ཚལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་
དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འཛིན་པ་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་འདེན་པ་ལྷ་བྱ་མཛེས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །གྲོང་ཁྱིམ་དེའི་བྱང་ལམ་
ཀྱི་མཚམས་ན་ཤིང་ཡོངས་སུ་འདུ་ས་རྩོལ་ཏེ། དཔག་ཚད་ལྔ་འོག་དུ་ཟུག་པ། བརྒྱ་གྲེན་དུ་འཕགས་པ། ཡལ་
ག་དང་། འདབ་མ་ལྔ་བཅུར་བྱུང་པ། མེ་ཏོག་རྒྱས་པའི་བྲི་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་། དེ་མིན་དུ་ལྔ་
བཅུ་ལྷང་བའོ། །སར་ཡལ་འདབ་ཀྱི་བརྒྱ་བཅུར་བྱུང་པ་དང་། དེའི་བྱང་དུ་ཆེ་བཞི་འདོད་པས་རྩེ་བར་བཤལ་
དོ། །བཞག་སར་ཡང་དབྱར་རྩེ་བ་དང་། དེའི་བྱང་ན་ཨར་མོ་མི་ཀ་ལྷ་བྱའི་རྩོལ་བ་དཀར་པོ་རྩུ་ཞེང་དུ་དཔག་
ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་དང་། རམས་སུ་བྱུག་དང་། བཙུ་བརྒྱད་ཆ་ཡོད་པ་དབྱས་ན་བརྒྱ་སྦྱིན་གྱི་སེང་གའི་ཁྱི་དང་།
ཉེ་འཁོར་ན་ཉེ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱི་ཡོད་པར་བཤལ་དོ། །ལྔ་པ་ནི་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་མཚམས་ན་ལྷ་འི་འདུན་ས་ཚོས་

༩༡༥༽

བཟང་སྟེ། དེར་ལྷ་རྣམས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་འགྲོའོ། །གཞག་པར་ཤར་ལྷོན་དང་། བྱང་ཤར་ན་དང་། དེའི་
འདབ་མ་རྫོ་ལེབ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི། སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པ་དེའི་སྟེང་
དུ་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའི་གཞལ་མེད་ཁང་ན་གནས་སོ། །དེ་ཡན་ཆད་
ཀྱན་འཐབ་བྲལ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མིང་དགོས་ལ་བཏགས་ནས། དང་པོ་ལ་འཐབ་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་འོག་མ་གཉིས་
ནི། ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པས་སོ། །དེ་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་གནས་ནི། སར་རི་རབ་ཚུ་ལ་རུབ་པའི་ཁོང་སེང་ན་ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། འདི་ལྷར་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དུ་གསུངས་ཏེ། དཔག་ཆད་སུམ་ཁྲི་ན། འོད་ལྡན་གྱི་གྲོང་ན་སྤྲ་གཙན་
དང་། དེ་ནས་བཞི་སྟོང་ན། སྐར་ཐེང་གི་གྲོང་ན་འགྲལ་ཐེང་དང་། དེ་ནས་བཞི་སྟོང་ན་བསྟན་པའི་གྲོང་ན་རབ་
གཞོན་དང་། དེ་ནས་

[illegible]

བཞེ་སྟོང་ན་ཟབ་པའས། གསེར་ལྗན་གྱི་སྟོང་ན། ཐག་བཟངས་རིས་གནས་ལ། དེ་རྣམས་དམའ་ཤོས་བཟང་
ཞེང་། བཞེ་པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ལྟ་ན་སྤྱག་གི་དོད་གསེར་ལྗན་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དོད་བཏམས་པ་ཅན་
དང་། ཆོས་བཟང་གི་དོད་ཀོར་བཟང་དང་། ཡོངས་འདུའི་དོད་ཅི་ཏ་པ་གཉིས་དང་། ཟླ་བ་དཀར་པོའི་དོད་རྩི་ལེབ་
བཟང་པོ་སྟེ། ཆའ་བཞེ་ནི་ཤར་སོགས་ན་ཀུན་དགའ་དང་། རབ་དགའ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཀུན་དགའ་རྩ་
བའོ། །ས་གཞི་ནི། ཀུན་དགའ་ཅན་ནས་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བར་རོ། །སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱི་དོད། བཟོད་
པར་དཀར་བ་དང་། ས་སྤྱང་གི་བྱའི་དོད་དེ། སེང་གེ་གངས་ཅེགས་དང་། ཏ་སྤྱིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་གྱི་དོད་ཐག་
འཛིངས་ཞེས་པའོ། །ལྟ་དང་འཐབ་པ་ནི། ལྟ་ལྟ་མིན་གྱི་བྱ་མོ་འདོད་པ་དང་། ལྟ་མིན་ལྟའི་བདུད་ཅི་བཟང་པོ་
འདོད་པས། ཞེ་འགྲས་ཏེ། ལྟ་མིན་རྣམས། རི་རབ་གྱི་ཁོང་སེང་།

༩༡༩༽

ནས། གསེར་དངུལ། ཤེལ་མན་ཤེལ། བེ་རྒྱུ་འཛིན་ཐོགས་ཞིང་གོ་ཆ་གྲོན་ཏེ། ཆས་པ་ན། དམག་གི་བེར་
གྲིས་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་བ་དན་འགྲུལ་བས། དམག་འོང་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ནམས་སྐྱ་དང་འཐབ་པས་པམ་ན་རང་གི་
གནས་སུ་བཅ་ལྡོག་ལ། དཀར་པོ་སྐྱ་པམ་ན། ཚུ་མཆམས་ནས་ཐོན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་
ཤིང་། བར་རིམ་གྱི་ལྷ་སོགས་དང་འཐབ་སོ། །དེའི་ཆེ་ལྷའི་གནས་གསལ་བའི་ཆེད་དུ། སྐྱ་གཅན་གྱི་ཉི་མེད་ལག་
པས་སྐྱིབ་ཅིང་། རྒྱལ་པམ་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདེ་སྤྱད་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་བའི་དགེ་སྤྲིག་ལ་རག་ལས་བས། ལྷ་
ནམས་སྤྱིང་འདི་ཡང་ཡང་ཉུལ་ལོ། །ལྷ་པམ་ན་པོ་ཉ་དུ་ཞིང་སོང་སྟེ། ལྷའི་དབང་པོ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག ལྷ་
མིན་གྱི་དབྱང་སོགས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་མ་ཐུབ་བས། ཅ་གསུམ་པས་སྒྲོག་པར་མཛོད་ཅིག ཅས་
སྐྱས་བས། དབང་པོས་གཞན་ནམས་ལ་བསྐྱོདོ། །གཡུལ་འོར་སྤྱད་པའི་སྤང་

༩༡༩༩༽

པོ་རབ་བརྟན་ཡང་། དབང་པོའི་བསམ་པ་ཤེས་ཏེ། དེར་བྱིན་ནས་ལྷ་རྣམས་རྩལ་འབྱུང་གི་ཆལ་དུ་བྱིན་ནས་
འཐབ་པར་མོས་ཏེ། རི་རབ་རྒྱབ་གྱི་སྟེང་དུ་འཐབ་པོ། །གཞག་པར་སྟོར་འཐབ་པར་བཤད་དོ། །ལྷ་མིན་རྣམས་རི་
འཕེན་ཅིང་། དེ་ཀུན་དབང་པོའི་རྩོུ་ས་བཅོམ་པའི་དུམ་བུ་རོལ་མཆོ་སོགས་སུ་ལྷུང་བར་སྟོག་ཆགས་དུ་མ་ཤི་
བ་སྟེ། མཆོ་དམར་པོར་འགྲོའོ། །ལྷའི་མགོ་དང་རྟེན་པ་ཆད་ན་འཆི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟེ་སྟེ། སྤྱག་
བསྐྱལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ། །ལྷ་མིན་མི་བཞིན་དུ་གནད་དུ་སོག་ན་འཆི་ལ། དེ་ཡང་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་
མཆོ་ཀུན་སྤང་ལ་འཆི་ལ། དེའང་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཤི་བ་དང་། རྟེན་ལག་ཆད་པ་སོགས་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་ཏེ། དམག་མ་ལོག་པའི་གོང་དུ་སྤྲང་ན་བྱེད་ལ། དེ་དག་སུ་པམ་པ་དང་། རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཞུགས་
ནས་ཐམ་པ་བསྐྱུས་སྟོ་བཅད་དེ་གནས་པ་དང་། དངངས་སྤྱག་བྱུང་ཡང་པན་ཚུན་མི་ཚུགས་སོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་
པར་བཤད་པ་ལ། འདོད་པ་སྟོན་ཚུལ་ནི།

༩༧༩༽

ལྷ་དེ་རྣམས་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་དང་པོ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དྲུག་གི་ཡང་རིགས་གོང་མ་གཉིས་ནི། དང་པོ་གཉིས་སྐད་དེ་དང་། གསུམ་པ་འབྱུང་པ་དང་། བཞི་པ་ལག་བཅངས་དང་། ལྷ་པ་གློད་པ་དང་། དྲུག་པ་ལྷས་པ་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཐོང་ངོ། །ཁྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པ་ནི། དྲུག་ཅར་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱང་གདགས་པར། དེ་སྐད་འབྱུང་བ་ནི། འཁྲིག་པའི་དུས་ཀྱི་ཆད་དོ། །ཅེས་སྤྱོད་པའོ། །ལྷ་དེ་དྲུག་གི་འདོད་ཡོན་གཞན་ནི། གོས་སྤང་ཕྱེད་དང་བཞི་ཆ་དང་། བརྒྱད་ཆ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཆ་དང་། སོ་གཉིས་ཆ་དང་། རེ་བཞི་ཆའོ། །རྩེ་ཁོལ་དང་། བག་མ་གཏོང་ལེན་དང་། ས་མ་དང་། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། བཤེས་སྒྲོམ་དང་། དུས་བཞི་དང་། ཉིན་མཆན་རྣམས་ཡོད་ལ། ལྷ་གེ་དང་། ཉོ་ཆོང་དང་། ཉན་དང་། གྲ་བ་མེད་ཅིང་། ཆ་གང་ནི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་ཅེས་གཞག་པར་རོ། །སར་འདོད་ལྷ་གོང་མ་གོང་མ་གཉིས་ལ་

༼ ༣༠༠ ༽

ཆུང་མ་འཆང་བ་དང་། བག་མ་གཏོང་མེན་མེད་པར་བཤད་ལ། ཡུག་ཅར་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གཅང་ཞིང་རྩལ་དང་།
དྲི་མ་དང་། རུས་པ་དང་། ཅ་རྒྱས་དང་། ཉང་ཁྲོལ་དང་། བཤང་གཅི་མེད་དོ། །གསེར་དངུལ་ཤེལ་བེ་རྒྱུ་
གཞལ་མེད་ཁང་། བ་གམ་དང་། བསེལ་ཁང་དང་། སྟེགས་བྱ་དང་། སྐར་ཁུང་བྲ་བ་ཅན་ཉམས་དགའ་བ་ལོར་བྱ་
སྒྲ་ཆོགས་པས་སྤྲས་ཤིང་། སྤང་བ་འབྱེད་པ་མཛེས་པ་ཡོད་དོ། །བཟའ་བའི་བདུད་ཅི་སྡོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་
འབྱུང་བའི་ལྗོན་ཤིང་དང་། བཏུང་བ་སྤྲང་ཅི་དང་། སྤང་ཆང་འབྱུང་བའི་དང་། གཞོན་པ་ཤིང་རྟ་སོགས་འབྱུང་
བའི་དང་། གོས་དང་རྒྱན་འབྱུང་བའི་དང་། དྲི་བཟང་དང་། གཤུག་པ་དང་། མེ་རྟོག་འཕྲེང་བ་འབྱུང་བའི་དང་།
བཞད་གད་དང་། སྤྱ་དང་། རོལ་མོའི་སྤྱ་འབྱུང་བའི་དང་། སྤྱོད་སྤྱད་དང་། ཡོ་སྤྱད་སྤྱ་ཆོགས་འབྱུང་བའི་ལྗོན་
ཤིང་ཡོད་དེ། ཅི་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་ལག་དུ་འོང་ལ། སྤྲ་མི་སྤྲན་ན་ནི་ཤིང་དེ་དག་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཞེས་བྱ་
སྟེ།

༼ ༣༠༡ ༽

རང་གི་ལེན་གྱི་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འོང་བ་མིན་ནོ། །ཚུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་རྩིང་བྱ་དང་། མཆོ་མེ་ཉོག་སྒྲ་
ཆོགས་དང་། བྱ་སྒྲ་ཆོགས་སྐད་སྒྲན་པ་འབྲེན་པ་ཙན་དང་། ཏུས་ཏུས་སུ་བག་མེད་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་
རྩ་སྒྲ་དང་། ལམ་སྤང་ཀུན་ན་སིལ་སྒྲན་དང་ཐེག་དོབ་པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་མོ་མཛེས་མས་གང་བ་དང་། ས་ལ་
མེ་ཉོག་མན་ད་རྩ་བ་འདི་པའི་ཏུས་མོ་རྒྱབ་ཙམ་གྱི་ཁེབས་པའི་རྩིང་པ་རྣམས་རྒྱུད་གི་འདོར་ཅིང་། གསར་པ་
ལེགས་པར་འབྲེམས་ཏེ། དན་པ་ཉེར་བཞག་དུ། ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱུན་གྱིས། །ལྷའི་གྲོང་དུ་རྒྱུད་
ཆེན་ལྷང་། །མེ་ཉོག་རྩིང་པ་འདོར་བྱེད་ཅིང་། །མེ་ཉོག་གསར་པ་ལེགས་པར་འབྲེམས་ཞེས་སོ། །ལྷ་སྐྱེ་བའི་
ཚུ་ལ་ནི། ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་མངལ་གྱི་གནས་མེད་པས། ལྷ་འམ་ལྷ་མོའི་སྤང་དུ་བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ཙམ་ལོན་པ་ཙམ་
ནས། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྷ་བྱའི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན། འདོད་ལྷ་དུག་པོ་དེ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལ།

༼ ༣༠༣ ༽

གཞན་ནམས་ལུས་ལྷུང་དུ་རྫོགས་ཞིང་། བརྒྱ་སྤྱིན་ལུས་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བས། སྤྲ་བྱི་རྩེ་བའང་། གཞན་གྱིས་མི་
ཚོར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་ནམས་ནི། ལུས་ཀྱན་རྫོགས་པ་དང་། གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། འདོད་
ཁམས་པ་ནི། རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཤིང་ལུང་བས། གཅེར་བྱར་སྐྱེ་ལ། རྒྱལ་བྱ་དོན་བྱུང་དང་། དག་སྟོང་མ་དཀར་མོ་
དང་། དག་ཚུལ་མ་ནི་གོས་དང་བཅས་པར་རོ། །ལྷ་ཀྱན་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱི་ཉིད་སྐྱེ་དུ་སྐྱེ་ལ། །ཁ་ཅིག་བདེན་པ་སྤྲ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདོད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། འདོད་པ་རི་ལྷར་གནས་པ་དང་། རང་གི་སྤྲུལ་
པ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་འདོད་ལྷ་དང་པོ་བཞི་མིར་
བཅས་པ་ནམས་དང་། འབྲུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པའོ། །དཔེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཉིང་
རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་རིམ་པ་

༼ ༣༠༣ ༽

བཞིན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ས་ནི་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ལོ། །བར་ཐག་གི་བྱང་
ནི། ལྷ་གནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་རི་སྤིང་ཅེ་ན། གནས་དང་གནས་ནས་འོག་འཛམ་སྤིང་རི་སྤིང་བ་དེ་དང་།
དེའི་གོང་དུ་དེ་སྤིང་དེ། འདི་ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་པོ་བྲང་ལ་དཔག་ཆད་བཞི་བྲི་དང་། དེ་ནས་སུམ་ཅུ་ཙྰ་
གསུམ་ལ་བཞི་བྲི་ལོ། །འདི་ནས་ཙྰ་གསུམ་ལ་བརྒྱད་བྲི་དང་། དེ་ནས་འཐབ་རལ་ལ་བརྒྱད་བྲི་སོགས་ཏེ། འདི་
ནས་ཤིན་དུ་མཐོང་ཙམ་དེ་ནས་འོག་མིན་དུའི་བར་རོ། །གདགས་པ་ལས་ནི། གོང་མ་གཉིས་ལ་དུག་འབྱུང་
བརྒྱད་བྲི་དང་། གཞན་ཐམས་ཅད་བཞི་བྲིའི་བར་རོ། །ཅི་འོག་མས་གོང་མའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ནས་མཐོང་ངམ་ཞེ་
ན། རང་གི་ས་གོང་མའི་རྩ་འབྱུང་ཐོབ་པའམ། གཞན་ཏེན་ཏེ། དེ་ན་གནས་པའི་ལྷས་བྲིད་ན་མཐོང་གི་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པ་དེ་རྣམས་ཁམས་དང་། ས་གོང་མར་འགོ་བ་དང་། མཐོང་བ་མེད་དོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་ནི། ཙྰ་
གསུམ་

༼ ༣༠༥ ༽

བར་འགྲོ་ཞིང་། མངོན་བར་དགའ་བའི་ཞིང་ནའང་། གསེར་དངུལ་གྱི་སྐྱུ་ལ་འཛེགས་ཏེ། མི་རྣམས་དེར་འགྲོ་
བར་བཤད་དོ། །སྐྱེ་རབས་སུ། ཆངས་པ་མཐོང་བར་བཤད་པ་ནི། །འདོད་པའི་ལུས་སུ་སྐྱུ་ལ་བའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཆད་ནི་འཐབ་བྲལ་སོགས་བཞི། རི་རབ་ཀྱི་སྟོང་ཙམ་ཞེས་དང་། གཞན་ནི་གོང་མ་ཉིས་འབྱུར་དུ་སྐྱའོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་སྤྱིང་བཞི་པ་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་སྟེ་ཕྱད་ཙམ་དང་། གསུམ་པ་སྟོང་གཉིས་པ་ཙམ་དང་།
བཞི་པ་སྟོང་གསུམ་ཙམ་དུ་སྐྱ་སྟེ་གཞན་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྟོང་སྟེ་ཕྱད་ཙམ་དང་། བཞི་པ་ཆད་མེད་དུ་
སྐྱའོ། །།གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་འབྱུང་འཛིག་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིང་བཞི་པ་དང་། ཉི་ཟླ་
དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ལ་སྟོང་སྟེ་ཕྱད་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །སྟེ་ཕྱད་དེ་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་གཉིས་པ་དེ་
སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་

༼ ༣༠༥ ༽

གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྲ་སྟེ་སྤྱིང་བཞི་བྲེ་བ་སྤྲལ་རྒྱལོ། །དེ་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་ལྷགས་རི་རེ་དང་བདག་བྲེད་པའི་
ཆངས་པ་རེ་བཤད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་མེ་སོགས་ཀྱི་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་སྟེ་འཆགས་སོ། །གཉིས་པ་
ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཆད་དང་། ཆེ་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་དང་།
འདོད་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་འཇམ་བྲུ་སྤྱིང་བ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་
ཆད་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་བཞི་བ་དང་། སལ་ཆེའི་བྲེད་དང་བཞི་སྟེ། སྤྱི་ཆོས་མངོན་པ་དུས་ཀྱི་མིའི་སྤྱི་ཆེ་བར་
རྒྱལ་པོ་སྤྲས་སུ་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་འོག་ནས་འཆད་པའི་འགྱུར་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད། །བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་འགའ་
ཞིག་ནི་བརྒྱ་སྤྱི་ན་དང་མཉམ་སྟེ་ཡབ་སྤྲས་མཇུག་བར་སྤྱི་པོ་སྤྱེས་དང་། བརྒྱ་སྤྱི་ན་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པ་ན་
མིག་འབྱེད་འཇུག་ཡོད་མེད་མ་རྟོགས་པ་བྱུང་མེད་པར་བཀའ་སྤྱུལ་པས་སོ། །ཤར་ལུས་འཕགས་སྤྱོད་བརྒྱད། བ་
ལང་

༼ ༣༠༩ ༽

སྒྲིབ་པ་ཁྱེ་བཅུ་བྱུག་དང་། བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་པ་སོ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་མ་ཉིས་འགྱུར་དུ་སྒྲིབ་དོ། །ལྷའི་
གཟུགས་ཆད་ནི་འདོད་དང་ལྷན་པ་ལྷའི་ལུས་ཆད་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ནས་དགའ་ལྷན་པ་
གཅིག་དང་། གཞན་འཕྲུལ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་རེ་སྒྲིབ་དོ། །གཟུགས་
ཅན་དང་པོ་ནི། སྒྱའི་བོང་ཆོད། ཆངས་རིགས་པ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་ཕྱེད་སྒྲིབ་དེ། འོད་ཚུང་བའི་གཉིས་སོ། །དེའི་
ལྷག་ཆད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ནི། འོག་མས་གོང་མ་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། དགེ་རྒྱས་པའི་
རེ་བཞི་དང་། སྒྲིན་མེད་པས་དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་བས། བརྒྱ་ཉེར་ལྷ་ནས་འོག་མེན་པའི་ཁྱི་བྱུག་སྟོང་གི་བར་
རོ། །ཆེ་ཆད་གཉིས་ཉེ་ཆེ་ཆད་དངོས་དང་། བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། བདེ་
འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོའི་ཆེ་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་མིའི་ཆེ་ཆད་ནི། སྒྱའི་བོང་ཆོད་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཀྱང་ཐ་
དད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་སྟན་ན་ཆེ་ལོ་སྟོང་སྟེ། ལུབ་དང་།

༼ ༣༠༧ ༽

ཤར་གཉིས་ན། དེའི་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པ་སྟེ། རིམ་པས་ལྷ་བརྒྱ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱའོ། །འཛམ་གླིང་འདི་ན་
མ་ངེས་ཏེ། རེས་ཐུང་སྟེ་ཐ་མར་ལོ་བརྒྱ་དང་། རེས་རིང་སྟེ་བསྐྱལ་བ་དང་ལོ་མི་མི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་
དོ། །འདོད་ལྷ་འི་ཆེ་ཆད་ནི། མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་འདོད་ལྷ་ལོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་སྟེ། ཉིན་ཞག་
དེའི་བགྲངས་པའི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྲས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ཆེ་ནི་ལོ་ལྷ་
བརྒྱའོ། །འདོད་ལ་གོང་མ་ལྷ་འི་ཞག་དང་། ལོ་འི་ཆད་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་མི་ལོ་བརྒྱ་དང་།
ཉིས་བརྒྱ་དང་། བཞི་བརྒྱ་དང་། བརྒྱད་བརྒྱ་དང་། སྟོང་བྲག་བརྒྱ་ཉིན་ཞག་སྟེ། དེའི་བགྲངས་པའི་ལོ་སྟོང་དང་།
ཉིས་སྟོང་དང་། བཞི་སྟོང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དང་། ཁྱི་བྲག་སྟོང་ནི་ཆེ་ཆད་དོ། །གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ནི་
ཆེ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཆན་ནི། ཀུ་ཐུ་ཏ་དང་པད་མ་ལྟར། མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བུམ་དང་། བྱ་རྒྱུ་སྐྱད་འབྲེན་མི་འབྲེན་
དང་།

༼ ༣༠༥ ༽

གཉིད་སངས་པ་དང་། རྩོ་བ་ལས་ཏེ། ལྷང་བའི་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འོད་གྱིས་སོ། །ཁམས་གོང་མའི་ཆེ་ཆད་ལ།
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ན་ཉིན་མཆན་མེད་དེ། ཆེ་ནི་རང་གི་ལྷས་
གཞལ་བའི་དབག་ཆད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཕྱིད། །དེའི་གོང་མ་ཕྱིད་
ཕྱིད་སྟེ། །འོད་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ཡན་ཆད། །ཆེ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་
དོར་དོ། །ཞེས་བའོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའའི་ཆེ། བསྐྱལ་བ་སྟོང་སྟག་ཉི་ཤུ་སྟེ།
གོང་མ་གསུམ་ཉི་ཤུ་རེས་ལྷག་གོ། །འོ་ན་བསྐྱལ་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆད་མཉམ་ལ། རང་གི་ཉིན་ཞག་དེའི་བགང་
བའི་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་། འོ་གངས་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ཆེ་ཆད་ནི་ཡང་
སོས་པའི་ཞག་གཅིག་སྟེ། ཞག་དེ་སུམ་བཅུ་ལ་ལྷ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་འོར་བུས་པའི་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་སོགས་
སོ། །རབ་ཏུ་ཆ་བ་ནི།

༼ ༣༠༩ ༽

བར་བསྐྱལ་བྱེད་དང་། མནར་མེད་ནི། བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ། །དུད་འགོ་རྣམས་ཆེ་མཆོག་དུ་རིང་བ་ནི། བར་
བསྐྱལ་གཅིག་ཏེ། དག་སྒོང་དག་ལྷ་བརྒྱད་པ་ནི། ལྷ་ཆེན་པོ་སྟེ། བསྐྱལ་པར་གནས་པ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་
སོ། །ཐུང་བ་ཡུད་ཅམ་པར། མདོ་ཉི་མའི་སྟོང་པོར། ཡིད་བཏགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ནི། མིའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཞག་
དུ་བྱས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། མི་ལོ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རོ། །མདོ་ཉི་མའི་སྟོང་པོར་ཐུང་བས་སྟོང་དང་། རིང་བས་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱད་ཅུ་ཐུབ་པར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །མ་ག་ཏའི་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཤོང་བའི་ཉིལ་གྱི་སྐྱུང་བ་ཉིལ་གྱིས་སྐྱུར་བྱུར་
བཀའ་བའི་ནང་ན་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་། ཉིལ་ཉག་ཅིག་སྐྱུང་བས་ཟད་པར་གྱུར་པ་ནི། ཅུ་བྱུར་ཅན་གྱི་ཆེ་སྟེ། གང་
དཔྱལ་གཞན་བདུན་གྱི་ཆེ་ནི་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུར་སྐྱུར་རོ། །སར་ནི། ཆ་དཔྱལ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །ཆེ་
མ་རྫོགས་པར་འཆི་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནི། ཆེ་ངེས་པར་རིང་པོར་འཆོ་ལ། དེ་མ་གཏོགས་

༼ ༣༡༠ ༽

བ་ལ་བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་བར་སྐབས་སུ་མི་འཆི་བ་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་བ་
དང་། སྲིད་བ་ཐ་མ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་བསྟན་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཐད་དུ་གཏང་བའི་ཕོ་ཉ་དང་དད་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་དང་། བྱང་སེམས་ཐ་མ་དང་། འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་དག་མངལ་ན་ཡོད་པའི་ཡུམ་
དང་། བྱམས་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་མེད་བ་དང་། འགོག་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་
བ་སོགས་སོ། །གསུམ་བ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐའ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་། མིང་གི་
མཐའ་ཡི་གེ་དང་། དུས་ཀྱི་མཐའ་སྐད་ཅིག་ཡིན་བ་དེ་དག་ལས་རྩམ་ནས་ཡུལ་ཀྱི་ཆད་ནི། སྤྲ་རབ་རྩལ་དང་།
རྩལ་སྤྲ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་རྩལ་དང་། རྩལ་དང་། རི་བོང་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། སྤང་རྩལ་
དང་། ཉི་ཟེར་ཀྱི་རྩལ་དང་། སྟོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱང་བ་ཤིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་། སོར་ཆོགས་རྣམས་
ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་སྦྱར་

༼ ༣༡༡ ༽

བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་སྟུང་དང་། སྟུ་བཞི་ལས་ནི་གཞུ་གང་སྟེ། འདོམ་གང་ངོ། །གཞུ་དེ་ལྟ་
བརྒྱ་རྣམས་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྲོང་ནས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པར་འདོད་ལ། རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་
དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་དུ། སྟུ་ཕྱི་རྣམས་དུག་འགྱུར་དང་། གདགས་པར་རུལ་སྤྲ་རབ་བདུན་ལ་
ཉི་ཟེར་གྱི་རུལ་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །དུས་གྱི་ཚད་ལ་ལོ་འཁོར་ཚད་ནི། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ།
དེ་འཁོར་སྐད་ཅིག་གོ། དེ་འཁོར་སྐད་ཅིག་དུག་བཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་གོ། ཐང་གཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་སྟེ། དེ་དང་ཉིན་
ཞག་དང་། རྩ་བ་གསུམ་གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུ་སྦྱར་རོ། །ཞག་མི་སྤུ་དུག་དང་བཅས་པའི་རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་
ལ་ལོག་གཅིག་སྟེ། ཞག་མི་སྤུ་བཞི་དགུན་དང་། དཔྱིད་དང་། དབྱར་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཕྱེད་གཉིས་འདས་ནས། རྩ་
བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན་མཁས་པས་ཞག་མི་སྤུ་བ་པ་དོར། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དགུན་ནི་མགོ་ཅན་

༼ ༣༡༣ ༽

ནས་ཚྲིམ་པར་དུས་ཚིགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁུངས་མ་གུན་མ་ཐུན་པས། རྒྱལ་དང་། དཔོ་དང་། ས་ག་དང་། ཚུ་
སྟོད་དང་། ཁུམས་དང་། སློན་དུག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནམ་སྟོང་ཆད་པ་ན་ཞག་ཉེར་དགུ་ཟླ་བའོ། །དེ་ནས་མར་ངོ་
སྟོན་འགོ་ལྟར་ན། སྟོན་དཔྱིད་འབྱིང་ཐུབ་ཅིང་། དབྱར་དགུན་འབྱིང་མི་ཐུབ་ལ། ཡར་ངོ་སྟོན་འགོ་དང་སྟོ་སྟོན་ན་
མིང་དེ་ལས་ཆོག་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གཞན་དུ་མ་ཤེས་ན་བབ་བཅོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །བསྐྱལ་པའི་ཆད་ནི།
བསྐྱལ་པ་མང་པོ་བར་བསྐྱལ་འཛིག་འཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་སོགས་བཤད་པ་དེ་ལ་འཛིག་བསྐྱལ་ནི། དཔྱལ་བའི་
སྲིད་པ་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་སྟོད་ཟད་པའི་བར་ཉ། སེམས་ཅན་འཛིག་པ་ནི། དཔྱལ་བ་ལས་ཟད་པ་རྣམས་
འགོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་ལ། མ་ཟད་པ་རྣམས་ཞིང་གཞན་ཀྱི་དཔྱལ་བར་སྐྱེ། ཞིང་འདིར་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་འཛིག་
ལ། དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །རྒྱ་མཚོའི་དུད་འགོ་སྤར་འཛིག་སྟེ། མི་ཡུལ་བ་རྣམས་མི་དང་
སྟོན་ཅིག་དུའོ། །སྤྱིང་།

༼ ༣༡༣ ༽

གསུམ་གྱི་མི་གང་རུང་རེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེད་དེ། གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་
སུ་སློབ་ཅིང་། ཤེན་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་དུ་སྐྱེ་ལ། སྤྱི་མི་སྟན་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་མེད་པས་འདོད་ལྟར་
སྐྱེ་ཏེ། འདོད་ལྟར་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པས་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་དུ་སྐྱེ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱེ། ཞིང་ཚུས་འཛིག་པ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
དང་། རྒྱང་གིས་འཛིག་པ་ན་བཞི་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་དུ་སྐྱེ་བོ། དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་བ་ཅུ་དགུའོ། །སྟོད་འཛིག་པ་ནི།
ཆར་པ་མེད་པས་རྩ་ཤིང་དང་། སྟན་རྣམས་ཉི་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཉི། ཉི་མ་གཞན་དུག་འདི་བས་བཞི་
འགྱུར་བས་ཆ་ཞིང་། གཉིས་པས་ལྗེང་ཁ་ཆེ་རྒྱང་དང་། གསུམ་པས་རྩ་བོ་ཆེ་རྒྱང་དང་། བཞི་པས་མཆོ་མ་རྟོད་
པ་དང་། ལྷ་པ་དང་དུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ལ། དུག་པ་དང་བདུན་པས་རི་རབ་དང་ས་ཆེན་
པོ་བསྐྱེད་པ་ཉི། ཉི་མའི་དགུལ་

༼ ༣༡༤ ༽

འཁོར་ནི་སེམས་ཅན་གྱིས་སྟོང་བའོ། །དེ་ལས་མེ་ལྷེ་རྒྱུད་གི་བྲེར་ནས་ཚངས་བའི་འཛིག་རྟེན་བསྐྱེགས་ལ།
དེའི་ཆེ་འོད་གསལ་བའི་ལྷ་གཞན་པ་རྣམས་མེ་དེ་བྱུང་བར་དོགས་ནས་སྐྱག་པ་ལ། ལྷ་གཞན་པོ་སྲིད་པ་ཆགས་
འཛིག་ལ་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་གྲོགས་པོ་རྣམས་མ་འཛིགས་ཞིག་མེ་ལྷེ་འདི་ནི། སྟོན་ཡང་ཚངས་བའི་འཛིག་
རྟེན་སྟོངས་པ་སྟེ་བསྐྱེགས་ནས། དེ་ཉིད་དུ་མེད་བར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་དབུགས་འབྱིན་ཏོ། །ལྷ་དེ་དག་ལུས་ཤིན་དུ་
འབྲ་ཡང་། དེ་ལྷར་དུ་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བས་ན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་བའོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་པ་
འདོད་དོ། །དེས་ན་མདོར་ས་ཆེན་པོ་དང་། རི་རབ་ཀྱང་བསྐྱེགས་ཏེ། ཆོག་པ་ན་དུ་བ་ཡང་མེད། ཐལ་བའི་ལྷག་
མ་ཡང་མེད་དེ། དག་སྟོང་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི། དེ་ལྷར་མི་ཉག་ལ། མི་རྟེན་ལ། ཡིད་རྟེན་དུ་མི་རུང་
བའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རྒྱས་འཛིག་པ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་སྟོང་ལན་

ᠰᠠᠨᠤ

[illegible]

༼ ༣༡༤ ༽

པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་འབབ་པས་ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟོང་རྒྱ་གི་མཐས་ཞིང་། སྤ་བར་
བྱས་པས་སའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྤྲིན་ཁམས་སྣ་ཚོ་གས་པ་ཅན་ལས་ཆར་བབས་པས་རྒྱ་མཚོ་
འབྱུང་སྟེ། སྟེང་རྩེ་བད་མ་དཀར་པོར། ཚུའི་ནང་ན་གསེར་གྱི་བད་མ་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྗན་པ་སྟོང་སྤང་ནས།
གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིའི་ལྷས་ཡིན་ཏྲགས་པས་བསྐྱལ་བ་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བའི་
ལྷས་སུ་ཤེས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་འདི་ནི་བཟང་པོ་འོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །དེའི་ཁམས་བཟང་པོ་རྣམས་རྒྱུང་གི་
སྤྱབས་པས་རི་རབ་དང་། འབྲིང་རྣམས་སྤྱབས་པས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་། ངན་པ་རྣམས་ལས་སྦྲིང་དང་།
སྦྲིང་ཕྱན་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱེ་བྲག་པ་འཛིག་
ཏེན་འཛིག་དུས་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཏྲག་པ་མ་ཞིག་པ་རྣམས་ལས་སྦྱེའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་གི་པ་འབྲེལ་བར་
ལྟོའོ། །ས་སྟོན་སྟེ་པའི་མདོར།

༼ ༣༡༽

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ནས། ས་བོན་ཁྱེར་ཏེ་འོང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་མོད། ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་རྩས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་ལས་རྒྱུང་ངོ་ཞེས་གནས་སོ། །སེམས་ཅན་འཆགས་པ་ནི། བཞི་པ་ནས་ཤི་ནས་གསུམ་བར་དང་།
དེ་ནས་ཤི་བ་གཉིས་འང་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། བསྐྱལ་བ་འདི་ལ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་དང་ལས་
ཟད་པ་ཞིག་ཤི་སྟེ། ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་ལ། ཤེད་བདག་དུ་རྟོག་གོ། །དེ་སྐྱོ་སྟེ་གོགས་སྐྱེས་ན་ཅི་མ་རུང་
མཉམ་པ་དང་། ཡང་འོད་གསལ་ནས་ཆངས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པུ་རྟོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་
གསལ་ནས་འདོད་ལྷ་དང་། བྱང་ནས་རྒྱབ་དང་། ཤར་དང་སྤྱིང་འདིའི་མིར་རིམ་གྱི་སྐྱེ་ལ། སེམས་ཅན་པ་གང་
རུང་གཅིག་བདག་པོ་ཉོར་བའི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དཔྱལ་བར་གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་ཞིང་། ཡི་
དྲགས་དང་། དུད་འགོ་དང་། དཔྱལ་བ་འཆགས་ཏེ། དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་འཆགས་

༼ ༣༡༥ ༽

བ་རྫོགས་པ་དང་། གནས་པ་རྩམ་པ་དང་། གནད་མེད་པར་གཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་
བ་རྩམ་པ་དང་དུས་མཉམ་མོ། །གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་ནི། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་པ་ནས་རྩམ་
ནས་ཆེ་ལོ་བཅུ་པར་གྱུར་པའི་བར་དུ་སྟེ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས་གྲགས་ལ། འགྲིབ་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །ཡང་
དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་པ་བྱུང་རེའི་བསྐྱལ་པ་མ་ཐོག་ལས་གཞན་བཅོ་བརྒྱད་དེ། སྟོང་རྩེ་པད་
དཀར་དུ། ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་ཆོ། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ཁྱ་གང་པ་ཞིག་ཕྱོན་ནས། ལུས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་སྤངས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལུས་གསུམ་སྤངས་པ་ཉི་ཤུ་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་པ་དང་། བརྒྱ་པ་དང་། དག་གི་བཞི་
སྤངས་པས་ཉིས་སྟོང་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྤངས་པས་བཞི་ཁྲི་པ་དང་། པ་དང་མར་གཟུང་བས་བརྒྱད་ཁྲི་
པར་འཕེལ་ཏེ། སྟེ་མ་རེ་ལ་བྲེ་བཞི་བཞི་དང་། ལུ་མོ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལོན་སྟེ། བག་མར་གཏོང་།

༼ ༣༡༤ ༽

བ་སོགས་དུ་མར་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །ཡང་ཡར་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་ནི། བར་བསྐྱལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མ་ཐོག་རིང་མོ་
ཞེས་གྲགས་སོ། །ཡར་སྐྱེ་ནམས་ཅི་ཅམ་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཡར་འཕེལ་བཅུ་དགུ་པོ་དེ་ནམས་ཆེ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་
སྐྱེ་ལོ། །ཐོག་མཐའི་རྒྱང་བ་དང་། བར་གྱི་ཁྱག་བ་རེ་དུས་མཉམ་ལ། ལོ་ཇི་སྟེད་རེ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ཅེ་ན། ཁ་
ཅིག་ལོ་བརྒྱ་རེ་ཞིང་གཅིག་འཕེལ། གཅིག་འགྲིབ་ཅེས་དང་། དུར་མིག་བ་རྒྱང་བ་ལ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་ཞིང་ལོ་རེ་
རེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཡང་སོས་ཀྱི་ཞག་གཉིས་ནི། མནར་མེད་ཀྱི་བར་བསྐྱལ་བས་རིང་བར་
ཐལ་ཏེ། མི་ལོ་ས་ཡ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བར་གྱི་ཁྱག་བ་ལ་ནི། ས་ཡ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉིས་སྟོང་
ཆད་བ་ལས་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་ལོ་ཇི་སྟེད་རེ་ལ་འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་བ་མི་ཤེས་ཤིང་། དག་
སྟོན་སྟོང་བ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་ལོ་འཕེལ་འགྲིབ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་

༼ ༣༣༠ ༽

དེ་ལྟར་འདྲི་བ་རྟོག་ཆགས་པ་འདི་ནི་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་པ་ཆེན་སྒྲིལ་མཆོག་གྲུང་
ཚུལ་དང་བཅས་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་གནས་གྱི་དུས་དེ་དང་། འཆགས་པ་དང་། འདྲི་བ་དང་། ཞིག་ཅིང་སྒྲོངས་ནས་
འདུག་པ་གསུམ་བར་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུར་མཉམ་པ་སྟེ། ཞིག་པའི་ཆེ་འཕེལ་འགྲིལ་མི་འདུག་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་ཅི་
ཞིང་། བར་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུར་པོ་དེ་ནམས་སྟོམ་པ་བརྒྱད་བཅུ་ལ་ནི། བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱེད་པ་ཆེན་དེ་
གངས་མེད་གསུམ་དུ་བསགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ་། །གངས་མེད་ནི། གངས་རྟོག་མེད་མིན་གྱི། ལྷ་
སེལ་བྱར། གངས་གྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་གསུངས་པའི་ཐ་མ་སྟེ། དེ་བསྐྱེད་པ་གཞན་གཅིག་པུ་བརྒྱ་སྟོང་ཞི་
འབྱུང་དང་། །ས་ཡ་བྱེ་བ་དུང་འབྱུར་ནམས། །ཟླ་པོ་མེད་པའི་གངས་སུ་བཞག་། །ཆེན་པོ་ཟླ་བའོ་དང་བཅས་
ནི། །ཐེར་འབྱུང་ཕྱག་ཞིག་རབ་བཟུང་དང་། །གཏམ་བཞིགས་མི་འཁྲུགས་ཁྱད་ཕྱིན་དང་། །པ་སྟེངས་དེང་འཕྲོན་
མཐའ་

༼ ༣༣༧ ༽

སྒྲུང་དང་། །རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་བྱིན་རྟོགས་འགྲོས་འབྲིང་རྩལ་དང་། །བརྒྱ་རྟགས་
སྟོབས་འཁོར་རྟ་ཤེས་དང་། །རྣམ་འབྱུང་སྟོབས་མིག་ཉི་ཤུ་གཅིག་། །གངས་མེད་ཀུན་ཀྱང་བཅུ་འབྱུར་བསྐྱེ། །བར་
ནས་བརྒྱད་ནི་མ་ཉིད་ལ། །རང་གི་མིང་གང་རུང་བས་གཞུག་། །ཅེས་བ་སྟེ། །གངས་མེད་དེ་གསུམ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་
ཆོགས་ལམ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་འདོད་དོ། །ཅི་སངས་རྒྱས་ཡར་འཕེལ་ལམ། །མར་འགྲིབ་ནམ་གྱི་ཆེ་འབྱུང་ཞེ་
ན། །མར་འགྲིབ་པའི་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ནས། །བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་འབྱུང་སྟེ། །ཡར་ཡར་འཕེལ་ལ་ནི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐྱོ་བ་དཀའ་བ་དང་། །བརྒྱ་པ་མན་ཆད་ལ་ཆེ་དང་། །དུས་དང་། །ཉན་མོངས་བ་དང་། །ལྟ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་སྟྙགས་མ་ལྟ་ཤིན་དུ་ཆས་ཆེ་བས་སོ། །རང་རྒྱལ་དུས་གང་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་གཉིས་ལ་

༼ ༣༣༣ ༽

འབྱུང་ངོ་། །རང་རྒྱལ་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི། བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱ་རུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་སྤྱོད་བའི་རང་བྱང་ཚུབ་
སྟེ། ལམ་ཀུན་སྟན་གཅིག་ལ་སྤྱོད་བས་རྒྱད་ཤིན་ཏུ་སྤྱིན་དགོས་པས་སོ། །ཆོག་ས་སྤྱོད་ནི། ལམ་ལྷག་མ་སྤྱིས་
སྤྱ་བས་དེ་ཙམ་མི་དགོས་སོ། །འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་ནམ་འབྱུང་ཞེ་ན། འཁོར་ལོས་རྒྱལ་སྤྱིད་སྦྱར་བའི་རང་ཚུལ་
ཅན་འབྱུང་བ་ནི། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་བཅུ་འེ་བར་ལ་སྟེ། དེ་ལས་མི་ཕྱི་སྟེ། དེ་མན་ཆད་ཏུ་
ཕུན་ཆོག་ས་མི་རྫོགས་པས་སོ། །སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལས་ཕྱིས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་
མེད་བཞིན་ནོ། །སྤྲ་མ་ལ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ཕྱག་གསུམ་ལས་མཆོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བདུན་ནི། དེ་ཆོས་བཙུ་
སྤྲ་ལ་མགོ་དང་བཅས་པ་བཀུས་ནས་བསྟེན་གནས་བྱ་ཞིང་སྟོན་པོའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་སྐྱོར་ཏེ་འདུག་པ་ན། འཤར་
ཕྱོགས་ན་ལྟའི་འཁོར་བརྒྱ་སྤྱིན་ཀྱི་ཆོག་གིས་ལས་ཐམས་ཅད་པས་བྱས་

༼ ༣༣༣ ༽

བ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས། རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟན་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་གཞོ་བོས་བྱས་པ་མིན་པ་ལས་ཀྱིས་སྤྱལ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱན་པ་ཉེར་བཞག་དུ། གསེར་ལས་བྱས་པ་དཔག་ཆད་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཅིབས་སྟོང་ཡོད་པས་
མཛེས་པ། ཉམ་མཁའ་ལ་དཔག་ཆད་འབྱུང་དུ་ཉི་མ་གཅིག་གིས་འགོ་བ། སྒྲིང་བཞི་དང་ལྷ་འེ་རིས་སྤྱུང་སྒྲང་
པོ་སོགས་ཀྱན་ཉམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ། རྒྱལ་པོས་མི་ཐོས་པ་དེས་ཐོས་པར་བྱེད་པ་འདྲེན་པ་སྤྱུ་ཡང་མེད་པར་
བྱེད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཤི་ནས་སྒྲོ་ཁང་དུ་བྱུག་ནས་སྟོང་དེ་བྱུ་ལ་མི་པན་ནོ། །ཁོར་བྱ་ནི་མི་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཅམ་པ།
བྱར་བརྒྱད་པ་སྟེ། མཆན་མོ་དཔག་ཆད་བརྒྱར་འོད་འབྱུང་བ། ཉི་མ་ཆོན་བསིལ་བ་འབྱུང་བ། སྒྲོམ་ན་ཚུ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ལྷན་འབྱུང་བ། རྒྱལ་པོས་ཅི་བསམ་པ་འབྱུང་བ། འོད་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་བ། དཔག་ཆད་བརྒྱར་ནད་
མེད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལས་ཀྱན་ལ་ཇི་ལྟར་

༼ ༣༣༥ ༽

འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ། ལྷ་ངན་པས་སེར་བ་སོགས་འབེབས་མི་ལུས་པ། ལྷ་ངན་དང་གཡང་སའི་ཡུལ་
ཀུན་ལྗོན་པ་དང་། མཆོ་ཏུ་སོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ། མི་དུས་མིན་དུ་མི་འཆི་ཞིང་། དུད་འགོ་
གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ། ལྷུལ་དང་ནེ་ཏུ་ལེ་ལྷ་བུའི་མི་མ་ཐུན་པས་རྒྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་དབང་པོས་གཉེར་
རོ། །བཞག་པར་ནི། ལྷུའམ་རྒྱལ་ཆེན་བཞེས་འབྲུལ་བར་བཤད་དོ། །བཅུན་མོ་ནི་ལུས་ལས་ཅན་དང་། ཁ་ལ་
ལྷུའམ་ལའི་བྱི་འབྱུང་བ། རེག་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ། སྤིང་དེའི་བཤེས་སྒྲིམ་དང་། ལྷ་ངན་དང་
བུལ་བར་བྱེད་པ། རྒྱལ་པོས་མཐོང་ན་གང་དུས་སུ་བྱོ་ཞིང་། རྩོད་དུས་ན་བསེལ་བར་བྱེད་པ། མི་ཀུན་གྱི་མ་དང་
སྤིང་མོ་ལྷར་མཐོང་བ་བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་ཅིང་། བུ་མང་པོ་བཅའ་བ། བྱིས་ཐབ་བུད་མེད་གཞན་ལ་འགོ་ན་སྤག་
དོག་མེད་པ། བྱིས་ཐབ་མེད་ཀྱང་འདོད་ཡོད་ལྟའི་

༼ ༣༣༥ ༽

དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་སློན་པོས་འབྲུལ་ཏེ། དེ་ནི་མི་ནས་ལྟར་སྒྲེལ། །བཞག་པར་ནི་བྱ་མི་འབྲུང་ཞིང་། རྒྱལ་
པོའི་སྤར་འཆི་བར་བཤད་དོ། །སློན་པོ་ནི་བྱ་བ་མ་བསྐྱབ་ཀྱང་ཤེས་ནས། བྱེད་པ་མི་དགེ་བ་སྤངས་ཤིང་། ཉན་
མོངས་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པ་མ་ལྟར་པན་པའོ། །སྤང་པོ་ནི་ཅང་ཤེས་ཤིང་། བཀའ་ཉན་པས་པ་རོལ་
ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ། སྤང་པོ་ཆེ་སྟོང་གི་སྟོབས་ཡོད་པ་ཚུ་དང་། སྐམ་དང་། བར་སྤང་གསུམ་ལ་གཡུལ་
འབྱེད་པ། ཉི་མ་གཅིག་ལ་འཇམ་བུ་སྤིང་ལན་གསུམ་དུ་འཁོར་བ། སྤྱད་པས་ཀྱང་བཀྱིར་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོས་
ཞོན་པའི་ཆེ་བསྐྱལ་མི་དགོས་པ་དལ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཞིག་དབང་པོས་སྟེར་རོ། །ས་འབྲེལ་དུ། སྤང་པོ་རབ་བརྟན་
གྱི་བྱ་ཐ་ཚུང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཏྲ་མཆོག་ནི་ཀུ་ཟུ་ཏ་དང་། རུང་ལྟར་དཀར་བ་སྤང་པོ་དང་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་
གཅིག་དབང་པོས་སྟེར་རོ། །བཞག་པར་ནི་རྟའི་རྒྱལ་

༼ ༣༣༤ ༽

པོ་སྤྲིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་གྱི་བྱ་ཐ་ཚུང་ལུས་སྡོ་ལ། མགོ་ནག་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤིང་ཕན་ཁང་བྱ་ཅན་
ན། ཏ་དེ་ཏ་འི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་སྟོར་བ་ཡོད་པ་ལ། བརྒྱ་བྲིན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བ་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱུང་བ་
ཤེས་བར་གྱིས་ལ་ཏ་རིན་ཆེན་ཐོང་ཅིག་ཅེས་བསྟོ་བས་བྱ་བྱ་བོ་གཏོར་ཞིང་དེ་རྒྱལ་པོ་འི་སྐར་ཤིན་དེ་འི་འོག་མ་
སྟོང་ལ། རྒྱལ་པོ་སྐར་ཤིན་ཏ་རང་གི་གནས་སུ་ཕྱོག་པ་དང་། སྤང་པོ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་སྡོ་བའི་གདོང་ཕྱོག་
ཀྱང་ཏ་དང་འབྲ་བར་བཤད་དོ། །ཁྱིམ་བདག་ནི་བང་མཛོད་གསེར་དབྱལ་སོགས་ཀྱིས་འགོངས་ཅིང་། རྒྱལ་
པོ་འི་བཀའ་ཉན་པ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་བྱ་སྐས་སུ། ཁྱིམ་བདག་ནི་མཛོད་ཀྱི་སྐུན་
དང་། སྟོན་པོ་ནི་དབྱུང་གི་སྐུན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཡང་། མདོ་དེ་ཉིད་དུ།
རལ་གྱི་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་། འགལ་བ་བྱེད་འདོད་པ་དེར་སོང་སྟེ། མ་བཏབ་ཀྱང་ཀུན་གྱིས་

༼ ༣༣ ༽

འདུད་པའོ། །དམག་དཔོན་ནི་དགའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་འཇོམས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་ལ་མི་འཆེ་བའི་
སྒྲེས་བྱའོ། །དཔེ་ལ་ལར་འབྱུང་ངོ། །ལྷགས་པ་ནི་ཚུར་དཔག་ཚད་བཅུ་པ། ཞེང་དུ་ལྷ་པ་ཆར་ཚུའི་མི་ཚྲན་ཞིང་རྒྱང་
གིས་མི་སྒྲོད་ལ། གང་ན་ངོ་ཞིང་། རོན་བསེལ་བར་བྱེད་པ། བྱད་མེད་མི་སྤྲུག་པ་མི་མཐོང་བ། ཉི་ཟླའི་འོད་
མཐོང་བ། ལྷའི་ལྷགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་བྱུང་བ། གར་འགོ་སར་སྒྲོན་པོས་སྤྱོད་ཏེ། ཁང་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཞིག་
ཚོང་བས་འབུལ་ལོ། །ཁང་པ་ནི་ཚུར་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ། ཞེང་དུ་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲ་བ་དང་། རྒྱ་
སྐར་ལྷ་བར་འདོད་ན། ཁང་པ་དེར་འོང་བ། མི་ལམ་དགེ་བ་མཐོང་བ། གང་ན་ངོ་ཞིང་ཚན་བསེལ་བའི་རྒྱང་ལྷང་
བ། དེར་ལྷ་མོ་འོངས་ནས་རོལ་མོ་བྱེད་པའོ། །གོས་ནི་འཇམ་ལ་དྲི་མི་འགོས་པ། བྱོན་ན་ཆ་གང་ངལ་དུ་བ་ཀྱི་མི་
གཞོད་

༼ ༣༣༩ ༽

བ། མེས་མི་འཆིག་ཅིང་། མཆོན་གྱི་མི་ཆོད་བའོ། །ཆལ་ནི་རྒྱལ་པོས་དེར་སྤྱོན་བ་དང་། ཆལ་གྱི་མ་ཐུས་བྱ་མོ་
དང་། བྱ་སོགས་སོང་སྟེ། འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་བའོ། །མལ་ཆ་ནི་བསམ་གཏན་བྱེད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ཅིང་། གློ་
གསལ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་མི་སྦྱེདོ། །ལྷམ་ནི་གྲོན་ན་ཚུ་ལ་མི་འབྱིང་བ། དུད་ཅམ་གྱིས་དབག་
ཆད་བརྒྱར་འགོ་བ་ལའང་ངལ་བ་མེད་བའོ། །རིན་ཆེན་བདུན་ནི། གསེར་དངུལ་བེ་རྒྱུ་ཤེལ་སྤྲུག་རྩི་སྤྱོད་པོ།
ལུ་ཉིག་དམར་པོའོ། །མི་སྦྱོང་ཐུབ་པའི་བྱ་སྦྱོང་དང་། དག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བ་མདའ་གཞུའང་འབྱུང་ངོ། །འཁོར་
ལོ་སྦྱར་བ་དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། གསེར་དང་། དངུལ་དང་། ཟངས་དང་། ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནོ། །དེ་བཞི་རྣམས་
སྤྱིང་གཅིག་དང་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དུ་དབང་བྱེད་ལ། མདོར་གཙོ་བོ་སྦྱོས་པའི་
སྤྱིར་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །ལྷན་གཅིག་ཏུ་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་གཉིས་

༼ ༣༣༩ ༽

མི་འབྱུང་ཏེ། འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པས་སོ། །དཔེར་ན་སངས་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ།
ཞིང་ཀུན་དུ་སངས་རྒྱལ་རེ་རེ་ལས་མི་འབྱུང་བེད་རོ། །པལ་ཆེན་སྡེ་པ་སོགས་ཞིང་གཅིག་དུ་མི་འབྱུང་བར་
འདོད་དེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་བྱིང་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞི་པ་རོལ་པོ་ལས་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན།
གསེར་འཁོར་ཅན་ནི། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲན་རྣམས་ཀྱིས་པས་བསྐྱུ་ནས་འདུད་ཅིང་བཀའ་གཉན་ཏོ། །དུལ་
འཁོར་ཅན་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་རང་ཉིད་འགོ་བས་འདུད་ལ། སར་ནི་པོ་ཉ་བཏང་བས་འདུད་ཅེས་སོ། །ཟངས་
འཁོར་ཅན་ནི་སོང་སྟེ་གཡུལ་གཤམ་པས་འདུད་དོ། །ལྷགས་འཁོར་ཅན་ནི་སོང་སྟེ། བན་ཚུན་རྩམས་ཏེ། བཟས་
པས་འདུ་བྱེད། རྒྱལ་ཡང་གསོད་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་འགོད་པས་དེ་
རྣམས་ངེས་པར་ལྟར་སྤྱོད། །བཞག་པར། དང་པོ་འཁོར་ལོའི་རྗེས་སུ་དབྱུང་དང་བཅས་པ་བྱོན་

༼ ༣༣༠ ༽

ནས་གཞུག་བ་ན། དེ་ཐོས་མ་ཐག་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་འོངས་ནས་འདུད་ལ། གཉིས་བ་ལ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་མིན་བར།
འདེགས་བའི་ཆེ་འོངས་ནས་འདུད་བར་བཤད་དོ། །རྒྱལ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སོ་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་གཞན་ལས་བྱད་ཞུགས་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱབ་བའི་མཆན་ནི་རང་གི་ཡུལ་ན་མ་འགྲུས་བར་
གནས་ཅིང་འོད་གསལ་ལ། ཆེན་པོ་རྣམས་བས་བྱད་བར་དུ་འཕགས་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རྒྱ་ནི་བྱམས་བ་སྒོམ་
བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་བྱུག་འཆའ་བ་སོགས་སུ་གསུངས་སོ། །གངས་མ་ཐོག་རིང་མོ་འབྲིབ་ཚུལ་ནི། ཅེ་
བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་སམ་ཞེན་མིན་ཏེ། སྤར་བསྐྱལ་བ་ཆགས་མ་ཐག་གི་
སེམས་ཅན་མི་རྣམས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བཞིན་ཏེ། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་དང་དབང་པོ་
ཆང་བ་རང་འོད་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ། ཟས་སུ་དགའ་བ་བ་བ། ཆེ་དཔག་མེད་སྤྱབ་པའོ། །དེ་ནས་རིམ་
གྱིས་རོ་ལ་ཆགས་བ་སྟེ། སའི་བཅུད་

༼ ༣༣༡ ༽

ཁ་དོག་མར་གསར་འབྲུག་། རོ་སྤང་ཅི་མ་སྒོལ་བ་ལྟར་མངར་བ། སའི་སྤྲོད་ཚུས་བྲབ་བ་ལ་རྒྱུད་གིས་བགྱིས་
མར་བྱས་བ་རྒྱུད་སྟེ་དེ་སེམས་ཅན་སྐམ་ཆགས་ཅན་གཅིག་གིས་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་སྤངས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མི་
གཞན་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་ལ། ཁམ་ཐས་ཐ་བའི་དང་པོ་ལོ། །དེས་ལུས་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་ལ་འོད་ཀྱབ་ནས་སྤྱན་བ་
འབྱུང་བ་དང་། ཉི་ཟླ་འབྱུང་ཞིང་སྤྱི་བྱ་ཉི་མ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་སྟོལ་མ། བྱང་གི་ངོས་གང་དུ་མཐོང་བ་དེར་སོང་ནས་
འབྲུག་གོ། །དེ་ནས་ས་ཞག་སེར་པོ་སྤང་ཅི་འོ་རོ་ཅན་འབྱུང་བའང་སྤངས་བས་ཀྱབ་ཅིང་སྟེ་སྤྱགས་འདོན་ཏེ། དེ་
ནས་ལྷུ་མ་བྱའི་ཆལ་སྒྲར་པོ་སྤང་ཅི་འོ་རོ་ཅན་ཡང་སྤངས་བས་ཀྱབ་པོ། །དེ་ནས་མ་ཚོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་
ལུ་ཤུན་བ་དང་། ལུ་མ་མེད་བ་རྒྱུད་བ། ཐོས་བསམ་རྒྱུ་མ་ཐུན་འབྱུང་བའི་གཤམ་གཅིའི་ལམ་པོ་མོའི་དབང་པོ་
དང་བཅས་བ་འབྱུང་སྟེ། སྟོན་གོམས་བས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཁྲིག་བ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་སྤྲད་བས་

༼ ༣༣༣ ༽

དེའི་བྱེད་དུ་བྱིས་བྱེད་དེ། མི་དགེ་བ་དང་བྱིས་བྱི་དང་པོ་ལོ། །ས་ལུ་ནང་བཟའ་བྱ་ནང་། ལུ་བ་གཟའ་བྱ་ལུ་ལེན་
བ་ན། གཅིག་གི་ལེ་ལོས་སོགས་འཛོག་བྱས་པ་ལྟར། ཀུན་གྱིས་བྱས་པས། རས་པ་མི་སྐྱེ་ལོ། །དེ་རྣམས་ཞིང་
དགོས་ཏེ། རང་གི་ལ་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། བཅས་ནས་གཞན་གྱི་ལ་རྒྱལོ། །དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འདུས་
ནས་དེ་རྣམས་གྱིས་མི་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་ ཞིང་དཔོན་དུ་སྐྱོས་ནས་རང་རང་གི་སྟོན་ཐོག་གི་བྱ་ཁྲ་ཆ་བཏབ་སྟེ།
དེ་ནི་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་པ་རྒྱལ་རིགས་གྱི་དང་པོ་ལོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་དེ། སྟོན་པ་འདི་དང་སྤྱ་གཅན་འཛིན་
གྱི་བར་རོ། །དེར་ཁ་ཅིག་ ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རྩ་བར་རིག་སྟེ། དགོན་པར་སྤྱི་ལ་པོར་འདུག་
ཅིང་། ཟན་འདོད་པ་ན་གྲོང་དུ་འདུག་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཡིད་དོ། །ཞེས་བཅོད་པས་བྲམ་ཟེ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་བསམ་
གཏན་དང་དཔེན་པ་མ་གཏོགས་ཏེ། སྤྱགས་གྱི་གཞུང་དང་། རིག་བྱེད་སྦྱོར་བ་ལས་འདུན་ན་འདོན་དང་། དེའང་
མ་གཏོགས་ནས་གྲོང་དུ་ཞུགས་ཏེ།

༼ ༣༣༣ ༽

ཁང་པ་སྒོ་བཞི་པར་འཁོད་ནས་སྒྲིན་པ་བྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལས་གྲོང་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཇེ་རིགས་དང་
དམངས་རིགས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཕྱིས་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆགས་པས་མི་རྣམས་ལ་མ་དགོས་
པས་རྒྱ་པོ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེས་དེ་རྣམས་བསོད་ཅིང་། དེར་བདག་གིས་མ་རྒྱས་སོ། །ཞེས་རྒྱན་སྒྲུབ་ལོ། །དེ་ནས་
མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལམ་ལྷག་སྟེ། འཕེལ་བས་ཆེ་ཁད་ཀྱིས་ཐུང་དུ་སོང་བས། མཐར་ཆེ་ལོ་བཅུ་པར་འགྱུར་
ངོ། །དེའི་དུས་སུ་ཆེ་རྒྱད་པ་རིང་ན་ལོ་བཅུ་དང་། ལུས་རྒྱད་པ་མཐོ་གང་བ་དང་། ཆང་པ་གང་དང་། ཡོ་བྱད་
རྒྱད་པ་བས་ཀྱི་མཆོག་ཁྲི་ཤོད་དང་། གོས་ཀྱི་མཆོག་སྒྲིའི་ལ་བ་དང་། རྒྱན་ཀྱི་མཆོག་མཆོན་ཏེ། འོ་མ་དང་ཞོ་
ཡོད་ཀྱང་མར་མི་འབྱུང་། ཉིལ་ཡོད་ཀྱང་ཉིལ་མར་མི་འབྱུང་། སྤང་བུ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་ཅི་མི་འབྱུང་། བུར་ཤིང་
དང་། དེའི་ཁུ་བ་ཡོད་ཀྱང་བུ་རམ་མི་འབྱུང་། ལན་ཚུ་ཡེ་མེད་དོ། །བྱ་མོ་ཆེ་བ་ལྷ་ལོན་ནས་བག་མ་གཏོང་བ་
སོགས་

༼ ༣༣༩ ༽

དུ་མ་བཤད་དོ། །འགྲིབས་པ་མཐར་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དེ་ནི། མཚོན་དང་། ཉན་དང་།
ཟུ་གཏེ་བསྐྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་མཐར་བྱིན་ཏེ། ཆེ་ལོ་བཅུ་བ་དེར། མི་ནམས་རྫོན་བས་རི་དྲགས་མཐོང་བ་ལྟར་
གཞོད་སེམས་མི་བད་པར་གྱུར་ཏེ། གང་སྤངས་པ་མཚོན་ཆ་རྫོན་པོར་གྱུར་ནས་གསོད་རེས་བྱེད་ལ། གསད་
ཆད་དཔྱལ་བར་སྐྱེདོ། །ཉན་ནི་མི་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱིས། ཡམ་ནད་གསོར་མི་རུང་བ་གཏོང་སྟེ། བལ་ཆེར་
འཆིདོ། །ཟུ་གཏེ་ནི། མི་དགེ་བའི་ཉེས་བས་ལྟས་ཆར་མི་འབེབས་བས། བན་ཚུན་འདུས་ཏེ་འཆི་བས་དང་། མ་
འོངས་པའི་སྐྱེ་བོའི་དོན་དུ་ས་བོན་གཤམ་ཅིའི་ནང་དུ་འཛོག་པ་གཤམ་ཅི་དང་། ཤི་མ་ཐག་རུས་གོང་དཀར་པོར་
འགྱུར་བས་དང་། རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲོལ་ནས་མཐུངས་པས་རུས་གོང་དཀར་པོ་བ་དང་། ཐུར་མས་
བས་འབྱེད་པས་དང་། ཐུར་མས་ཅིག་ཁུང་ནས་འབྱུ་བྱས་ཤིང་ཚུར་སྒྲོལ་ཏེ་འཐུངས་པས། ཐུར་མས་མཚོ་སྟེ་
གསུམ་མོ། །གང་

༼ ༣༣༥ ༽

ཉི་མ་འགའ་སློག་གཅོད་སྤངས་པ་དང་། དག་འདུན་ལ་ཨ་རུ་ར་འགའ་དང་། བསོད་སྟོམས་འགའ་གྲས་པར་
ཕུལ་བ་དེ། མཆོན་དང་། ཉན་དང་། ལྷ་གོ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །ཡང་དེ་གསུམ་རི་སྤྱི་ཅིག་འབྱུང་ཞེ་ན།
མཆོན་ཞག་བདུན་བདུན་དང་། ཉན་དང་། ཞག་དང་། རྩ་བ་བདུན་བདུན་དང་། ལྷ་གོ་དེ་གཉིས་དང་། ལོ་བདུན་
ཆར་རེ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་སུ་འདྲུང་། གཞོད་སེམས་ཅན་དང་། མདོག་
བན་ཞིང་ཉམས་ཆུང་བ་དང་། བཤེས་སྟོམ་ཅན་འབྱུང་ངོ། །ཞག་བར་བཅུ་པ་རེ་ལ། རེ་རེ་ལས་མི་འབྱུང་བར་
བཤད་དོ། །འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ནི། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། ཉི་མ་བདུན་གྱི་མེ་
དང་། ཆར་པའི་ཆུ་དང་། ཆུང་རབ་ཏུ་འཁུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པ་རྣམས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་དང་།

༼ ༣༣༩ ༽

སོགས་པས་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ནི་འཛིག་པ་དེ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་མོ་སྟེ་ལྷག་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་
ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་གསུམ་མེ་ཅུ། ལྷན་དེ་གསུམ་ཀྱི་འཛིག་ཅེ་ན། ལྷན་དེ་དང་དེའི་
སེམས་ཅན་ཀྱི་ནང་གི་སྦྱོན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱད་མེ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ན། དགའ་བ་ཅུ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་
ན་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷན་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན། འཛིག་པ་དེ་
གསུམ་མེད་དེ། ནང་གི་སྦྱོན་དང་། བྲལ་བས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲལ་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །འོ་ན་བཞི་པའི་
སྦྱོད་ཏྲག་གམ་ཞེ་ན། མི་ཏྲག་སྟེ། བཞི་པ་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་སྐར་མ་ལྟར་ཆད་ནས་མ་འགྲེལ་བས་ན།
སེམས་ཅན་དང་བཅས་ནས་འབྱུང་ཞིང་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་པ་གསུམ་གོ་རིམ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན་མེའི་
བར་མེད་པས་བདུན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཚུའི་ས་ལན་གཅིག་གོ། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུ་ཐལ་ནས་སྐར་ཡང་
མེ་ཡི་བདུན་ནོ། །སར་ནི་

༼ ༣༣ ༽

མེས་གཅིག་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ནི་འབྲུག་དུ་སྐྱེས་གི་འཛིག་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མེས་འཛིག་པ་ལྔ་བཅུ་
ཙ་ཟུག་དང་། ཚུས་བདུན་དང་སྐྱེས་གི་གཅིག་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་རེ་བཞི་སྟེ། དགེ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷ་འེ་ཆེ་ཆད་དོ། །དེ་ཡང་
རེ་གསུམ་དང་ད་བརྒྱད་ལ་དེར་ཉི་བས་བཏགས་པ་སྟེ། སྟོད་འཆགས་འཛིག་གི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་དང་། སྟོངས་
པའི་ཉི་ཤུ། དེའི་ཆེ་ཆད་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །འོད་གསལ་བའང་། བསྐྱལ་ཆེན་བདུན་དང་། བར་བསྐྱལ་ད་བརྒྱད་
ལ། བརྒྱད་དུ་བཏགས་པས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །ཆངས་ཆེན་པའི་ཡང་སྟོད་ཆགས་འཛིག་གི་བར་
བསྐྱལ་གཉིས། དེའི་ཆེ་ཆད་དུ་མི་རུང་བས་བར་བསྐྱལ་ད་བརྒྱད་ལ་ཟུག་ཅུར་བཏགས་པའོ། །ཆོས་མངོན་པ་
མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་བྱའི་མངོད་ལས་འཛིག་རྟོན་བསྟན་པ་ཞེས་པ་གནས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །།བཞི་
པ་ལས་བསྟན་པ་ལས་མངོར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་རྣམ་པ་དུ་མ་དེ་སྐུས་བྱས་ཞེ་ན།

༼ ༣༣༼

བྱེད་པ་པོ་སྤྱི་ཡང་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ལས་འཛིན་ཉེན་བཟང་ངན་འདྲེན་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། ལས་དེ་ནི་མདོ་ལས། སེམས་པ་དང་། དེ་བྱས་
པ་བསམ་པའི་ལས་སྤྱི་འཛིན་གྱོ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལས་
གསུམ་སྐྱེ་འོ་སོ། བྱེ་བྲག་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྣམ་བཞག་གོ། དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། སེམས་ཀྱི་
དབང་གིས་ལུས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པ་ཞིག་དུ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་འདོད་དེ། དེའང་རྣམ་
སྐྱེན་དང་རྒྱས་བྱུང་མིན་གྱི་འབྲལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཐུན་སྐྱེས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ལུས་གསེབ་
དུ་ཞུགས་པས། ལུས་ཆེ་རུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། འབྲལ་བས་ལུས་ལྷི་ཞིང་། འཁྲེགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོ། །གནས་

༼ ༣༣༩ ༽

མ་བྱ་བ་སྒོ་དང་། སྒྲ་དང་། སྒོ་ག་སོགས་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་ཀྱང་། འདུས་བྱས་པལ་ཆེར་སྐད་ཅིག་མར་མི་
འདོད་པས་འདིར་ཡང་། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡུལ་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཞིག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་
འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་གཡོ་བ་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་
ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིག་གི་མ་ཞིག་པར་ཡུལ་གཞན་
དུ་མི་འཕོ་བས་སོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མར་བྱུང་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད། འདི་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། བྱུང་
སྟེ། འདུས་བྱས་ནམས་ངས་པར་སྤྱིས་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་པའི་སྤྱིར་སྒོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་པ་རྒྱ་
གཞན་དང་ལྗན་ན་སྐྱེ་བ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་འཛིག་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན་སྒྲ་སྒོ་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་འཛིག་པ་མཐོང་བས་འཛིག་པ་རྒྱ་གཞན་

༼ ༣༩༠ ༽

ལ་ལྟོས་པ་མི་འགལ་ཏེ། འཛིག་པ་ལ་རྒྱ་གཞན་ངེས་པར་དགོས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ནི། ཁྱོད་ཕྱིས་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་འགལ་ཡང་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲ་སྒྲོ་སོགས་ཕྱིས་རྒྱ་མེད་པར་འཛིག་པ་ཆད་མས་མཐོང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཤིང་སོགས་འཛིག་
པ་མེད་རྒྱ་ལས་བྱུང་ན། སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡང་ཕྱིས་འཛིག་པ་པོའི་རྒྱར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་མི་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་འཛིག་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་འཛིག་པའི་ངང་
ཅན་དུ་སྤྱིས་པས་སྐད་ཅིག་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མེད་ལ། དུལ་གཞན་དུ་འདབ་ཆགས་པར་འབྱུང་བ་ལ་
འགྲོ་བར་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པར་བྱད་དོ། །འདིར་མདོ་སྤེ་བ་ནི་དབྱིབས་རྩལ་སྤྱི་མེད་དེ། ཁ་དོག་གི་གནས་
རྒྱལ་ལ་འདོགས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབྱིབས་ནི། མིག་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་

༼ ༣༩༡ ༽

བཟུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་བ་དང་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རིང་པོའི་སྙམ་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་འདོད་མི་
ཅུས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་ཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཡང་དེ་ནི་ཐོགས་
བཅས་རྣམས་གྲུབ་དུ་མེད་དེ། རུལ་སྤ་རབ་ལ་མེད་པས་སོ། །བྱུང་སྟེ། ཐོགས་བཅས་རྣམས་གྲུབ་ནི་རུལ་སྤ་རབ་ལ་
ཡོད་པས་བྱུང་པས་སོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱང་། ཁ་དོག་གི་བཀོད་པ་ལ་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་
དབྱེབས་སོ། །ཡང་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། ངག་གི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སྦོང་བའི་སེམས་
རིག་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་དོ། །ཞེས་པ་སྐར་བའོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ནི།
བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དག་ན་རེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ཏེན་ཡོད་
ཐོགས་བཅས་དང་། ཏེན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། ཏེན་མེད་ཐོགས་མེད་དེ།

༼ ༣༥༣ ༽

གཟུགས་ནམ་གསུམ་གསུངས་པའི་གསུམ་པ་ནི། འདི་མིན་པ་མེད་པ་དང་། དེ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་ནི།
ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རྩས་དང་རྩས་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། ཡིད་གཞན་དང་
ལྷན་ཀྱང་འཕེལ་བར་གསུངས་པའང་འདི་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི། རྒྱན་དུ་མི་འབྱུང་བས་དང་།
སློག་གཙོད་སོགས་རང་གི་མ་བྱས་པར་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་སློག་ཆད་པའི་ཆེ། རང་ལ་ལས་ལམ་གྱི་
དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའང་འདི་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་སེམས་པ་ནི་དག་བར་ཡོད་སྲིད་པས་
སོ། །གཞན་ཡང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ། འདི་མིན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་མེད་པས་དེ་གཟུགས་
ཅན་མིན་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཟུགས་དང་། ཡིད་གཟུགས་མིན་པར་མ་བསྐྱུས་པས་
དང་། མཉམ་བཞག་དུ་རིག་བྱེད་མི་འབྱུང་བས་ཡང་དག་པའི་རག་སོགས་གསུམ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལས།
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པར་ལྷན་པར་བཤད་པ་དང་།

༼ ༣༤༣ ༽

ཡིད་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པའི་ཆོ། དགེ་བ་མེད་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒོང་བ་ནི་
འཆལ་ཚུལ་གྱི་གོགས་བྱེད་པས་ཚུ་ལོན་དུ་གསུངས་ན་མེད་པ་ནི་ཚུ་ལོན་དུ་མི་འོས་པས་སོ། །ཞེའོ། །མདོ་སྤེ་
བ་ནི། དེ་དག་རྣམས་སྤེམ་མེད་དེ་སྤྲིག་པ་སྒོང་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་བྱིར་དང་། འདས་པའི་
འབྱུང་བ་རྣམས་སྤེམ་མེད་པ་ལ། ཉེན་ནས་འདོགས་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་ནི་འདི་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་པས་སྤྲ་བས་དེའི་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་སྤྲེད་ལ། དུས་
ནི་འདོད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྤྲོམ་སོགས་ནོད་པའི་ཆེ་གཞིའི་འབྱུང་
བ་དང་ལྟར་བ་ལ་སྤྲེད་ལ། དེ་བྱིན་ཆད་ནི། འཇུག་ཅིང་འཕེན་པའི་རྒྱའི་གཞིའི་འབྱུང་བ་

༼ ༣༩༩ ༽

འདས་པ་རེ་དང་། རེས་སུ་འབྲུག་ཅིང་རྟེན་པའི་རྒྱ་ད་ལྟར་བའི་འབྲུང་བ་དང་། གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ། དང་པོ་འཁོར་
ལོ་འབྲུལ་བྱེད་ལག་པ་དང་། གཉིས་པ་རྟེན་པ་གཞི་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཅན་བཞི་ནི། གཞིའི་འབྲུང་བ་ད་ལྟར་བ་
ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །ས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་། རག་གི་ལས་ནི། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་བར་རང་རང་གིས་སའི་འབྲུང་བ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་ནས་སྐྱེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ནི་རྟེན་པ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་
དེའི་འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་འཁོར་ལོ་འབྲུལ་བྱེད་ལག་པ་དང་། ཁམས་སུ་མ་རྟོགས་པས་ངེས་
པ་མེད་ལ། རང་གི་འབྲུང་བ་མེད་ཅིང་། འབྲས་གཟུགས་ཡིན་པས་འབྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བས་སོ། །ངོ་བོ་
ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནང་གི་ལུས་ཅན་མིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། དག་མི་དགོར་ངེས་ཅིང་།
རྒྱལ་བསགས་པ་མིན་པས་རྣམ་སྟོན་དང་། རྒྱས་བྱུང་མིན་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་

༼ ༣༥༽

ལས་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་རྟོགས་པས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའོ། །ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི། ལུས་
ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་མིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོང་བ་རེ་རེ་ལའང་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་རེ་ལས་སྐྱེའོ། །ཉིང་
རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དག་གི་རྒྱུ་འབྱུང་བའང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
ཡིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྟོང་བ་བདུན་ནི་འབྱུང་བ་
བཞི་ཚན་ཐ་དད་མིན་པ་ཅིག་ལས་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི། བྱེད་པར་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་གྱི་ངོ་
བོའི་བྱེད་པར་དང་། ཀྱན་སྟོང་གི་བྱེད་པར་རོ། །དང་བོ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ལ་ལུང་བསྟན་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་
ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྟོབས་ཚུང་བས་རང་འགགས་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་འབྱུང་བའི་ལས་སྟོབས་
ལྡན་འཕེན་མི་རུས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་དང་

༼ ༣༤༦ ༽

སེམས་པ་ལ་ནི་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །མི་དག་བའི་ལས་ནི། འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ལ། གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། མི་དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དང་། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། བྲེལ་མེད་པ་གཉིས་
སྤངས་པས་སོ། །ཀུན་ལས་བདུས་སུ་ནི། དེ་གཉིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་དང་ལྡན་པར་བཤད་པས་གོང་མ་གཉིས་
ནའང་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དག་བའི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་
དང་ལྡན་པས་སོ། །འང་གི་སྤྱོད་འདོད་པ་ན་དག་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་གཟུགས་
མེད་པས་ལུས་ངག་གི་སྒྲིམ་པ་མཛོན་གྱུར་མེད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་སོ་དག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། ཀུན་སྒྲོང་རྟོག་དཔྱེད་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །འདོད་ཁམས་ན་སྤྱི་བ་
བའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ། ཡང་ནི་གཉིས་པ་སོགས་ན་རིག་བྱེད་མེད་པར་མ་ཟད་པའོ། །

༼ ༩༥༽

གང་གི་ཕྱིར་ན། གུན་སྒོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་རྟོགས་དཔྱད་མེད་ལ། འདོད་པ་ན་སྒོམ་སྤང་
གི་སྒྲིབ་ལ། ལུས་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མེད་པས་སོ། །འདོད་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་ནི། མཐོང་ཡང་ཁ་ནང་ལྷས་ཡིན་
པས་རིག་བྱེད་གུན་སྒོང་དུ་མི་རུང་ལ། གཡོ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་དེས་སྤང་ན། མི་དགེ་བར་འགྱུར་བས་
སོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་པའི་རིག་བྱེད་ནི། ཆངས་པའི་འཇིག་ཏན་ཁོ་ན་ན་སྟེ། ཆངས་ཆེན་ལ། གཡོས་གུན་ནས་སྤང་
བའི་ངག་གི་ལས་ཡོད་པས་སོ། །ཅི་གུན་སྒོང་ཁོ་ན་ལས་དགེ་མི་དགེ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་གྱི། བཞི་བཞིར་ཡོད་
དེ། དེ་ཞིག་དགེ་བའི་གཞི་ལ་ཐར་བ་ཐུང་འདས་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་གུན་ཞི་བས་མཆོག་དུ་བདེ་བའི་ཕྱིར། དམ་
པའི་དོན་དུ་དགེ་བ་སྟེ། ནད་མེད་པ་བཞིན་གོང་མར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །དགེ་ཅུག་གསུམ་དང་ངོ་ཆ་
ཁྲིལ་ཡོད་ནི། སྒྲིམ་ཅམ་ཉིད་ནས་དགེ་བར་ངེས་པས་

༼ ༣༤ ༽

བདག་ཉིད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། འཕྲོད་པའི་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །དད་སོགས་བརྩ་གཅིག་དུའང་ངོ། །རོ་བོས་
དགེ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ནི་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། སྤྲུལ་དང་སྦྱར་བའི་བརྟུང་བ་བཞིན་
ནོ། །དེ་དག་གི་སྤྲང་བའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་སྦྱེས་སོགས་དང་། ཐོབ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ནི། ཀུན་ནས་སྤྲང་བའི་དགེ་བ་སྟེ། བརྟུང་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་འགོག་པ་ནི་ཉེར་བཞིའི་དགེ་
བར་ཡང་ངོ། །དེ་རྣམས་ལས་སྒྲོག་པ་བཞིན་ནི། མི་དགེ་བའི་དབྱེ་བ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་། དུག་གསུམ་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་
མེད་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དེས་སྤྲང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སྦྱེ་སོགས་ཐོབ་པ་དང་
བཅས་པ་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། ཉད་དང་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་སྤྲུལ་སོགས་དཔེར་བྱའོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་དགེ་མི་དགེར་ཡང་ངོ། །འོན་ཀྱང་འཁོར་

༼ ༣༥༩ ༽

བ་ནི་དག་མོགས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་མི་བདེ་བས་དེ་དང་དེར་བཞག་པ་ཅམ་སྟེ། གཞན་ནི་མཚོན་ཉིད་
བར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། དང་མཐའ་གཉིས་ཀ་དག་མི་དགར་མ་ངེས་སོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ལྷུང་མ་
བསྟན་པ་རྟེན་པ་ནམ་མཁའ་དང་། བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དག་སྟེ། དབྱེ་བ་གཞན་གསུམ་ནི་ཡོད་ཀྱང་མ་
བཤད་དོ། །ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱད་པར་ནི་མཐོང་སྤང་རིག་བྱེད་སྒྲོང་བྱེད་མིན་ན། ཐུབ་པས་ལོག་ལྟ་ལས་ལོག་པའི་
རྟོག་པ་དང་། དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་སྒྲོང་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་
པས་རབ་ཏུ་གཅིག་སྟེ། དང་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྗེས་སུ་སྟེ། བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་
པར་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་

༼ ༣༥༠ ༽

བྱ་བའི། རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་རྟོགས་བཅས་ནི། རྟོག་བཅས་སྤྲེལ་བར་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། ཁ་ནང་
དུ་ལྟས་བས་རྗེས་སྤྲེལ་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོར་ནི། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་དགོངས་ལ་འདིར་འདོད་
བ་ན་སྒྲིབ་བའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་བར་བཤད་བ་ཡིན་བས་མི་འགལ་ལོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྒྲོམ་སྤང་འཁོར་
བཅས་ནི་རྟོགས་བཅས་ཀྱང་ཡོད། ཁ་སྤྱིར་ལྟས་ཀྱང་ཡོད་བས་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་ཡོད་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་ལྗེ་
རྣམས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ནི། རྟོག་མེད་སྤྱིར་ལྟས་སྤྲེལ་བས། རྗེས་སྤྲེལ་བྱེད་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་རབ་ཏུ་
འཇུག་བྱེད་དག་ཚོགས་གསུམ་རེ་རེ་ལ་རྗེས་སྤྲེལ་གཅིག་འཇུག་བྱེད་དག་སོགས་རྣམ་བཤགས་མ་གསུམ་གསུམ་དུ་འང་
འགྱུར་བར་དགུ་སྟགས་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་བ་དག་བ་ལ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
ཚོ་གའི་ཆེ་འང་དེ་དང་ལྡན་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་བཅས་བ་དང་། སྒྲོད་ལམ་བའི་སེམས་མདོན་དུ་གྱུར་བ་ན། སྒྲོམ་
བ་

༼ ༣༥༽

ཐོབ་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་སྒོང་དང་པོ་གཙོ་ན་འདོད་པ་ན་སྐྱིབ་པའི་རིག་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱའི་
ཀྱང་སྒོང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཙོ་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ་མི་དགེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གྱི་ཀྱང་སྒོང་
མི་དགེ་བ་ལྡན་པ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཀྱང་སྒོང་དེ་གཉིས་སྤང་བྱ་རིགས་ཐ་དད་པས་མ་ཆོད་ན་དང་པོ་གཙོ་
ལ། ཆོད་ན་གཉིས་པ་གཙོ་བས། རྒྱུན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །ཐུབ་པའི་འཇུག་ཚུལ་ནི། འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་དགེ་
བ་ལས་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འབྱུང་བའལ། རབ་འཇུག་ལུང་མ་བསྟན་ལས་རྗེས་
འཇུག་དགེ་བར་འགྱུར་གྱི། རྒྱུག་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྟོབས་དམན་དུ་མི་འགྱུར་བས་སོ། །སྡེ་བ་གཞན་ནི་
སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། མདོར་སྤང་ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་སོགས་
གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དང་མཐུན་ནོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ནི། དེ་མི་བཞེད་

༼ ༣༥༽

བཞིན་དུ། མི་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྣམ་སྤྲོད་དང་། སྤྱོད་ལམ་བ་དང་། སྤྱལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མངའ་ཞེས་
སོ། །རྣམ་སྤྲོད་ལ་སྤྱེས་པའི་སེམས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། འབད་མེད་དུ་འཇུག་པས་
སོ། །ཡིད་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱང་མིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ཁ་ནང་ལྟས་སུ་ངེས་པའོ། །གསུམ་བ་བྱེ་བྲག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་རྣམ་བཞག་ལ། གཉིས་ཀྱི། མདོར་བསྟན་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་བ་རྣམས་གསུམ་སྟེ། སྒྲོམ་བ་དང་།
སྒྲོམ་མིན་དང་། གཞན་བར་མ་རྣམས་སོ། །རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ལས། སྒྲོམ་བ་བྱེད་པར་དུ་བཤད་བ་དང་།
ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲོམ་བ་ལ་སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་
སོགས་གསུམ་ཀྱི། སོ་ཐར་ནི། རིགས་རྣམས་བ་བརྒྱད་དེ། དག་སྒྲོང་པ། དག་སྒྲོང་མ། དག་སྒྲོབ་མ། དག་ཚུལ་
པ། དག་ཚུལ་མ། དག་བསྟེན་པ། དག་བསྟེན་མ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའོ། །དེ་བརྒྱད་ཀྱང་།

༼ ༣༥༽

མིང་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ལོ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྣམས་སུ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། པའི་སྒོ་མ་པ་གསུམ་ལས་མའི་
གསུམ་གཞན་མིན་ཅིང་། དགེ་སློང་མའི་སྒོ་མ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒོ་མ་པ་ཉིད་ཆོས་དྲུག་དང་། ཉེ་བའི་ཆོས་
དྲུག་སློང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་དེར་འདུས་པའོ། །རྗེ་ལྷ་ར་ཤེས་ཞེན་པོ་མོའི་མཚན་པན་ཚུན་གྱུར་པ་ལས།
དགེ་སློང་ནི། དགེ་སློང་མའི་ཞེས་སོགས་སུ་མིང་ཅམ་འཕོའི་སྒོ་མ་པའི་ངོ་བོ་གཏོང་ཐོབ་མེད་པས། མི་འཕོ་བའི་
སྤྱིར་ངོ། །གང་གི་སྒོ་མ་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ན། སློང་བ་འཕེལ་བའམ། ཐམས་ཅད་ཆ་གསུམ་སྤྱི་ན། སོག་
གཙོད་སློང་བ་གསུམ་སོགས་ཐ་དད་ཆ་གསུམ་སློང་བ་སྤྱི་སྤྱི། དེ་གསུམ་ཅར་ཡང་མ་འདྲེས་པ། ལྷན་ཅིག་པར་
འགྱུར་གྱི་སྤྱི་མ། སྤངས་པས་སྤྱི་མ་མི་གཏོང་སྤྱི། སྒོ་མ་པ་དེ་ནམས་འགལ་བ་མེད་པས་སོ། །འོན་དེ་དགེ་བསྟན་
དང་། དགེ་ཚུལ་དུ་འང་།

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགྱུར་མོད། ཡོན་ཏན་གཙོ་བའི་སྒོ་ནས་དགོ་སྒོར་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེར་འཇིན་བའི་བསམས་
བས་ཀྱན་སྒོར་བའི་བྱིར་རིག་བྱེད་ནི་དགོ་སྒོར་གི་ཁོ་ན་ཡོད་ལ། རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སོ་སོར་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་
རང་རང་གི་སྒོམ་པ་ལ་གནས་བའི་བྱེད་དུ། ལུས་རག་གི་སྤང་བྱ་སྒོག་གཙོད་སོགས་ལྟ་དང་། བརྒྱད་དང་། བརྒྱ
དང་། ཐམས་ཅད་སྒོར་བ་མཐོས་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན། དགོ་བསྟེན་དང་། བསྟེན་གནས་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་།
དགོ་སྒོར་ཉིད་དུ་འགྱུར་དོ། །དགོ་སྒོར་གི་བསྐྱབ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ར་གསུམ་ནི་ཤམ་པ་བཞི། ལྷག་མ་བརྒྱ་གསུམ།
སྤང་སྤྱང་སུམ་ཅུ། ལྱང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྒྱ། སོ་སོར་བཞགས་པ་ལ་བཞི། ཉིས་བྱས་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་
ཏེ། ལྱང་བ་སྤྱང་བ་སྟེ་སྟེ་གཉིན་པོ་ལ་བྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གདུང་བ་ལས་བསིལ་བའི་གནས་ཡིན་
བས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མཁས་བས་སྟགས་བས་

༼ ༣༥༥ ༽

ལེགས་སྤྱད་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས་དང་། ལུས་ངག་སྒྲིམ་བས་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲིམ་པ་ཐོབ་
མ་ཐག་གི་སྐད་ཅིག་གི་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་པ་དག་ནི་སྒྲིག་པ་ལས་དང་སོར་
ཐར་བས་སོ་སོར་ཐར་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། བྱ་བ་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་བྱིན་ཆད་ནི།
སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་ཡིན་གྱི་སོ་སོ་ཐར་བ་དང་། ལས་ལམ་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །འདི་བྱ་ཏི་
མོ་ཀླ་ཅེས་པའི་བྱ་ཏི་དང་སོར་བཤད་པའོ། །བམ་པོ་ལྷ་བརྩ་བར། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ཐར་བ་
དང་། ཐར་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་ཐར་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཅེས་གྲང་བྱ་སྟེ། བྱ་ཏི་སོ་སོ་དང་ཐབས་སྤྱ་བཤད་
པའོ། །སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒྲིམ་པ་དང་། ལྷན་པའི་གང་ཟག་ནི། དགེ་སློང་ནས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་དོ། །

༼ ༣༥༮ ༽

བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲིམ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་རྟོགས་
དང་བཅས་པ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ། དེས་བར་ལྡན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་དང་། ལྡན་བ་འཕགས་པའི་སེམས་
ཅན་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་རྣམས་སོ། །སྒྲར་སྒྲིམ་བ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་བ་
གསུམ་ཀྱི་གངས་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །སོ་ཐར་ནི་སེམས་མེད་ཀྱང་འཇུག་པས་དེ་
མིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་དེ་གཉིས་ནི་ས་མི་ལྷོགས་
མེད་ལ་རྟོན་བ་ན་སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་དང་། དེ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་ཉོན་མོངས་དངོས་སུ་སྒྲོང་
བས་སོ། །ས་ལམ་གཞན་ལ་རྟོན་བ་ན་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་མེད་པས་སྒྲོང་སྒྲིམ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེས་ན་དེ་གཉིས་དང་།
སྒྲོང་སྒྲིམ་ལ་ལྷ་བཞི་སྟུར་ངོ་། །འོན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་ལེགས་བ་སྟེ།

༼ ༣༥ ག༽

ཞེས་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲོམ་བས་སྒྲུམ་ཏེ་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱ་བ་དང་མི་
བྱ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། དེ་མ་རྗེས་པའི་བྲན་པ་དག་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། དབང་པོའི་སྒྲོམ་
པའོ། །ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དུས་རིམ་གྱི་ལྷན་ཚུལ་རིམ་ལྔ་ཐོབ་རྒྱ་གང་གི་སྟོང་ཏེན་གང་
ལ་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྷན་ཚུལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ། དེ་དག་གི་ལྷ་
བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་ཐར་དང་

༼ ༣༥༽

སྒྲོམ་མིན་ལྡན་ཚུལ་ནི། སོ་སོ་ཐར་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་སྒྲོམ་བ་མ་བཏང་བའི་བར་དུ་རྟག་པར་ད་ལྟར་
གྱི་ནམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྐད་ཅིག་དང་སོ་སྤྱོད་ཆད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་
ནོ། །སྒྲོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལའང་ལྡན་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ལྡན་ཚུལ་ནི།
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་འཕགས་ནི་མ་གཏང་བར་དུ་རྟག་ཏུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་
ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་སོ་ལའང་སྒྲོན་གཏང་བའི་འདས་པ་ཐོབ་སོ། །འཕགས་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་སོའི་ཆེ་
སྒྲོན་ཟག་མེད་མ་སྐྱེས་པས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཞིང་དེ་སྤྱོད་ཆད་འདས་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །འཛིག་
རྟེན་པའི་མཉམ་བཞག་དང་འཕགས་ལམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་གནས་པའི་ཆེ་ནི། སྒྲོམ་བ་དེ་གཉིས་ད་ལྟར་
བ་དང་ཡང་ལྡན་པས། དུས་གསུམ་ཅར་དང་ལྡན་ལ། ལངས་པ་ངག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་ལྡན་ཏེ། སྒྲོམ་བ་དེ་

༼ ༣༥༩ ༽

གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟུག་པས་སོ། །བར་མ་ལྟན་ཚུལ་ནི། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བར་
མར་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་བར་མའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཤམ་ཏེ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་ད་ལྟར་གྱི་ཁོ་ན་
དང་ལྟན་ཞིང་། དེ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་གཉིས་དང་ལྟན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་སྟོམ་མིན་ལ་གནས་
པའང་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་སོགས་བྱེད་ན། བར་མའི་དགོ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྟན་ལ། སྟོམ་པ་
ལ་གནས་པའང་ར་བསོད་པ་སོགས་བྱེད་ན། བར་མའི་མི་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ལྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་བ་
བཞིན། རི་སྤྱི་དུ་རབ་དུ་དྲང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཤུགས་ལྟན་པ་དེ་སྤྱི་ཀྱི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་ད་ལྟར་དང་། དང་
པོ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ལྟན་ནོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན་
བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རི་སྤྱི་རིག་བྱེད་བྱེད་པ་རྣམས་ད་ལྟར་བ་ལྟན་ལ། འདི་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་

༼ ༣༩༠ ༽

དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་རི་སྒྲིབ་མ་གཏང་བར་དུ། འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་གྱི། མ་འོངས་པའི་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་པ་མེད་
དེ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། མ་སྒྲིབ་པའི་
རིག་བྱེད་དག་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཉམས་ཚུང་བའི་ཐོབ་པའང་ཉམས་ཚུང་བས་
སོ། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །སྒྲོམ་པ་མིན་པ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལུས་ངག་གི་སྒྲོམ་
པས་སྒྲོམ་པ་མིན་པ་དང་། དམ་པས་སྤྲད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ཉེས་སྤྱད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་
མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་མིན་པས་ལས་དང་། ལས་དངོས་
གཞིས་བསྐྱུས་པས་དེའི་སྟེ་ལས་ལམ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་ཟུ་བཞི་ནི་རྣམ་རིག་དང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་
པ་ཟུ་བཞི་ལ་བར་མ་ལ་གནས་པས་སེམས་གཞན་པས་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་ན། རྣམ་རིག་

༼ ༣༩༡ ༽

མིན་པ་དང་མི་ལྡན་པས་སོ། །རྩལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལས་ལམ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཆེ་འཕོས་ཏེ། ཆེ་སྤྲུལ་མའི་
རྣམ་རིག་གཏང་བ་དང་། ཆེ་འཕོས་རིག་མ་སྤྲུལ་པའམ། ཉམས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་གྱི། རྣམ་རིག་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དེ་འདྲའི་གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྤྲེལ་སྤྲོད་དོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་
བར་མ་ལ་གནས་པས་སེམས་བླ་པོས་དགེ་མེད་ཀྱི་སོགས་སོ། །གཉིས་མིན་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་
སྤྲེལ་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཏེ། སྤྲོམ་པ་སྤྲོམ་མིན་བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །སྤྲོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལ།
ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྤྲེལ་པའི་སྤྲོམ་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཉེར་སྤྲོགས་
སམ། དངོས་གཞིའི་ས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་ཐོབ་སྟེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སེམས་དང་། ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བས་སོ། །

༼ ༣༩ ༽

ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་འཕགས་པས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་དྲུག་གི་སེམས་ཐོབ་པ་དེས་ས་ཐོབ་
པོ། །སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་གཞན་དག་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གི་སྒྲིམ་པ་སྦྱིན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པོ། །སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་བྱེད་བྱ་དུ་སྒྲིམ་པ་འདུལ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་འཛིན་བསྟེན་པ་རྫོགས་
སོ། །ཞེས་ཐེར་བ་བསྟུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སོགས་རིག་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པས་སོ། །བཅུ་འཛིན་པར་འབྱུང་བ་
ལུང་མ་མོ་ལྟར་ཏེ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས་ནི་བཟང་སྟེ། རོར་ནས་གསོལ་བཞིའི་ཆོ་ག་གངས་སོ། །སྤེ་
ན་ནི་ད་ལྟར་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟེ། དེང་སང་ཡང་བྱ་རུང་བར་བཤད་དེ་མ་བྲིས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་དུས་ནི་སོ་
ཐར་དུས་རི་སྤིད་དུ་སྤང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་ནི་རིགས་བདུན་ཀྱི་རི་སྤིད་མཆོའི་བར་དུ་དང་། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་
གཅིག་དུ་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་མཐའ་སྟོག་དང་། ཉིན་ཞག་

༼ ༣༤༣ ༽

གི་མཐའ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པས་གཞན་མ་བསྟན་པས་སོ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ནི་དང་པོ་རིགས་ཏེ། ཆེ་སྤེ་
མའི་སྟོམ་པ་ད་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་མི་སྤྲེ་སྤྲེ། ཆེ་འདི་དང་། ལུས་སྐྱལ་བ་མི་འབྲ་བས་དང་། མི་འབྲ་བའི་ལུས་དེས་
ཀྱང་། ད་ལྟ་སྤངས་པས། དེར་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པ་དང་། སྤངས་པ་མི་བྲན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
སྟོན་པས་མ་བསྟན་པ་དབང་པོ་འདུལ་བཀའ་བ་མ་དགོངས་ཀྱི། མི་སྤྲེ་ནས་མིན་པས། ཞག་ལྔ་ལ་སོགས་པ་སྤྲེ་
བ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར་བཞེད་དེ། བསྐྱ་བ་དང་ཡང་མ་ཐུན་ནོ། །སྟོམ་མིན་གྱི་དུས་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།
དེ་ནི་ལས་སྤྲད་པས་ལེན་པ་མེད་ཀྱང་སྟན་དུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱས་ཐོབ་པས་ཇི་སྲིད་འཆོ་བ་ཡིན་ལ། ཉིན་
ཞག་པའི་སྟོམ་མིན་མེད་དེ། སྟོམ་མིན་དེ་བསྟེན་གནས་དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་ཞོད་པ་མེད་ཅིང་། ཆེ་འདི་དུས་
ལ་གཞན་དུ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་

༼ ༣༩༩ ༽

སྒྲིམ་མིན་མི་ཐོབ་པས་སོ། །གྲག་ཅེས་པ་ཟུར་བ་བསྟེ། དུས་རེ་ཤིག་པའང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །མདོ་སྡེ་བ་ནི།
སྒྲིམ་མིན་ཡང་སྡིག་པ་བྱ་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཤན་པ་སོགས་སེམས་དགེ་བ་ལའང་སེམས་
པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དེ་མ་སྤངས་པས་ལྷན་པར་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་དང་མ་ཐུན་ནོ། །བསྟེན་གནས་ནི་བསྟེན་
གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་འོད་ན་རི་ལྟར་འོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འད་པ་མིན་པས་དམའ་བར་གཙོག་བྱར་ཐལ་མོ་
སྒྱར་ནས་འདུག་ཅིང་འཛོགས་པ་པོས་སྤྲས་པའི་རྗེས་སུ་བཞུགས་པས་བརྒྱད་ནར་མ་ལས་གཞན་པས་མི་བརྒྱན་
པར་སྤང་དུས་སང་ནམ་ལངས་ཤིང་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ། དག་བཙུང་པ་དང་། ཉེ་བར་གནས་པས་བསྟེན་
གནས་ཏེ། དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆང་བར། ལེན་དུས་ནང་པར་སྤྲོ་བས་མ་ཐོས་པའི་ཆེ། ཡུལ་གཞན་ལས་
འོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཏྲག་ཏུ་བསྟེན་གནས་སྤང་བའི་ངེས་པ་བྱས་པ་དེས་ནི་ཐས་ཐོས་

༼ ༣༩༥ ༽

ཀྱང་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདའ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ། །གནས་མཆོག་གིས་
ཞུས་པས། དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅེས་བ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་དུ། བྱིས་
བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་མགོན་པོ་ལ། བསྐྱེན་གནས་ཐོག་པར་བཤད་པས། དགེ་བསྐྱེན་ལས་ཀྱང་
སྤང་དུ་བྱང་ལ། དགེ་བསྐྱེན་ཡང་དགེ་བསྐྱེན་སྒྲིམ་བརྒྱད་དུ། དགེ་བསྐྱེན་ལས་ཀྱང་སྤང་བར་བཤད་དོ། །བསྐྱེན་
བར་ནི། བྱིས་པའི་སྒྲིམ་པ་རང་གི་ཀྱང་ལེན་པར་བཤད་དོ། །འདི་ནི་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསོས་འདེབས་པའི་
གསོ་སྦྱོང་དོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། སྒོག་གཅོད་མ་སྦྱིན་ལེན། མི་ཆངས་སྦྱོང་རྩུབ་ཏེ་རྩ་བ་བཞི། ཆང་འཕྱང་
བ། གར་སོགས། འཕྲེང་སོགས། མལ་ཆེ་མཐོ། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཏེ་ཡན་ལག་བཞི་སྦྱོང་བའོ། །ཅི་ཕྱིར་ཡན་ལག་
བརྒྱད་ནོད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྦྱོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་

༼ ༣༩༩ ༽

ལག་དང་། བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། བརྟམ་ཤུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། དང་པོ་བཞི་དང་། ལྔ་པ་གཅིག་དང་།
ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ། བརྒྱད་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་བག་ཡོད་དང་། བརྟམ་ཤུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ནོད་ན། ཅིར་
འགྱུར་ཞེ་ན། ཆང་འཁྱུངས་པས་བྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། གར་སོགས་གསུམ་གྱི་བྲེགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་
འཆལ་ཚུལ་ཐག་མི་རིང་བས་སོ། །གར་སོགས་ཐྲང་སོགས་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་དགེ་ཚུལ་ལ་
གཉིས་སུ་བཅས་ཞིང་། བྲིམ་པ་དེ་ལྟ་མིན་པས་གཅིག་ཏུ་ལོ། །གསེར་དངུལ་ལེན་པ་ལ་མ་བཅས་པ་ནི། འདོད་
པ་སོགས་འཛོག་གཙོ་བོ་དང་། རྩ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཅི་བསྟེན་གནས་འདི་དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་ལ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེ་ན། དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་པའི་བྲིམ་པ་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་
སོང་བ་ལ་མེད་དོ། །མ་གྲུས་པ་མིན་ཀྱང་། འཛོགས་པ་པོ་འཕྲོད་པ་པོ་རྗེད་པའམ་མ་བྱང་བས་

༼ ༣༩༩ ༽

སྐྱབས་སྤྱུ་མ་སོང་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དགེ་བསྟེན་ནི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་
གྲོན་པ། སྐྱེས་པ་པོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྤྱུ་འགོ། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་
སྤྱུ་འགོ་ཞིང་། བདག་ལ་དགེ་བསྟེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་སྤྲོ་ན། འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཅི། སྐྱབས་འགོ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་པ་འགྱུར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གི་དོན་ནི། དགེ་བསྟེན་ཉིད་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ། དེང་
པན་ཆད་ནམ་འཆིའི་བར་དུ་སྒོག་སྒོང་རོ། །ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ལས་འདིའི་སྒྲིམ་པ་སྤྲོད། །འོན་ཀྱང་
བསྐྱབས་པའི་གཞི་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ཟིན་
ཀྱང་། ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་པའི་གཞི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས། །གལ་ཏེ་

༼ ༣༤ ༽

དག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། སྟོན་པས་བསྐྱབ་བཞི་གཅིག་སྤང་བ་སྣ་
གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་། སོགས་པས་གཉིས་སྤང་བ་སྤྱོགས་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་། གསུམ་མམ་བཞི། སྤང་ན་པལ་
ཆེར་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་ཅར་སྤང་ན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དག་བསྟེན་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དང་
པོ་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་པ་ཕྱིས་ཡན་ལག་ཁ་ཅིག་ཉམས་ཀྱང་། ལྷག་མ་དེ་དང་དེ་སྤང་བ་ལས། དེ་སྤྱོད་པར་
གསུངས་པའོ། །ཞེ་འོ། །ཁྱག་ནི་མདོ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། སོག་སྤོང་ངོ་ཞེས་ནི་གང་དུ་འང་མི་འབྱུང་ཞིང་།
ཉམས་ན་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་སོགས་ཞུ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ན་ལན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དང་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བཞི་
དེ་དང་དེ་སྤངས་ཏེ། སྤང་བ་རྣམས་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་སོགས་སོ། །ཞེས་ནི་འོག་པ་སོགས་འདོད་དོ། །སྤྱིར་
གསུང་རབ་ཏུ་དག་བསྟེན་བདུན་འབྱུང་སྟེ། སྤྱབས་གསུམ་

༼ ༣༩༩ ༽

འཛིན་པ། ལྷ་གཅིག་སྐྱོད་པ། རྩོགས་གཅིག་སྐྱོད་པ། བལ་ཆེར་སྐྱོད་པ། ཡོངས་རྫོགས་ཆངས་སྐྱོད། བསྟེན་
གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཇི་མིན་འཆོའི་བར་དུ་སྒྲངས་ཏེ། སྤང་བ་གོང་མའི་དགེ་བསྟེན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྷ།
མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་། རྩལ་བ་ལུང་ནམ་འབྱེད་དང་། བདུན་བ་ཀུན་དུ་རྒྱ་པོན་རིགས་གྱི་ཞུས་བར་དེས་དེ་འདྲ་
བའི་སྟོམ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲངས་བར་གསུངས་ལ། དགེ་བསྟེན་སྟོམ་བརྒྱད་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་སུ་བཤད་
དོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལྷ་རྩལ་གཉིས་མིན་བ་མི་འདོད་ལ། འདིར་ནི་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འོ་ན་སྟོམ་
བ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྟོམ་བ་ཆུང་དུ་དང་། སོགས་བས་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་བའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་
བོ་ནི། དད་སོགས་ཆེ་ཆུང་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཇི་བཞིན་གྱི་དབང་གིས་ཏེ། དེས་ན་སོ་ཐར་དག་བཅོམ་ལ་ཆུང་ལ།
སོ་སྟེ་ལ་ཆེ་བའང་ཡོད་དོ། །

༼ ༣༧༠ ༽

འོན་སྐབས་སུ་རི་ལྟར་འགོ་ཞེ་ན། སྐབས་འགོ་ནི། སྒང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགོ་བས་གང་ཞིག་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ནི་གང་མཉེས་བས་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པར་བྱེད་
བའི་ཆོས་མི་སློབ་བའི་ལམ་ཆོས་སྐྱ་དང་། དག་འདུན་ནི་གང་ཐོབ་བས་འཕགས་བའི་དག་འདུན་དུ་འཛོག་པར་
བྱེད་བའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་བའི་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་བདེན་དང་། ཆོས་ནི་ཐུངས་སྐྱལ་
བསྐལ་རྒྱ་བཅས་ལ་འདས་བའི་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་གོ། །སངས་རྒྱས་དང་དག་འདུན་གྱི་ཉེན་གཟུགས་སྐྱ་
ནི་ཐག་བཅས་ཡིན་བས་སྐབས་གནས་མིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་ན་འཛིག་ཉེན་བའི་སེམས་ལ་གནས་པ་
ན། སངས་རྒྱས་དང་དག་འཛོམས་མིན་པར་འགྱུར་ལ། དག་སློང་དུ་བྱེད་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁོ་ན་དག་སློང་དུ་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཏེ། ཆོས་འདྲ་ཞིང་། གཞན་

༼ ༣༥༡ ༽

གཉིས་ཏེན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་བཞེད་དོ། །སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དམ་པ་ལ་ཏེན་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལྷོ་
གཏོད་པ་སྟེ། འགྲེལ་པར་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ལོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་
ནི། དེ་ལ་ཏེན་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་ངེས་པར་ཐར་པར་འགྱུར་བའོ། །འོན་སྟེང་པ་གཞན་ལ་མི་ཆངས་
སྟོད་སྟོང་བ་བསྐྱབ་པའི་བཞེར་བཞག་ལ། དག་བསྟེན་ལ་འདོད་ལོག་སྟོང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ལོག་གཡེམ་ནི་གཞན་གྱི་
ཆུང་མ་སུན་འབྱེན་ཅིང་། ངན་སོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། བྱིམ་པས་སྟེང་པ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་
དང་། འཕགས་པས་ཆེ་གཞན་དུ་འང་མི་བྱེད་པའི་སྟེང་པ་ཐོབ་ཅིང་། མི་ཆངས་སྟོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དག་བསྟེན་གྱི་ཆུང་མ་ལེན་ན། སྟེང་པ་མི་ཉམས་སམ་ཞེ་ན། མི་ཉམས་ཏེ། སྟེང་པ་ནི་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་
པ་བཞེན་ཐོབ་པས།

༼ ༣༧ ༽

འདྲོད་ལོག་སྒྲོང་བར་ཁས་ལེན་གྱི། རྒྱུད་འདི་ལ་མི་ཚངས་སྒྲོད་སྒྲོང་ངོ། །ཞེས་ནི་མ་ཡིན་བས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། དག་གི་བཞི་ལས་རྩན་སྒྲོང་བ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲོད་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ཡང་
བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན། འདས་སམ་ངེས་པ་ན་བདག་གིས་མ་བྱས་ཞེས་རྩན་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར་སྤང་སྟེ། འདས་ན་བཤགས་པའི་དོན་དུའོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འདིའི་བསྐྱབ་གཞིར་མ་
བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྲོས་འགྱུར་བཞག་གོ། །དེ་ཁོ་ན་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཡན་
ལག་གཞན་ཡང་སྤང་བའི་སྤྱད་དུའོ། །ཆང་འཕུང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་འདུལ་བ་པ་རང་བཞིན་གྱི་དང་། མངོན་པ་བ་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འདོད་དེ། སྐལ་ན་འགྲེལ་པར་ལྟའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་སེམས་
ཉན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནས་སྒྲོད་པ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་

༼ ༣༥༣ ༽

བར་ཅུས་ཤིང་། ཉེས་པ་གཞན་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཡན་ལག་
ལྔ་པར་བཞག་པ་ནི། བེར་འཛིའི་བྱ་ལ་བསྐབ་པ་བཞག་པ་བཞིན། གདུལ་བྱ་སྐྱག་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི།
དོན་དུ་ན། འདིས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་བཅུ་ཅར་སྤང་དགོས་ཏེ། དགེ་བ་སྟེན་སྟོན་བརྒྱད་དུ། གང་ཕྱིར་ལུས་ངག་མི་
དགེ་ལས། །ལྷོག་པ་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱབ་སེམས་གཞོད་པའི་སེམས། །ལྟ་བུས་ལྷོག་རྣམས་
བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གང་ལས་ཐོབ་པ་ནི། ཅི་སྟོན་པ་གསུམ་རྣམ་བཞི་གང་ལས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་
དག་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། འདོད་ཉོགས་སོ་ཐར་ནི། སྤང་བྱའི་སྦྱོར་དངོས་འཇུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་
དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་ནམ། བཅས་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལས་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྦྱི་
མཆེད་རྣམས་ལས་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོར་

༼ ༣༥ ༽

སྒྲིམ་པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། འདས་མ་འོངས་ལས་ནི་མིན་ཏེ། ད་ལྟ་སེམས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བས་
སོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་
ཁོ་ན་ལས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས། དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་གྱི། སྒྲིམ་པ་འཇུག་དང་
བཅས་པ་ལས་མ་མིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲིམ་པ་དང་པོའི་བཞི་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བཞི་ལ་ལྷ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་ད་
ལྟར་གྱི་བཅས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་འཇུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དངོས་གཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི་ད་ལྟར་
ཀྱི་དངོས་གཞིའོ། །བཞི་པ་ནི། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་སྒྲིམ་པ་འཇུག་གོ། །སྒྲིམ་པ་དཔོན་ནི་སྤང་བྱ་འདས་
ད་ལྟར་ནི། སྤྱིས་ཟིན་པས། སྒྲིམ་མི་རུས་པས་མ་འོངས་པ་སྒྲིམ་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་པ་རྣམས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་

༼ ༣༧༥ ༽

ཐོབ་པའམ་འོན་ཏེ། དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་སྟེ། གཞན་ལ་གཞོད་བ་
བཞི་དང་བཅས་བ་ལས་སྒྲིག་བས་སོ། །ཡན་ལག་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ནི། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དག་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་བདུན་
དང་། དག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོང་བཞི་ཡིན་བས་སོ། །རྒྱ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ་དག་ཅ་གསུམ་རྒྱར་འདོད་ན། ཐམས་
ཅད་ལས་དང་། སེམས་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རྒྱར་འདོད་ན། དེ་གསུམ་ཅར་མི་འབྱུང་བས་རེ་རེ་ལས་ཐོབ་
སོ། །གཉིས་བ་སྒྲིམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྒྲིམ་བ་མིན་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ལས་ལམ་ཀུན་
ལས་ཐོབ་སྟེ། སྒྲི་ཐམས་ཅད་ནས་གཞོད་བ་ལ་ཞུགས་བས་སོ། །རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་བ་མིན་ཏེ། དག་
གསུམ་མཐ། སེམས་རྒྱང་དུ་སོགས་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་དེ་
ལྟར་ན་ཤན་བ་སོགས་ལའང་སྒྲིམ་མིན་མེད་

༼ ༣༥༩ ༽

བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ས་མ་སོགས་གསལ་འདོད་མེད་པས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་དག་ལུག་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ན་
གསལ་འདོད་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལུག་སོགས་ཀྱང་ས་མར་གྱུར་བ་ལ། གསལ་འདོད་མེད་པས་དེ་ལ་སྟོམ་མིན་
མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཤན་ས་མ་སྦྱིན་ལེན་སོགས་སྟོང་བའང་ཡོད་པས་ངེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཀྱན་ལས་སྟོམ་མིན་
ཐོབ་ཅེས་འགོག་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱ་བ་ནི། སྟོམ་བའང་ངེས་པ་ལྟ་དང་མ་བྲལ་ན་སྟེག་པའི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བས་མི་
སྟེ་ཞིང་། སྟོམ་མིན་ལའང་མ་ཆང་བ་དང་། ཉི་ཆེ་བ་མེད་པས་ཤན་ས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་སམ། གསུམ་ཞིག་སྒྲངས་
ཀྱང་དེ་ལ་སྟོམ་བ་མེད་པར་སྟོལ། །མདོ་སྟེ་བ་ནི་ངེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་བ་ལྟར་སྟོམ་མིན་ཐོབ་ལ། དེགས་བརྒྱད་མ་
གཏོགས་པའི་སྟོམ་བ་ཆང་བ་དང་། ཉི་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འཆལ་ཚུལ་དེ་ཅེས་གྱི་གོགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོམ་བ་མིན་

༼ ༣༧༧ ༽

བ་ནི། དེའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ནམས་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའམ། གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ནམས་འཆོ་
བ་འདིས་འཆོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བར་མ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྒྲོམ་པ་དང་ལས་
ཀྱང་རོ། །སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་ནི། རྩས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
ལྟ་བུ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། ཟ་བ་སོགས་ཡིད་དམ་བཅས་པས་ལེན་པ་ལས་དང་། འདི་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བའི་གྲུས་པར་བྱེད་པས་དགེ་མི་དགེའི་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ལས་ཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་གཏོང་རྒྱུ་ལ་བཞི་སྟེ།
སྒྲོམ་པ་སྒྲོམ་མིན་བར་མ་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མི་བདེའ་སྤང་བའི་བྱུང་བུ་བསྐྱབ་པ་
བསམ་པ་ཐག་པས་ཕྱལ་བ་དང་། ཞི་འཕོས་པ་དང་། ཐོ་མོའི་མཆན་གཉིས་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཆད་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དབང་

༼ ༣༥ ༽

པོ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་གཏོང་ལ་དེ་བཞི་དང་མཚན་མོ་འདས་པས་བསྟེན་གནས་གཏོང་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན།
སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་རིག་སྒྲེས་པ་དང་། རྟེན་བོར་ཞིང་འཕགས་པ་རྫོགས་པ་དང་། རྟེན་ཉམས་པ་དང་།
གཞི་ཆད་པ་དང་། དེ་སྤིད་དུ་འཕགས་པས་སོ། །བསྐྱ་བར་རབ་བྱུང་གི་ནི། ཅ་ལྷུང་འབྱུང་བ་དང་། དག་བསྟེན་
དང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་ནི་སེམས་མི་མ་ཐུན་པ་སྒྲེས་པས་ཀྱང་གཏོང་བར་བཤད་དོ། །སྤྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ཅ་
བའི་ལྷུང་བར་འབྱུང་བ་གཞི་གང་རུང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གཏོང་སྟེ། རིགས་པ་ནི་རྒྱ་རོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་
ཆེན་པོས་གང་བས་སོ། །ལུང་ནི། ལྷ་བ་ལས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་དག་འདུན་ལྷག་མ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་བྱིན་པ་ལ་འབྱུང་རོ་ཞེས་དང་། ཐུན་ཆེགས་ལས། བསྐྱ་བ་
བ་བྱིན་པའི་བསྐྱ་བ་བཞི། དག་སྒྲོང་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ་

༼ ༣༥ ༽

ཞེས་ཏེ། མ་གཏང་ན་དག་སྒོང་དངོས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་མི་གསུང་བས་དང་། ལུང་བཞི་ལས། དེ་བྱས་ན་བྱས་མ་
ཐག་དུ་དག་སྒོང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །ཚོད་སྤང་ནི་ཚུལ་འཆལ་དག་སྒོང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་ན།
ལྷུང་བྱེད་དམ། དག་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ན། ལྷག་མར་བཤད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་
བར་དག་སྒོང་དག་པ་ལྷུང་བ་མེད་ལ་ཞེས་པས་སོ། །གཅིག་ལ་ལྷུང་བ་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི། ལས་ལམ་
བཞི་གཅིག་ཅར་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་ལ། བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་དབང་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན། སྟོན་གྱི་གལ་དུ་འདུག་པར་
བཤད་པ་ནི་གཟེངས་བསྟོད་པའི་གོ་འཕང་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞན་རྣམས་ནི། དམ་ཆོས་རྒྱབ་པ་ལས།
བསྟོད་དེ། བསྐྱབ་པའི་འཆམས་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །སྐྱུ་མཆེད་ནི་དེའི་ཆེ་
སྟོན་མེད་གསར་དུ་མི་ཐོབ་གྱི། ཐོབ་ཟིན་མི་གཏོང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཁ་

༼ ༣༩༠ ༽

ཆེ་བ་ནམས་ནི་ཅ་ལྟུང་འབྱུང་བ་ལའང་། སྒྲིམ་བ་མི་གཏོང་སྟེ། བྱ་ལོན་ཡང་ཆགས་ལ། འོར་ཡང་ཡོད་པའི་མི་
བཞིན་དུ། ཚུལ་ལྡན་དང་ཚུལ་འཆལ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། བྱན་ལོན་ཅལ་ན་འོར་ལྡན་ཡིན་གྱི། བྱན་ལོན་ཅན་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ལྟུང་བ་དེ་བཤགས་ན་ཚུལ་ལྡན་ཡིན་གྱི། ཚུལ་འཆལ་མིན་ལ། རིགས་པ་ནི་སྟོགས་གཅིག་
ཉམས་པས་ཀྱན་གཏོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། རིགས་ན་གཅིག་སྒྲངས་པས་ཀྱང་ཀྱན་སྒྲངས་བར་ཏེ་ཅང་ཐལ་
ལོ། །ལུང་ནི་ནམ་འབྱེད་ལས། དག་སྒྲོང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་ན། ལྟུང་བྱེད་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟུང་
བྱེད་སྟེད་བ་སྟེ། སྒྲིམ་མེད་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པས་སོ། །དེ་དང་ཁྱེ་བར་ཅ་ལྟུང་དང་ཕོ་ལས་མ་བྱུང་བ་ལ་དག་སྒྲོང་
གཞན་གྱིས་ཅ་ལྟུང་གཞན་གསུམ་གྱི་སྐྱར་བ་འདེབས་ན། དག་སྒྲོང་གཞན་དེ་ལ་ལྷག་མ་འབྱུང་བར་བཤད་པས་
ཏེ། སྒྲིམ་མེད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ཀྱང་། ལྷག་མ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཁྱེ་བར། གཅིག་ལ་པམ་བ་བཞི་འབྱུང་བར་
བཤད་བ་སྟེ།

༼ ༣༩༡ ༽

པམ་པ་སྒྲ་མས་སྒྲོམ་པ་བཏང་ན། པམ་པ་བྱི་མ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཕྱན་ཆོགས་ལས་ཐག་པ་ཐད་པ་དེའི་
ཆོ། །སྒྲོན་གྱི་གྲལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་ན། སྒྲོན་གྱི་བསྐྱབ་བྲལ་ཐོབ་
པར་མི་རིགས་པས་སོ། །ཚོད་སྤང་ནི། བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པར་ས་ནི། བྱིན་ལེན་སྟོབ་པ་དང་། ལུབ་ལྷག་
སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་མ་རྫོགས་པ་དང་འབྲ་བས་དེར་ཏྲགས་ལ། དགེ་སྟོང་དང་འབྲ་ཞེས་པ་ནི། ལྷང་དོར་དགོས་
པའི་ཆ་ནས་དགེ་སྟོང་ནམ་དག་དང་འབྲའོ། །དགེ་སྟོང་དུ་མི་རུང་ཅེས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་དགེ་སྟོང་མིན་པའམ།
དམན་པ་ལ་དགག་སྐྱ་སྐྱར་བས་སོ། །ལྷང་བྱེད་དང་། ལྷག་མ་ཉེས་བྱས་སུ་འཆད་པ་ནི། རང་དགར་སྒྲོ་བཏགས་
པ་སྟེ། དགེ་སྟོང་དག་པ་ཞེས་པའང་། སྐྱར་གཞི་དེ་དག་པ་ལ་ལྷང་དེ་དག་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །ལས་ལམ་བཞི་
གཅིག་ཅར་རྫོགས་ཅེས་པ་དང་། པམ་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པའི་མཐར་བདེ་བ་

༼ ༣༤༽

ཉམས་སྒྲིང་གི་རྟོག་པ་དང་། རོབ་སྒྲིང་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས་དཀའ་འོ་ཞེ་ན། མི་དཀའ་ཏེ། མ་
བྱིན་ལེན་ནི་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཀྱང་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །གཟེངས་བསྟོད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ།
དགེ་སྟོང་ནམ་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྲལ་བྱེད་ན་མ་དག་པ་རི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་ཅེས་
སོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི། བམ་པ་བྱུང་ན་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཀུན་གཏོང་སྟེ། ལུང་རིགས་སྤྱར་བས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅ་ལྟར་
བྱུང་ཡང་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་ན། བས་པམ་པ་མིན་པས་དགེ་སྟོང་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྟོང་དགའ་བ་ཅན་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཐོན་ཆེགས་སུ། དགེ་སྟོང་དག་དགེ་སྟོང་དགའ་བ་ཅན་གྱིས་སྤྱད་བྱ་མིན་པ་སྤྱད་ཀྱང་། སེམས་
གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་བཅབས་པས་འདི་པམ་པར་མ་བྱུར་གྱིས། རི་སྤྱད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེའི་སྒྲིམ་པ་བཏང་ན་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་བྱང་སྟེ། དེའི་དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཕྱིར་སྒྲུང་དུ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །

༼ ༣༤༣ ༽

ཅོད་སྤང་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱིས་དེ་མིན་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་
གསོལ་གཞིའི་ལས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་ལས་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །རིགས་པའི་ལན་ཡང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་ཏྲ་
ལའི་མགོ་བོ་བཅད་ན། ཞེས་དཔེར་མཛད་ནས་བཏབ་བོ། །དེ་སྟོན་པས་དགེ་སློང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་ལ་དཀར་
ཏེ། དགེ་སློང་མིན་པ་དགེ་སློང་དུ་སྤྲོ་བ་བྲེད་བསལ་བར་གྱིས། ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། སྤྱིང་སོ་མེད་
པ་དོར་བར་གྱིས། ཞེས་བཀའ་སྩལ་བས། དེ་འབྲེལ་དགེ་སློང་རིམ་འབྲེལ་ཡིན། འོན་དགེ་སློང་བཞི་སྟེ་ལྔ་པ་མེད།
ལམ་གྱི་རྒྱལ་དང་ལམ་སྟོན་དང་། །ལམ་ཕྱིར་མཆོད་དང་ལམ་སྟུན་འབྲེན། །ཅེས་བཀའ་སྩལ་པའི་ཐ་མ་རིམ་ལྔ་པ་ཞེ་
ན། ཤིང་ཆིག་པ་དང་མི་ཤི་བ་ལྟར། ཤ་ཚུགས་ཅམ་ལུས་པའོ། །འོན་དགེ་སློང་མིན་ན་ཅེས་ཡང་རབ་དུ་མི་
འབྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཁྲིལ་མེད་པ་ཆེན་པོས་ཉམས་པས་སྒྲིམ་པ་སྤྱི་བའི་སྤྲེལ་པ་མེད་པས་ཡིན་

༼ ༣༥ ༽

གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པས་ནི། མིན་ཏེ། དེ་བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ཡང་རབ་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ། །འོན་ཕུང་ནམ་འབྱེད་དུ་སྐྱོང་
མས་ཆོམ་རྒྱན་བྱུག་ཅུ་འཆི་བར་བྱས་ཏེ། འཆབ་སེམས་ཡེ་མེད་ཀྱང་པམ་བར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་ནི་ངོ་
ཆ་ཁྲིལ་ལྡན་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་དེ་ལས་སྒྲོག་པས་སོ། །ཅེས་དང་། ཕུང་མ་མོར། པམ་པ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་
ཅེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། པམ་པ་འཛི་སྡེ་ཆོན་དུ་རྟོགས་པ་འཇམ། དེའི་སྐྱེ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པ་འོ། །ཞེས་བརྗོད་དུ་བྱུང་
ངོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ཀའང་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་བསྐྱབ་པ་སྐྱིན་པ་དང་། པམ་པ་འཆབ་བཅས་འབྱུང་ན་
གསོར་མི་བྱུང་བར་འབྲལོ། །བསམ་གཏན་དུ་རྟོགས་པ་འཛི་དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཀྱན་ནི་ས་གོང་ངམ། འོག་
དུ་འཕོས་པ་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་དག་གི་གཏོང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་
རྟོགས་པ་འང་ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་ངོ། །འཕགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་
ཞུགས་པ་དང་།

༼ ༣༥༽

དབང་པོ་སྤངས་པས་རྟུལ་པོ་དང་། ལམ་ཉམས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་སོགས་གཏོང་ངོ། །སྟོམ་མིན་ནི་
སྟོམ་པ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་། ཤི་བ་དང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་ལས་གཏོང་ལ།
སྟོམ་མིན་མི་བྱ་བར་བསམས་པ་ཐག་པས་དམ་བཅས་ཀྱང་སྟོམ་པ་མེད་པར་མི་གཏོང་སྟེ། བད་ཀྱི་གཞི་སྤངས་
ཀྱང་སྟོན་མེད་པར་བད་ཉིད་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ཞེས། །འོན་དེས་བསྟན་གནས་སྤངས་ཏེ། སང་ཉིན་རྫོགས་པ་ན།
སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་རམ་བར་མར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གཏན་དུ་སྟོང་སེམས་མེད་པས་སྟོམ་མིན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
ལྷགས་གོང་འབར་ཡང་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྟོམ། །གཞན་ནི་སྟོམ་མིན་གྱི་སྦྱོར་བ་མི་བྱེད་ན། མི་འགྱུར་
བར་སྟོམ། །བར་མ་ནི་འཕེན་བྱེད་དད་པ་ལས། ཉན་མོངས་ཀྱི་ལྷགས་ཆད་པ་དང་། དེས་ཆོག་ཅེས་སྤངས་པ་དོར་
ཏེ། ཆད་པ་དང་སྤངས་པ་བཞིན་མ་བྱས་

༼ ༣༤༩ ༽

པའི་བྱ་བ་ཆད་པ་དང་། མཆོད་ཉེན་དང་། རྒྱ་སོགས་དོན་ཆད་པ་དང་། ཆེ་ཆད་པས་གཏོང་ལ། དགོ་བ་འདི་དགོ་
ཅ་ཆད་པ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཞན་པའི་སྟོང་ཚུལ་ནི་འདོད་རྟོགས་དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ནི། དགོ་ཅ་ཆད་པ་
དང་། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཏོང་ལ། ཡིད་མི་བདེ་དགོ་བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པས་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་
ཆགས་བྱལ་ལས་གཏོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་
ནི། རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྟོང་ལམ་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་། གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་སོགས་
ནི། ལས་ཐམས་ཅད་སེམས་པར་འདོད་པས་གཏོང་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་འདྲ་མི་བཞེད་དོ། །བཞི་པ་ཉེན་གང་ལ་ལྷན་
པ་ནི། སྡོམ་པ་དང་། སྡོམ་མིན་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནས་མཆོད་ཡང་མེད་པའི་ཟ་མ་དང་ཡོད་
ཀྱང་དགའ་བའི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་མ་ནིང་དང་། སྐྱ་མི་སྟོན་མ་རྟོགས་པའི་སྤིང་གསུམ་

༼ ༣༩༥ ༽

གྱི་མི་སྤྱེས་པ་དང་། མཚན་གཉིས་པ་དང་། བྱད་མེད་ནམས་ལ་སྒྲིམ་མིན་ཡོད་དོ། །སྒྲིམ་པའང་དེ་བཞིན་གྱི་མི་
ལ་དང་། ལྷ་ལའང་ཡོད་དོ་གཞན་ལ་མེད་པར་ནི། འདུལ་བར་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཟས་
སོགས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། རྟོན་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་མི་སྤྱན་པ་ལ་ལེན་
པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་པས་དང་། ངན་སོང་ལ་ངོ་ཆ་བྲིལ་ཡོད་མེད་པས་སྒྲིམ་པ་མེད། སྒྲིམ་མིན་མེད་པ་ནི།
སྤྲིག་པ་ལའང་སྤྱོ་མི་རྟོན་པ་དང་། སྤྱི་མི་སྤྱན་པ་ལ་སྤྲིག་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་། ངན་སོང་ལ་ངོ་ཆ་བྲིལ་
ཡོད་འཇིགས་རྒྱ་མེད་པས་དང་། བཀའ་ལ་སྒྲིམ་པ་གཅིག་ལྡན་ལ་སྒྲིམ་མིན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །ཁྱུ་ལ་བསྟེན་
གནས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི། ལེགས་སྤྱད་རྩམ་མོ་ཞེས་སོ། །བསྐྱུ་བར་ནི་བསམ་པ་མ་ཉམས་ན། བསྟེན་
གནས་སྤྱི་བར་བཤད་པས་ཁྱུ་ལའང་སྤྱི་ལ། ཟ་མ་སོགས་ཀྱང་དགེ་བསྟེན་སྤངས་ན། བསོད་ནམས་འབྲ་བར་

༼ ༣༤༽

བཤད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཀྱང་སྐྱབས་འགྲོའི་དགོ་བསྟན་མ་བཀག་ཅེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་འང་མི་རྣམས་ལ་སོ་
ཐར་སོགས་སྟོམ་བ་གསུམ་མོ། །འདོད་ལྷ་ལ་ཡོད་དུ་རུང་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་
ཡོད་ངེས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོམ་བ་ཡོད་ཀྱི་གོང་ན་ནི་མེད་དོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་བ་
ནི། བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ། ཆངས་ཆེན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་
གཏོགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་འཕགས་པ་ལ་ལྷན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཡོད་
དོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་འང་གནས་གཙང་མ་ལ་ཡོད་ངེས་དང་། གཞན་ནི་ཡོད་རུང་ཅམ་མོ། །ལས་མདོ་ལས་
བྱུང་བའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་སྟན་མོང་དུ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དཔེ། ཉེན་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དཔེ། རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དཔེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་

༩༣༥༽

གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་དང་། བཞིར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལས་གང་འབྲས་བུ་བདེ་སྟེ། མཐོ་
རིས་དང་། ཐར་བ་ཅན་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མི་བདེ་བ་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བ་བཏང་སྟོམས་ཅན་ནི།
རིམ་བ་བཞིན་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་གཞན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་བསྟན་བཤད་
གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི། ཡང་ལས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་གསུམ་དང་། བདེ་བ་
སྤྱོད་གྱུར་དང་སོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་གྱུར་དང་། བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་གྱུར་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་བསོད་
ནམས་གྱི་ལས་ནི། འདོད་ཁམས་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ་བསོད་ནམས་ཟད་དེ། འོད་
གསལ་ནས་འཆི་ཅེས་པས་གོང་མའང་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་མིང་དགོས་ལ་བཏགས་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་རོ། །ཞེས་
སོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྤྱེས་པའི་དགོ་བ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། འདོད་པར་ལྟའི་རྣམ་

༼ ༣༩༠ ༽

སྒྲིན་མི་ལ་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ས་གོང་མ་དེ་རྣམས་སུ་སྒྲོད་པའི་ལས་ནི་ས་གཞན་པས་གཞན་དུ་མི་སྒྲིན་
པས་རྣམ་སྒྲིན་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་མིན་པར་གྲགས་སོ། །གང་བསམ་གཏན་
འོག་མ་གསུམ་གཡོ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །སྒྲོང་འགྲུར་གྱེ་
བྲག་དུ་བཤད་པ་ནི། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་པ་བཞིའི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་བདེ་བ་
སྒྲོང་འགྲུར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ས་ལྗེའི་ལས་དགེ་བ་ནི། སྤྱག་མིན། བདེ་མིན་བཏང་སྟོམས་སྒྲོང་འགྲུར་རོ། །སྤྱག་
བསྐྱེད་སྒྲོང་གྲུར་ནི། འདོད་ཁམས་འདིའི་ལས་མི་དགེ་བའོ། །འབྲས་བུ་ཚོར་བ་དེ་གསུམ་ཡང་དབང་ཡུལ་རྟེན་
དང་བཅས་པའོ། །བཞི་པའི་འོག་ན་བར་མ་བཏང་སྟོམས་སྒྲོང་གྲུར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ན་དེ་མེད་ན། བདེ་སྤྱག་གྲུང་མེད་པས། རྣམ་སྒྲིན་མེད་པར་འགྲུར་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱ་ཕྱི་

༼ ༣༩༡ ༽

མེད་པར་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པར་འདོད་ཅིང་། འདོད་ཁམས་ལས་གཞན་ན་དེ་གསུམ་དུས་གཅིག་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོར་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གྱུར་དང་། དེག་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དང་། དུལ་རྣམས་
དམིགས་པ་ལས་དང་། ལས་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་དང་། བདེ་བ་སྤྱོད་ན། ཚོར་བ་གཞན་གཉིས་འགག་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཚོར་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་གང་སྟོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཁོ་ན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ལས། སྤྱོད་འགྱུར་ནི་རྣམ་པ་
ལྡན་ལོ། །བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་གཉིས་ཏེ། ངེས་པ་ཁོ་ན་
མིན་ནོ། །མཐོང་ཚོས་དང་སོགས་པས་སྦྱེས་ནས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན། སྤྱོད་ངེས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པ་དང་བཞིའོ། །ངེས་པ་གསུམ་ནི། ལས་བྱས་པའི་སྦྱེ་བ་དེ་
དང་། སྦྱེ་བ་གཉིས་པ་དང་། དེ་པན་ཆད་

༼ ༣༩༩ ༽

དུ་ནམ་སྒྲིན་མྱོང་བ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་དེར་ནམ་སྒྲིན་ཅོམ་གྱི། རྫོགས་པར་མ་ངེས་ཏེ་ངེས་ན་ལས་སྟོབས་
ཆེ་བ་ནམ་སྒྲིན་ཚུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཅེས་ཏེ་བསྟུ་བར་ཡང་ལས་གཅིག་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་ཅར་དུ་འགྱུར་
བར་དཔེ་དུ་མས་བཤད་དོ། །འཇིག་རྟེན་སྒྲིན་ལྟར་བུལ་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཚུང་གིས་མིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
རྣམས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཏེ། ལུས་པ་ཆེ་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་། རས་བྱུག་གི་སྒྲིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ཅུམ་ལ་
རྫོགས་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་ནམ་སྒྲིན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཏེ། ལས་ནམ་པ་
ལྟོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་ནམས་གནས་སྐབས་ངེས་ལ་ནམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ་དང་། རྫོགས་པ་དང་།
གཉིས་ཡིན་དང་། གཉིས་མིན་ཏེ། ལུ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན། ལས་བརྒྱད་དེ། ངེས་པ་གསུམ་ལ་
གནས་སྐབས་དང་། རམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་ངེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ངེས་ཀྱང་

༼ ༣༩༣ ༽

ནམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ་གཉིས་རེ་དང་། མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་གཉིས་
ཡོད། དེ་ལ་གནས་སྐབས་ངེས་མ་ངེས་ནི། ཟློང་འགྱུར་དུ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་ངེས་མ་ངེས་ནི།
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མི་གཡོ་བ་དང་། གཡོ་བའོ། །ལས་དེ་བཞི་ལས་མཐོང་ཆོས་ཟློང་གྱུར་མིན་པ་གསུམ་གྱི་རིས་
མ་ཐུན་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅན་ན་ངེས་པ་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པ་འཕེན་པ་གསུམ་སྟེ། བཞི་
ཅར་ཡོད་དོ། །དཔྱལ་བ་ན་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས། དགེ་བའི་མཐོང་ཆོས་མེད་ཀྱི་གཞན་གསུམ་དང་།
ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་ཉམས་པས་རྟེན་པའི་བྱིས་པ་སོ་སྟེན་གྱི་ས་དེར་སྟེས་ནས་ཟློང་འགྱུར་
མི་བྱེད་ལ། དེ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ལན་གངས་གཞན་དུ་འང་ཟློང་འགྱུར་མི་བྱེད་ཅིང་། འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅི་
ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་།

༼ ༣༩༩ ༽

དག་བཅོམ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་། ས་དེར་སྐྱེས་ནས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་
གྱུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་ཀྱི་གསལ་བ་ལས་གཞན་པའི་ལས་འཁེན་ནི་ཅི་རིགས་སུ་བྱེད་
པས་དེ་དང་དེ་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་བར་དོ་ནའང་། ལས་འཁེན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། མིད་པ་བར་མ་ནི།
འདོད་ཁམས་ན་བར་དོ་དང་། མངལ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྷ་ལྷ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་ལ་ངེས་མ་ངེས་
གཉིས་གཉིས་ཏེ། ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་འཁེན་ཏོ། །དེའི་ངེས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བར་དོ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཅན་བཅུ་པོ་དེ་ནི། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིགས་མ་ཐུན་གཅིག་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཁོ་ནས་འཕངས་པས། ལས་གཞན་མ་བཤད་དོ། །ངེས་པའི་ལས་
དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་སྒྲོང་གི་སྒྲོ་ནས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་འཕྲ། །

༼ ༣༩༥ ༽

རབ་ཏུ་དང་བ་བླ་པོས་བྱས་པ་དང་། ཞིང་གི་སློན་ས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་། དགོན་མཆོག་སོགས་ལ་པན་གཞོད་
བྱས་པ་དང་། སློར་བའི་སློན་ས་དགེ་སྤྲེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཅི་འབྲ་བུ་སྟེ། པ་མ་གསོད་པའི་ལས་
གང་དེ་ནི་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་སོ། །མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལས་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཐོང་ཆོས་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་
བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི། ཞིང་གི་བྱད་པར་ལས། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་བྱེད་ཅག་ནི་བུད་མེད་དོ་ཞེས་པས། ཆེ་
དེ་ལ་བུད་མེད་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པའི་བྱད་པར་ལས། ཉུང་ཏུ་པས་སྤང་བུ་བྱེད་པ་ལ་རང་ལ་དཔག་
སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་བླ་པོ་སྤྱེས་པས་མཆོན་སོར་ཚུད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཡང་ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཏན་དུ་བྲལ་བའི་
སྤྱེས་བུ་ནི། སྤར་དེར་མི་སྤྱེ་བའི་བྱིར། ས་དེར་ནམ་པར་སྤོན་ངེས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེ་དེ་ལ་སྤྱོད་སྟེ།
འདོད་པའི་བྱིར་འོ་མ་འདོད་པའི་ལས་སྤྱོད་ངེས་ཡོད་པ་

༼ ༣༩༩ ༽

ཆོ་འདི་ལ་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཞིང་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་། དགེ་སློང་གི་དགེ་
འདུན་དང་། གང་ཟག་གང་རྣམས་སྤྱང་འདས་དང་འབྲ་བའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་བ་དང་ལྡན་
བས་མཆོག་དང་ལྡན་བ་བྱམས་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལས་ལངས་བ་དང་། མཐོང་སྤང་
དང་། སྟོམ་སྤང་ཀུན་སྤངས་པའི་གནས་སྤྱར་གསར་བ་དང་ལྡན་བ་མཐོང་ལམ་དང་། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་
ལས་ལངས་མ་ཐག་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་ལ་བན་གཞོད་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། འབྲལ་དུ་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
ལ། ལྟག་མ་སྟོམ་ལམ་ལས་ལངས་བ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་བས་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་སྟིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོར་བ་ཡིན་བས་དེ་
སེམས་ཆོར་ཁོ་ན་འཕམ་ལུས་ཆོར་ཁོ་ན་ཡིན་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། རྣམ་བར་རྟོག་བ་མེད་བ་བསམ་གཏན་
བྱུང་བར་ཅན་ནས་སྟིན་ཅེ་འེ་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟིན་ཆོར་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་

༼ ༣༩༽

ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ལུས་ཚོར་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་བར་ངེས་བས་སོ། །མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཚོར་བ་ནི།
ལུས་ཀྱི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མིན་བས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གཡེངས་བ་ནི།
སེམས་གང་ལ་གནས་རྒྱ་ཅིས་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་གཡེངས་བ་སྟེ། སྟོབ་ནི་ཡིད་སེམས་ལ་འབྱུང་གི་སྒོ་ལྷ་བ་
ནི་མིན་ཏེ། མི་རྟོག་བས་སོ། །སེམས་གཡེངས་དེ་ནི། སྟོན་གཞན་སྟོབ་ར་བྱས་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་
སྦྱེས་བ་དང་། འཇིག་སྒྲག་དང་། མི་མ་ཡིན་པའི་གཞོད་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཆ་མི་མཉམ་བ་དང་། ལྷ་ངན་མི་ཟད་
པའི་རྒྱན་གྱིས་འགྱུར་རོ། །དེ་འགྲོ་བ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲ་མི་སྟོན་བ་མིན་པའི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ན་སྟེ། སངས་
རྒྱུས་མིན་པའི་འབགས་བ་ལའང་། འབྱུང་བ་ལ་མཉམ་བས། གཡེངས་བ་ཡོད་ན་འདོད་བ་གཞན་ལ་ལྷ་ཅི་སྟོས་
སོ། །མདོར་སྟོགས་ཀྱི་ལས་ཡོན་པོ་དང་

༼ ༣༩༩ ༽

སྒྲིན་ཏེ་ཉེས་པ་དང་། སྒྲིགས་མ་ཞེས་པ་གསུམ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། རིམ་པ་བཞིན། གཡོ་གྲུ་གྲུ་ཉེས་པ་ཆེ་
བའི་ཞེ་སྒྲིང་དང་། དབྱལ་དཀའ་བ་འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་ལས་སོ། །ས་དང་རྒྱལ་སྤྱུ་
མར་ནི། གཞན་དུ་བཤད་དེ། མ་གྲིས་སོ། །གཉིས་པ་ལས་བཞིར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་ལས་རྣམ་བཞིའོ། །མི་དགེ་བ་ནི་དོ་སྤོ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
ཁོ་ན་འབྱེན་པས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་། མ་འདྲེས་ཤིང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་
འབྱེན་པས་དང་། འདོད་པར་རྟོག་པའི་དགེ་བ་ནི། དོ་སྤོ་མི་འདྲེས་ཡང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། འདྲེས་
པར་འཇུག་ཅིང་། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་འདྲེས་པར་འཇུག་པས་ན། རིམ་པ་བཞིན། གནག་ལ་
རྣམ་སྒྲིན་གནག་པ་དང་། དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་པ་དང་། དཀར་ནག་ལ་

༼ ༣༩༩ ༽

ནམ་སྒྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་ལས་དང་། ལས་དེ་གསུམ་བད་པར་བྱེད་པ་བཅུ་མེད་ཀྱིས་ནི། མི་གནག་མི་
དཀར་ཞིང་། རྣམ་སྒྲིན་མེད་པར་ལས་བད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་མེད་
པས་སོ། །གོང་མ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀའི་དགེ་བ་དང་། འདོད་པའི་བསམས་སྦྱོར་འབྲེན་མ་ལ་
འཆད་ཅིང་། བཞི་བའང་མི་གནག་ཅིང་། ཞེས་བརྗོད་དེ། མི་དཀར་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
འཆད་དོ། །ཅི་བཅུ་མེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་འདི་གསུམ་ཀུན་བད་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་གྱི། མཐོང་ལམ་
ཆོས་བཟོད་པ་བཞི་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོམ་ལམ་བཅུ་མེད་པར་ཆད་མེད་
ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ནག་པོ་བད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་
ལ། དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པའི་སེམས་པ་ནི། དཀར་པོ་དགེ་བ་དང་། ནག་པོ་མི་དགེ་བ་དགུ་

༼ ༣༠༠ ༽

བ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། དཀར་པོའི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་བཞིའི་སེམས་བས་ཏེ། དེ་ཡང་དགེ་བའི་ངོ་བོ་མི་སྤྱོད་ཞིང་། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ངོ་། །གོང་མ་བ་ནི་ཆོས་བཟོད་བཞིས་ངན་འགྲོའི་རྒྱའི་ལས་དང་། སྒོམ་ལམ་གྱི་
སྤྱོད་ལམ་གྱིས་བདེ་འགྲོའི་རྒྱའི་ལས་ཟད་བར་བྱེད་བ་སྟེ། ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་བས་སོ། །སྒོ་བ་
དཔོན་གཞན་ནི་དཔྱལ་བར་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནའི་རྣམ་སྤྱོན་ཡོད་པས་དེ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
འདོད་ཁམས་ན་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྤྱོན་ཡོད་པས་དེ་སྤྱོད་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་རིམ་བ་བཞིན། བླ་པོ་
དང་དཀར་ནག་གཉིས་སྟུང་ལ། ཡང་གཞན་ནི་མཐོང་སྤང་གི་ལས་ནི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་བས་ནག་པོ་དང་
འདོད་བ་ལས་སྐྱེས་བ་གཞན་སྒོམ་སྤང་ནི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དཀར་ནག་དུ་འདོད་ངོ་། །སྤྱིའི་
གཉིས་བ་ཉེན་གྱི་

༼ ༣༠༧ ༽

དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་དུ་བསྟན། དེ་ལས་བཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འདོར་ཐུབ་པའི་ལུས་ངག་
ཡིད་ཅེས་བ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཐུབ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གོང་མར་ནི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་ལས་སོ། །འདོར་ལུས་ངག་ཡིད་གཅིང་
བྱེད་ཅེས་བ་ལ། སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་སོ་བྲག་བཅས་བྲག་མེད་ཐམས་ཅད་ནི་གཅིང་བྱེད་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ངག་མི་སྟོབ་ཅམ་ཐུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པ་ཅམ་གཅིང་བར་འདོད་པ་ལས་
བསྐར་བའོ། །འདོར་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ཅེས་བ་ལ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། སོགས་པས་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་
དགེ་བ་རྣམས་ནི་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་། རྣམ་སེམས་སོགས་གསུམ་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པས་ལས་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །ཉེས་སྤྱད་ལས་

༼ ༣༠༩ ༽

སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་ལས་དག་བ་དང་། བརྒྱུ་སེམས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ལེགས་པར་སྐྱད་པ་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་ལེགས་སྐྱད་ཉིས་སྐྱད་དེ་དག་ལས་ཆེ་མོང་བསྐྱུས་ནས་
ལེགས་སྐྱད་ལས་དག་བ་དང་། ཉིས་སྐྱད་ལས་མི་དག་བ་ཅི་རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱིད་པ་མདོར་ལས། ལམ་
བཅུར་གསུངས་སོ། །ཅི་མ་བསྐྱུས་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཉིས་སྐྱད་ཀྱི་དེག་བ་དང་། འཆིང་བ་སོགས་དང་། ལེགས་
སྐྱད་ཀྱི་དག་བ་དང་། ཆང་སྒྲོང་བ་སོགས་དང་། སྤྱིན་བ་དང་། ལུག་སོགས་དང་། གཉིས་ཀའི་སྒྲོར་བ་དང་།
འཇུག་དང་། དག་གི་སྟན་པར་སྐྱབ་དང་ཆོས་སྟན་པ་སོགས་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཉིས་ཀའི་སེམས་པ་སོགས་དུ་
མཛོ། །རྒྱལ་སྐྱུ་མར་ནི། སྒྲོར་བ་དང་། འཇུག་དང་། ཀུན་སྒྲོང་སོགས་ལུས་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་
བཤད་ལ། མདོ་སྤྱི་བ་སོགས་ལས་སེམས་ལས་སེམས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སེམས་པའང་འདུས་སོ། །དེ་ལ་

༼ ༣༠༣ ༽

འདོད་ལོག་མིན་པའི་ལུས་ངག་གི་མི་དགོ་བ་དུག གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པས་རྣམ་
རིག་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གཅིག་འདོད་ལོག་ནི། གཞན་ལ་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་པས། །རང་གིས་བྱེད་པར་ངེས་
པའི་བྱིར། །རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་སྟེ། །དུག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་ཀའོ། །ལུས་
ངག་གི་དགོ་བ་བདུན་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ། རྒྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལུས་པས་
སོ། །ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པ་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལུས་པས་རྣམ་
རིག་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །དགོ་མི་དགོའི་ལས་ལམ་བདུན་ཀྱི་ཉེར་ལྗོགས་ཏེ། སྒྲོར་བ་རྣམས་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་
སྟོས་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་ངེས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོང་དག་པོས་བྱེད་ན། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཡང་ཡོད་
པར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་པས་བྱེད་ན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་རྫོགས་པ་ནི་འཇུག་གི་ཚུལ་ཏེ།

༼ ༣༠༩ ༽

རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ངེས་དང་། དངོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་ལ། མི་བྱེད་ན་མེད་
དོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་ལས་ལམ་དུ་གྱུར་པས་སྦྱོར་འཇུག་མེད་དོ། །རྒྱ་རྒྱེན་ནི་
ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱེས་ཏེ། ག་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་།
སྤང་བས་མི་ག་སྒྲོན་པ་སོགས་དང་། གཏི་ཐུག་གི་སྒྲ་མའི་དོན་དུ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་ལ་གསོད་པ་སོགས་དང་།
རྩས་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞོད་ལན་དུ་དང་། སྒྲ་མའི་དོན་དུ་རྒྱ་བ་སོགས་དང་། གཞན་གྱི་ཚུང་མ་
སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞོད་ལན་དུ་དང་། བར་སིག་པ་སོགས་མ་སོགས་ལ་ཉལ་སོགས་དང་། རྟེན་
དཀྱར་གྱི་ཆེད་དུ་དང་། གཞོད་ལན་དང་། འདི་ལ་སྦྱོན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་རྩུན་སོགས་བཞི་སྟེ་བཤོ། །བརྒྱབ་
སེམས་སོགས་རྩ་བ་གསུམ་ལས་ཇི་ལྟར་སྦྱེ་ཞེ་ན། ཆས་སོགས་གསུམ་པོ་དེའི་འཇུག་ཐོགས་ལས་འབྱུང་

༼ ༣༠༥ ༽

བའི་ཕྱིར་བརྟུན་སེམས་དང་སོགས་པས་གཞོན་སེམས་ལོག་ལྟ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་
ནོ། །དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། དགེ་རྩ་གསུམ་ལྡན་ངེས་པའི་དགེ་
བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྦངས་པས། ཆགས་མེད་སྤར་མེད་གཏི་ལྷག་མེད་པ་གསུམ་ཆང་བ་ལས་སྦྱེས་
སོ། །མཐར་འབྱེན་སོགས་གསོད་པ་དང་། གཞོན་སེམས་དང་ཆོག་རྩལ་བོ། །གསུམ་ཞེ་སྤང་གི་མཐར་ཕྱིན་པར་
བྱེད་ཅིང་། ལོག་གཡེམ་དང་། བརྟུན་སེམས་དང་། མ་སྦྱིན་ལེན་གསུམ་པོ་ཆགས་པས་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ།
ལོག་ལྟ་གཏི་ལྷག་གི་དང་། ལྷག་མ་རྩལ་སྤར་མ་ངག་འབྲུལ་གསུམ་ཆགས་སོགས་གསུམ་ཅར་གྱིས་རྫོགས་པར་
འདོད་དོ། །ཆ་དེ་བཞིའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སེམས་ཅན་དང་། ལོངས་སྦྱོང་དང་། མིང་གཟུགས་ཏེ། སྤང་བོ་
ལྷ་དང་། མིང་།

༼ ༣༠༦ ༽

གི་ཚེགས་སོ། །ཅི་གསད་བྱ་དང་དུས་མཉམ་མམ་དེའི་སྤར་གསོད་བྱེད་ཤི་ན། ལས་ལམ་དངོས་ཡོད་དམ་མེད་
ཞེ་ན། གསད་བྱ་སྤར་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསོད་བྱེད་ཤི་བ་ལ་ནི་སྦྱར་བ་བྱ་ཞིང་། འབྲས་བུ་རྫོགས་ཀྱང་།
གསོད་བའི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་མེད་དེ། གསོད་བྱེད་ལ་སྦྱེ་བ་བྱི་མའི་ལུས་གཞན་སྦྱེས་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་དངོས་གཞི་ནི། སྦྱར་བ་བྱས་བའི་ལུས་ཉིད་ལ་བྱུང་དགོས་བས་སོ། །འོ་ན་དམག་དང་ཡིང་སོགས་ཀྱི་ཚེ།
གཅིག་གིས་གསད་ན་ལས་དེ་དང་སྤྱུ་ལྡན་ཞེ་ན། དམག་དང་ཡིངས་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་བའི་བྱིར་དེའི་མི་
ཐམས་ཅད་ལའང་། དངོས་སྤྱུ་བྱེད་བ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་དངོས་གཞི་ལྡན་ལ། དེར་ནན་གྱིས་ཁྲིད་བ་སོག་གི་བྱིར་
ཡང་མི་གསད་དོ། །ཞེས་ངེས་བ་བྱས་བ་ལ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་གཅིག་བ་མེད་བས་སོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་
ལམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། སོག་གཙོད་ཅེས་བ་ལ་སོག་ནི། སོག་དབང་ངམ། ལུས་སེམས་ལ་རྟེན་བའི་

༼ ༣༠༥ ༽

ཆུང་སྟེ། དེ་གཙོད་པ་ནི་འདི་གསལ་དེོ། །ཞེས་བསམས་བཞིན་དུ་སྟེ། ཟད་བྱེད་པ་དེ་མེད་ཀྱང་ཆོས་མིན་དུ་
འགྱུར་བར་འདོད་པ་ཐལ་གྱུར་བདུན་གྱིས་བཀག་གོ། །དེ་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཏེ་སྤྱིན་ཡང་རུང་བ་བསལ་སྟུམ་ན་
ནི་མི་འགྱུར་རོ། །སར་ནོར་པ་བསལ་པ་དང་། རོ་ཡོར་སོགས་ལ་བསྟུན་ཏེ། སྟོག་ཆགས་གསལ་དེོ་སྟུམ་པ་ལ་
དངོས་གཞི་མེད་ཀྱང་སྟོག་གཙོད་དང་འབྲ་བའི་ཉེས་པ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །རང་ལས་གཞན་ཏེ་རང་ཉིད་
གསོད་པ་ནི་འདུལ་བར་སྟོམ་པོར་བཤད་དོ། །གསལ་བས་ཏེ་རང་གི་སྟོན་དུ་ཉི་ཟེན་པའོ། །དུག་དང་། ལྷགས་
དང་། བྱད་སོགས་ཀྱི་གསལ་དཀྱང་དེའོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་གཞན་གྱི་ནོར་མཐུས་
དངོས་སུ་སྟོག་པའམ། འཇམ་བྱས་མ་ཆོར་བར་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱ་ལོན་དང་བཏམས་པ་ལས་དོར་བྱེད་
དམ། གཡོ་སྟུས་སྟུན་འཇེའོ། །བསྟུ་བར།

༼ ༣༠༩ ༽

ཞེ་སྤང་གིས། གཞན་གྱི་རྩ་ས་སྤེག་པ་སོགས་ནི་རྒྱ་བ་དང་འབྲ་བའམ། དེའི་སྤྲིག་པ་ཆེ་བར་བཤད་ལ། འདུལ་
བར་དེ་དང་། སྤགས་གྱི་སྤྲོང་དུ་བརྟུག་པ་སྤོམ་པོར་བཤད་དོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་རྒྱས་ན། ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ན།
འབྲུལ་བ་སོགས་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ། དེ་ཀུན་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བས། སངས་རྒྱས་ལས་སམ།
དེ་སྤྱང་བ་ལས་དང་། བདག་པོ་མེད་པའི་གཏེར་འབྱས་ན། ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་ལས་ཏེ། འདུལ་བར་སྤོ་པོར་
བཤད་དོ། །རབ་བྱུང་གོངས་པའི་རྩ་ས་རྒྱས་ན་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ན། མཚམས་ཁོངས་པ་ལས་དང་། མ་
བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤོབ་མ་ཀུན་ལ་རྒྱས་པའོ། །བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ལ་བགྲོད་པ་ནི། འདོད་པས་ལོག་པར་
གཡེམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ནི། རང་གི་ཚུང་མ་དང་སྤྲོད་འཆོང་། སྤྲོ་བྱིན་པ་
ལས་གཞན་པ། གཞན་གྱི་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་དང་།

༼ ༣༠༩ ༽

མ་དང་བྱ་མོ་སོགས་དང་། བ་མའི་བདུན་རྒྱུད་ཚུན་ཆད་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་མ་དང་། མས་སྤང་བ་སོགས་དང་།
སོ་དང་མ་ནིང་ངོ་། །ཡན་ལག་མིན་པ། ཁ་དང་བཤང་ལམ་མོ། །ཡུལ་མིན་བ་མཆོད་ཉེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་
དང་། རྒྱེ་བོ་མང་བོའི་མངོན་གསུམ་དང་། སྤང་བ་ཡོད་བ་སོགས་སོ། །དུས་མིན་པ། སྤུམ་མ་དང་། ལུ་ཞོ་འཐུང་
བ་དང་། བསྐྱེན་གནས་ལ་གནས་བ་སོགས་ཏེ། བྱི་མ་གསུམ་རང་གི་ཚུང་མ་ལའང་། འདོད་ལོག་དུ་འགྱུར་ཞིང་།
བསྐྱུ་བར་ལན་ལྔ་ལས་དེ་མ་ཐག་བགོད་བའང་དེར་བཤད་དོ། །དེའང་མ་ནོར་བ་སྟེ། རང་གི་ཡིན་བར་འདུ་ཤེས་
བས། གཞན་གྱི་ཚུང་མ་ལ་བགོད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ཡིན་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་
ལ་བགོད་ན། ཁ་ཅིག་འགྱུར་བར་སྤྲོ་ལ། གཞན་ནི་བསམ་སྦྱོར་འཛོལ་བས་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་གཙོད་བ་ལྟར་
ངོ། །ཞེས་སྟེ། །

༼ ༣༡༠ ༽

རབ་བྱུང་མ་ལ་བཟོད་ན། དུལ་གྱི་བདག་པོ་ལ་གཡེམ་བ་སྟེ། གཞོན་ཀུ་མ་ལ་བཟོད་ན། གང་ལ་སྦྱིན་བ་ལས་
དང་། གྱིན་བ་མེད་ན་སྤང་བྱེད་དང་། ཐ་ན་རྒྱལ་པོ་ལས་སོ། །རྩུན་ཆིག་ནི་སྤྲོ་བྱའི་དོན་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་གནས་
ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་སྦྱར་ནས་སྤྲོས་པའི་ཆིག་དེའི་དོན་གཞན་གྱིས་མངོན་པར་གོ་ན་སྟེ། མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་
སྤྲོ། །མ་གོ་ན་ངག་འབྲལ་ཏེ། ངག་དུ་མ་སྤྲོས་པའི་རྩུན་ལུས་ཀྱི་བརྟེན་བྱེད་བ་དང་། ལུས་ངག་གཉིས་ཀས་མི་
བྱེད་བ་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་ཏེན་གྱིས་ཡོངས་དག་ཤིས་བ་ན་ལྟུང་བ་ཡོད་བཞིན་ཅང་མི་སྤྲོ། །མཐོང་ཐོས་ཤེས་
རྟོགས་བཞི་ལ་བདེན་བ་དང་། རྩུན་པར་སྤྲོ་བའོ། །མདོར་མཐོང་ཐོས་ཤེས་རྟོག་བཞི་ལས་བདེན་བ་དང་། རྩུན་
པར་སྤྲོ་བའི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ལ། དེ་བཞིའི་མཆན་ཉིད་ནི། མིག་ཤེས་དང་། རྣ་བ་སྟེ་ཉན་ཤེས་དང་།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཉམས་

༼ ༣༡༽

སུ་མྱོང་བ་གང་དེ་རིམ་པ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་པར་བཤད་དེ། སྤི་རོ་
རེག་བྱ་གསུམ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ཤི་བ་དང་འབྲ་བས་སམ། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་འབྲུད་ནས་
འཛིན་པར་འབྲ་བས་རྟོགས་པ་ཞེས་གཅིག་དུ་བྱས་ཟེར་རོ། །གོང་མ་བ་ནི། ཐོས་རྟོགས་ཤེས་གསུམ། ཐོས་
བསམ་སྟོམ་བས་རེག་པ་ལ་བཞེད་དོ། །སྤྲ་མ་ནི་པ་རོལ་མ་ཐུན་པ་དགྱེ་བའམ། མི་མ་ཐུན་པ་མི་འདུམ་པའི་ཕྱེད་
དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆིག་བདེན་པའམ། མི་བདེན་པ་མ་ནོར་བར་བརྗོད་ཅིང་གོ་བའོ། །ཆིག་རྩལ་པོ་
ནི། གཞན་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆིག་མི་སྟན་པ་ལ་ནོར་བར་བརྗོད་ཅིང་གོ་བའོ། །ངག་འབྲུལ་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ཆིག་ཀྱན་ནོ། །སྤྱེ་བ་གཞན་ནི་རྩལ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཆིག་ཡིག་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ལོག་འཆོ་ཅན་

༼ ༣༡༩ ༽

ཁ་བསག་དང་། ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱད་དང་། རྫོས་གར་མཁན་གྱི་བཞད་གད་བཞིན་དང་། དེའི་ལྟ་བར་གྱུར་ནས།
བསྟན་འཆོས་ངན་པ་འདོན་པ་བཞིན་ནོ། །བརྟུང་སེམས་ནི། མཐུའམ་འཇམ་བུའང་རུང་། འོག་པ་མི་རིགས་
པས་གཞན་གྱི་འོར་བདག་གིར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་ནས་ཆགས་ཞིང་། བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའོ། །གཞོན་
སེམས་ནི། སེམས་ཅན་པ་རོལ་ལ་སྤང་བ་དང་། གཞོན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའོ། །འོག་ལྟ་ནི་ལས་དགེ་མི་
དགེ་མེད་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལས་འབྲས་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའོ། །གཉིས་པ་ལས། ལམ་གྱི་
སྤྱོད་ནི། བཅུ་པོ་འདི་ལ་ཡིད་གྱི་གསུམ་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་དབང་
གིས་དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། སེམས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་
མིན་ལ། གཞན་བདུན་ནི་ལྷས་ངག་གི་ལས་ཡིན་

༼ ༣༡༣ ༽

བས། དེ་དག་ལ་རྟེན་ནས་སེམས་པ་འཇུག་པས་ལས་གྱི་ལམ་ཡང་ཡིན། མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ནི། སེམས་པ་ལམ་
བསམ་པའི་ལས་ཡིན་པས། བདེ་འགོ་ལམ་ངན་འགོ་འི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་བཙུ་ཅར་ལས་ལམ་དུ་བཞེད་
དོ། །མེད་ལྟའི་ལོག་ལྟས་དག་ཅ་གཅོད་ཅེས་བསྟན་ནས། གང་གཅོད་ཅེ་ན། ཁམས་གོང་གི་དང་། འདོད་པའི་
སྒྲིར་བྱང་ནི། སྒར་ཉམས་ཟེན་པས་འདོད་པར་རྟོགས་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དངོས་སུ་ཉེ། གཞན་གྱི་འང་ཐོབ་པ་
ཐག་སྒྲིང་དོ། །གང་ལ་དམིགས་པས་གཅོད་ཅེ་ན། ལེགས་སྦྱད་དང་། ཉེས་སྦྱད་མེད་ཅེས་རྒྱ་དང་། དེ་དག་གི་
འབྲས་བུ་མེད་ཅེས་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་གང་རུང་ངམ་གཉིས་ཀས་དང་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་དང་།
སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་གཅོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་ཡང་སྒྲིང་བ་

༼ ༣༡༩ ༽

བཞིན་ལོག་ལྟ་ཚུང་འབྲིང་དགུས་དག་ཅ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་རིམ་གྱིས་སོ། །གང་དུ་གཙོད་ཅེ་ན། འཆལ་བའི་ཤེས་
རབ་བརྟན་ཞིང་། སྤྲིག་བའི་བསམ་བ་ཅན་ཞིག་གིས་གཙོད་བས་བྱང་ལས་གཞན་སྤིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་
དང་། དེའི་བྲེ་བྲག་སྦྱེས་བ་བྱད་མེད་ཀྱི་གཙོད་ལ། དེ་ཡང་བསམ་བ་གཡོ་བས་སྤེད་བ་གཙོད་བ་མིན་གྱི། ལྟ་བ་
སྦྱོད་བས་སོ། །གཞན་དུ་ནི་ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་སྦྱེས་ཏེ་བཅད་བར་བཤད་དོ། །ཆད་བའི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་
ན། ཆད་བ་དེ་ནི་དག་ཅ་ཐོབ་བ་མི་ལྡན་བས་ཏེ། དག་བའི་མ་ཐོབ་བའོ། །ཇི་ལྟར་མཆམས་སྦྱོར་ཞེ་ན། ཆད་བ་དེ་
སྤར་མཆམས་སྦྱོར་བ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་བའམ། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་སྟམ་བ་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དག་
བ་སྦྱེས་ཐོབ་དགུའི་ཐོབ་བ་ཅིག་ཅར་འབྲེན་ལ། མངོན་དུ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། ནང་བྱང་ནས་སྟོབས་རིམ་གྱི་
ཉིད་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་གཞན་

༼ ༣༡༥ ༽

གྱི་ཆེ་འདི་ལ་སྒྱུར་གྱི། མཆམས་མེད་བྱེད་པའི་ཆེ་འདི་ལ་སྒྱུར་བ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་གྱི་ཆད་ནས་དཔྱལ་བར་སྒྱེ་
བའི་བར་རོ། །རྒྱུ་ཆད་ནས་དཔྱལ་བ་ནས་འཆི་བར་སྒྱུགས་པ་ན་སྒྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་གཅིག་དང་། ལྷན་ཅིག་
འཇུག་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་རྒྱུ་བ་མངོན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། གཉིས་དང་འཇུག་པ་གཞོན་སེམས་ཀྱི་སྒྲོག་
བཅད་པ་དང་གསུམ་དང་། འཇུག་པ་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོག་བཅད་པ་དང་། ཅིག་ཅར་ནོར་འཕྲོག་པ་དང་།
བཞི་དང་འཇུག་པ་དེ་གསུམ་དང་། མཉམ་དུ་རྩྱུ་སྒྲོ་བ་དང་། ལྷ་དང་བྱུག་དང་། བདུན་དང་། འཇུག་པ་དེ་བཞི་འེ་
སྟེང་དུ་སྒྲ་མ་དང་། ཆིག་རྩྱུ་བ་དང་། ངག་འབྲལ་དང་བཤོ། །བརྒྱད་ཀྱི་བར་ནམས་དང་། སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་
འཇུག་པ་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོག་གཅོད་སོགས་བྱུག་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་འདོད་ལོག་རང་གིས་ཏེ། མཉམ་དུ་
མཐར་ཕྱིན་ནའོ། །དགུ་ལམ་བཅུ་དང་ནི་མིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་སོ། །དགེ་བ་ནི་

༼ ༣༡༤ ༽

གཅིག་ནས་བཅུ་ལྔ་ལྟེ་བར་རྣམས་དང་། སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་། ལྔ་དང་།
སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་སོ་སོ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། ལུས་ངག་གི་སྟོང་བ་ནི་
བཞི་བའམ་བདུན་ཡིན་པས། རོན་གཉིས་དང་འབྲུག་བའི་སྟོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་དང་།
ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་། མི་དགེ་བའམ། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་
དགེ་ཚུལ་ལེན་པ་ན། སྟོང་བཞི་ཁོ་ན་དང་། དགེ་བའི་སྟོ་ལྔ་ལ་གནས་པས་དེའི་ལེན་པ་ན་སྟོང་བ་བཞི་དང་།
ཡིད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བྱུག་དང་། དགེ་བའི་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་པ། དེའི་ལེན་པ་ན་སྟོང་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་
གསུམ་སྟེ་བདུན་དང་། མི་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དགེ་སྟོང་ལེན་པ་ན་འང་སྟོང་བདུན་ཁོ་ན་འོ། །དགེ་བའི་
སྟོ་ལྔ་ལ་གནས་པས་དེ་ལེན་པ་ན་སྟོང་བདུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་

༼ ༣༡༽

ཉེ་དགུ་དང་། དགེ་བའི་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་པས་དེ་ལེན་པ་ན་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བཅུ་ལྔ། །བར་
མའི་ལུས་ངག་གི་སྒྲོང་བཞི་ནི། གཅིག་དང་། ལྷ་དང་། བརྒྱད་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །འགྲོ་བ་གང་ན་
ལམ་དུ་ཡོད་པ་ནི། དཔྱལ་བ་ནི་ཀྲལ་པ་སྤྲོ་བ་དང་། འཐབ་པའི་ཆོག་རྩ་བ་དང་། རྒྱུད་རྩ་བ་པོས་སྤང་བའི་གཞོན་
སེམས་གསུམ་མངོན་གྱུར་དང་ལྷན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་ནི། ལྷན་པས་ཡོད་ཀྱི།
མངོན་འགྱུར་མེད་དེ། ཆགས་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པས་དང་། ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སོ། །གཞན་མེད་
དེ། ལས་མ་ཟད་བར་དུ་མི་འཆི་བས་དང་། རྩས་དང་། བྱད་མེད་གཟུང་བ་མེད་པས་དང་། རྩན་ལ་དགོས་པ་
མེད་པས་དང་། བྱེད་ཟེན་པས་སོ། །སྤྲོ་མི་སྤྲོན་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྷན་པས་ཡོད་ཀྱི། དངོས་སུ་མེད་དེ། ང་ཡིར་
འཛིན་པ་

༼ ༣༡༼ ༽

མེད་པས་དང་། རྒྱུད་འཇམ་པས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་བཞི་མེད་པ་དང་། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མིན་
པས་སོ། །སྤྲེལ་མི་སྦྱན་དེ་ན། བདུན་པ་དག་འབྱུང་ལྡན་པ་དང་། དངོས་སྤྱུ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་
ཀྱིས་སྤྱུ་ལེན་པའོ། །གཞན་མེད་དེ། ཆེ་ངེས་པ་དང་། རྩས་སྤྱུ་བྱད་མེད་བཟུང་བ་མེད་པ་དང་། དག་གི་གསུམ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མིན་པས་སོ། །མི་ཆངས་སྤྱོད་ནི། བྱད་མེད་བཟུང་སྟེ།
ཤིང་གི་རྩར་ཁྲིད་པས་བཟོད་བྱ་ཡིན་ན། ཤིང་གིས་སྤྲིབ་ཅིང་། མིན་ན་མི་སྤྲིབ་པས་ཉལ་སོ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་
གཉིས་མིན་པའི་འདོད་པ་གཞན་ན། མི་དགེ་བ་བཅུ་དངོས་སྤྱུ་ཡོད་དེ། མི་ལ་སྤྲོམ་མིན་དང་། གཞན་ལ་བར་
མའོ། །འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་འབྱུང་ན། མི་ལའང་བཅུ་ཅར་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་སྤྱུ་ལེན་པ་ཡང་ངེས་འབྱུང་གིས་སྦངས་
པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དགེ་བའང་།

༼ ༣༡༩ ༽

ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ཁམས་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་རྟེན་པ་དང་། མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ཅིང་།
ལུས་ངག་གི་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་རིམ་བཤམ་རྟེན་པས་ཟག་
མེད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོང་བདུན་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ལྷག་མར་བྱས་པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ན། དེ་བདུན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་བར་མ་དང་།
གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་དང་། གཞན་ན་དེ་གཉིས་གཤོ། །འོན་ཀྱང་དཔྱལ་བཅས་སྤྲི་མི་སྟན་ལ་གཏོགས་
སོ། །ལས་འབྲས་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་པོ་དང་། རྒྱ་
མཐུན་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རྣམ་སྟོན་དུད་
འགྲོ། ཡི་དྲགས་དཔྱལ་

༼ ༣༥༠ ༽

བར་སྐྱེ་བོ། རྒྱ་མཚན་ཅིས་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་བུ་བ་ཅེ་ན། སྟོག་གཅོད་ལ་མཚོན་ན་དེས་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱལ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། གསལ་དེ་ཆེ་མི་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་ཐུན་ཆེ་
ཐུང་བ་དང་། གཟི་བྱེན་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། བདག་འབྲས་ཡུལ་གཟི་ཆུང་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་གསུམ་
མོ། །གཞན་དགུ་ལ་འང་སྐྱར་རོ། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་སོའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། མི་དང་། འདོད་ལྟ་དང་།
གོང་མའི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་དང་བདག་འབྲས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་སྒྲོག་པའོ། །ལོག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་
མཐའ་དང་། འཆོ་བ་གསུམ་གསུངས་པའི་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལོག་འཆོ་གང་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་གཉིས་ཞེ་སྤང་
དང་། གཉི་ཟུག་ལ་སྐྱེས་པའི་ངག་གི་ལས་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་ཏེ། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་
པ་ནི། ལོག་འཆོ་འོ། །དེ་སྐྱར་དཀའ་

༼ ༣༣༡ ༽

བས་སྒྲིམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉིས་ལས། ལོགས་ཤིག་དུ་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་
སྒྲང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཆོ་ཡིན་གྱི། བདག་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་གར་དང་། སྤྱ་ལེན་པ་སོགས་དེ་
མིན་པར་སེམས་པ་ནི། འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཕྱང་པོའི་མདོར། དད་པས་སྦྱིན་པ་སྤྱད་དེ། སྒྲང་ཆེན་
འཐབ་པ་སོགས་ལྟ་བ་དང་། སྤྱ་སྤྱ་ཉན་པ་སོགས་ལོག་མཆོར་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ལས་གང་། འབྲས་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཇི་བཅས་སྒྲོང་
ལམ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་སོགས་ལྷའི་འབྲས་བུར་བཅས་ལ། སྒྲོང་ལམ་དེ་
མེད་ནི། རྣམ་སྒྲིན་མིན་པ་བཞི་ཡིས་སོ། །ཟག་བཅས་སྒྲོང་ལམ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་མི་དགེ་ནི་བཞི་ཡིས་ཏེ།

༼ ༣༣༣ ༽

བྲལ་འབྲས་འདོར་བའོ། །ཟག་མེད་སྒོང་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་མིན་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་
འབྲས་མིན་པ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བྱར་བཅས་སོ། །དེ་དག་གི་ཟག་བཅས་ལ་བྲལ་འབྲས་མེད་པ་དང་། བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཞི་མ་ཐུན་དུ་འདོད་པ་བཀག་གོ། །དེ་ཡང་དགེ་སློག་མི་དགེ་བའི་འབྲས་
བྱས་དགེ་བ་དང་། སློག་པ་སྤྲིན་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན། རིམ་བས་རྣམ་སྤྲིན་མིན་པ་བཞི་དང་།
སྤྲིས་བདག་གཉིས་དང་། སྤྲིས་བདག་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་སོ། །མི་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་དང་། སློག་པ་སྤྲིན་
མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན། སྤྲིས་བདག་གཉིས་དང་། སྤྲིས་བདག་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་དང་། བྲལ་བ་
མིན་པ་བཞི་སྟེ། རིམ་བས་བཞིན་ནོ། །ལུང་མ་བསྟན་མིན་པའི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་དང་སློག་པ་སྤྲིན་མི་དགེ་བ་ལུང་
མ་བསྟན་ཡིན་ན། རིམ་བས་སྤྲིས་བདག་གཉིས་དང་། སྤྲིས་བདག་རྣམ་སྤྲིན་གསུམ་གསུམ་

༼ ༣༩༣ ༽

སྟེ། མེ་དགོ་བ་དང་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྱ་བས། བན་ཚུན་རྒྱ་མ་ཐུན་དུ་འགྱུར་
རོ། །འདས་སོགས་ནི་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ། ཉུས་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་བྲལ་འབྲས་མིན་པ་
བཞི་བཞིའོ། །བར་མ་ད་ལྟར་བའི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་བཞིའོ། །བར་མ་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་
གཉིས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བདག་རྣམ་སྟོན་གསུམ་
མོ། །རང་ས་སོགས་ནི་རང་གི་ས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རང་ས་པ་ཡིན་ན། བྲལ་འབྲས་འདོར་བ་བཞི་སྟེ། ཟག་
མེད་ཡིན་ན་རྣམ་སྟོན་ཡང་འདོར་བ་གསུམ་མོ། །གཞན་གྱི་ས་པ་ཟག་མེད་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་དང་། ཟག་བཅས་
ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་སོ། །སྟོབ་པ་སོགས་ནི་སྟོབ་པའི་འབྲས་བྱ་སྟོབ་པ་དང་། སོགས་པས་མི་སྟོབ་པ་
དང་། དེ་གཉིས་མིན་རྣམ་གང་ཡིན་ཡང་གསུམ་རེ་རེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་

༼ ༣༩༩ ༽

དང་པོ་གཉིས་རྣམ་སྟོན་བྲལ་བ་དོར་བ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་སྟོན་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་དོར་བའོ། །མི་སྟོབ་པའི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོབ་པའི་ཆོས་དང་སོགས་པས་མི་སྟོབ་པ་དང་། གཉིས་མིན་ཡིན་ན། བདག་འབྲས་གཅིག་དང་།
སྐྱེས་བདག་རྒྱ་མ་ཐུན་གསུམ་དང་། སྐྱེས་བདག་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་མིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི་སྟོབ་པ་དང་། སོགས་པས་མི་སྟོབ་པ་དང་། གཉིས་མིན་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། ཡང་དེ་
གཉིས་དང་ལྗེ། །མཐོང་སྤང་གི་ནི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དེ་དང་། སོགས་པས་སྟོམ་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་
ཡིན་ན། སྐྱེས་བདག་རྒྱ་མ་ཐུན་གསུམ་དང་། བྲལ་བ་དོར་བ་བཞི་དང་། བདག་འབྲས་གཅིག་བྱ་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་
སྤང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་རྣམས་ཡིན་ན། སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། བྲལ་བ་དོར་བ་བཞི་དང་། སྐྱེས་
བདག་བྲལ་བ་གསུམ་མོ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་རྣམས་

ཡིན་ན། བདག་འབྲས་གཅིག་དང་། རྒྱུ་མ་བདག་གཉིས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མིན་པ་བཞི་སྟེ། ལས་གསུམ་འབྱུང་
བའི་རིགས་པ་མིན་པས་རྒྱུ་མ་བའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སོ། །ཁ་
ཅིག་བཟོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ཉམས་པ་འང་དེའོ་ཞེས། །དེ་གཉིས་ལས་རྫོགས་པ་རིགས་པས་རྒྱུད་པ་སྟེ།
ལས་དགེ་བ་སོགས་སོ། །ལས་ལྷག་མ་གཉིས་མིན་གྱི་ལས་སོ། །ཅི་ལས་གཅིག་དང་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་དང་།
དུ་མ་ཉིད་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་དུ་མ་དང་། གཅིག་ཡང་འཕེན་ཅེ་ན། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་རིགས་མཐུན་གཅིག་
ཁོ་ན་འཕེན་གྱི། ཚུལ་གཞན་ནི་མིན་ལ། གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིགས་མཐུན་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་ནི་ལས་
དུ་མའོ། །འོ་ན་གནས་བརྟན་མ་འགག་པས། བདག་བསོད་སྟོམས་གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
པའི་ལྷང་ལན་བདུན་དང་། ད་ལྟ་ཤུ་ལྷག་པོར་རྒྱུ་མ་བར་སྤྲོ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་བྲན་ནས་དགེ་བ་གཞན་
བྱས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཆོ་གཅིག་སྟེ་ལ་བའི་སྟོང་རྟེན་དེ། བདག་དང་པོ་ཆོ་གཅིག་གིས་ལྷག་པོ་འདི་འབྱུང་ཞེས་སྤྲོ་
བ་ལྟ་བུའོ། །གོང་མ་པ་ནི་ལས་གཅིག་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་དང་། དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་དང་། དུ་མ་འཕེན་
པའི་སྤྲོ་བ་ཞི་བ་ཞེད་དོ། །ལས་འབའ་ཞིག་འཕེན་བྱེད་མིན་གྱི།

༼ ༣༣༩ ༽

ནམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་གཞན་སྤང་སྟེ། འོན་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དག་ནི་ལས་དང་
ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་འཕེན་བྱེད་མིན་ལ་ལས་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ཤིང་གི་སྤྱི་ལུན་ལྟར་སྤྱི་ན་གནས་
བས་ཐོབ་པའང་འཕེན་བྱེད་མིན་ཏེ། ལས་དང་འབྲས་བྱ་མི་གཅིག་པས་སོ། །སྤྱིའི་གཉིས་པ་ལས་སོ་སོར་
བཞད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་
བསྟེན་པ་ནི། ཐུབ་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་། ནམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་
གཞན་གྱི་བར་མཆམས་མེད་པར་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བས་མཆམས་མེད་པའི་ལས་ཏེ། བ་དང་མ་དང་དགྲ་བཅོམ་
གསུམ་གསོད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་
དང་། ལྷ་ནམས་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་འོ། །སྟོན་གསལ་དུ་བྱི་མ་

༼ ༣༩༥ ༽

གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འཛིན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་བཤད་དེ། སངས་རྒྱས་གཤེགས་ཐེས་ཀྱི་
དབང་དུ་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཁྲག་འབྱིན་པའི་སེམས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་སྦྱིད་པ་དང་། གཞན་གསུམ་དུ་ཡང་སྦྱིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། བྲག་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཉེན་པོ་སྐྱབས་མི་རྟེན་པས་ཉོན་སྦྱིབ་སྟེ། དེས་འགའ་བ་ཤུགས་བྲག་ཀྱང་། གཞོམ་
རྒྱས་པས་འདི་མིན་ནོ། །ངན་འགྲོ་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྐྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ནི།
རྣམ་སྦྱིན་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་འཕགས་ལམ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དགེ་བ་ལ་སྦྱིབ་པས་སྦྱིབ་པ་གསུམ་དུ་
འདོད་དོ། །སྦྱིབ་པ་འདི་གསུམ་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། མཆམས་མེད་ནི་བྱང་མིན་པའི་སྦྱིང་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་
མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་ཁོ་

༼ ༣༣༼

ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཟ་མ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། པ་མས་དེ་དག་
གིས་ལུས་མ་ཆང་བ་རྟོགས་པའི་ཆོས་མི་རྟེན་པ་སྦྱེས་པས་པན་ཆུང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་། རོ་ཆ་དང་།
ཁྲིལ་ཡོད་ཤིང་ཆུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགོ་ལའང་མི་འདོད་དོ། །བཙུན་པ་ནི། སྒོ་གསལ་
བ་ལ་འདོད་དེ། ཏྲ་གཙང་ཤེས་གདོང་གཡོགས་ནས་མ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བཙུག་པས་བྱིས་ཤེས་ནས་རང་གི་ཕོ་མཆན་
བཅད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །སྦྱིབ་པ་ལྟག་མ་གཉིས་ནི་འགོ་བ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་
ནི་སྡེ་གཉིས་རྩེ་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཞིང་། ལུང་བསྟན་
ཡང་མིན་པས་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ཡང་དག་པ་ལྡན་ཏེ། འདི་
མཆམས་མེད་མིན་ནོ། །དབྱེན་རོ་བོ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོའི་རྩུན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེད་པོ་ལྟས་སྦྱིན་སོགས་

༼ ༣༣༩ ༽

ཡང་དག་པར་ལྟོན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི། བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པར་སློན་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་
བཞིས་དཔྱལ་བར་ངེས་ཀྱང་། མནར་མེད་དུ་མ་ངེས་སོ། །འོ་ན་ཆོས་སྲིད་གྱིས་པ་མ་དག་བཅོམ་གསལ་བ་ལྟ་བུ་
མཆོམས་མེད་དུ་མ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཅར་སློན་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱས་པ་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།
ངེས་གྱིས་སློན་ན། སླེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་དུ་མི་འཐད་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ལས་མེད་པས་དཔྱལ་བ་དུ་མ་གཅིག་
ཅར་ཡང་མི་འགྱུར་བོ་ཞེ་ན། ཀུན་གྱི་རྣམ་སློན་གཅིག་ཅར་སྤྱོད་སྟེ། གཉིས་སོགས་ལྷག་པས་རྣམ་སློན་གྱི་གཞོན་
བ་ཉིས་འགྱུར་སོགས་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་ཆེན་པོ་དང་། ཤེན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་འགྱུར་ཅིང་ཆད་པ་མི་ཟད་
བ་སྣ་ཆོགས་སྤྱོད་ངོ་། །དགོ་འདུན་བྱེད་པ་པོ་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། བྱིས་པ་སོགས་གྱིས་ཡིན་གྱི་དགོ་སྤྱོད་
དང་། དེ་ཡང་སྲིད་པ་སྤྱོད་པས་མིན་གྱི། ལྟ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། ཆོག་མི་

༼ ༣༣༠ ༽

བཙུན་པས་ཚུལ་ཉམས་པ་མིན་གྱི། ཚུལ་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་དོ། །གང་དུ་འབྱེད་ཅེ་ན། ལྷོན་པ་འདི་ནི་ཟེལ་ཆེ་
ཞིང་། བཀའ་བཙན་པས་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་དབྱེ་མི་རྒྱས་པས་དེ་ལས་གཞན་དུའོ། །སྤྲ་དག་འབྱེད་ཅེ་ན་ཆོས་
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་འཕགས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲ་བའི་སོ་སྐྱེ་མིན་གྱི། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བྱིས་པ་
རྣམས་འབྱེད་དོ། །རྩི་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལྷོན་པ་དང་། དེས་བསྐྱར་
པའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་ནི། བྱེ་བའོ། །དེ་དུས་རྩི་སྤྲ་དུ་འཇུག་ཅེ་ན། བྱེ་ན་དེ་ནི་ནམ་མ་
ལངས་པར་འདུམ་པས་ཞག་གཅིག་མི་གནས་སོ། །དབྱེ་ན་དེ་ནི་ལམ་འཇུག་པའི་གོགས་བྱེད་པས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་བྱིར། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འང་འདོད་དོ། །དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ་
འཇམ་བུའི་སྤྲིང་ཉིད་ནའོ། །དག་སྤྲོད་དུ་ཡིས་ཞེ་ན། ལྷོགས་གཉིས་ན། དག་སྤྲོད་བཞི་བཞི་དང་། འབྱེད་པ་སོ་སྟེ།
དགྲ་སོགས་

༼ ༣༣༽

ཡན་སོགས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཉེ། དགེ་འདུན་སངས་རྒྱས་དང་། འབྲེད་བ་པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གནས་དགོས་
བས་སོ། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི། མཆམས་ཅིག་གི་ནང་དུ། སློ་མི་སྤྱན་བས་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལས་བྱེད་བ་སྟེ། དེ་
ནི་བསྟན་བ་ཡོད་བ་སྤྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་བཞི་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱི་
འབྲུབ་སྟེ། མཆམས་མེད་མེན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ཆོས་འཁོར་སྟོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་བ་དང་། མཐའ་ལྷ་ངན་
ལས་འདའ་ཁ་གཉིས་ན་དགའ་བ་དང་། སྦྱོ་བར་སློ་གཅིག་བས་དང་། བར་དུ་བསྟན་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་
བའི་སྟོན་མ་བྱུང་གི་བར་དང་། ལྷམ་བྱེད་མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྤྱ་རོལ་དང་། འགུན་ཆེ་མེད་

༼ ༣༣༩ ༽

བས་སྐབ་བ་ནོངས་བའི་རྗེས་དང་། མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྒྲིགས་གཉིས་ཀ་གནས་དགོས་བས་དེ་མ་
བཅད་ན་ཡང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ལ་རག་ལས་བས་སྐབ་བ་ཀྱན་ལ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་
འབྱུང་གི་སྟོན་བ་འདིས་ཀྱང་། སྟོན་བ་སྟོང་མངོན་ཤེས་ཅན་གཅིག་གི་འཁོར་སྤེལ་ས། འདིའི་དགོ་འདུན་ལྟས་
སྟོན་གྱི་སྤེལ་བའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་མ་གསད་བ་སོགས་ལྟ་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་དུ་བཞག་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ཞིང་བསམ་བ་
སྟོར་བ་གསུམ་གྱིས་སྤྲིག་ཤིན་དུ་བརྗོད་བ་སྟེ། བན་འདོགས་བའི་ཞིང་པ་མ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དག་བཅོམ་
སོགས་གསུམ་བསམས་བས་སྤངས་བ་དང་། སྟོར་བས་གསུམ་གྱིས་སྟོག་དང་། བཞི་བས་མཐུན་བ་མེད་བར་
བྱས་ཞིང་། ལྟ་བ་ཡང་མེད་བའི་སྟོར་བ་བྱས་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གསུམ་སྟོག་གཅོད་དང་། གཉིས་རྩུན་དང་།
གཅིག་སྟོག་གཅོད་སྟོར་བའོ། །མ་དང་། བ་ཚན་གཞན་

༼ ༣༣༣ ༽

དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། བྱད་མེད་གསལ་དྲུང་། མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱད་མེད་འགས་རང་རང་གི་
རྒྱར་རྒྱར་པོ་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་སྒྲགས་ཏེ་སྒྲིན་ཅིང་བཅས་ན་དེའི་མ་གང་ཞེ་ན། གང་གི་སྒྲིམ་ཚན་ལས་བྱུང་བ་
དང་པོ་ནི། དེའི་མ་སྟེ། དེ་གསལ་ན་འགྱུར་ལ། གཉིས་པའང་བྱ་བ་ཞུ་བའི་གནས་སོ། །མིའི་འང་པ་མའི་མི་མ་
ཡིན་གསལ་དྲུང་དྲུང་མི་འགྱུར་ཞིང་། བ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་གསལ་ན་འང་མི་འགྱུར་ལ། བ་མ་མིན་
བ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས། བ་མ་གསལ་ན་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཁྱིའུའི་འོག་ན་ཡོད་པ་གསལ་བ་དང་། བྱས་པའི་
བྱའི་སྤང་བྱ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པས་པ་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་ནི་མི་སྤྱབ་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས།
གྲོངས་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། བགྲོངས་སེམས་མེད་ན་རྟོག་པར་སེམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྲག་རྩུང་ཡང་མཚམས་མེད་
མིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ནི་བསམས་པས་སྤངས་

༼ ༣༣༥ ༽

བ་མིན་བས་སོ། །སྒྲོབ་པ་ལ་བསྐྱུན་པའི་འོག་དུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་གྲོངས་པ་ལ་མཆམས་མེད་འབྱུང་བ་མིན་
ཏེ། དག་བཅོམ་ལ་སྒྲོར་བ་མ་བྱས་བས་སོ། །དག་བཅོམ་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསལ་ནའང་འདི་གསལ་སྟུང་
དུ་རྟེན་ངེས་པར་གཟུང་བའི་སྤྱིར་འབྱུང་ཏེ། ལྷ་ཏ་ཡ་ན་བཞིན་ནོ། །འོད་ལྡན་དུ་ནི་སྒོག་གཅོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་
ཆང་བས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །པ་དག་བཅོམ་གསལ་དུ་རྟེན་གཅིག་པས་མཆམས་མེད་དག་བཅོམ་
གསལ་བ་གཅིག་བྱར་འབྱུང་དོ། །ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་སྒོགས་ནི་མཆམས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བྱས་ཤིང་། དེ་མ་
སྒྲོག་པ་ལ་བསམས་པ་ཤིན་དུ་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཐེག་ཆེན་
དུ་ནི་ཐོབ་པའང་བཤད་དོ། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཤེས་བཞིན་དུ། དག་འདུན་དགེ་བའི་སྤྱིར་རྩན་སྤྲོ་བ་ཉེས་སྤྱད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་དུ་ཆེ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་

༼ ༣༣༥ ༽

ཆོས་སྐྱེལ་བསྐྱུན་པས་དང་། མ་འདུམ་གྱི་བར་དུ་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་དང་། ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་གྱི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེ་དགུའང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། དན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་
ནས་འཆའ་འབྱེན་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། མ་དང་། བ་གསོད་པ་རྣམས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཡང་ངོ་། །ཡང་འཛིག་
ཉེན་བའི་དགོ་བ་བཞིར་བྱས་པ་ལ་སྤིང་ཅེའི་སེམས་པ་རྣམས་སྤྱི་གྱི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་བྱེ་སྟེ། བསྐྱེད་ཆེན་བརྒྱད་
ཁྲིམ་མཐོ་ངེས་སུ་སྤྱིན་པས་སོ། །བྲལ་འབྲས་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། འཛིག་
ཉེན་ཆོས་མཆོག་ཆེའོ། །ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་ནི་མཆམས་མེད་ཁོ་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའམ་ཞེན། དེ་དང་ཉེ་
བས་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ། བྱད་པར་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་ངོ་། །གཞན་ནི། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་དུ་ངེས་མ་ངེས་སུ་
འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མ་ཡང་ཡིན་

༼ ༣༣༩ ༽

ལ། དག་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་འདོད་ལོག་གིས་སུན་པར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་ངེས་གནས་
གསོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསོད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ། ཉང་གཅིག་གི་འཆོ་བ་
ཡན་ཆད་དམ་ནར་མར་འདུ་བ་ཞེས་དབྱིག་ཤེས་ཏེ། དེ་འཕྲོག་པ་ནི་མཆོམས་མེད་པར་བཞི་དང་། རིམ་བཞིན་
ཆ་འབྲ་བ་སྟེ། ལྷ་པའི་ཉེ་བ་ནི། མཆོད་རྟེན་འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། །སར་ནི། ལྷའི་གནས་སམ། ལམ་གྱི་གཞི་
མདོར་སྤྱགས་གསོད་པ་དང་། མཛའ་བཤེས་བསྐྱ་བ་དང་། སྤྱག་ཅིང་མགོན་མེད་པ་ལ་སྐྱབས་བྱེན་ནས་བསྐྱ་བ་
དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་། མཐུན་པའི་ལས་དང་། དེ་དང་ཉེ་བར་བཤད་དོ། །ཡང་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་
པ་ལ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་
དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་གེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ། བཟོད་པ་སོགས་ཐོབ་

༼ ༣༣༽

བ་ནི། ངན་སོང་སོགས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། དུལ་འཕོ་བ་ན་བྱ་ལོན་བ་ལྡང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་གནས་བྱང་
བར་དུ་བཤད་བ་ལ་སྤྱི་འཇུག་བཞག་ནི་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་གསལ་བ་ཅེས་བ་ལ་གང་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་བ་ངེས་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། གང་པན་ཆད་ནས་མཆན་སོ་གཉིས་ནམ་པར་སྤྱོན་བའི་ལས་བྱེད་བ་དེ་
ངེས་གནས་སོ། །ཅམ་ནས་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྡན། །མཆན་ནམས་མིན་བའི་ཚུལ་མཆན་གྱི་རྒྱལོ། །དེ་པན་ཆད་
ཏྲག་དུ་བདེ་འགོ་དང་། དེ་ཡང་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། ཕོ་ཁོ་ནར་གྱུར་བ་དང་། ཆེ་
རབས་བྱ་བ་དང་། མི་ལྡོག་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བའོ། །མཆན་
གྱི་ལས་དེ་ནི། སློན་བས་འཇམ་སྤིང་དུ་པོར་གྱུར་པ། ཉིད་ཀྱིས་འཕེན་ཅིང་། དུལ་སྟོན་བ་མངོན་གསུམ་དུ་གྱུར་
བ་དང་། རོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་བའི་སེམས་བ་ཁོ་

༼ ༣༣༽

ན་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་དམན་ཞིང་། སྟོམ་བྱུང་འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ལ་མི་སྟོན་པས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་
བའོ། །དུས་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ལུས་པ་ན། འཕེན་པར་བྱེད་ལ། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པས་ནི། བཙུན་འབྲུས་ཆེ་
བས་དགུ་བཅུ་ཙ་གཅིག་ལུས་པ་ན། འཕངས་ཏེ། མདོར་གྲོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱལ་པ་དགུ་ཙ་
ཙ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ། ཞེས་ཚུན་ཆད་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་རབས་བྲན་པར་གསུངས་
པས་སོ། །མཆན་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྟེ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆད་ནི། འདིར་མི་འབྲ་
བ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་། །ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་འདིའི་རྣམ་ཐར་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་འདིས་སྟོན་སྐལ་
པ་གངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་གཅིག་ལ་སྟེད་བསྐྱར་བྱས་ཞེ་ན། གངས་མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་
བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དང་། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་བྲག་སྟོང་དང་། གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་སྟེད་དུ་བསྟེན་
བསྐྱར་ཏེ། དེ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་

༼ ༣༣༩ ༽

གཞིགས་དང་། མར་མེ་མཛད་དང་། རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་ནི་རིམ་བས་གངས་མེད་གསུམ་དང་། གཉིས་
དང་། དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་འབྱུང་བ་ནི་ཤྲུ་ཐུབ་པ། ཚུད་བའི་དུས་སུ་
སྐྱེ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཆད་སྟོན་བ་འདི་དང་འབྲ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་རྩ་མཁན་སྣང་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ན། བདག་ཀྱང་འདི་
འབྲ་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཤིག་ ཅེས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། །ལྷུང་དུ་ནི་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་ཐ་མའི་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་གསུངས་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་ནི། གངས་མེད་རེ་རེ་ལའང་། སངས་རྒྱས་
མཆམས་མེད་བསྟེན་བསྐྱར་གྱི་གངས་ཀྱི་ངེས་པ་མི་བཞེད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྡེ་སྟོན་དུ། ཐུབ་པ་དེ་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །གངས་མེད་གཅིག་ཆོགས་

༼ ༣༥༠ ༽

བསགས་ཞིང་། །ཆོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོར་གྱུར་བ་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གི་བྱང་དུ་
ས་དང་པོ་ཐོབ་པོ། །གངས་མེད་གཉིས་སོང་ཞིང་། བཅ་ཟེའི་བྲིུ་གཞོན་ལྷ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་བ་ན། སྤྱོད་པ་མར་མེ་
མཛད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤར་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ལ། གངས་མེད་གསུམ་སོང་བས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་པ་
འདིས་སྤྱོད་གནས་སྐབས་གང་དུ་པར་བྱིན་གང་རྫོགས་པར་བྱས་ཞེ་ན། དུལ་ཀུན་ལ་རྩལ་མིག་དང་། ཀླང་པའི་
བར་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྤོང་མངོན་མཐོའི་བྱང་པར་ལ་མི་རེ་བར་སྤྱོད་རྩེ་ཡིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་
པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་སོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
འབྱུགས་པའི་ཆོ། བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་དག་རྫོགས་ཏེ། དེ་ལུས་ངག་གི་ཉིས་སྤྱོད་ཀྱང་སྤོམ་
བས་སོ། །རྒྱལ་བ་སྐར་རྒྱལ་རི་ཕུག་གཅིག་ན་མེའི་ཁམས་ལ་སྤོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ།

༩༣༡༽

ཀང་པ་གཅིག་གིས་འབྲེང་སྟེ། ཞག་བདུན་ཚིགས་བཅད་གཅིག་པས་བསྟོད་པས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
ཚྡོགས་ཤིང་། བསྐྱལ་བ་དབྱའང་འདུམ་སྟེ། དེས་གནས་སུ་གྱུར་ཏོ། །བྱང་ཚུབ་པའི་སྤྲོ་རོལ་དེ་མ་ཐག་ལ་དོ་རྩེ་
ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་། སྟོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཚྡོགས་ཏེ། རང་རང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་པར་ཕྱིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཉེན་བྱ་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་བཞིའི་ལས་ལམ་གསུམ་སྟེ།
དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི། གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་པར་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་དེའི་གཞི་ཡིན་པས། བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལས་ལམ་དུ་
བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིན་པ་གང་ཞེ་ན་སྦྱིན་པ་འང་དེ་ཡིན་མོད་ཀྱིས། འདིར་ནི་གང་གི་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་
སྦྱིན་པ་འོ། །འཛིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟེར་བ་དེ་མིན་གྱི། འདི་ནི་གོང་མ་མཆོད་པ་དང་དམན་

༼ ༣༥༽

བ་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་སྤང་བའོ། །གང་གི་སྦྱིན་བྱེད་དེའང་གང་ཞེ་ན། ལག་སྦྱོང་སོགས་ལུས་
དང་། སྦྱིན་པར་སྦྱ་བ་སོགས་ངག་གི་ལས་སྦྱོང་བྱེད་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །སྦྱིན་པ་དེའི་
འབྲས་བྱ་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོའོ། །འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱལ་བ་ནི། བདག་ཁོ་ནའི་
དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་ཅན་པ་རོལ་ལ་སྟེར་བ་ནི། གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་
ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། གང་ཟག་དང་པོས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་ལ་སྟེར་བ་ནི་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་།
གཉིས་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱལ་བ་ནི། གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །འོན་ཀྱང་གཉིས་
པ་དང་། བཞི་པའི་མཐོང་ཆོས་ལ་སྦྱོང་བྱུང་མ་གཏོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
དེ་འབྲས་ལོངས་སྦྱོང་ཆེ་ཞེས་པ་དེའི་བྱད་པར་ནི། སྦྱིན་བདག་དང་། དངོས་པོ་དང་། ཞིང་གི་བྱད་

༼ ༣༤༣ ༽

བར་དང་། གསུམ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་བདག་གི་བྱུང་བར་ནི། དད་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་བ་
སོགས་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་སྦྱིན་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འཕགས་བར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱིན་བདག་དེ་ལྟ་བུ་ནི།
སྦྱིན་ཡུལ་ལ་གྲུས་བ་དང་། སོགས་བས་རང་གི་ལག་དང་། དུས་སྟུ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོན་བས་སྦྱིན་བར་
བྱེད་བའོ། །དེའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་འང་རིམ་བས་རང་ལ་སྦྱར་བསྟེ་དང་། འོངས་སྦྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དགོས་བའི་
དུས་ལས་མི་གཡོ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་བར་རྟེན་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་དོག་དང་སོགས་བས། བྱི་རོ་རེག་བྱ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་ན་སྦྱིན་བའི་དངོས་པོ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་བ་སྟེ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་འང་། རིམ་བས་གཟུགས་
བཟང་བ་དང་། སྟན་ཐངས་དང་ལྗན་བ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་། འཛིན་དུ་གཞོན་ཤིང་ཅན་དུས་སྟུ་རེག་ན་བདེ་
བའི་ལུས་སྟུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་གང་དུས་

༼ ༣༩༩ ༽

སྤྱོད་ཞིང་བོ་དུས་སྤྱི་གང་ལ། ཐ་མལ་བའི་ཆོ། ཐ་མལ་བར་འདུག་པའོ། །རྣམ་སྤྱོད་དུང་འགོ་ལ་སྤྱོད་ན་བརྒྱ་
འགྱུར་དང་། མི་ཚུལ་འཆལ་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འགོ་བའི་བྱུང་པར་དང་། ཉན་པ་སོགས་སྤྱི་ག་
བསྐྱལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ལུས་ཐར་བ་དང་མ་ཐུན་པར་སྤྱོད་པའི་པ་མ་དང་། ཆེ་འདིར་ཆེར་པན་བཏགས་པ་
དག་སྟེ། པན་འདོགས་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དང་། འཕགས་པ་ཆད་མེད་པར་
གསུངས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱིས་ཞིང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ། །སྤྱོད་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་ནང་ན་མཆོག་ནི། གོལ་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་གོལ་བ་ལ་བྱེན་པའམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་ཡིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་བྱིར་བྱེན་པ་ནི། མ་གྲོལ་བས་མ་གྲོལ་བ་ལ་བྱེན་ཡང་མཆོག་གོ། །དེ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱོད་
པ་གསུངས་པའི་ནང་ན་ནི། བརྒྱད་པ་སེམས་གྱི་རྒྱན་སོགས་མཆོག་སྟེ། བརྒྱད་ནི། ཉེ་བ་

༼ ༣༤༽

ལ་དང་། འཇིགས་པས་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་དང་། སྡོན་བདག་གི་པ་
དང་མེས་པོས་སྦྱིན་པས་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་དང་། གཤམ་པའི་དོན་དུ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་སེམས་ཀྱི་
ཡོ་བྱད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས། དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའོ། །འཕགས་པ་ལ་བྱིན་ན།
གཞལ་དུ་མེད་པར་གསུངས་མོད། ཡང་འཕགས་པ་མིན་ཡང་། པ་མ་དང་། ཉད་པ་དང་། ཆོས་སྤྲ་བ་དང་། རྒྱལ་
བྱ་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ། རྒྱུས་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷ་ལ་ཕུལ་བ་ནི། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་ཡོན་གཞལ་དུ་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པའི་རྗེས་ལ་བྱེད་པའི་འདུག་དང་། མི་ལྡན་ན་ཆུང་ཞིང་། ལྡན་ན་ཆེ་བ་དང་། གང་དུ་པན་
གཞོད་བྱེད་པའི་ཞིང་པལ་བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། གཞི་ལས་ལམ་གྱི་དབང་གི་པ་མའི་སློབ་
གཙང་པ་དང་། དེའི་ནོར་རྒྱས་པས་

༼ ༣༥༽

ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་སོགས་དང་། སྤྱིན་པ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེ་བ་སོགས་སོ། །ལས་དེའི་དོན་དུ་ལུས་ངག་གི་
སྒྲོར་བ་ཆེ་ཆེར་བྱེད་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་པ་དང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམས་པ་དྲག་ཞན་ཏེ། སྤྱག་
པོ་དེ་ནམས་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་ལས་ལམ་ཀྱང་ཆུང་བ་སྟེ། ཡང་བ་དང་ཆེ་བས་ཏེ། ལྷ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
རོ། །ལས་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་ཞེས་པའི་བསགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་བ་དང་། བབ་བཙུལ་
མིན་པར་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། རི་ཅམ་གྱི་ངན་སོང་ངམ་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་རྫོགས་པར་
བྱས་པ་དང་། ཕྱིས་མི་འགྲོད་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་
པའི་འཁོར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པར་ངེས་པ་སྟེ། སྤྱག་ལས་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་
བྱས་ཀྱང་མ་བསགས་པའོ། །ལེན་པ་མེད་ཀྱང་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ། ཞིང་ངན་ཡང་འབྲས་བུ་

༩༣༩༽

འདོད་པ་འབྱུང་བའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་ལ་འོངས་སྟོན་གྱི་མེད་པས་ཇི་ལྟར་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་ཞེ་
ན། བསོད་ནམས་ལ་བཏང་བ་དང་། འོངས་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་ལ་བསམ་བ་
བཟང་པོས་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ལེན་པ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་དངོས་སུ་
ཕན་པ་མེད་ཀྱང་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་བསོད་
ནམས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གཅེར་བྱ་བ་དག་གལ་ཏེ། ཞིང་བཟང་པོ་ལ་བྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་
ན། ཞིང་ངན་པ་ལ་བྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མི་ཟེར་གྱི་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སོག་གཅད་པ་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞིང་ངན་པ་ལ་འང་རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་འབྲས་

༼ ༣༤༽

བྱ་མངར་བ་ཁོ་ན་སྐྱེ་ལེ། བྱིམ་པའི་ཁ་བ་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིན་དུ། ས་བོན་ལས་འབྲས་བྱ་མི་འཁྱུལ་བ་མཐོང་
བའི་བྱིར་ན། དགེ་བའི་ས་བོན་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བར་མི་འཁྱུལ་བས། ངན་པའི་ཞིང་
ལའང་པན་པའི་བསམས་བས་བྱིན་པ་ནི། དགེ་བ་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞིང་གི་སྐྱོན་གྱིས་ནི་ས་བོན་དེའི་འབྲས་བྱ་ཚུང་བའམ། མེད་པར་འབྱུར་གྱི་
འཁྱུལ་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཁྲིམས་སྒྲོམ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགེ་
བའི་སེམས་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པས་སྤྱོད་བ་གཉིས་
སོ། །དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་གྱིས་བཅས་པ་དུས་མིན་པའི་ཟས་སོགས་སྤྱོད་བའི་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་
མིན་པ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་འབྱུར་བའི་

༼ ༣༤༽

ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ནི། ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་ནི། བཞི་གང་ཞེ་ན། འཆལ་ཁྲིམས་དངོས་ཀྱི་
ཕན་མ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕན་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་སྟོབས་ཕན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་རྟེན་
བ་དང་། ལྷང་འདས་སུ་སྡོས་པས་ཞི་བ་ལ་རྟེན་པའོ། གཞན་དག་ནི་འཛིགས་སྦྲོབ་དང་། ལེགས་སྦྲོན་དང་།
ངེས་འབྱུང་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཞིའོ། ཞེས་སྟོ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་འཁོར་བཅས་ནི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་སེམས་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་སྒྲི་བའི་བྱིར་
རོ། སྦྲིན་པས་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྒྲིམ་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྦྲིན་པ་དང་།
མཐོང་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་མོད། ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་བོ་དང་། ཁྲིམས་ཀྱི་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་མོད། སྒྲིམ་པ་
གཙོ་བོ་

༼ ༣༥༠ ༽

ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མཐོ་ངེས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆགས་བྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས་གང་ཟག་བཞི་ནི། ཆངས་
པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲོ་བ་ནི། མཚན་རྣམ་
པར་སྤྲོན་པའི་བསོད་ནམས་རེ་རེའི་ཆད་དང་། མཉམ་པར་འདོད་ལ། སྡོན་གྱི་སྤོབ་དཔོན་ནི་སྤར་མ་བྱས་པའི་
ས་ཕྱོགས་སུ། ཐུབ་པའི་སྤྲོ་གདུང་གི་མཚོད་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་བ་བ་
འབྲུལ་ཞིང་། དེར་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་དང་། ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བ་ལྷུ་མ་བ་དང་། བྱམས་པ་ཆད་མེད་
བ་སྒྲོམ་པ་དང་། བཞིས་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཞི་བཅུའི་བར་དང་། སྤྱི་བ་བཏུད་མར་མཐོ་ངེས་སུ་དགའ་བ་དང་།
གནས་པའི་བྱིར་ཆངས་པ་འདུན་ན་འདོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་། འབྲ་བས་ན་དེ་བཞི་བསོད་ནམས་ལ་ཆངས་
པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་

༼ ༣༥༽

གསུངས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །ཞར་བྱང་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིན་པ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ནི། ཀུན་སྟོང་
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། བསྟན་བྱ་མདོ་སྤེ་སོགས་གསུང་རབས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་འོ། །ལོག་པར་རམ། རྟེན་བསྐྱར་གྱི་ཆེད་དུ་འཆད་པ་ནི། རང་གི་བསོད་ནམས་ཉམས་བྱེད་
དོ། །བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་ནམ་སྤྱིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཆོས་གང་སྤྱིས་ནས་ངེས་པར་ཐུང་
འདས་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཉགས་སུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་ཐོས་ན་དད་པས་སྤྱི་བྱེད་བྱེད་པ་སོགས་དང་།
ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་འོག་དུ་འཆད་པ་བྱོད་སོགས་བཞི་སྟེ། དགེ་བ་ནམས་པ་གསུམ་མོ། །སྦྱོར་བ་རིགས་པ་སྟེ་
ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལུས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནམ་པ་གསུམ་ཀུན་སྟོང་དང་བཅས་པ་ནི།
འཇིག་རྟེན་ན་ཡིག་འབྲུ་

༼ ༣༥༽

དང་བརྒྱ་དང་བཟང་དང་བཅས་པའི་སྟན་པལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོམ་ཞིང་བཟང་བའི་གངས་ཏེ་གོ་རིམ་
བཞིན་ནོ། །བསྟན་འཆོས་ལས་ཡིག་འབྲུ་འབྲི་ཞིང་། བརྒྱ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ནི། དེ་དག་དུ་བཞེད་དོ། །ཉོན་མོངས་
པས་བཀའ་པས་སྦྱིབ་པ་དང་། འཕགས་པས་བོར་བས་ངན་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་པ་ཞེས་པ་ནི།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྣམ་གངས་ནི། དག་པར་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཕྱིན་པས་གྲུ་ལོ་མ་ཞེས་པ་འོ། །ངན་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་ལས་གཞན་པ་ནི། བར་མར་བྱུང་བོ། །འདུས་བྱས་དགེ་བ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ནས་ཉེན་བྱ་སྟེ། གཞན་ནི་ཉེན་མིན་ནོ། །ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་གོང་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཐར་པ་
ཐུང་འདས་ནི། སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་བྱའི་མཛོད་ལས་ལས་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གནས་བཞི་པ་འོ། ། །ལྷ་པ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། གཉེན་པོ་
གང་གིས་

༼ ༣༥༣ ༽

སྒྲོང་བ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤེད་པའི་ཙ་བ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ། སྤ་
རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ། རྣམ་གངས་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་
དབྱེ་བ་སོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི། སྤ་རྒྱས་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་བྱུག་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཞེན་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་
རིག་པ་དང་། ལོག་པར་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཅེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་
ཞེས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་དག་དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །སྤ་རྒྱས་དེ་བྱུག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་པ་དང་། སྤེད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་
མདོ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་

༼ ༣༥༽

ནི། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བཤད་ཅེ་ན། དེ་དག་པལ་ཆེར་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆགས་
ཤིང་། ཁ་ནང་དུ་ལྷས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཁམས་གོང་མ་དེ་ཐར་བ་ཡིན་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་སྲིད་པས། དེ་
ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་སྟོམས་འཇུག་རྟེན་བཅས་རོ་བྱང་བ་ན། སྲིད་པ་ལུས་ཁོ་ན་རོ་སྟོང་
བའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སུ་བཤད་ཅེས་སོ། །ཡང་སྔ་རྒྱས་དུག་ལས་བཅུར་དབྱེ་སྟེ། ལྷ་མིན་ལྷ་དང་།
ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ། འཇིག་སོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟལ་ཤུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ལོག་ལྷ་མཛོན་དུ་འབྱུང་བ་ཆོགས་
བཅད་སྟེབས་པའི་ངོར་རོ། །བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་བཅུ་དང་། གུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལའང་ལྷ་དང་
སོ་གཉིས་དང་། ལྷ་བ་མ་གཉོགས་པ་བདུན་བདུན་དང་། ལམ་ལ་ལྷ་བ་དང་། སོ་གཉིས་མ་གཉོགས་

༼ ༣༥༽

བ་བརྒྱད་དེ། སོ་གཉིས་ནི་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངེས་པ་བཞིན་སྤྲོད་བར་བྱེད་དོ། །འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ། མ་དེག་པ་ཏེ། བཞིའི་
དེགས་འགའ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་སྒྲོམ་བས། སྤང་བྱ་ཡིན་བས། འདོད་པ་ན། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤྲ་
རྒྱས་སོ་བྱུག་གོ། །ཁོང་ཁྱོད་ལྷ་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་ཁམས་ན་དེ་རྣམས་དགུ་དང་བྱུག་བྱུག་བདུན། གསུམ་ནི་
སྒྲོམ་བས་སྤང་བྱའོ། །ཞེས་བས་སོ་གཅིག་གོ། །གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་ཁམས་དེ་དང་འབྲ་བ་སོ་གཅིག་
སྟེ། དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་སྒྲོམ་བས། ཚོས་མངོན་པ་ལས་སྤྲ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་ཙམ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པར་འདོད་
དོ། །སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་ཅི་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྤིང་ཅེ་
ལས་སྤྱེས་པ་རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་ནི། མཐོང་

༼ ༣༥༦ ༽

སྤང་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལས་སྤྲེས་པ་བཅོད་པས་གཞོམ་བྱ་རྣམས་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་
ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཅི་རིགས་བར་སྤོང་སྟེ། འཕགས་པས་མཐོང་ལམ་དང་། གྱིས་པས་གོང་མའི་ཉིར་སྒྲགས་ཀྱི་
སྒོམ་ལམ་གྱིས་འོག་སའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྷ་ཚུང་འབྲིང་སོགས་དགྲུང་བྱས་ནས་བྲིལ་ཉེ་སྤོང་ངོ་། །ས་ཐམས་ཅད་
ན་བཅོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ནི་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་ངེས་ལ། དེ་ཡང་སྲིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་
ཟག་མེད་གཉིས་དང་། གཞན་གྱི་སྤྲེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་གང་རུང་ངོ་། །ལྷ་བ་ང་
རྒྱལ་བྱེ་བྲག་དུ་དབྱེ་བ་ནི། སྤང་མིང་ཙམ་བསྟན་པའི་ལྷ་བ་ལྔའི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་
དང་བདག་གིར་ལྷ་བ་དང་། བདག་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རྟག་པའམ། ཆད་པའི་མཐར་ལྷ་བ་དང་།
བདེན་པ་བཞི་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་ཅེས་ཆབས་ཆེར་ལྷ་བ་དང་། དམན་པ་ལྷ་བ་སོགས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་

༼ ༣༥༽

ལ། མཆོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། དབང་ལྷག་སོགས་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྒྱ་མིན་བ་དང་། མེ་དང་ཚུར་འཇུག་བ་སོགས་མཐོ་
རིས་གྱི་རྒྱ་མིན་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཤུགས་ཙམ་སོགས། ཐར་པའི་ལམ་མིན་བ་ལ་རྒྱ་དང་། ལམ་
དེར་ལྟ་སྟེ། མཆོག་འཛིན་གཉིས་ནི། བར་གྱི་སོགས་སྐྱ་ཕྱིས་པའོ། །དེ་ལྟ་ནམས་རིམ་བས་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ཡིན་ན་རིམ་དེ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མིན་ཞེ་
ན། དབང་ལྷག་སོགས་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་བ་དེ་ནི། ཏྲག་བ་དང་བདག་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བ་ཡིས་རབ་
ཏུ་འཇུག་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བ་སྤུལ་མཐོང་སྤང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་སྤུལ་མཐོང་བ་ན་མི་ཏྲག་བ་དང་། བདག་
མེད་དུ་ཤེས་པས་ཏྲག་བ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་བ་ལོག་བ་ན། དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མིན་རྒྱར་འཛིན་བ་
ཡང་ལྟོག་པས་སོ། །ལྟ་

༼ ༣༥ ༽

བ་དང་པོ་གཉིས། བདེན་པ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་པ་འང་དེས་བྱུང་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ནི། བདག་དུ་ལྷ་ཞིང་།
མཐར་ལྷ་དང་། དེས་སྦྱང་བ་དང་། ཏྲག་པར་འཇིན་པ་སོགས་གྱིས། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྦྱང་ལོག་པ་ན། དེ་དག་
ཀྱང་ལོག་པས་སོ། །བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་སུ་བད་དམ་ཞེ་ན། མ་བད་དེ། ལྷ་བ་བྱེད་དང་གསུམ་ལས་བྱིན་ཅི་
ལོག་བཞི་ཚན་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། མཐར་ལྷ་འཇིག་ལྷ་ལས་ཏྲག་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྷ་བ་མཚོག་འཇིན་
ལས་བདེ་བ་དང་། གཙང་བར་དང་། འཇིག་ལྷ་ལས་བདག་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་གོ། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མིན་པར་
འདི་གསུམ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པའི་
བྱིར་དང་། དེས་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་ནི། རྒྱ་དེ་གསུམ་
མ་ཚང་བས་མ་བཞག་གོ། འོ་ན་མདོ་ལས། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་

༼ ༣༥༽

བ་སྟེ། ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་ནི། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་དབང་གི་
དེར་བཞག་གོ། ཚོར་བ་སོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་གྲགས་པས་མ་བཞག་ཅེས་སོ། ། ང་རྒྱལ་
ཡང་དགྱེན་བདུན་ཏེ། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། ངོ་སྟུང་པའི་ང་
རྒྱལ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཅུང་ཟད་མཉམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་
འཇུག་པ་ལས། བདག་དང་འབྲེལ། ། བདག་མཆོག་གོ། ། བདག་སྟོན་ཞོ་སྟུང་པ་གསུམ་དང་། བདག་དང་མཉམ་པ་
ཡོད་དོ། ། བདག་པས་སྟོན་པ་ཡོད་དོ། ། བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ་མཉམ་པ་གསུམ་དང་། བདག་པས་མཆོག་
མེད་དོ། ། བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། ། བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟུང་པ་གསུམ་ཏེ་དགྲ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགྲ་བཤད་པ་དེ་ནི། ལྷེ་

༼ ༣༦༠ ༽

ཚན་རེ་རེ་ཞིང་། དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམས་རིམ་བཤམ་དང་། ལྷག་པའི་དང་། རྒྱལ་པའི་དང་།
བཅུད་མཉམ་པའི་དང་། རྒྱལ་གསུམ་ལས་འབྱུང་བས་འདིར་བཤད་པའི་བདུན་དུ་འདུས་སོ། །ད་རྒྱལ་བདུན་པོ་
གང་གི་སྒྲོང་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཀས་ཟད་བར་བྱའོ། །ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲོམ་སྤངས་མ་
སྤངས་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་དཔྱོད་དམ་ཞེ་ན། དེས་པ་མེད་དེ། འོག་གི་འཕགས་པ་ལ་ཅེས་པ་ཡར་སྤངས་ཏེ། གསོད་པ་
སོགས་རྩུན་གྱི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་དགེས་པ་རྣམས་ནི། སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཁོན་ཡིན་ན། དེ་
རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ལོག་ལྷས་རྒྱས་བར་འབྱུང་བ་ལས་དེ་སྤངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སྤྱིད་བདག་
ས་སྤང་གི་བྱར་བྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་པ་སོགས་དང་། འཛིག་སྤྱིད་བདག་མེད་བར་བྱུར་ཀྱང་། ཅི་མ་རུང་
སྒྲུམ་པ་སོགས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ལ་དེ་དག་མི་འབྱུང་སྟེ།

༼ ༣༩༽

དེ་དག་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ཀྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་སྤངས་པས་སོ། །ང་རྒྱལ་གྱི་ནམ་པ་དགྲ་དང་། ངོ་སྟམ་
པའི་ང་རྒྱལ་སྟོམ་སྤང་གིས་བསྐྱས་པའང་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནམས་འཛིག་ལྟས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་སྤང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནམས་སྤྱུ་མ་བད་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་སྤང་པའི་མི་དགེ་བའི་འགྲོད་པ་སྟོམ་སྤང་ཡང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་མཛོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའོ། །གཞན་དུ་ནི་འཛིག་ལྟ་དང་།
མཐར་ལྟ་ལྟན་སྟེས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ངོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་སོགས་མཛོན་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་ནམ་པའི་དབྱེ་བ་ལྟ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི། རྒྱས་
འགྱུར་གྱི། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ནམ་པའི་དབྱེ་བ་དུས་གསུམ་ལ་སྤྱི་རྒྱས་གང་ལྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་
སྤྱི་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ལ། ཀུན་འགྲོ་དུ། ཀུན་འགྲོ་མིན་པ་དུ་

༼ ༣༩ ༽

ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟེ། རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་བདུན་པོ་
ཐམས་ཅད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་ཉིད་
དང་། ལྷན་ཅིག་པ་དང་། འབྲེས་པ་ཡིན་གྱི། ཆགས་སོགས་དང་དེ་ལྷ་མིན་པའི་མ་རིག་པ་དག་གཅིག་དུ་བྱས་
པའི་རིས་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། བཅུ་གཅིག་ནི། རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཆར་ལ་གཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་པས་
བསྐྱེད་པ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་དུ་འགོ་བ་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཀུན་འགོ་མིན་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་
ལས་དགུ་ནི། ཁམས་དང་ས་གོང་མ་དག་དུའང་དམིགས་པས་བསྐྱེད་པ་མི་སྟམ་པའི་ཀུན་འགོ་ཡང་སྟེ། དགུ་
གང་ཞེ་ན། ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཉོགས་པའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པས་ཆངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྷ་བ་
དང་། ཏྲག་ལྷ་སྦྱེད་པ་ནང་བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པས་

༼ ༣༩༽

དང་། དེས་ཀུན་ནས་མ་སྤང་བས་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་མིན་གྱི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཅི་སྤྱ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཀུན་ལྟོ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྤྱ་རྒྱས་ཀུན་ལྟོ་དེ་ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་ལྟུང་བའི་ཆོས་གང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་མིན་
དེའང་ཀུན་ལྟོ་ལོ། །ལོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་ནི་མ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་དང་རྒྱན་ཐ་དད་པས། སྦྱིས་བྱ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་
སོགས་ཀྱི་ལྟུངས་བྱ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་ལྟུང་བའི་རྒྱ་མིན་པས་སོ། །གཉིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། སྤྱ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ལས། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་དུ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དུ་
ཞེ་ན། ལགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། དེ་བཞི་ཉིད་
དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། མཚུངས་ལྟན་མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་མ་རིག་པ་དག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་
རིགས་གཉིས་ཏེ།

༼ ༣༩༩ ༽

བྱུག་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །འགོག་པ་ལ་
དམིགས་པ་ལོག་ལྟ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི། འདོད་པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་གྱི་ཡུལ་འདོད་
པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོགས་ས་དགུ་རང་རང་གི་སའི་འགོག་པ་དང་། ལམ་ལ་ནི་བསམ་གཏན་པ་བྱུག་གི་
ཆོས་ཤེས་སྒྲིགས་མ་ཐུན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི། འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་སོགས་ལམ་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་
དང་། ཟག་མེད་པ་དགུའི་རྗེས་ཤེས་སྒྲིགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་གོང་མ་བརྒྱད་གྱི་ལོག་ལྟ་
སོགས་ལམ་དེའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་ས་ཐ་དད་པའང་པན་ཚུན་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་
སོ། །ཅིས་ཆགས་སྤང་། ང་རྒྱལ། མཆོག་འཛིན་གཉིས་རྣམས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་མི་འདོད་ཅེ་ན། འདོད་
ཆགས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ་ཟག་མེད་འདོད་པ་སྤང་བྱ་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེ་
སྤང་

༼ ༣༦༥ ༽

ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་བ་མིན་ཏེ། དེ་གཞོན་བྱེད་ལ་སྐྱེ་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་གཞོན་བ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ར་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེ་ཁེངས་བ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ནི་ཞི་བས་ཁེངས་བར་མི་འོས་བས་སོ། །ཚུལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དག་བྱེད་མིན་བ་ལ་དེར་འཛིན་ལ། འགོག་ལམ་དག་བ་ཡིན་བས་
སོ། །ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེ་དམན་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ནི་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་བ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ནམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ས་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ལས་དམིགས་བས་རྒྱས་
བ་དུ། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་བ་དུ་ཞེ་ན། ས་རྒྱས་ཀུན་དུ་འགོ་བ་ནམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་རང་གི་
སའི་སྤང་བྱ་ངེས་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ལ། ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་པའི་དམིགས་པའི་རང་ངེས་ཁོ་ན་
ལ་རྒྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཡང། སྤྱག་

༼ ༣༩༩ ༽

བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་རིགས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པ་སོགས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་མིན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་ས་གོང་
མའི་ཡུལ་ཅན་ནི་དམིགས་པའི་སློན་ས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། བདག་ལྟ་དང་མེད་པས་བདག་གིར་བྱས་པ་
དེ་ལ། རྒྱས་པ་ལ་དེ་དག་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། ཟག་མེད་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དང་། ས་གོང་
མའང་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་རྒྱས་གང་ཞིག་ཆོས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དེ་མ་སྤངས་པ་ནི་དེར་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སློན་ས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་དང་། ས་གོང་
མ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ནས་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་དག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། སྤྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ལས་མི་དག་བ་དུ། ལུང་མ་བསྟན་དུ་
ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ།

༼ ༣༩༽

འདོད་ཁམས་ན་འཇིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་དང་། ལྟན་གཅིག་པའི་མ་རིག་པའང་སྦྱིན་བྱེད་
སོགས་དང་། མི་འགལ་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །སྤ་རྒྱས་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་འདོད་ཁམས་འདིར་མི་དགོ་བ་ཡིན་
ནོ། །དང་པོ་ནི་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དུ་དང་། རྩ་བ་མིན་པ་དུ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ན་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་
དག་རྩ་བ་གཉིས་དང་། ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྟན་ཅིག་པ་དོར་བའི་སྤངས་པ་རྣམས་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
གསུམ་ཡིན་ལ། སྤ་རྒྱས་ལྟག་མ་རྣམས་ནི། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་མིན་ནོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་དུ། རྩ་བ་མིན་པ་
དུ་ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ་སྟེ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མ་རིག་པ་
དང་། སྟོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དེའོ། །དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ནི་རྩ་བར་འོས་པ་མིན་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་མི་བསྟན་ལ། ང་རྒྱལ་ནི་ཁེངས་པས་མཐོན་པོར་འཇུག་པའི་བྱིར། རྩ་བ་དང་
ཆོས་མི་

༼ ༣༤ ༽

མ་སྒྲུབ་པས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྩ་བ་ནི་བརྟན་པ་དང་འོག་ན་གནས་པར་མཐོང་ངོ། ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་
བཞིའོ། ། ཞེས་ཉེ་འོག་པ་འདོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་པའི་སྲིད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མོངས་པ་ནི།
ལུང་མ་བསྟན་དེ་རྣམས་སོ། ། ཅིས་དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་འདོད་ཅེ་ན། སྲིད་ལྟ་ང་རྒྱལ་ལས་ཆེ་
བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འགྱུར་བས་སོ། ། གོང་མ་བའང་རྩ་
བ་བཞིར་བཞེད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི། ཅི་མདོ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་གཞག་བྱའི་དེ་བ་ལ་དེ་སྐད་བཤད་
པའོ། ། དེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། མགོ་གཅིག་དུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲེ་སྟེ་དང་། དེས་ཏེ་དང་། བཞག་པར་ལུང་
བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བའམ་ཞེས་འདྲི་ན། འཆི་འོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་
ནི་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འམ་

༼ ༣༦༩ ༽

ཞེས་འདི་ན། ཉོན་མོངས་མ་ཟད་ན་སྐྱེ་ཞིང་། ཟད་ན་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མི་འདི་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་སམ། དམན་པ་ཡིན་ཞེས་འདི་ན། གང་ལ་ལྟོས་ཏེ། འདི་ཞེས་དེས་ནས་ལྟ་ལ་ལྟོས་དེ་དམན་ལ། ངན་
འགོ་ལ་ལྟོས་ན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། བདག་ཕྱང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན་
ཞེས་འདི་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྒྲོལ་དཀར་ཞེས་པ་ལྟར་བྱད་གཞི་མ་བྱུང་བའི་བྱད་པར་འདི་བ་ཡིན་པས་
བཞག་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་བཅུ་བཞི་ལས་འདི་འདྲའོ། །ལྔ་པ་དུས་གསུམ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱད་
ན་རང་སྤྱི་དེ་ལྟར་ཚུལ་ནི་གང་ཟག་གང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ལྟར་ཞིག་དམིགས་པ་གང་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་
དེ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་དེས་དམིགས་དེ་དང་ལྟར་པ་ཡིན་ལ། ཆགས་ཁོང་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་གསུམ་ནི་ཡུལ་སྤྱི་སྤྱོད་མི་སྤྱི་སྤྱོད་སོགས་
གང་རུང་རེ་ལ་དམིགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ལྟ་བ་

༩༣༠༽

ཐེ་ཚོམ་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི། སྤྱག་མི་སྤྱག་སོགས་ཡུལ་ཀུན་ལ་དམིགས་པས། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་། ཉེར་གནས་ད་ལྟར་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་རྣམས་སུ་ཡུལ་
གྱི་དངོས་སོ་གང་ལ་དེ་གསུམ་སྤྱི་ས་ཞིང་མ་སྤངས་པའི་ཆགས་སོགས་གསུམ་སོ་དེ་རྣམས་གྱི་དངོས་སོ་དེ་ལ་
གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐག་པས་སྤང་བུ་སྤར་པ་ལ་བཏགས་པ་དང་འདྲའོ། །ཡིད་གྱིས་ས་བའི་
ཆགས་སོགས་དེ་གསུམ་རྣམས་མ་འོངས་པ་མ་སྤངས་པས། ཡུལ་དུས་གསུམ་ཀུན་དང་། ལྡན་པར་བྱེད་དེ།
ཡིད་གྱི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་སྟོ་ལྟེ་ཆགས་ཁྱོ་སྤྱི་འགྱུར་གྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་
པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་མི་སྤྱི་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཡུལ་དུས་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་
ལ་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི། འཕོ་བས་ཁ་ཅིག་འདིས་བའོ། །ཁ་ཅིག་

༼ ༣༧ ༽

གིས་ད་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་གི་མ་འོངས་པའོ། །ལྷག་མ་ལྷ་བ་ཐེ་ཆོམ་མ་རིག་པ་ནི། ཏུས་གསུམ་པ་ཀུན་གྱི་མ་
སྤངས་བར་དུ་ཏུས་གསུམ་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ལྷན་པར་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་སོ། །ལྷན་པ་ཏུས་
གསུམ་སྤྱད་པ་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་གལ་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྩལ་སྤྱོད་ན་ཏུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པས་
འདུ་བྱེད་ཏྲག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་ངེ་ལྟར་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཏུས་རྣམས་ཀུན་དུ་རྩལ་སྤྱོད་ལ།
འདུས་བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པས་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །ཡོད་པ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷང་ནི་གང་གི་བྱིར།
འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། གང་གི་བྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་
བྱིར། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་རྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། གཉིས་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཡིན་པས་ཏུས་གཉིས་མེད་ན།
དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ལ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་ནི་ཡུལ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་སྐྱེའི་མེད་ན་
མི་སྐྱེ་ལ། ཏུས་གཉིས་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་

༼ ༣༧༩ ༽

ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་
གསུམ་དུ་རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བར་འདོད་ཀྱི། ད་ལྟར་བ་དང་། འབྲས་
བུ་སྐྱེད་མ་ཟིན་པའི་འདས་པ་ཡོད་ཅིང་མ་འོངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཟིན་པའི་འདས་པ་མེད་ཅེས་ཕྱེ་སྟེ། སྤྲོ་
བ་ནི། རྣམ་པར་སྤྱེ་ཏེ་སྤྲོ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྲོ་བ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པ་ན།
བཅུན་པ་ཆོས་སྤྱོད་དངོས་སོ་ལ་དོར་ནས་ད་ལྟར་དང་། དེ་དོར་ནས་འདས་པ་ཐོབ་པས་དངོས་སོ་གཞན་དུ་
འགྱུར་གྱི། རྩས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འོ་མ་ཞོ་དང་། དེ་མར་དུ་འགྱུར་བ་ན། རོ་རུས་སོགས་འགྱུར་གྱི་ཁ་དོག་
མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་དང་། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་དུས་རེ་རེ་ལའང་། དུས་གསུམ་ཅར་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་
ལྟན་པ་མིན་ཡང་། མ་འོངས་པ་སོགས་གང་གི་མཆན་ཉིད་ལྟག་མ་དེ་མ་འོངས་པ་སོགས་སུ་འཇོག་པས་མཆན་
ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི། རྩས་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིས་པ་ཞིག་བྱད་མེད་གཞན་ལའང་ཆགས་པ་མེད་པ་མིན་ཡང་།
གཅིག་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་ནའང་། དེ་ལ་ཆགས་

༼ ༣༧ ༽

བར་བཟོད་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། བཙུན་པ་དབྱིག་ཤེས་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་དོར་ན་ད་ལྟར་གྱི་དང་། དེ་
དོར་ནས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱིན་པས་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་གྱི་རྩམ་མི་འགྱུར་ཏེ། རིལ་བུ་གཅིག་
ཉིད་གཅིག་གི་ཤོད་མིག་དུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་། དེ་ནས་བརྒྱ་དང་། སྟོང་གི་ཤོད་མིག་དུ་བཞག་ན་བརྒྱ་དང་།
སྟོང་དུ་བཟོད་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ད་ལྟར་ལས་སྟོས་ཏེ། སྤྲ་མ་འདས་པ་ཕྱི་མ་མ་
འོངས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ད་ལྟར་ཞེས་སྤྲ་ཕྱི་ལ་སྟོས་ནས། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི། རྩམ་མི་འགྱུར་
ཏེ། བུད་མེད་གཅིག་ཉིད་སྟོས་ས་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་མ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་
དོ། །དེ་བཞིན་དང་པོ་གངས་ཅན་ལ་བསྐྱན་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་དུས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཞི་པ་ལ་དུས་
རེ་རེའང་སྤྲ་ཕྱི་དུ་མ་ཡོད་པས། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པས་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ན་རེ། དེ་བཞི་
ལས་གསུམ་པ་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆེ་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱས་ནས་འགགས་
པ་ན་

༼ ༣༥ ༽

འདས་པ་སྟེ། དེའི་དུས་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པས་ཞེས་སོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འདས་མ་འོངས་ཀྱིས་
ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩས་སུ་ཡོད་པས་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་སུ་ཡང་མེད་པས་
སོ། །ཡང་བྱ་བ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཏེ། དུས་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མིན་པ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡིན་
ན། བྱ་བ་འདྲ་བ་གཞན་དང་བཅས་པས་སྤྲུལ་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་བྱ་བ་རྟག་པར་ཐལ་
སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་མ་ཡིན་པས། སྟོན་དེ་དག་མེད་དོ་ཅེ་ན། འོ་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས། དུས་སུ་མི་རུང་བར་
ཐལ་ཏེ། བྱ་བ་དུས་དང་གཅིག་པས། དུས་ཡོད་བཞིན་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས། འགགས་སོགས་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་བཞག་མི་འགྱུར་བོ། །འགྱུར་ཏེ་ཆོས་གང་མ་སྦྱེས་པ་དེ། མ་འོངས་པ་དང་། སྦྱེས་ལ་མ་
ཞིག་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་དང་། ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་ནི་ཅིའི་སྤྱིར་མ་སྦྱེས་པ་དང་།
ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༼ ༣༧ ༽

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟན་པས། མི་ཏྲག་ཅེས་པ་ཚིག་ཙམ་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་འཛིག་མི་
བྱང་བས་སོ། །གསུངས་ཕྱིར་ཅེས་པ་ནི། དགོངས་གཞི་བྱང་བེན་དང་། རྒྱུན་ཡོད་ན་འབྱུང་གྱུར་ལ་དགོངས་པ་
སྟོན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་རྩམ་སུ་
ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་པ་འང་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ན་འབྱུང་བའི་མ་འོངས་པ་སོགས་ད་ལྟར་
གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ནི་མི་འཐད་ལ། དམིགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ནི་རྩམ་སུ་མི་བྱལ་བོ། །འབྲས་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ནི། ལས་འདས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་མིན་གྱི། དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུད་འགྱུར་བའི་བྱུང་བར་ལས་སྟེ་
བའོ། །དེས་ན་སྟོན་འབྱུང་བ་ནི། འདས་པ་དང་། བྱང་ནས་མ་ཞིག་པ་ནི། ད་ལྟར་བ་དང་། རྒྱུན་ཡོད་ན་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་ནི། མ་འོངས་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ནི། དེས་
པར་ཐབ་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པ་སྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀལ་ཏྲག་དེ་དག་གི་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་
བེར་རོ། །སྤངས་ཀྱང་ལྟན་

༼ ༣༥ ༽

བ་ཡོད་པ་ནི། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པ་སྦྱེས་ལ། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་མ་
སྦྱེས་པའི་ཆོ། སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཀྱང་ཀུན་འགོ་ལྷག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་ནམས་ཀྱི་དམིགས་
བས་ལྷན་ལ། སྟོམ་སྤངས་དང་པོའི་ནམ་པ་སྤངས་ཀྱང་། དང་པོ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མ་ལྷག་མ་མ་སྤངས་པ་ནམས་
ཀྱིས་དམིགས་ནས་ལྷན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་པའི་ཡུལ་ནི་ལྷན་པར་བཤད་པས་སོ། །དམིགས་ནས་སྤྱ་རྒྱས་
ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི། འདིར་དངོས་པོ་གང་ལ་སྤྱ་རྒྱས་དུ་ཞིག་དམིགས་ནས། རྒྱས་ཚུལ་ཆོག་ཉུང་དུས་
སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་ཤིགས་ལྷ་ལྷ་དང་། ཟག་མེད་དེ་བཅུ་
དྲུག་དང་། ཡུལ་ཅན་སེམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་ལས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་
སྤང་དང་། གོམ་པ་ཡི་སྤང་བྱ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་པོ་འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་འདོད་པ་རང་གི་
སེམས་དེ་གསུམ་དང་།

༩༣༧༧༽

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་ཉོགས་པ་དག་བའི་སེམས་གཅིག་དང་། ཇི་མེད་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་བའི་
ནུམ་ཤེས་ཏེ་ལྷའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་གསུམ་ལ་འདོད་བའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་
ནི། དེ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་ན། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ལ། ཟག་བཅས་དམིགས་ནའང་འགོག་ལམ་མཐོང་
སྤང་ཙམ་ལ་དམིགས་བས་སོ། །གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འདུལ་མིན་ཏེ། དེ་འོག་མ་ལ་དམིགས་བས་
སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བའི་ཡང་མིན་ཏེ། རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རིགས་དེ་གསུམ་
གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་གཟུགས་རང་གི་སེམས་གསུམ་དང་། འོག་འདོད་བའི་བསྐྱལ་བ་
མི་མཉམ་བའི་ཀུན་འགྲོའི་རིགས་གཉིས་དང་། སྒྲིམ་སྤང་དག་བ་སྟེ། གསུམ་དང་གོང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་
སྤང་ནམ་མཁའི་ཉེར་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་

༩༣༥༽

གཅིག་དང་། རི་མེད་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཏེ། བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །ཆོས་དེ་གསུམ་
གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱེས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་གསུམ་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་།

༼ ༣༧ ༽

ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཏེ། བཅུའི་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་འགོག་པ་དང་། ལམ་
མཐོང་བས་སྤང་བའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པ་ཀུན་ནི་ཡུལ་ཅན་སྤང་གིས་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་རང་གི་
རིས་ཀྱི་སེམས་རེ་རེས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་
སེམས་ལྷ་ལྷའི་མཐའ་མ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་། སྟོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཏེ་
བཅུའི་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །སེམས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་
ནི། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱས་འགྱུར་དང་། དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་སྤངས་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་ལྡན་ཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་བཅས་པར་འཛོག་པའོ། །སེམས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་

༼ ༣༥༠ ༽

བ་རྒྱས་འགྲུར་ཁོ་ནས་སོ། །སྤ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདི་ནམས་ཅི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། དང་པོར་བདེན་པ་ལ་སྒོངས་པ་
ལས་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེ་ལ། ཐེ་ཚོམ་དེ་ལས་ལོག་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་སྤྱག་བསྐལ་མེད་ཅེས་སོགས་
ལོག་ལྟ་སྒྲེ་ཞིང་། དེ་ལས་འདིག་ལྟ་འཇུག་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་སོགས་སྤང་པོ་གསལ་ནས་བདག་ཏུ་ཞེན་པའོ། །དེ་
ལ་བདག་ཉག་པའམ། ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལས་གང་མཐར་བཟུང་བ་དེས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟལ་བྲགས་ཅན་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ལས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ལས་རང་
གི་ལྟ་བས་ཁེངས་པས་ར་རྒྱལ་དང་། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་དག་པོ་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་
འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤ་རྒྱས་བཅུ་འཇུག་པའི་རིམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་སྒྲེ་བ་ན་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་
ཆད་པའམ་ས་བོན་བདེ་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་སྟོབས་དང་། སྤ་རྒྱས་སྒྲེ་བ་དང་། མཐུན་པའི་ཡུལ་
ཉེ་བར་གནས་པ་ཡུལ་སྟོབས་

༼ ༣༩༽

དང་། དུལ་དེ་ལའང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོར་བའི་སྟོབས་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་རྒྱ་ཚང་
བ་ཡིན་ལ། དེས་འགའ་རྒྱ་སྟོབས་མེད་པར་དུལ་སྟོབས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ། དབྱ་བཙེམ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་
བཞིན་ཞེས། གོང་མ་པ་ནི་དེ་གསུམ་ཚང་བས་སྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་ནམས་གངས་ལ་ཟག་
པ་སོགས་བཞིར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱ་རྒྱས་ཉིད་ཟག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་གཉི་ལྷག་
རིགས་ལྷ་མ་རྟོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱ་རྒྱས་སོ་གཅིག་ཀྱན་ནས་བགྱིས་པ་བཅུ་དང་། ཞེ་གཅིག་ནི། འདོད་པའི་
ཟག་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲོད་པའི་མ་རིག་པ་ལྷ་ལྷ་དོར་བའི་སྤྱ་རྒྱས་ཉིད་དུག་རེ་སྟེ། ང་
གཉིས་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག་པའོ། །ཀྱན་བགྱིས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་མ་སྟོས་སོ། །ཅི་
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཞེ་ན། གོང་མ་དེ་གཉིས་ཀའི་

མ་ཐུས་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཁ་ནང་དུ་བསྟུང་ཏེ་འདུག་པ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཟག་པ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ། སྲིད་ཟག་དུ་འཛོག་པ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་མ་རིག་པ་རྗེས་བཅོ་ལྔ་ནི། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་སྟེ། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན་
 ལོགས་ཤིག་དུ་ཟད་པར་བསྟན་ཏོ། །མདོ་ལས་ཚུ་བོ་བཞི་དང་། སྟོར་བ་བཞི་གསུངས་པའང་ཟག་པར་བཤད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་གསལ་བའི་བྱིར།
 ཚུ་སྟོར་གྱི་ནང་དུ། ལོགས་ཤིག་དུ་བསྟན་ཏོ། །གདུལ་བྱའི་དབང་ཅ་མ་གྱིས་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །ཅིས་ཟག་པར་
 ལྟ་བ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ཞེ་ན། ཟག་པར་ལྟ་བ་ལོགས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོགས་མེད་པའི་ལྟ་བ་འབའ་ཞིག་པ་
 རྣམས་ནི། ཟག་པའི་ངེས་ཚིག་འཛོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་མིན་པ་འདོད་ཟག་ཉིར་
 དགུ་

༼ ༣༥༣ ༽

ནི། འདོད་པའི་ཚུ་སྦྱོར་དང་ཉེར་བརྒྱད་ནི། སྤྱིད་པའི་ཚུ་སྦྱོར་དང་། ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་ཡང་རིས་བཞིའི་ལྟ་
བ་བཅུ་གཉིས་རེ་སྟེ། སོ་བྲལ་ནི། ལྟ་བའི་ཚུ་སྦྱོར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པའི་ཚུ་སྦྱོར་རོ། །ལོ་ནི་མ་
རངས་པའོ། །མདོ་ལས་ཉེར་ལེན་བཞི་གསུངས་པ་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་འདོད་སྦྱོར་ཉིད་མ་རིག་པ་དང་བཅས་
པ་སོ་བཞི་ནི། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སྤྱིད་སྦྱོར་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་སོ་བརྒྱད་ནི་བདག་དུ་སྦྱོར་བ་ཉེ་
བར་ལེན་པ་རྣམས་གཉིས་དང་། ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་པོ་བཞི། རིལ་བ་སུམ་
བཅུ་ནི། ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ལྔ་རིལ་བ་བྲལ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ།
དེ་ཟུར་དུ་སྦྱང་བ་ནི། ལམ་གྱི་དགྲར་གྱུར་པ་དང་། ཁྲིམ་པ་དང་རབ་དུ་སྦྱང་གཉིས་

༼ ༣༥༽

ཀ་བསྐྱ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་ལེན་བཞི་རྣམས་སོ། །ཅེས་མ་རིག་བ་ཉེར་ལེན་དུ་གསེས་ཉེ་བཤད་ཀྱི། འོགས་
སྤྱ་མ་བཤད་ཅེན། མ་རིག་བ་ནི་མི་གསལ་བས་དེ་རྒྱུ་བ་འཛིན་བར་བྱེད་བ་མིན་ལ། གཞན་དང་འབྲེས་བ་ན་
འཛིན་བའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་གསེས་སོ། །སྤྱ་མཆེད་ནི། འདོད་བ་སོགས་བཞི་ལ་འདུན་ཅིང་། ཆགས་
བ་ཉེར་ལེན་བཞིར་བཞེད་དོ། །སྤྱ་རྒྱས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་གང་ཞེན། གང་གི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་
བ་དེ་རྣམས་ཉོགས་བཀའ་བས་རྒྱ་བ་སྤྱ་བ་དང་། ཐོབ་བ་དང་། རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་བ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྫོག་ཀྱང་ཡང་ཡང་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་ཞིང་། མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་
སྤྱིར། སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤྱ་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་དེ་མཛོན་འགྱུར་ལ་འདོད་ལ། མདོ་སྤྱེ་བ་དང་།
གོང་མ་བ་ནི་དེའི་སྤྱ། ཨ་རུ་ཤ་ཡ་ཅེས་བའི་ངེས་

ཆོག་ནི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། བག་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉལ་བས་བག་ལ་ཉལ་ཅེས་འཆད་ལ། གནས་
མའི་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་དོ། །འཁོར་བར་འཇག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་མ་ནས་ཟག་ཅིང་། འཕོ་
བར་བྱེད་པས་དང་། འཕྱོ་བའམ་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱེར་བར་བྱེད་པས་དང་། དེ་དག་དུ་འབྱར་བར་བྱེད་པས་དང་།
ཡང་སྤེད་དམ་འདོད་པ་སོགས་བཞི་པོར། ཉེ་བར་འཛིན་པའི་སྤྱིར། རིམ་བས་ཟག་པ་དང་། སོགས་པས་ཚུ་བོ་
དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉར་ལེན་དུ་བཞག་པའི་སྤ་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་ཡིན་ནོ། །ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ལྟར་
དབྱེ་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། སོགས་ཀྱི་སྤྱས་འཆིང་བ་དང་། སྤ་
རྒྱས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། ཀུན་ནས་བགྱིས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་ལྟར་བྱེ་ནས་བཤད་དོ། །རྒྱས་
བཤད་ལ། དང་པོ་བཞི་བཤད་པ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་དགུ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་།

༼ ༣༥༽

ཁོང་ཁོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། སྤག་དོག་དང་།
སེར་སྒྲིའི་ཀུན་སྒྲོར་རོ། །ཅིས་གསུམ་ལྟ་བུའི་དང་། གཉིས་མཆོག་འཛིན་གྱི། ཀུན་སྒྲོར་བར་ཐ་དད་དུ་བཞག་ཅེ་
ན། དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ན་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་རེར་འབྲ་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་འདི་གཉིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་
འབྲ་བའི་སྤྱིར་ཡང་ལྟ་བུ་སྤྱི་མ་གཉིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་དུ་སྒྲོར་བ་ཞེས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །དབུས་
མཐར་རིམ་པས་འགོག་ལམ་གཉིས་ཤེས་པ་ལ་སྦྱིབ་པས་ཐ་དད་དུ་བཤད་དོ། །ཀུན་བགྱིས་ལས་སྤག་དོག་དང་།
སེར་སྒྲི་གཉིས་ཀུན་སྒྲོར་དུ་བཤད་ལ། གཞན་མིན་པ་ཅེ་ཞེ་ན། གང་གི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་
དགེ་བ་དང་། རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤག་དོག་དང་སེར་སྒྲི་གཉིས་ཀུན་བགྱིས་དེ་རྣམས་ལས་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཀུན་སྒྲོར་གཉིས་སུ་བཤད་ལ། རོ་ཆ་མེད་པ་སོགས་ནི། ཆགས་སོགས་དང་། ལྷན་པས་རང་
དབང་ཅན་མིན་ལ། འགྲོད་པ་ནི།

༼ ༣༥༽

མ་རིག་པ་ཙམ་དང་། ལྷན་པས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་། གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མིན་ནོ། །ཡང་ཐུབ་པས་ཐ་མའི་
ཆ་འདོད་ཁམས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་སྒྲོར་ནམ་པ་ལྔ་གསུངས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་
དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ། །ཅི་ལྟར་མ་ཐུན་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་
འདོད་ཁམས་ལས་མི་འདའ་ལ། སྔ་མ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་འདས་ཀྱང་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་སོ། །སེམས་ཙམ་
པ་ནི། སྔ་མ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སྒྲེ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་ཁམས་གྱི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་
ལས་མི་འདའ་བས་སོ་ཞེས་སོ། །མཐར་ལྟ་སོགས་གསུམ་ཡང་སྤངས་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོར་སྔ་མ་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་
པས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གསུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། མཐོང་སྤང་རིས་དང་པོའི་སྒོ་འཇིག་ལྟ་དང་། རིས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གྱི་སྒོ་
ཚུལ་ཞུགས་དང་། རིས་བཞི་ཅར་གྱི་སྒོ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། རིམ་

༩༣༩༩༽

བས་མཐར་ལྟ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འདྲིན་དང་། ལོག་ལྟའི་ཙ་བ་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་བས། དེ་གསུམ་སྤངས་
བས་མཐར་ལྟ་སོགས་ཡང་སྤངས་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་བསྐྱུན་ཏོ། །སློབ་དཔོན་ནི། འདྲིག་ལྟས་ཐར་བ་
ལ་སྐྱག་བས་འགོ་མི་འདོད་བ་དང་། ཚུལ་ཁྱགས་གྱིས་ལམ་གཞན་ལ་ཉེན་བས་ཁོར་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལམ་
ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་གསུམ་པོ་དེ་སྟེད་གཅིག་ཐར་བར་བསྟོད་བ་ལ། གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐུབ་བས་རྒྱན་
ཁྱགས་གྱིས་གསུམ་སྤངས་བར་བསྐྱུན་ཏོ། །ཞེས་ཏེ། འཕགས་བས་གསུམ་པོ་རིམ་བས་ཤེས་བྱ་དང་། ལྟ་བ་
དང་། གཉེན་པོ་ལོག་བར་རྟོགས་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉེན་བར་བཞེད་དོ། །ཡང་ཐུབ་བས་གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
པའི་ཀུན་སྐྱོར་ལྟ་ཉིད་གསུངས་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་
གཉིས་དང་། སྟོད་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། རྩིས་པའོ། །དེ་རྣམས་མ་སྤངས་

༼ ༣༩༩ ༽

བར་ཁམས་གོང་མ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་
འཆིང་བ་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། གཉི་ལྷག་གསུམ་མོ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་བར་
བྱེད་བས། ཉེ་ཉོན་ཡང་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་གྱི་
ཕུང་པོ་ཞེས་བསྟུས་བ་གང་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཞེས་ནི་
མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཞི་སྤྲོད་ཆོགས་ལས་བྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་། སྤྲུལ་སོགས་འབྱུགས་པའི་བར་དང་།
འདིར་འཆད་པའི་ཀྱན་བགྱིས་བཟུ། བྲི་མ་བྱུག་སོགས་སོ། །ཀྱན་བགྱིས་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས་
ཉོན་མོངས་ཀྱང་དེར་བཤད་ལ། བསྟན་འཆོས་རབ་དུ་བྱེད་བ་ལས་ནི། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། བྲེལ་མེད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་

༼ ༣༩༠ ༽

འབྲུག་ས་པའི་ཁ་དོག་དང་། ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་དང་། བཟོ་སྐྱེན་པ་དང་། འགལ་བ་ཅན་སེམས་ཀྱི་འཛིན་པ་
སེར་སྣ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་ཤོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཟླག་ས་པ་དང་། ལུས་ཡང་དག་པར་
འཛིན་མི་ལུས་པས། སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་བགྱིས་པ་བརྒྱད་འབྱུང་ངོ་། །བྲེ་བྲག་སྤྱོད་པ་
ནི། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཆེ་མིན་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་ཁོ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འབྱུད་པ་
འཆབ་པ་གཉིས་གཞན་ནས་བཅུ་ལྔ་ཞེས་སོ། །འགྱོད་གཉིད་ནི། དགེ་བ་དང་། མ་སྤྱོད་པའི་ཆ་དོར། དེ་ཡང་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཆ་མེད། ཤོད་སེར་སྣ་གསུམ་སྤང་ཞིང་། འཆབ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤེད་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གཞན་
དག་མ་རིག་པའི། ལ་ལ་གཉིས་ཀའི་ཞེས་ཅོད་དོ། །མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཐུན་སྤྱོད་དང་། གཉིད་དང་།
ཁེལ་མེད་དོ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འགྱོད་པའོ། །ཁོ་བ་དང་སྤྲག་

༼ ༣༩༽

དོག་གཉིས་ནི། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱ་ལས་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ལ་བྱི་མ་འབྱུང་བ་བཞིན། ཉན་མོངས་ལས་རྒྱ་
སོགས་བྱི་མ་བྱུག་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་སྟེ། གཞན་འདྲིད་པ་དང་། གཡོ་ནི་སེམས་བྱ་བྱ་བ་སྟེ། གང་གིས་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན། མི་འཆགས་པར་གཏམ་རྒྱུང་ལ་སྦྱར་བའམ་མི་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དམ་དུ་འཛིན་ཅིང་། རིགས་པར་གདམས་པ་མི་ལེན་པ་འཆིག་པ་དང་། ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་འཁོན་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་མཐོ་མཆམས་པ་རྣམས་འཆོའོ། །རྒྱ་དང་རྒྱགས་པ་
དག་འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་ལ་འཁོན་འཛིན་དང་། རྣམ་ཆེ་ཁོང་ཁྱོ་ལས་སྦྱེས་སོ། །འཆིག་པ་ལྟ་བ་མཆོག་
འཛིན་ལས་སྦྱེས་ལ། བྱ་བྱ་ཅི་ཡིན་སྟེ་ལྟ་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཡོ་ནི་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་སྤང་ངོ། །འདི་
རྣམས་ཅི་ཞིག་གིས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་བགྱིས་བཅུ་

༼ ༣༩༽

ཐོ་དེ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། ཟུག་གཉིད་ཤོད་པ་ནམས་ནི། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་ནམ་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་སྤྲུག་དོག་སེར་སྒྲ། འགྲོད་པ། ཁྲོ་བ། འཆབ་པ་ལྟ་ནི། སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཁོ་ན་
དང་། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་དབང་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྲི་མ་བྲུག་ཀྱང་སྒོམ་
སྤང་ཁོ་ན་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་མིན་གྱི། རང་དབང་ཅན་ནོ། །ཉེ་ཉོན་ནམས་འདོད་ཁམས་
ན་ཡོད་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཟུག་ཤོད་གཉིད་དེ། གསུམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ནམ་
པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡན་ཆད་གོང་མ་གཉིས་ན་རི་སྟེང་དེ་སྟེང་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་འོ། །གཡོ་རྒྱ་གཉིས་
འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཐོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། དང་ཐོ་ན་རྒྱ་ཅི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་
ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་གང་དུ་

༼ ༣༩༣ ༽

འགག་ཁྲིས་པ་ན་ཆངས་པས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ནི་ཆངས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་
ཏེ། ཏྲ་ཐུལ་ལ་ཁྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུག་ཁྲོད་རྒྱགས་པ་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཉེ་ཉོན་བཅུ་
གཅིག་ནམས་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ། །སྤ་རྒྱས་དེ་ནམས་ལས་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་དུ་ཆོགས་དུག་གི་ས་
པ་དུ་ཞེ་ན། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་གཉིད་དང་ར་རྒྱལ་དུ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི།
ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་བཅུ་གཅིག་ཡང་ཡིད་
ཀྱི་ས་པའོ། །གཞན་སྒྲོམ་སྤང་གི་དུག་གསུམ་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད། ཟུག་ཁྲོད། མ་དད། ལེ་ལོ། བག་མེད་ནི་ནམ་ཤེས་
དུག་ཅར་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ནོ། །ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི། ཅ་ཉོན་ནམ་ཉེ་ཉོན་དེ་ནམས་ཆོར་བ་གང་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། ཞེ་སྤང་སྒྲོག་
སྟེ། སྤུག་བསྐྱེལ་ཡིད་མི་བདེ་དག་དང་ལྡན་པའོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཆོར་བ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ལ། མེད་ལྷ་
སྟེག་ལས་ཅན་རང་གི་སྟེག་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཅན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་

༼ ༣༩༩ ༽

དབང་པོ་དོན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ཞིང་། ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པ་ངེས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ཅན་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །གཞན་ལྟ་བུ་བཞི་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་ཏེ། དགའ་བའི་རྣམ་
པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་རྣམས་འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། །བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་ལྡན་ཏེ། འགག་ཁར་ངེ་ཞན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ས་གོང་མ་རྣམས་ངེ་ལྟ་
བྱ་ཞེ་ན། ས་གོང་མའི་སྤྲ་རྒྱས་རྣམས་ནི། ས་གང་ན། ཚོར་བ་ངེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རང་རང་གི་ཚོར་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས། འགྱོད་པ་དང་། སྤྲུག་དོག་དང་། ཁྱོ་བ་དང་། རྣམ་འཆེ་
དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། འཆབ་པ་རྣམས་ཡིད་མི་བདེ་དང་། མཐུང་པར་ལྡན་ཏེ། འདི་དག་ནི་སྦྱོ་བའི་རྣམ་པས་
འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སེར་སྒྲ་དག་ནི་སྒྲོག་པ་ཡིད་བདེ་དང་། མཚུངས་ལྡན་
ཡིན་ཏེ།

༼ ༣༩༥ ༽

ཆགས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཡོ་སྤྱོད་འཆབ་པ་གཉིད་རྣམས་ཡིད་བདེ་
མི་བདེ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེས་འགའ་ནི་ཡིད་བདེ་བས་པ་རོལ་འབྲིད་པར་བྱེད་ལ། དེས་
འགའ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བས་འབྲིད་དེ། གཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྲལོ། །བདེ་བ་དག་དང་རྒྱགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། མན་ཆད་ན་ཡིད་བདེ་དང་། ཡན་ཆད་ན་བཏང་སྟོམས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་བཏང་
སྟོམས་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱན་དུ་འགོ་བས་མ་རིག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཡང་དགག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པོ་གཞན་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲིལ་མེད་སྤྲུག་གོད་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་ལྔ་ཆར་དག་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བ་པ་ལྔ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་པ་ནི། མདོ་ལས་

༼ ༣༩༩ ༽

འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ཟུག་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་
ཆོམ་སྟེ་ལུ་གསུངས་པ་ལ་ཟུག་རྟོད་ཐེ་ཆོམ་ཁམས་གསུམ་པའམ། འདོད་ཁམས་པ་ཁོ་ན་བཟུང་ཞེ་ན། གཅིག་
ཏུ་མི་དགེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ན་སླིབ་པ་དེ་ལུ་ནམས་ཡོད་ཀྱི། ཁམས་གཞན་ན་མེད་
དོ། །ཅིའི་ཕྱིར། ཟུག་གཉིད་སླིབ་པ་གཅིག་དང་། རྟོད་འགྱོད་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅེ་ན། མི་མ་སྤུན་པ་སྤང་བའི་འདུ་
ཤེས་དང་། ཞེ་གནས་དང་། ཟས་ཐུང་བ་སོགས་དང་། ཉེ་དུའི་ནམ་རྟོག་སོགས་དང་། བྱ་བ་སེམས་ཞུམ་པ་དང་།
སེམས་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །སོ་སོར་སྦྱར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སླིབ་པ་ཡིན་ན། འདི་ལུ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ཅེ་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཟུག་གཉིད་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་དང་། རྟོད་འགྱོད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་

༼ ༣༩༯ ༽

ཕུང་པོ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྤྱིར་ན།
ལྷ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །སྐྱུ་མཆེད་ནི། ལྷ་ག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། རྟོན་འགྲོད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་གཞོན་
པར་བཞེད་ལ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་རིམ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོར་བ་དང་། དངོས་གཞི། ཞི་ལྷ་ག་དང་།
རྗེས་ལངས་ཏེ། ཚོས་ལ་རེས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ། བར་ཆད་བྱེད་པར་བཞེད་དེ། དང་པོ་དག་གཅིག་དུ་
བྱའོ། །སྤྱིའི་གཉིས་པ་དེ། གཉིན་པོ་གང་གིས་སྟོང་ཚུལ་ནི། རིས་དང་པོ་གཉིས་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་།
འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས། དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་རང་མཆོན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་སྟེ། ཐོ་ཡོད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མིར་འཛིན་པ་ལྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་
དགུ་ནི་གོང་མའི་བདེན་པ་མ་

༼ ༣༩༽

ཤེས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བྱད་པས་སྔོང་
བ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་བཅག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤངས་པས་སྔོང་སྟེ། ཡུལ་མེད་པ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །སྔོང་ཚུལ་དེ་
གསུམ་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་འཛིན་པས་ནི་མེན་གྱི། རུས་གཅིག་ལ་ལོག་པ་ཐ་དད་པས་སོ། །གཉེན་སོ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
གཉེན་སོ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྔོང་བ་གཉེན་སོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། གཞི་གཉེན་སོ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་
སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་ཀུན་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་སོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་དམ། གཞན་དག་
དེ་འང་ཡིན་ཟེར་རོ། །རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་སོ། །ཁམས་དེ་ལ་སྦྱོན་དུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་པའོ། །

༼ ༣༩༩ ༽

དེས་ན་སྔོང་གཉེན་སྤྱག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་ལང་སུན་འབྲིན་ཡིན་ནོ། །སྔོང་དཔོན་ནི་སྤྱག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་འེ་
སྔོར་ལམ་སུན་འབྲིན་དང་། གཞན་གསུམ་རིམ་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བྱད་པར་
གྱི་ལམ་དུ་བཞེད་ལ། གོང་མ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་སུན་འབྲིན་དང་། སྔོར་ལམ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྔོང་གཉེན་ཏེ། གཉེས་སྔོང་དཔོན་བཞེན་བཞེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྔོང་བ་ན། གང་ལས་
སྔོང་བར་བྱ་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་ལ་དབྱེ་མི་རུས་པས། དམིགས་པ་ལས་བྱེ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྔོང་བར་བྱ་
བར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱད་གྱི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་དང་། གཞན་རྒྱད་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
སྔོང་བས་སྔོང་ངོ། །ཐག་སྔོང་བའི་ངོ་བོ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བཞི་སྟེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་
པས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་

༼༣༠༠༽

དང་། གཉེན་པོས་དང་། དུས་ཀྱི་རིང་བ་སྟེ། རིམ་བཤ་འབྱུང་བཞི་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། འཆལ་ཚུལ་དང་། རྟོགས་ཤར་བྱུང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་། དུས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་རིང་བ་ལྟ་
བུའོ། །ལྷ་བ་ནི། ཅི་ལམ་ལྟར་སྤངས་བ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འབྱུང་རམ་ཞེན་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་ནི།
རང་གི་སྤོང་ལམ་ཁོ་ནས་ལན་ཅིག་དུ་སྤངས་ཏེ། ཟད་པར་བྱེད་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་བའི་ཐོབ་བ་ཡང་ཡང་དུ་
ཁྱད་པར་དུ་འབྱུང་རོ། །དུས་དུ་ཞིག་དུ་ཞིག་། རང་རང་གི་གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱེས་བ་དང་། རྒྱན་ལྷགས་
སོགས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པས་སྟེ། ལྷ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་ན། རྣོན་པོར་འཕེལ་བ་སྟེ། འཕོ་བ་དང་དུག་རྣམས་
སྤུ་ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་པོ། །སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ། སྤོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། སྤོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤོང་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བ་དང་། སྤངས་པའི་

༼༣༠༽

སྒྲོང་ཤེས་སྤངས་པ་ཉིད་དེ། ཐོབ་བྱེད་རྒྱུ་ལེ་མིང་གི་བཏགས་པ་ལོ། །འདིར་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། ཅི་སྤངས་པ་ཐམས་
ཅད་སྒྲོང་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགྲ་སྟེ། འདོད་པ་ན་མཐོང་སྤང་དང་སོ་
གཉིས་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ས་དེར་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟད་པ་ནི། ཡོངས་ཤེས་དེ་
གཉིས་སོ། །འདོད་པ་ལེ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་ལེ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལེ་
སྤངས་ཤེས་དེ་འང་གསུམ་ཉིད་དེ། གོང་མ་ལེ་སྤྱད་ཀྱན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ལེ་གཅིག་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པ་ལེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་དུག་ལས་གཞན་གསུམ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
པ་སྤངས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ཀྱན་ཟད་པ་དང་། ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་པས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་འདོད་པ་
དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་ཟད་པ་ལེ་སྒྲོང་ཤེས་གསུམ་སོ། །

༼༥༠༩༽

འདིར་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་ནི། སྒོམ་སྤང་ནི་གཉེན་པོ་མི་འབྲ་བས་ཡིན་ལ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ནི་རྗེས་བཟོད་སོགས་སུ་འབྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་ནི་
སྤྲུལ་བྱུག་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེར་བཏགས་
སོ། །ལྷག་མ་གསུམ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་པའོ། །མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟོངས་ཤེས་ཐམས་
ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་བ་ལྟར་ན་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་ཉེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོས་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པ་ན། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པ་གསུམ་དང་། སྒོམ་ལམ་སྐྱེད་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་པའི་ཡོངས་
ཤེས་ཏེ། ལྷ་ཐོབ་པས་སོ། །འདོད་པའི་སྟོང་ཤེས་བཞི་ནི། དངོས་བཞི་འབྲས་བུ་མིན་ཏེ། མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་

༼༤༠༣༽

སོ་ཞེས་སོ། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ནི་བརྒྱད་དེ། དེའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་པས་མངོན་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་
གསུམ་གྱི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཡང་རྟེན་པས་སོ། །ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པ་ནི། དངོས་སུ་མི་ལྷོགས་མེད་གྱི་
འབྲས་བུ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་རྟེན་ཀྱང་། གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་དང་། སྒྲོམ་ནས་སྤྱངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་
བཞག་གོ། །ཞེས་སོ། །ནམ་མཁའི་ཉེར་ལྷོག་གི་འབྲས་བུ་གཟུགས་གྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་སྤྱངས་ཤེས་གཅིག་
བུ་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང་འབྲས་བུ་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་གཅིག་བུ་ལོ། །ཡོངས་
ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འཕགས་ལམ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་དང་། གཟུགས་གྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་སོ། །སྒྲོམ་
ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་སྤྱངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་ལམ་

༼༤༠༥༽

ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བྱུག་དང་ལྟ་སྟེ།
ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཤེས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་གསུམ་དོར་བ་བྱུག་གོ། །རྗེས་
བཅོད་རྗེས་ཤེས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ལྟོ། །གངས་ངེས་སོགས་བཤའ་བ་
ནི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ནས་སྲིད་ཅེ་འེ་ཆུང་དུ་འེ་ཆུང་དུ་སྤངས་པའི་བར་དུ་སྤངས་པ་རེ་རེ་ཡོངས་ཤེས་སུ་མི་
བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཅོད་པའི་འབྲས་བུ་བྲལ་བ་ནི། བྲལ་ཐོབ་ཐག་མེད་ཉིད་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་འེ་ཕྱོགས་ཉམས་
པར་བྱས་པ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་རིགས་དང་པོ་གཉིས་པོ་ཀུན་དུ་བཅོམ་པ་དང་། གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར།
ཡོངས་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ལ་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་བར་དུ་དེ་གསུམ་མ་ཆང་བར་སྡོམ་ཞིང་། འགོག་
ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི། རེ་རེ་ལ་ཆང་བས་སོ་སོར་བྱས་སོ། །ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ནི།

༩༥༠༥༽

རྒྱ་དེ་གསུམ་དང་ཁམས་རེ་རེ་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་ལས་འདའ་བ་ལས་ཡོངས་ཤེས་སུ་འཛོག་བས་སྒོམ་སྤང་
སྤང་བ་རེ་རེ་ལ་མི་བཞག་གོ། གང་ཟག་གང་ཡོངས་ཤེས་དུ་ལྡན་ཞེ་ན། སོ་སྤྱི་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ཡང་
ལྡན་བ་མིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་། སྤིང་ཅེ་ཕྱོགས་ཉམས་བ་མེད་བས་སོ། ཁཐོང་ལམ་ལ་གནས་བ་ནི་
སྤང་ཅིག་གསུམ་བའི་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་། སྤིང་ཅེ་ཉམས་བ་མེད་ལ། ལྷ་བའི་ཆེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
གཉིས་བཅོམ་བ་མེད་བས། མི་ལྡན་ལ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་གཅིག་དང་། རྗེས་ཤེས་གཉིས་དང་། འགོག་
བ་ལ་ཆོས་གསུམ་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ལྷའི་བར་དང་། ཡང་དག་ལྡན་ནོ། འསྒོམ་ལམ་
ལ་གནས་བ་ནི། ཆགས་བཅས་ཡིན་ན། དང་པོ་དྲུག་གམ། ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཁམས་ལས་མ་གྲོལ་ན་ཐ་མའི་
ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་བ་གཅིག་གམ་ཡང་དེ་གཟུགས་ལས་གྲོལ་

༩༥༠༩༽

ན་དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་དག་བཅོམ་པ་ནི། ཐ་མ་གཅིག་ཕུ་དང་ལྡན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྤྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དང་། དག་བཅོམ་ཀྱི་སྤོང་ཤེས་རེ་རེ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་འདོམ་པ་ན། སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
བྲལ་ཐོབ་སོ་སོ་བ་གཏང་ནས་གཅིག་ཉིད་པའི་སྤྱིར། སྤངས་པ་དེ་རྣམས་སྤོམས་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་
འཛིག་ལ། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ལ་སྤིད་པས་སོ། །ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྤོང་ཤེས་ཏུ་གཏོང་
ངམ་འཐོབ་ཅི་ན། སྤྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ལས་མ་གྲོལ་བའམ། དག་བཅོམ་ཉམ་པ་ལ་གཅིག་གཏོང་སྟེ་དེས་
སྤངས་པ་སྤོམས་པས་གཅིག་ལས་མི་ལྡན་པས་སོ། །སྤྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ལས་གྲོལ་བ་འདོད་པའི་ཆགས་
བྲལ་ལས་ཉམས་ན་སྤངས་པ་གཉིས་གཏོང་ངོ། །སྤྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྤོན་ནས་འགོ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་
ལ་གནས་པ་ནི།

༼༤༠༽

བདུན་པ་ཐོབ་པ་ན་སྤྲུལ་ལྷ། མཐར་གྱིས་བས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ན། སྤྲུལ་བྱ་གཏོང་སྟེ། ཐོབ་པ་ནི་ལྷ་མིན་
ཞེས་བས། ཕྱིར་མི་འོང་ག་ཟུགས་ལས་ཉམས་ན་གཅིག་དང་། ག་ཟུགས་མེད་ལས་ཉམས་ན་གཉིས་དང་། འདོད་
པའི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་ན་དྲུག་ཐོབ་པོ། །ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་གནས་ལྷ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་བཤད། གང་ཟག་
བཤད། ལམ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
སྟེ་ཚུལ་སྟོམ་རིམ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་
ཞེས་བཤད་པའི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཟག་མེད་དམ་ཟག་བཅས་གང་ཞེ་ན། སྟོམ་པའི་ལམ་ནི། འཇིག་
རྟེན་པ་དང་།

༼༤༠༩༽

དེ་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ནི་སྲིད་ཅིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་དགུ་གཅིག་ཅར་
སྤོང་བས་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལོ། །སྤོམ་སྤང་ནི་གཞི་དང་བཅས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་
ཀྱང་གཅིག་ཅར་སྤོང་མི་རུས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྤོང་ངོ། །གོང་མ་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་གཅིག་ཅར་བས་ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་སྤོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་དགུར་བྲིལ་ཏེ། གཅིག་ཅར་སྤོང་བར་བཞེད་དོ། །བདེན་པ་མཐོང་ཞེས་པའི་བདེན་པ་གང་
ཞེ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ནི་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་སྤང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། སོ་སོར་
བཏགས་པས་འགོག་པ་གང་ཞེ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་པར་མིང་གིས་བཤའ་དོ། །དེ་བཞིའི་རིམ་
པའང་། དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གྱར་གྱུར་
པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བུས་འགོག་པ་དང་།

༩༥༠༩༽

ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་ཏེ། རིམ་བ་དེའོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་སྤར་བ་ཤད་བ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་
བཞི་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྱི་ཕྱི་མངོན་བར་རྟོགས་པའི་རིམ་བ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དུ་ན་ཀྱན་འབྱུང་སོགས་རྒྱ་
སྤར་བསྟན་བར་འབྱུང་ཏེ། བསམ་གཏན་སོགས་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ནད་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱ་ལ་རྟོག་ལ། བད་ཟད་
བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་ཐབས་སུ་སྟན་ཆོལ་བ་བཞིན་སྤྱོད་ལམ་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་
ལ་རྟོག་ལ། འགོག་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་ཐབས་ལམ་ཆོལ་བའི་སྟོན་ནས་རིམ་བས་བཏགས་པས། མཐོང་
ལམ་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་བཞི་རིམ་བས་མཐོང་ངོ། །བདེན་པའི་དོན་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བ་སྟེ། འཕགས་
བས་འདི་རྣམས་མི་རྟག་སོགས་བཞི་བཞིར་ཇི་ལྟ་བར་གཞིགས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །སྤྱད་བསྐྱེད་ནི།
ཆོར་བའི་སྤྱོད་གས་གཅིག་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཟག་

༩༩༠༽

བཅས་ཐམས་ཅད་དེར་བརྗོད་ཅི་ན། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི། རིམ་
བས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་ནམས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀྱི་དབང་གིས་ཟག་བཅས་གཞན་ཡང་
ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ལ། ཡིད་འོང་སོགས་གསུམ་རིམ་བས་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱད་བསྐྱུལ་དང་།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱུལ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་
སྤྱད་བསྐྱུལ་ཏེ། བདེ་བའི་ཆོར་བ་སོགས་མིན་ནོ། །ཆོར་བ་འདི་ལ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་བཞེད་ཚུལ་ཤིན་དུ་མི་
འདྲ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་འགལ་ལེན་ནི། འགྲེལ་པ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་
སྤྱ་ལྟོ། །ཐུབ་པས་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གང་ལ་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་བཅོམ་པས་

༼༩༡༽

དེའི་སྒོ་མི་འདུག་པ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེས་མི་གཞོན་ཀྱང་སྒོ་ཡིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གཞན་དང་།
གཞན་དུ་བསམས་ན། དེའི་སྒོ་མི་འདུག་པ་ཚུ་བཞིན་དུ་འདིག་པ་ནམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པས་ཏེ། རོན་དམ་
དུ་ཡོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཚུལ་སྒོམ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ལ་འདུག་ཚུལ་
ནི། བདེན་པ་ནམས་རི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དང་པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ནས་བདེན་པ་
མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་དང་། དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་སྒོམ་པ་ལ་རབ་དུ་སྒྱུར་
བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་།
སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་སྟེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནམས་ནི་རིམ་བས་མིང་དང་། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དང་། དོན་གྱི་
ཡུལ་

༼༤༡༩༽

ཅན་ནོ། །ཞེའོ། །སློབ་དཔོན་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་གསུང་རབ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རིགས་པས་ངེས་པར་བསམ་པ་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་དུ་བཞེད་དོ། །ཞུགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་
ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཅི་ལྟར་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་འདུ་འཇི་དང་། སེམས་མི་དགེ་བའི་ནམ་རྟོག་ལས་
སྤངས་པ་གཉིས་དང་ལྷན་ན་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་ལྷན་དཀའ་སྒྲོག་པས་སྤ་
བའོ། །དེ་སྤུ་ལ་སྤ་ཞེ་ན། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་སྤ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོག་པ་སྤའོ། །དེ་གཉིས་
ཅི་ཞེ་ན། མཛོན་པ་བ་ནི། ཆོས་གོས་སོགས་གྲུ་ལོམ་པ་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ཡང་དུ་སྤེད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཆོག་མི་
ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་རྟེན་པ་ལ་རྟེན་པར་འདོད་པ་ནི། འདོད་ཆེན་ཅན་ཉིད་དོ། །ཞེའོ། །སློབ་དཔོན་ནི། ངན་ཉུང་
རྟེན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཟང་མང་མ་རྟེན་པ་ལ་

༩༩༣༽

འདོད་པ་དེ་དག་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་དག་ལས་སྒྲིག་པ་ནི། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཚོག་ཤེས་པ་དང་། འདོད་པ་ཚུང་བ་
དག་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་དེ་གཉིས་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསུམ་དང་། ཇི་མེད་ཀྱང་སྟེ་བཞི་ལོ། །ངོ་བོ་ནི་
མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་བཞི་རྣམས་ཀྱང་། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ།
བཞི་ནི། ཚོས་གོས་དང་། བསོད་སྟོམས་དང་། མལ་སྟན་ཏེ། གསུམ་གྱིས་ཚོག་ཤེས་པ་དང་། སྤོང་བ་དང་།
སྒྲིམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །དེ་བཞི་གསུམ་དང་པོ་རྣམས་ནི། ཚོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་
མའི་སྤོང་སྒྲིམ་ནི། རིམ་བས་འགོག་ལམ་ལ་དགའ་བ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤིང་བ་དང་།
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སོ། །རིགས་

༼༩༩༽

དེ་བཞིས་དོན་གང་བསྟན་ཞེ་ན། ཚེས་ཀྱི་རྗེས་རང་གི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་ལ། ཐ་
མས་ལས་བསྟན་ཏེ། བྱེད་ཚུལ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན། དེང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་ཅིའི་སྤྱིར་ཚུལ་དང་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བཅས་ཞེ་ན། གོས་སོགས་ལ་སྟེང་
བ་སོགས་བཞིའི་གཉེན་པོའི་སྤྱིར་དུ་སྟེ། བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཚེས་གོས་སོགས་གསུམ་འདོད་པ་
དང་། བདག་དུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ལ་འདོད་དེ། སྟེང་བ་གཉིས་ལས། ཚུལ་གྱིས་དང་པོ་དེའི་དུས་ཏེ། དེ་
ཞིག་ཞེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ་ལོ། །དེས་བསྒྲོམ་བྱའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞེ་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་དུ་
གྱུར་བ་དེ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཐོག་མར་མི་སྤྱུག་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། དབུགས་

༩༩༥༽

རྩལ་པ་དང་། འབྱུང་བ། དན་པ་སྒྲོམ་པ་ཡི་སེམས་བརྟལ་ནས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ནམ་ཏྟིག་ཤས་ཆེ་བ་ནམས་
སོ། །རྒྱས་བཤད་ལ། འདོད་ཆགས་ལྷག་པ་མི་སྤྱག་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། ནམ་ཏྟིག་ལྷག་པས་དབྱགས་དབྱུང་རྩལ་
སྒྲོམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་སྤྱག་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་བཞི་ལས་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་
པོར་ནམ་པར་སྒྲོས་པ། རྒྱགས་པ། བམ་པ། དམར་པ། ཆིག་པ་སྟེ་ལྷ་དང་། དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཐོས་པ་
དང་། འཛོར་བ་དག་དང་། དེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་ལ་འབྲས་བཤེག་པ་དང་། རྒྱས་པས་སྒྲེལ་བའི་ཀེང་རུས་དང་།
ཉིད་བསྐྱར་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཤི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ལ། ཀེང་རུས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆགས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཤིས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་བཞི་ཅར་གྱི་གནས་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་སྤྱག་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་བ་གསུམ་ལས་དང་པོར་རང་གི་རྒྱུ་པའི་མཐེ་བོང་ངམ། དབྲལ་བའི་

དབྱེས་མོགས་གང་དགའ་བར་ཤ་ཐུགས་ཤིང་ཟགས་པས་རུས་པར་གྱུར་པ་རིམ་གྱིས་རང་ལུས་ཀྱན་དང་། རྒྱ་
མཆོའི་བར་གྱི་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱི་གང་བར་མོས་པས། སྒོ་ཞིང་སྤྱད་པ་ན། རང་གི་ལུས་ཙམ་ཀེང་རུས་སུ་
སྒོམ་པ་ལས། དང་པོ་སའི་དང་། གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་སྤྱད་པ་ན། ཀྱང་རུས་བོར་ནས་སྟག་མ་རུས་པར་མོས་པ་
མོགས་དང་། ཐོད་པ་བྱེད་ཀྱི་བར་རིམ་གྱིས་གཏང་སྟེ། བོར་ན་ཐོད་པ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱང་བ་
བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པར་བཞད་ལ། དེ་ཐོད་བྱེད་ཀྱང་བོར་ནས་སྟོན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲག་གོ། །མི་སྤྱག་པ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི་ཅི། ས་ནི་དུ། དམིགས་
པ་ནི་ཅི། གང་དུ་སྦྱེད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། དེའི་ཉིང་སྟོག་བཞི་
དང་། བྱད་པར་ཅན་དང་། འདོད་ཁམས་ཉེ་བཅུ་འོ། །དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱང་བ་དང་།

༩༩༩༽

ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རྟེན་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་དོ། །དབྱགས་དབྱང་རྩ་བ་སྒོམ་བ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན། ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དབྱགས་རྩ་བ་ནང་དུ་འབྱུག་པ་དང་། འབྱུང་བ་
ཕྱིར་འབྱེན་པ་བྲན་པ་ནི། རོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བྲན་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པས་འབྱུག་པས་བྲན་པ་ཞེས་སྟོས་
སོ། །ས་ནི་ཉེར་ལྟོག་དང་པོ་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་སྟེ། བཏང་
སྟོམས་དང་། ལྷན་གྱི་ནམ་ཉིག་དང་མཐུན་པའི་བདེ་སྤྱག་དང་མི་ལྡན་པས་སོ། །བཞི་པའི་ཉེར་ལྟོག་ལ་མི་རྟེན་ཏེ།
དབྱགས་གྱི་ས་མིན་པས་སོ། །དངོས་གཞི་ན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའི་ལྷགས་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་
དང་ས་བརྒྱད་པའོ། །སྟོན་ཡུལ་ནི་རྒྱང་དང་། རྟེན་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རྟེན་ཅན་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷང་མེད་
ཅིང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་པའི་

མེན་ནོ། །བྱེད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི་བགྲང་བ་དང་། མོགས་པས་རྗེས་འགོ་དང་། འཛོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་།
སྐྱར་བ་དང་། ཡོངས་དག་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། དང་པོ་ནི་མངན་གཡེང་ཞིང་ཉུང་ན་ཁྲུམ་པར་འབྱུར་བས། འབྱུར་
རྒྱུ་དག་གཅིག་ནས་བཅུ་ཉི་ལམ་། ཁོ་ནར་བགྲང་ལ། དེའང་གཉིས་ལ་གཅིག་དུ་འཛིན་ན་མ་ཆང་བ་དང་།
གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་སྟག་པ་དང་། རྒྱུ་པ་ལ་འབྱུར་བའས། འབྱུར་བ་ལ་རྒྱུ་པར་འཛིན་ན། འཆོལ་
པར་བགྲང་བ་སྟེ། རྒྱུ་དེ་གསུམ་སྤང་ཞིང་བར་དུ་གཡེངས་ན་གཞི་ནས་སྤང་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
བྱུངོ། །ཉན་པར་ནི། དེ་དེ་ནས་དང་། ཟུང་དུ་དང་། རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེད་དེ། བགྲང་
བ་མོགས་དུ་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་འདི་རྣམས་ཐག་རི་སྤིད་དུ་འབྱུང་འཇུག་ལུས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བའས་
འགའ་ཞིག་དུ་རྒྱ་ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ན། མ་གྲིན། སྟོང་། རྟེ་བ། ཞེད་པ། བརྒྱ། བྱིན་པ། ཀླང་པ་

གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལ། འབྲུང་བ་ན་མཐོང་གང་དང་། འདོམ་གང་གི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་ཉོག་གོ། །གསུམ་
པ། རྒྱང་ལོར་བུའི་ཐག་པ་ལྟར། ལྷ་ཅི་ནས་ཀླང་པའི་མཐེ་པོའི་བར་དུ་གནས་པར་ལྟ་ཞིང་། ཅི་འདི་ནམས་པན་
པར་བྱེད་པའམ། གཞོད་པ་བྱེད་པའམ། གང་ངམ། གོ་ཞེས་ཉོག་པའོ། །བཞི་པ་འདི་རྒྱང་འབའ་ཞིག་གིས་མིན་
ཀྱི། འབྲུང་བ་དང་། འབྲུང་འབྲུང་ཀྱི་གཟུགས་དང་། དེ་དག་ལ་རྟེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་འབྲུང་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་ལྷང་པོ་ལྷ་ལ་ཉོག་པའོ། །ལྷ་པ་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྒྱུར་ཏེ། ཚོས་མཚོག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་
གོང་དུ་དགེ་བ་སྤྱད་པའོ། །དུག་པ། མཐོང་སྒོམ་ལམ་ལ་འཇུག་པའོ། །འདིར་དབུགས་རྩ་བ་པ་དང་། འབྲུང་བ་ནི།
ལུས་ཀྱི་སྒོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ས་གང་ལས་ལུས་ཡིན་པ་དེའི་ས་སྟེ། ལུས་ཀྱང་སྤྱབས་ཡོད་པའོ། །འགྲོ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་སེམས་

༼༤༣༠༽

ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཚོགས་པ་ཐ་དད་པས་མ་ཐེན་པ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་གི་རྒྱས་པ་དང་།
རྣམ་སྟེན་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ལུས་རྒྱས་པས་འགྲིབ་ཅིང་ཆད་ནས་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བས་སོ། །དེ་ཡང་རང་ས་
དང་གོང་སའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི། འོག་སའི་ཡིད་སྦྱོད་ལམ་བཤམ། སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་གོང་མའི་འབྱུང་
འབྱུག་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །ལྷག་མཐོང་སྟོམ་ཚུལ་ལ། ཚོགས་ལམ་སྟོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་འབྱུག་པའི་སྟོ་
གཉིས་ཀྱིས་ཞི་གནས་བྱུང་སར་གྱུར་པ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་དན་པ་ཉེར་བཞག་བསྟོམ་བར་བྱའོ། །ཅི་ལྟར་
བྱ་ཞེ་ན། ལུས་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་དང་། སེམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཚོས་དེ་
གསུམ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འབྱུང་བ་འབྱུང་
འབྱུར་དང་། མྱོང་བ་དང་། དམིགས་བྱེད་དང་། དེ་གསུམ་ལས་

༼༤༡༽

གཞན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱུལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་སྤྱི་འཇམ་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བཏགས་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མདོར།
ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྷ། ཞེས་པས་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམས་པ་དང་། སྟོམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིས་ཐོབ་ནི་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་བླ་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། བླ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེའི་
སྟོབས་སྤྱིད་ལས་འཇུག་པས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི། འདིས་བླ་པ་ཉི་བར་འཛོག་པས་ཞེས་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་
བཞེད་དོ། །གཞན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོར་བ་སོགས་ནི། འབྲེལ་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡུལ་ནི། དམིགས་
པ་ལས་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པའོ། །གོ་རིམ་ནི། རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། ཡུལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རགས་པས་
སྤྱར་མཐོང་།

༼༤༣༣༽

བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་གཙང་བ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། སེམས་རྟག་པ་དང་། ཚོས་བདག་དུ་བྱིན་ཅི་
ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་འཛིན་པོར་བྱེད་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ། མི་མང་མི་ཉུང་ངོ། །དེ་
བཞི་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་ན་མ་འདྲེས་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། ལུས་སོགས་གཉིས་སམ་གསུམ་མམ། བཞི་པོ་སྤྱི་ལ་ལྟ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་ཉེར་བཞག་གོམ་པར་བྱས་ནས། དེ་ནི་ཚོས་བྱེད་པ་ཉི་
བར་བཞག་པ་ལུས་སོགས་ཀྱན་འདྲེས་པ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། ལུས་སོགས་དེ་རྣམས་མི་རྟག་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་བཞིར་ལྟོ། །སྦྱོར་ལམ་སྦྱོམ་པ་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། ཚོས་བྱེད་
པ་ཉེར་བཞག་དེ་ལྟར་གོམ་པ་དེ་ལས་རིམ་གྱིས་རྩོ་བར་འགྱུར་

༼༤༣༽

བ་འབྱུང་སྟེ། ཉེན་མོངས་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་མེད་སྟེ་ལྷ་ལྷས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དོ། །དྲོ་བ་དེ་ནི་
རྒྱན་ཆགས་པས་བདེན་བཞིན་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཏེ། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱུག་དུ་ལྷས་ཏེ། འོག་ཏུ་བཤད་
དོ། །དྲོ་བ་རྩལ་འབྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་རྩེ་མོ་སྟེས་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའམ། ཉམས་
སྲིད་པའི་རབ་མཐའ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དོ། །རྩེ་མོ་དེ་ཡང་། དམིགས་རྣམ་བྱོང་དེ་དང་འབྲེལ་། བྱད་བར་ནི་
ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པས་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་སོ། །བྱོང་རྩེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གྱིས་དང་པོར་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཏོང་དེ། འགོད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། ཉེར་བཞག་གཞན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་
ཏེ། གོམ་པས་བྱང་བར་བྱེད་དོ། །རྩེ་མོ་དེ་རྩལ་འབྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་བཟོད་པ་སྟེས་ཏེ།
ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པས་

༼༤༩༩༽

དེ་སྐད་དོ། །རྫོད་ཅེར་ནི། རྩུང་འབྲིང་དུ་བཟོད་དེ། ཉམས་སྲིད་བས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས། རྩུང་འབྲིང་རྣམ་པ་
གཉིས་ནི། དམིགས་རྣམ་དང་རྣམ་པ་གཏོད་ཚུལ་ཅེ་མོ་དེ་བཞིན་ལ། བྲད་བར་ནི་གསུམ་ཅར་ཆོས་བྲན་པ་ཉེར་
བཞག་གིས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་གྱི་ནི་མིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་དང་ཉེ་བས་སོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི།
འདོད་བར་རྟོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། རྫོད་སོགས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
སོགས་ལ་དམིགས་སོ། །བཟོད་ཆེན་ནི་རྒྱན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནའོ། །བཟོད་ཆེན་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་
ཀྱང་། འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་སྟེ། འཛིག་རྟོན་བའང་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པས། འཛིག་རྟོན་ཆོས་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པས། འཛིག་རྟོན་ཆོས་མཆོག་སྟེ། བསྐྱེད་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་བར་རྩུང་གིས་འབགས་པའི་ལམ་འདྲེན་བས་སོ། །རྫོད་སོགས་

༼༤༣༽

ཐམས་ཅད་བྱ་བ་ཉེར་བཞག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་བ་སོགས་
གཟུགས་སྤང་ཡང་ཡོད་པས་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྟོ། །འོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་ནི། རྟོད་སོགས་སྤུ་མ་
གཏོགས་ཏེ། ས་མ་བོར་བར་དུ་འཕགས་པ་ལ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རྟོད་སོགས་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་དུ་འོང་
བས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དེས་འབྱེད་ནི་མཐོང་ལམ་སྟེ། དེས་ཐེ་
ཆོམ་སྒྲོང་ཞིང་བདེན་བཞི་བསྟན་ལ་ཕབ་ནས། རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །དེའི་ཆ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། མཐུན་
པ་ནི་དེ་ལ་ཕན་བའོ། །ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་དེས་པས་དེས་འབྱེད་ཅེས་སྒྲོར་ལམ་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཁྱད་
པར་ལ་ངོ་བོ་ནི། དེ་བཞི་ཅར་སྒྲིམ་བྱུང་སྟེ། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ནི་དེ་བཞི་བདེན་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་མཉམ་བཞག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྒྲིར་སྒྲོར་ལམ་

༼༤༣༩༽

ན་ཐོས་བསམ་སོགས་སྒོམ་བྱང་མིན་པའི་དགེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའང་སྒྲོར་ལམ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཐར་ལམ་ནི་
ཡིན་ལ། ལམ་གཞན་མིན་པས་སོ། །ས་ནི་མི་ལྷོག་མེད་དང་། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་
བཞིའི་དངོས་གཞི་སྟེ། ས་དུག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་པ་ཉམས་པར་མ་བཞག་ཅིང་། ཉེར་ལྷོགས་གོང་མ་གསུམ་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མི་སྲིད་ལ་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་
ལྟར་ན། རྫོད་ཅི་གཉིས་འོག་འདོད་པ་ནའང་ཡོད་པས་ས་བདུན་པའོ། །རྟེན་ནི་དེ་བཞི་ཅར་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་ཉིད་དེ་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནས་སྐྱེད་ཅིང་། སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་ལ།
བཞི་པ་ནི། འདོད་ལྟར་ཡང་གསུམ་དུ་སྐྱེད་དོ། །ཐོབ་གཏོང་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྐྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་གཉིས་
ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་སྟེ། བན་ཚུན་དུ་ཆེ་འདིར་མཆོན་བྱུང་པའམ། ཆེ་གཞན་དུ་

༼༤༩༯༽

མཚན་ལུས་སྒྲངས་བས་སོ། །ཚུལ་མཚན་ཞི་བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱེད་ན། སྐྱེས་བས་དང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དང་།
སྐྱེས་བས་སྐྱེད་ན་སྐྱེས་བ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ཐོབ་ནས་བུད་མེད་ནི་སྐྱེས་བར་
འབྱུང་སྤིང་ཅིང་། སྐྱེས་བ་ནི་བུད་མེད་དུ་འབྱུང་མི་སྤིང་དེ། དེ་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ལ་འཕགས་བ་བུད་མེད་
དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་བས་སོ། །དེ་བཞི་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཞེས་ན། འཕགས་བས་དེ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེད་
པའི་ས་དེ་བོར་ཏེ། འཕོས་བས་སྟོང་གི་གཞན་དུ་ནི་མིན་ལ། འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེ་ནི་ས་འཕོ་རུང་མི་འཕོ་རུང་
འཆི་སྟེ། རིས་མ་ཐུན་གཏང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཏོང་ངོ། །དེར་མ་ཐད་སོ་སྐྱེའི་དང་པོ་གཉིས་ནི། ཡོངས་སུ་ཉམས་
བས་ཀྱང་གཏོང་ལ། བཟོད་མཚན་ལས་ནི། སོ་སྐྱེའང་ཡོངས་སུ་ཉམས་བ་མེད་དོ། །གང་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིས་ཐོད་

༼༤༣༽

སོགས་སྐྱེད་པ་ནི། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་ངེས་པར་མཐོང་སྟེ། ཡིད་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་སོ། །རྣམ་པར་ཉམས་
བས་ཡང་ཐོབ་ན་སོ་ཐར་བཞིན་སྟོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི། སྟོན་བཏང་བ་ནི་མི་ཐོབ་སྟེ། མ་དྲིས་པ་དང་འབད་དེ་
སྐྱབ་དགོས་པས་སོ། །རྣམ་ཉམས་ཡོངས་ཉམས་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། ཉམས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མི་
ལྟན་པ་སྟེ། ཐོབ་པ་གཏང་ནས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡོངས་ཉམས་ནི་ཉེས་པས་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
རྣམ་ཉམས་ནི་ཐོབ་པ་གཏང་བ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ན་སོ་སྐྱེ་ཉམས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱས་པ་དང་། ལོག་ལྟས་དག་ཅི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཉེས་པས་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཅི་མོ་ཐོབ་
པ་ནི་མཆམས་མེད་བྱེད་སྲིད་ཀྱང་། དག་བའི་ཅི་བ་ཀུན་དུ་མི་འཆད་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི། རྣམ་པར་ཉམས་
ཀྱང་ངན་སོང་དུ་ཡང་མི་

༼༤༣༩༽

འགྲོ་སྟེ། དེར་འགྲོ་བའི་ལས་ཉན་ཐག་སྤངས་བས་སོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་བ་དུ་མ་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་
དོ། །རིགས་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཐ་དད་བས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་རིགས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་ཅི་གཉིས་
ཀྱི་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་སྒྲིག་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྤྲོད་ལ། བཅོད་བ་ཐོབ་ནས་ནི་མིན་ཏེ།
དེ་རན་འགྲོར་མི་འགྲོ་ལ་བྱང་སེམས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་རང་རྒྱལ་དུ་ནི་
བཅོད་བ་དང་། གསུམ་ཐོབ་བ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་སྒྲིག་ནས་འབྲུག་གོ། །སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་དང་རང་
རྒྱལ་བསེ་རུ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ནས་རིགས་སྒྲིག་མི་རུས་ཏེ། མི་སྤྱུག་བའམ་རྫོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ཉིང་རེ་
འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་། བསལ་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ཁོ་ན་ལ་ཉེན་ཏེ་གདན་གཅིག་ལ་ཀུན་
སྐྱེད་བར་བྱེད་བས་སོ། །རང་རྒྱལ་ཆོགས་སྦྱོད་བ་ནི་རྫོང་ཅིར་སྒྲིག་རུས་ཅེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀའ་བས་
བཅོད་བ་ནས་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྦྱོར་ལམ་དུ་ཉན་རང་བྱང་

༼༤༣༠༽

སེམས་གསུམ་རིགས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡིན་ནོ། །སྟོན་འགྲོ་ནི་ཅི་ཆེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་
བྱས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་སྦྱིད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེའི་སྟོན་དུ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་སྦྱིད་དགོས་
སོ། །ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་དུ་ཐུར་བ་ནི་སྦྱིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་ཏེ། ས་བོན་འདེབས་པ་དང་ཐུ་གུ་སྦྱི་བ་དང་།
འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལྟར་ཆེ་དང་པོ་ལ་ཆོགས་ལམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་
སྦྱིད་དོ། །རྒྱལ་པོ་སྤྲས་སུ་ཆེ་ཕྲ་མ་ལ་ཆོགས་བསག་པ་ནི། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་། འཕགས་ལམ་
གཉི་ཀ་སྦྱིད་པར་བཤད་དོ། །ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིས་སོགས་དུ་མ་ལུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆེ་དེ་དག་བར་
མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་ཏེ། དེའི་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་མཆོད་པས་སོ། །དེའང་ཐོས་བསམ་
ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་བྱུང་མིན་ནོ། །ཞི་གནས་བྱུང་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་
བྱུང་ཡང་ཡོད་པས།

༩༤༣༡༽

ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པར་མངོན་ཏེ་སྤྱད་དོ། །ལས་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་གཙུག་བོའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
ལས་གསུམ་སོ། །ཐར་བ་ནི། ཐར་བ་དངོས་ཏེ། ཆ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། མཐུན་བ་ནི་པན་བ་སྟེ། ཐར་བའི་
སྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བའོ། །སྒྲོར་ལམ་ཆོགས་ཀྱང་ཐར་བའི་སྒྱུར་མ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་ཁྲིམས་སོགས་བསོད་ནམས་
ཆ་མཐུན་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མིང་དགོས་ལ་བཏགས་སོ། །དེའང་ཤེས་རབ་དང་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པས་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ནས་འཕེན་གྱི། གཞན་ནས་ནི་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཅི་རིགས་སུ་མེད་པས་
སོ། །ཐེག་ཆེན་དུ་ནི་ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། དཔྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །ས་གཞན་ནས་
ཀྱང་འཕེན་ནོ། །བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མཆོག་ལས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཟག་པ་
མེད་པ་སྒྲེ་ལ། དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་བ་སྟེ། དེ་སྒྲེས་ན་འཕགས་བ་ཞེས་

༩༥༣༩༽

བྱའོ། །དེ་ནས་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཤེས་སྐྱེའོ། །འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་
དམིགས་ནས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཚོས་ཤེས་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་ལས་རྗེས་བཟོད་དང་། དེ་ལས་རྗེས་ཤེས་སྐྱེའོ། །བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་ཤེས་བཞི་
བཞི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙུ་བྱལ་གོ། །དེ་ནི་མངོན་
རྟོགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དག་སྦྱོང་དག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་
བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། ཤེས་རབ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པས་མཐོང་བ་མངོན་རྟོགས་དང་། དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས། ཀྱན་འབྱུང་སྦྱོང་། འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱེད། ལམ་བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ། བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་

༼༤༣༣༽

ལམ་ཕུང་པོ་ལྷ་པ་ཡིན་པ་ལས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་ཅར་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཐ་མ་གཉིས་དང་།
མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་གསུམ་པ་ཁོ་ནའོ། ཉོགས་ཚུལ་ནི་དཔེ་དང་བཅས་པའི་
མདོ་གསུམ་དུ་བདེན་བཞི་རིམ་གྱིས་གཏོགས་པར་གསུངས་ཏེ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཁྱས་པར། ཁང་པ་
ཅེགས་པའི་མང་དང་། གཙོགས་པ་དང་། ཆམ་སོགས་དང་། གཡོགས་མ་བཞི་དང་། དག་སྟོང་གཅིག་གིས་
ཁྱས་པར། བང་རིམ་བཞིའི་ཐེམ་སྐྱས་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་ཁྱས་པར། སྐྱས་གདང་བཞི་ལ་རིམ་གྱི་འཛེག་
དགོས་པའི་དཔེའོ། །འདི་གསུམ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་དཔེར་འདེན་པ་ནི་གྱི་ནའོ། །བདེན་པ་མངོན་ཉོགས་དེ་
ནི། ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་སྟེ། བསྐྱ་བར་ཡང་བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་རྟེན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་འབྲས་
བུ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མི་ལྷོགས་

༼༤༣༥༽

མེད་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་གཞན་ལྟ་སོ་ཅི་རིགས་པར་ཏེ། སྟོན་པ་དང་བསེ་རུ་ནི་བཞི་པ་
ལ་ཉེན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཅིས་བདེན་པ་རེ་ལ་བཟོད་པ་དག་དང་ཤེས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་
དག་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པ་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དག་དང་། ཉོས་མོངས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དག་སྟེ། རྒྱན་པོ་འབྲིན་པ་
དང་། སྟོ་འཕར་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་རེ་ལ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་དང་། གོང་མ་གཉིས་སྟོམ་
པའི་མཐོང་སྤངས་རེ་སྟེ། གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་གི་ཡིན་པས། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་དུ་ངེས་སོ། །བསྐྱུ་བ་
དང་དབྱུ་མ་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དགོངས་བརྒྱན་དང་འཇུག་པའི་རྟེན་སོགས་དུ་མར་ཡང་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་
འདོད་པ་དང་། རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྟོང་ཚུལ་བཤད་ལ། གུན་ལས་བརྟུས་སུ།

༩༥༣༥༽

ཆོས་བཅོད་བཞིས་ཁམས་གོང་གི་མཐོང་སྒྲུབ་བཞི་སྟོང་བ་པ་དང་། གཞན་དུ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོང་བར་བཤད་དེ། མ་སྟོས་སོ། །ཅི་སེམས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལམ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྔ་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་སྒྱིར་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། བཅུ་དྲུག་པ་ནི་མཐོང་བ་གོམ་པར་བྱེད་པས་སྟོམ་ལམ་སོ། །དེས་ལམ་ལ་རྗེས་བཅོད་མ་མཐོང་བ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བས་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། གཉིག་མ་གཅིག་མ་རྒྱས་པ་ས་ཞིང་མ་རྒྱས་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་གཞན་བདུན་ཡང་མཐོང་ལམ་མིན་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེ་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཀྱན་མ་རྫོགས་པས། དེའི་བར་ན་གནས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་མཐོང་ངོ། །ཀྱན་ལས་བདུས་པ་ནི། བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་སྒྲུབ་

༼༤༣༩༽

མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱག་པོ་ཀུན་མཐོང་ལམ་ལོ། །ཆོས་བཟོད་བཞི་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་མིན་
ནམ་ཞེ་ན། རྗེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་མི་རྫོགས་ཤིང་དེ་སྐྱེས་ན། བདེན་བ་རྣམས་ན་
ཤེས་བ་ཇི་སྟོང་བ་རྫོགས་ཏེ། དེ་པན་ཆད་བདེན་བ་མ་ཤེས་བ་ཤེས་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་བས་སོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །སྐད་ཅིག་གི་ཆད་ནི་དེར་བྱ་རྫོགས་སུ་བཤད་བ་བཞིན་ཡིན་གྱི། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ནི་བྱ་བྱེད་
དང་བྲལ་ལོ། །གཉིས་བ་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་ཟུང་བཞིར་བཤད། རྣམ་གངས་བདུན་དུ་དབྱེ། རྗེས་
བྱག་དུ་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ཡང་དག་ངེས་བར་འཇུག་ཚུལ་དང་། འབྲས་
བྱ་བཞི་ངེས་གྱིས་སའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷགས་བ་གསུམ། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་གནས། དེ་
གསུམ་གྱི་གནས་བ་ཙམ་གྱི་མའི་ལྷགས་བ་མིན་བའོ། །

༩༤༣༥༽

དང་པོ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་། རྣམ་པོ་དག་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་སུ་རིམ་བཤ་དད་པའི་
རྗེས་འབྲང་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཞེས་བྲས་ཏེ། སྡོན་གཞན་གྱི་བྲིང་གིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།
སྡོན་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་མདོ་སོགས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །དེ་གཉིས་སྡོན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
སྒྲོམ་སྤང་ཡེ་མ་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་
འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དང་པོ་ལྷའི་བར་དུ་ཅི་རིགས་སུ་བཙོམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་དེ་གཉིས་
ཀྱི་སྡོན་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྲག་པ་ནས་དགུ་པ་རྩེན་ཆད་དེ་བརྒྱད་པའི་བར་བད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་གཉིས་
འབྲས་བུ་གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པའོ། །དེ་གཉིས་སྡོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་བར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། གསུམ་པ་སྤྱིར་མི་འོང་།

༩༥༣༩༽

གི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ལོ། །གོང་མ་པ་ནི་ཞུགས་པ་དེ་གསུམ་སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་འཛིན་པར་མངོན་
ཏེ། རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་བའི་རིགས་པས་སོ། །དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་གནས་ནི་
གང་ཟག་དེ་གཉིས་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པའི་ཆེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི།
སེམས་བརྩ་བྱག་པ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་པལ་ཆེར་ལ་ཆགས་བྲལ་
གྱི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དང་། འདོད་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཅེས་པར་འགྱུར་
ངོ། །དབྱ་བཙོམ་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་མི་ཐོབ་སྟེ། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྲིད་ཅེས་སྟོམ་སྤང་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་
སྤང་བས་དང་། སྟོན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་མི་རུས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ། དབང་
པོ་རྒྱལ་རྣོད་དག་དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དད་པ་ལྷག་པས་མོས་པ་དང་། ཤེས་
རབ་ལྷག་

༩༥༣༩༽

བས་མཐོང་བས་བྱེ་བས་སོ། །རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་བཅུ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེས་དེའི་ཆོ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་
མེད་པ་དེའི་བྱིར། འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་འབྲས་བྱ་གཞན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་བཅོན་པ་
དེ་ནི། དེ་ལ་ཞུགས་པ་མིན་ལ། རྒྱགས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ལ་བཅོན་པ་ན་བྱི་
མ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་གཞན་གཉིས་ལའང་སྤྱར་རོ། །དེས་ནི་འབྲས་བྱ་འདི་གསུམ་ལའང་
ཅམ་པོ་དང་། བྱུང་བར་གཉིས་ཡོད་པ་བསྟན་ཏོ། །འདིའི་བྱིར་མི་འོང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་མིང་དོན་
གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མེད་དོ། །འབྲས་བྱ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་སའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མཁན་དང་རྒྱ་
མཁན་ཅན་ནོ། །ས་དང་ས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་ན་སྤང་བྱ་ཉེས་པ་རྣམས་ས་

༩༩༠༽

དགྲ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིན་སོ་ཡོན་ཉན་ཞམས་ཀྱང་དགྲ་རེ་ཡོད་དེ། ཅི་ལྟར་བྱས་པས་ཞེ་ན། ཅ་བའི་
དབྱེ་བ་ཚུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་སོ་ཞམས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་འང་ཚུང་དུ་འེ་ཚུང་དུ་སོགས་གསུམ་ཟ་དད་བ་ཡོད་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལམ་ཚུང་རིམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྤོང་སྟེ། དང་པོར་ལམ་ཆེན་སོ་མི་སྲིད་པས་དང་།
ལམ་ཆེན་སོ་སྤྱིས་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཆེན་སོ་མི་སྲིད་པས་ཉེ། སྤང་བས་ཐུན་བ་སེལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
འཕགས་ལམ་ཚུང་དུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཆེན་སོ་ཅད་ནས་འབྲིན་པས། ཆོས་དཀར་སོ་ཞམས་སྟོབས་དང་ལྡན་
གྱི་ནག་སོ་ཞམས་ནི་མིན་ཉེ། དུས་རིང་པོར་བསགས་པའི་ནད་སྨན་ཐུན་གཅིག་གིས་འབྲིན་བ་བཞིན་
ནོ། །གཉིས་བ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་མོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་གནས་ཙམ་
སོ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་བ་སྒོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་བཟད་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་བ་ལན་བདུན་
བ་སྟེ། དེ་པན་

༩༩༩།

ཆད་མི་ལེན་པས་ན། དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་སོ། །འདི་ལ་མདོ་སྤེ་བ་ནི། བདུན་ཉིད་ལེན་ཅིང་། དེ་
ཡང་མིའི་རྟེན་ལེན་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ན། ལྟར་ལན་གསུམ་དང་། མིར་ལན་གསུམ་ཁོ་ནས་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྤྲ་
ངན་ལས་འདའ་ལ། ལྟའི་རྟེན་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡང་། མིར་ལན་གསུམ་དང་། ལྟར་ལན་གསུམ་འཁོར་ནས་
མིའི་རྟེན་ལ་འདའ་བར་འདོད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་དུ་སྤྲ་བ་མི་དང་ལྟ་དང་། དེ་དག་གི་བར་དོ་བདུན་ཉེ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་
ཡང་བདུན་ཆོན་དུ་མ་སྤུན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་། ཤིང་འདབ་མ་
བདུན་པ་ལྟར་རོ། །གནས་བདུན་ནི། གཟུགས་དང་དེ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་དང་། དེ་འགོག་པར་འགྲོ་
བའི་ལམ་དང་། དེའི་རོ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་ལཱོ། །འོ་ན་ལྟ་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་གང་། སྤིད་པ་

༼༤༤༽

བརྒྱད་འབྲུག་པ་གནས་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་གཅིག་དུ་མི་འབྲུག་པ་ལ་དགོངས་པས་
སོ། །འོན་འགྲོག་མིན་དང་། སྲིད་ཅིང་བར་དུ་འཕོ་བ་ལྷ་ཉིད་དུ་སྲིད་པ་བརྒྱད་པས་མང་བ་ལེན་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།
འདོད་ཁམས་སུ་མི་འབྲུག་ལ་དགོངས་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། འོད་
བསྐྱེད་བ་རྣམས་ལྷ་རྣམས་སུ་ལན་བདུན། མི་རྣམས་སུ་ལན་བདུན་བདུན་ཞེས་སོ་སོར་ཡང་འདོན་པས་འདི་ལ་
སྲོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་གཞུང་གཞུག་པས་ཀྱང་། ཉན་པར་ལྷ་དང་མིར་
ལན་བདུན་བདུན་མཆོམས་སྐྱར་ཞིང་ཞེས་པས་སོ། །འདི་རྣམས་ནི་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ན། མིའི་རྟེན་
ལ་སྤྱངན་ལས་འདའ་ཞིང་། ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་ལྷའི་རྟེན་ལ་འདའ་བར་བཞེད་དོ། །ཅིང་སྤྱིར་སྲིད་པ་བརྒྱད་མི་
འབྲུག་ཅེ་ན། དུས་དེ་སྲིད་གྱི་རྒྱུད་ངེས་པར་སྒྲིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱལ་གོམ་པ་བདུན་པ་དང་། རིམ་ཉིན་ཞག་བཞི་
པ་བཞེན་ནོ། །བར་སྐབས་

༼༤༤༣༽

སྤྱ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་ངན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱིད་པ་སྤྱོད་བར་འབྱུར་
བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་སྦྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི། བདུན་ནམ་བདུན་ཚན་ལེན་ངེས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་
ཤལ་ཅེས་པ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ལན་བདུན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ལན་བདུན་པའི་ཐ་ཤལ་
ཞེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྩ་བར་ནི་ངེས་པའི་གང་ཟག་ནམས་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བར། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་
ལན་བདུན་ལ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མ་ངེས་པས་མ་བརྗོད་དོ། །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱིར་གང་ཟག་དེ་
དང་། དེའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་སྤང་རྟོགས་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སོགས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པས་ཚུལ་
འདི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཞག་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། རྩ་བར་དངོས་སྤྱི་མ་བསྟན་པར་འཆད་པའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
རྒྱན་ཞུགས་དེ་ཉིད་མཐོང་ལམ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྟོམ་ལམ་ཟག་མེད་དམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་
གསུམ་མམ་བཞི་

༼༤༤༤༽

ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ལམ་བཞི་ཐོབ་ལ། ཆེ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ལེན་
བཞི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་འདོད་ལྷར་ལན་གསུམ་མམ་
གཉིས་སྐྱེས་ནས་ཐུངན་ལས་འདའ་བ་ལྷའི་དང་། མིའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་མིར་ལན་གསུམ་མམ་གཉིས་
སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །ཆེ་དེ་ལ་ལྷ་སྤངས་བཞི་རིགས་སྐྱེས་མིན་ཏེ། དེ་
སྤངས་ན་དུག་བའང་ངེས་བར་སྤོང་བས་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་གཅིག་གིས་ནི་བར་ཆད་གཅིག་པའི་
ལྷར་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པས་སོ། །སྐྱོན་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་
གྲོལ་བཞི། ཁ་ཅིག་རིགས་སྐྱེད་འདོད་ལ། གཞན་དག་ཆེ་ལྷའམ། དུག་དུ་ལེན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤིད་པ་ལན་
བདུན་པ་ནི། ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བ་སྤེལ་ནས་ལེན་གྱི། རིགས་ནས་རིགས་སུ་མི་ལེན་ཏོ། །འབྲས་བུ་དེ་དག་ནི་ཉན་རང་

༼༤༤༽

ཐོབ་པ་ལ་སྐྱོན་གཅིག་གིས་ཚོད་པས་བར་ཆད་གཅིག་པ་སྟེ། བདུན་ཟད་པའི་བར་ཆད་ཀྱང་དགུ་པ་གཅིག་ལུ་
ཡིན་ཏེ། དེས་ཁམས་ལས་འདས་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི། བརྒྱད་པས་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ནི།
ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྟོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ནས་དགུ་པ་སྟོང་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའོ། །འབྲས་གནས་ནི་འདོད་ཡོན་དགུ་པ་སྟོང་མི་
སྐྱེ་བར་ཟད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱོན་སྟོང་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་མི་བཙོན་པ་ནི་ཕྱིར་མི་
འོང་སྟེ། ཕྱིན་ཆད་འདོད་ཁམས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་དེ་སྐྱད་དོ། །བྱེད་པར་ཅན་ལ་གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་སོགས་སྐྱིར་
བགྲངས་པ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ནི་ལྟ་སྟེ། གཞུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་སྐྱངས་ཤིང་མངོན་པར་འབྱུང་པའི་ཀུན་
སྐྱོར་མ་སྐྱངས་པས་གཞུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་ཆང་ཆེན་ལས་གཞན་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་བར་དོར་འདའ་བ་
དང་། གཞུགས་

༼༩༩༽

ཀྱི་ཀུན་སྐྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་ལ། བཙུན་པ་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་འདའ་བ་
དང་། བཙུན་ཡང་ལམ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བས་ཆེ་བྱེད་ཅམ་ནས་འདུ་བྱེད་དང་། བཅས་པས་འདའ་བ་དང་། མི་
བཙུན་ལ་ལམ་ངང་གི་མི་འབྱུང་བས་ཆེ་འདུག་དུ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། གང་
དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་མི་འདའ་བར་གོང་དུ་འཕོ་བ་ནམས་སོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྐྱེས་མ་ཐག་མ་ཐར་ཡང་སྐྱོན་གོམ་
པས་ལམ་ངང་གི་འབྱུང་བའི་བྱིར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་དང་། ངང་གིས་མི་འབྱུང་བས་འདུ་བྱེད་དང་
བཅས་པས་འདའ་བ་ཞེས་དེ་དག་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཏེ་འཆད་དོ། །གོང་འཕོ་དེ་ནི། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་པ་འོག་
མིན་འགྲོ་དང་། ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་པ་སྤིང་ཅེར་འགྲོ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་ན་འབྲས་
བུ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ལ་བཙོ་

༼༤༤༽

ལྷ་སྤྲེལ་དུ་སྒྲོམ་པ་ལས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་ནས་ཆངས་རིགས་སུ་སྒྲེས་ཏེ། དེར་སྡོན་གོམ་པའི་དབང་གིས་བཙུག་ལྷ་སྤྲེལ་དུ་སྒྲོམ་ཞིང་། ཤི་ནས་འོག་མིན་དུ་སྒྲེས་ཏེ། གྲོལ་བ་འཕར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ཆངས་རིགས་ནས་གནས་གཙང་མ་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྒྲེས་ཏེ། དེ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྒྲེས་ནས་གྲོལ་བ་སྤྲེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་གནས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲེས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་གྲོལ་བ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་འོ། །ཆངས་ཆེན་དུ་མི་སྒྲེ་སྟེ། ལྷ་བ་ངན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་ཟད་པས་སོ། །རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་ནི། ཆངས་རིགས་ནས་བཟུང་སྟེ། རྒྱན་མི་ཆད་པར་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་རེ་རེ་ཞེས་དེར་ཡང་སྒྲེ་བར་བཤད་པར་མཛོན་ནོ། །གཉིས་པ་འོག་མིན་འགྲོ་ལས་གཞན་ནི་སྤྲེལ་མར་མ་སྒྲོམ་པས་ཆངས་ཆེན་ལས་གཞན་བཅུ་གཅིག་དུ་སྒྲེས་ཏེ། གནས་གཙང་མར་འཇུག་མ་རུས་པར་གཟུགས་མེད་

༼༤༥༽

བསྐྱེད་ལས་འདའོ། །གཟུགས་སྤྱིར་འགོ་སོགས་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ནི། བར་དོར་འདའ་བ་དང་། རྩེས་ནས་
འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་རེར་སྤྱི་ནས་གཟུགས་སྤྱིར་འགོ་དགུར་བཤད་དེ།
དང་པོ་ལ་བར་དོར་གྲུབ་མ་ཐག་ཐར་པ་ལྟར་བར་འདའ་བ་དང་། ཅུང་ཟད་གནས་ནས་ཐར་པ་ལྟར་བ་མིན་པར་
འདའ་བ་དང་། རྩེ་མིད་དུ་འགོ་བར་སེམས་པ་ན་ཐར་པ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་གཉིས་ཏེ། རྩེས་བྱ་དམ་
པའི་འགོ་བ་བདུན་གྱི་མདོར། ཞོགས་མའི་མེ་ཚུང་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་གྱི་ཆ་ཆ་གནས་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་
འཆི་བ་དང་། ཡར་ནས་ས་ལ་ལྷུང་ཅམ་ལ་འཆི་བའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་སྩལ་དོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩེས་ཅམ་
དང་འདྲ་བྱེད་དང་། འདྲ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འཕར་བ་ལ་སོགས་གསུམ་
མོ། །སྤྱིར་མི་འོང་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི། མདོན་པར་གྲུབ་པ་དང་། རྩེས་ནས་དང་། ལན་གངས་
གཞན་ལ་སྤྱོད་འགུར་གྱི་ལས་དང་། རྩི་འབྱེད་རྩལ་

༼༤༡༽

བའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། རླེས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་
བ་བདུན་གསུངས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་དགུ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་བྱེ་བས་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་དུ་འདོད་
དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཁོ་ན་རླེས་བྱ་དམ་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་པ་གཞན་མིན་ཞེ་ན། ལས་དམ་པ་དགེ་བ་དང་།
དམ་པ་མིན་པ་མི་དགེ་བ་ལ་རིམ་བས་འབྱུག་པ་དང་། མི་འབྱུག་པས་དང་འགོ་བ་འདི་རྣམས་སུ་སོན་པ་ནི།
གནས་དེའི་འོག་དང་། དེར་ཡང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་རླེས་བྱ་དམ་པའོ། །ཅི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཆེ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལའང་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སམ། ཕྱིར་འོང་ཐོབ་སྟེ། ཆེ་
གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་འདི་མེད་དེ།
འདོད་ཁམས་ལ་སློབ་ས་ཆེ་ཉིད་ལ་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ཁམས་གཞན་དུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་

༼༤༥༽

ཁམས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ནི། ཁམས་གོང་དུ་འང་འཇུག་སྲིད་དེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྲིད་ཅེར་འགོ་བ་བཞེན་
ནོ། །ཁམས་དེ་དང་དེའི་འཕགས་པ་ཆེ་གྱུར་ནི་ཁམས་དེའི་རྟེན་ལ་འཕགས་ཆོས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ངེས་པར་རྟེན་
པས་ཏེ། དུ་མར་རྟེན་པ་འང་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱན་ཞུགས་མན་བདུན་པ་དང་། རིགས་སྐྱེ་འདིའི་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་
དུ་འཆད་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེལ་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདོད་ཁམས་པར་གྱུ་བ་ཟེན་པས་ཁམས་གོང་དུ་འགོ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་
གི་དབྱེ་བའི་སྤྱད་པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སྤྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་འདོད་པ་ལས་གོལ་བའི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས། གོང་དུ་
འགོ་མི་འགོའི་སྤྱད་པ་འཇུག་གོ། །འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་
པ་ནི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་ལ། ཆེ་རབས་གཞན་ནས་ལམ་འབྲིས་པས་དབང་པོ་
རྣམས་ཆེས་སྒྲིན་པས་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མི་རྟེན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་སྤྱིར་འོང་བར་དོར་མི་འདའ་བ་ཅི་ཞེ་ན།
ལམ་

༩༥༣༽

འདིས་ཅིང་སྤྱ་རྒྱས་ཆེ་བས་སོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ། བར་དོར་འདོད་ཁམས་ལས་འདའ་དགའ་བས་སོ། །ཞེས་
སོ། །བསམ་གཏན་སྤེལ་བ་ཅེས་བ་ཏེ། དང་པོར་གང་སྤེལ་ཞེན། དང་པོར་ཀུན་བས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ལམ་
སྤྱ་བའི་མཆོག་ཡིན་བས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤེལ་ལ། ཕྱིས་འོག་མ་གསུམ་ཡང་སྤེལ་ལོ། །ཏེན་ནི་དང་པོར་
སྤིང་གསུམ་དུ་དང་། ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤེལ་ལོ། །སྤེལ་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི།
དང་པོར་ཟག་མེད་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་དང་ཡང་ཟག་མེད་དེ། གསུམ་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྤེལ་ནས་རིམ་གྱིས་
རྒྱན་འཕྲི་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་གཉིས་སྤེལ་བའི་བར་རོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་བ་གསུམ་གསེས་བས་
སྤེལ་བ་བྱུང་བ་སྟེ། དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་གྲག་གོ། །སྟོབ་

༼༤༥༽

དཔོན་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་པས་སྐད་ཅིག་སྟེལ་མི་བྱས་པས་ན། རྒྱན་ཆགས་གསུམ་ལ་ཇི་སྟེང་འདོད་པར་
སྟོམས་པར་འཇུག་པས་རྫོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཅིའི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་སྟེལ་ཞེ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྟོན་
གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་རྒྱལ་དེ་གཉིས་
དང་། ཉོན་མོངས་པས་འཇིགས་པས་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེལ་ལ། དག་བཙུམ་ནི་དབང་རྟོན་བདེ་བར་
གནས་པ་ཉིད་དབང་རྒྱལ་མི་ཉམས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་སྟེལ་ལོ། །སྟེལ་བ་དེ་ནི་ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་
སྦྱར་བ་གཅིག་གིས་གསུམ་སྟེལ་གཉིས་བྱེད་པ་འབྲིང་དུ་གསུལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེལ། ཤིན་དུ་ཆེ་བ་
བཅུ་གཉིས་སྟེལ། ཆེས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བཙུ་སྟེལ་ཏེ། རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཡང་གནས་
གཙང་མ་ལྔ་ཁོ་ན་དོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ནི། ལྷང་འདས་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་ལུས་
ཀྱིས་

༩༥༥༽

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སེམས་མེད་པའི་ལུས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དག་བཙེམ་ལ་ཞུགས་པ་ནི།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིན་གཅིག་སྟོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤིང་ཅེའི་བར་ཉེས་ཆ་བརྒྱད་བཅད་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་
ནི། དག་བཙེམ་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་བཅད་དགུ་བ་སྟོང་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡང་
དེའོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་ཡིན་པས། བར་སྤྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་རུས་ལ། ཚུར་གང་གི་ཀྱང་གཞོད་པར་མི་རུས་པས་
སོ། །གནས་པ་ནི་སྒྲིན་དགུ་བ་དེ་བཅད་པའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྷན་གཅིག་དུ་བཅད་པ་ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ། ལ།
དེའི་ཆེ་གང་བཅད་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པས་མི་སྟོབ་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པར་འོས་པས་དག་བཙེམ་
པའོ། །ཞར་བྱང་ནི་འོ་ན་སྟོམ་ལམ་གཉིས་སུ་

༩༥༤༽

བཤད་པ་ལ་སློབ་པ་འདི་ལམ་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
སློམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྲིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་གྱི། འཇིག་རྟེན་པས་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་མ་ཞི་བར་ལྟ་
ས་མེད་ཅིང་ལམ་དེ་རང་ས་དང་འོག་སར་གྱུར་པས་ངེས་པར་འབྱུང་མི་རུས་པས་སོ། །ས་གཞན་བརྒྱད་ལས་
འདས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་གོང་སའི་ཉེར་རྟོགས་ཏེ་ལམ་གཉིས་ཀས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལོ། །རྒྱན་
ཞུགས་ཞི་གནས་སྤྱད་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ལ་བྲལ་བའི་
ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་སྐྱེ་བས་སྤངས་པ་བསྟན་ལ། གྱིས་པ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ལས་མི་སྐྱེ་
བས་མི་བསྟན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་སྐྱེ་ཏེ། ལམ་
ཟག་མེད་ཁོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཞིག་དབང་པོས་

༩༥༥༽

འཕོས་པ་ན། རྒྱལ་བའི་ལམ་གཏང་བ་ལ་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གོང་སའི་བྲལ་
བ་དེ་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་བཏང་ན་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པར་
ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེའོ། །དེ་ནི་མ་ངེས་ཀྱི་སྲིད་ཅིང་བྱེད་ལས་གོལ་བ་ལ་བྲལ་ཐོབ་འཇིག་རྟེན་པའང་མེད་ལ།
དབང་པོ་འཕོས་ན་ཟག་མེད་བཏང་ཡང་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་དང་། སོ་སྤྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་སོགས་སུ་སྤྱེས་པ་ན། འདོད་ཉོན་གྱི་བྲལ་ཐོབ་པ་འཕོས་པས་བཏང་ཡང་འདོད་ཉོན་མི་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་གང་
ཟག་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་མི་ལྡན་པས་ཤེས་བྱེད་མིན་ནོ། །ས་གང་
གིས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཟག་མེད་དུ་སྤྱེས་པའི་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས་ས་དགུ་
པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

༼༤༥༽

བར་ཁུས་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་མི་ཁུས་པ་མེད་པས་མི་ལྷོགས་མེད་ཅེས་
བཤོ། ཉེར་ལྷོག་ལ་འོག་ས་ལས་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་ན། དེའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྷོག་ཉིད་ལས་
སྐྱེའམ་ཞེ་ན། ས་འོག་མ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་ཉེར་ལྷོག་དང་དངོས་གཞི་ཚོར་བ་ཐ་དད་པས་དབང་པོ་རྣོན་
དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་ཁུས་པས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའམ། རྒྱལ་ན་མི་ཁུས་པས་ཉེར་ལྷོག་ཉིད་ལས་
མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་ལ། དེའི་གོང་མ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡང་ཉེར་ལྷོག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ།
ཉེར་ལྷོག་དང་དངོས་གཞི་བཏང་སྟོམས་ཅན་དུ་འབྲེལ་ཞིང་། དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གྲུས་པས་དེ་ལས་སྐྱེ་བས་
སོ། །འཕགས་པ་ཐག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བདུན་ཁྲད་པར་ཅན་དང་། བརྒྱད་ཀྱི་ནི་རང་ས་དང་གོང་མའི་ས་ལས་
ཀྱང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ལ། འོག་ས་ལས་ནི་ཉེར་ལྷོག་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བས་

༩༥༩༽

མིན་ནོ། །ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལ་ནི་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་གྲུབ་
ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན་ཞི་བ་དང་། སོགས་པས་གྲུ་ལོམ་དང་།
རེས་འབྱུང་གི་དང་། རགས་པ་དང་། སོགས་པ་ཐ་བ་ངན་པ་དང་། གཅིག་པ་སྤྱག་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
ཞིང་དམིགས་པའང་གོ་རིམ་བཞིན། གོང་ས་དང་ས་འོག་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཟད་བ་ཤེས་པ་ལས་ནི་ཅི་
ཞིག་སྐྱེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་སྐྱེ་ལ།
གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བ་མིན་ན་ཟད་ཤེས་ལས་ཟད་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་འཇམ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལྟ་བུའི་སྐྱེའི་ཉམས་སྲིད་པས་
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ལོ། །མི་གཡོ་བ་ལའང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལས་རེས་རང་འདྲ་སྐྱེ་ལ། རེས་མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བས་ལྟ་བུ་དེ་

༩༥༠༽

ནི། དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲེའོ། །ཁྱད་པར་འབྲས་གནས་ཞེས་པ་འདི་ཉོན་མོངས་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱད་ནི་དགེ་སྦྱོང་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི་བྱི་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། འདུས་
བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དེ་
རྣམས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགུ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཐོང་སྤངས་སྦྱོང་བའི་བརྒྱད་ཅེ་དང་། སྒོམ་
སྤང་སྦྱོང་བའི་གྲ་གཅིག་ཅེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྲ་དགུ་ཚུལ་དང་། གྲོལ་ལམ་གྲ་དགུ་དེའི་འབྲས་བྱ་འདུས་
བྱས་དང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་གྲ་དགུ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། བཅས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྐྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་
འབྲས་བྱ་དུ་མར་འགྱུར་བས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ་ཁ་སྤྲང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འབྲས་
བྱ་བཞི་ཅུ་ཐུབ་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། སྦྱོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་འཛོག་པའི་

༩༥༩༽

རྒྱ་ལྷ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་གང་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་སྟོན་
ཞུགས་པའི་ལམ་བཟང་བ་དང་། གཞན་འབྲས་བུའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་སྤངས་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྟོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཅིག་ཉིད་བ་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་སྤངས་
བ་དང་། སྟོམ་སྤང་སྤངས་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་ཉིད་པ་སོགས་ཟད་པ་སྟོམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐོབ་པ་གཅིག་ཉིད་བ་དང་། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་རེ་སྟེ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆེན་གཅིག་ཆར་ཐོབ་པ་དང་།
མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ན།
འདྲི་ག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདྲི་ག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཐོབ་པའི་འབྲས་

༩༥༩༽

བྱ་བར་མ་གཉིས་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་སྤངས་པ་འང་ཟད་པ་སྒྲིམ་སྟེ། དེར་གསེས་པ་དང་། བྲལ་ཐོབ་
གཉིས་ཉིད་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པས་འདྲིལ་ཉེན་པའི་སྤངས་པ་འང་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དེ་
ཉིད་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བས་ཚངས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྤང་སྟེ། ཚངས་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་སྒྲོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་སྟེ། རི་ལྟར་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིང་བཞེར་ལྷུར་
བར་འགོ་བ་དང་། སོགས་པས་ཡུལ་གཞན་དོར་ནས་གཞན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་སྤོང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱེད་ལ། རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། ས་མཐོ་བར་འཕར་བ་དང་། དམའ་བར་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ།
མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱང་ལྷུར་བ་དང་། བདེན་པ་གཞན་འདོར་ཞིང་། གཞན་ལ་འཇུག་པ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་སྦྱོང་བས་མཐོང་སྤང་

༩༥༣༽

མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣམ་ཏུ་འགོད་པ་དང་། གོང་
མ་དང་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འཕར་བ་དང་། འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུན་པར་དབྱངས་སྒྲོགས་ནི། ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ཅིབས་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་རྟོག་ཚེལ་བྱན་པ་བཞི་ནི། བན་
ཚུན་འཇུག་པས་ཅིབས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལས་མཐའ་མཆོ་བ་གསུམ་ནི། གཞི་བྱེད་པས་ལྟེ་བ་དང་། ཉིང་
རེ་འཛིན་ནི། གཞན་དག་སྤྱད་པས་སྤྲུལ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་གོ་བྱ་དེ་ཅུ་ལ། དེ་སྤྲེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྒྲོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁམས་གང་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཏུ་ཐོབ་ཅེ་ན། འདོད་
པར་དང་སོ་གསུམ་ཐོབ་ལ། ཐ་མ་དག་བཅོམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཏུ་ཐོབ་སོ། །དང་སོ་གཉིས་འདོད་པ་

ལས་མ་གྲོལ་བས་དེ་ལྟར་རིགས་ནང་། བྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་གང་དུ་མི་ཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་ན། མཐོང་ལམ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པར་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་མི་ཐོབ་པས་སོ། ཅིས་མཐོང་ལམ་མེད་ཅི་ན། གཟུགས་མེད་ན་ཉན་པ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་ལ་མི་དཔྱིགས་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་ལ་སྟོམས་འབྱུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཞིང་ཆོལ་བ་སྤྱད་བསྐྱལ་མེད་པས་མི་སྐྱོ་བའི་བྱིར་དང་། ལྷང་ལས་བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་ལྟ་འདྲིར་རྩོམ་ཞིང་། དེར་མཐར་ཐྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། ཐེག་ཆེན་དུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་དང་། ཡི་དུགས་དང་། སྟོན་བྱའི་རིགས་མང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པར་བཞག་དོ། །གསུམ་པ་གནས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་རྟུག་དུ་དབྱེ་བ་སོགས་ནི་དབྱ་བཙལ་བ་ལ་འདའ་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དབྱ་བཙལ་ནི། རྟུག་དུ་འདོར་

གསུངས་པར་འདོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་
བསྐྱེད་པ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལས་དང་པོ་ལྔ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་བས་
དད་པས་མོས་པ་ལས་སྐྱེ་ལ། དེས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། ཡོ་བྱད་དང་། ཉན་མེད་པ་དང་།
ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དུས་ལ། འབྱུང་བས་དུས་དང་སྦྱོར་བའོ། །མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་ཉམས་མི་སྤྱིད་པས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་འདོད་དགུར་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཛོན་དུ་གྱུར་
བས་དེ་ནི་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་ངོ་། །ཅི་དག་བཅོམ་པ་དུག་པོ་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་མིན་ནམ་བྱིས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དང་པོ་
ནས་དེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྡོན་ཉམས་

༩༥༩༽

བའི་ཚེས་ཅན་སྐྱེས་པ་ལས་འཆི་བར་སེམས་བར་གྱུར་པ་སོགས་སོ། །འདི་བྱུག་ལས། དག་བཙེམ་གང་།
འབྲས་བུ་ལ། རིགས་གང་ལས་ཉམས་ཅེན། བར་པ་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཉམས་ལ། དང་པོ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་
རིགས་དེ་བཙེམ་མ་མིན་པས་སོ། །དང་པོ་ལྟ་ནི། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་བར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་རྟུལ་ཞིང་།
འབྲས་བུ་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡང་རིགས་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མིན་ཏེ། རིགས་
དང་པོ་ནི། ལམ་དུས་མས་བསྟན་བར་བྱས་པས་སོ། །མི་སྒོ་བ་བའི་ཆེ་འབྲས་དུ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་
ཉམས་སྲིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་བྱེ་ཞིང་། དེ་ནི་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་
ཡིན་པས་གཞི་མེད་པས་སོ། །སྒོ་མ་སྤང་སྤངས་བར་བྱེ་བའི་འབྲས་བུ་བྱེ་མ་གསུམ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་དེ།
དེ་ནི་གཞི་དང་བཅས་ན་སྤངས་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་སྤང་སྤྱེ་སྲིད་

བས་སོ། །ཞེས། །མདོ་སྤེལ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཉམས་མི་སྲིད་དེ། མདོ་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་
པ་ནི་ལེགས་པར་སྤངས་པའོ་ཞེས་དང་། སྟོབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོའོ་གསུངས་ཀྱི། དག་བཅོམ་ལ་
མ་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གཉིས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པས་སྤང་བའི་ས་
པོན་ཅ་བ་ནས་སྤངས་པའི་སྤྱིར། ཉམས་མི་སྲིད་ལ་བར་པ་གཉིས་འདྲིལ་ཏེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ས་པོན་
བྱངས་མ་རྩུང་བས་ཉམས་སྲིད་པའི་སྤྱིར། སྟོབ་པ་ལ་བག་དགོས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་
སྟེ་བར་གསུངས་སོ། །དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པར་གསུངས་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་ཀྱི་འདྲིལ་ཏེན་
པའི་བསམ་གཏན་གཞི་གང་རུང་ལས་ཉམས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ལས་ཞེས་སོ། །འདི་ཉིད་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་
ན་ཐར་པ་ལ་ཡིད་གཏན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་

༩༥༩༽

བས་སོ། ཅི་དག་བཅོམ་ཁོ་ན་རིགས་བྱུག་དང་ལྡན་ནམ། གཞན་ཡང་ལྡན་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་དུ་མ་བཟད་འཕགས་
བ་སྒྲོབ་བ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སྒྲེའང་རིགས་བྱུག་ལྡན་ཏེ། དག་བཅོམ་བའི་རིགས་རྣམས་ནི་དེ་དག་སྒྲོན་དུ་
འགྲོའོ། །མཐོང་བའི་ལས་ལ་གཞན་གྱི་སྒྲོར་བ་མི་སྲིད་བས་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་ལ། གཞན་ལ་ཡོད་དོ། །མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉམས་མི་སྲིད་ན། མདོར། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་བར་གསུངས་བ་དང་།
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིར་ཉམས་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་བ་ལས་ཉམས་བ་དང་། ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་བས་མ་ཐོབ་བ་ལས་
ཉམས་བ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ན། ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་བ་སྟེ། ཡོངས་ཉམས་རྣམ་བ་གསུམ་དུ་
ཤེས་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་གསུམ་ལས་སྒྲོན་བ་སངས་རྒྱས་ལ་གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་ཞུགས་བས་མཐོང་ཆོས་ལ་
བདེར་གནས་མདོན་དུ་མི་མཛད་བས་ཐ་མ་ཁོ་ན་

མངལ་ལ། མི་གཡོ་བ་ལ་དེ་དང་འབྲ་བ་འདྲ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་པས་སོ། །དག་བཙམ་
བ་གཞན་ལ་ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །དེས་ན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་སྤྱད་ལས། ཉམས་སྲིད་
པས་མདོ་དང་མི་འགལ་ལོ། །མདོ་སྡེ་བ་ནི། དག་བཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ཟག་མེད་ནི་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་ནི། རྟེན་བསྐྱར་གྱིས་གཡེན་སྡོམ་བས་དབང་ཉམས་པའི་སྲིད། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་
ལས་ཉམས་ཤིང་དབང་རྫོན་ནི་དེས་མི་ཉམས་པས་དེ་ཉིད་བྱུག་གི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་གོ། །མདོ་འདི་
དབང་རྒྱལ་ལ་དགོངས་པས། འདི་སྒྲན་ཀར་མི་རུང་བར་འཆད་དོ། །ཅི་དག་བཙམ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་། སྡེ་བ་
ལན་ནམ་ཞེ་ན། མི་ལེན་ཏེ། འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་ཀྱང་དེ་སོར་མ་ཆུད་པར་འཆི་བ་མེད་པས་སོ། །འབྲས་
བུ་དེ་དང་

༩༥༠༽

འགལ་བའི་བྱ་བ་མིན་པ་ཉམས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་མི་བྱེད་དེ། ཅུལ་པོ་ཆེ་བྱེད་ཀྱང་དེག་མི་འཆབ་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་
ན་དང་པོ་རྣམས་འཕོ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཞིག་མི་གཡོ་
བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ན། རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་རེ་སྐྱེ་སྟེ། དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རིགས་དེ་
སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་ཏེ་གོམ་པར་བྱས་པས། འབད་པ་ཅུང་དུས་སྒྲིག་མི་བྱས་པས་སོ། །དད་
མོས་ཞིག་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན། འཕོ་སྤྲ་བས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རེ་
རེའོ། །ལམ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་མེད་ཉིད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དབང་པོ་མི་འཕོ་བས་སོ། །རྟེན་
གང་དུ་འཕོ་ཞེ་ན། འདོད་ལྷ་དབང་རྣམ་དང་། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ནི། མི་ཉམས་པས་དབང་པོ་མི་འཕོ་ལ།
འདོད་ལྷ་དབང་རྩལ་དང་། ངན་འགོ་ལ་འཕགས་ལམ་

༼༤༡༧༽

མི་སྐྱེ་བས། མིའི་ནང་ཁོ་ནར་འཕེལ་ཞིང་འཕོ་འོ། །ས་གང་ལ་རྟེན་འཕོ་ཞེ་ན། མི་སྐྱོབ་པ་ནི་ཟག་མེད་པ་དགྲ་གང་
རུང་ལ་རྟེན་ཅིང་། སྐྱོབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་པ་བྱུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་ཏེ་འཕོ་འོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཟག་མེད་ཐོབ་པའང་
ཡོད་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་མི་རྟེན་ཞེ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་འཕོ་བས་འཕེལ་བ་ན། རྒྱལ་པོའི་ལམ་གྱི་འབྲུ་
ཙམ་དང་། བྱད་པར་ཙན་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་དང་། བཅས་པ་བཏང་སྟེ། རྟོན་པོའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཙམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་དགྲར་དབྱེ་བ་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་ལ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གི་དགྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་རང་
འབྱུང་གཉིས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཙན་སོགས་ལྟ་དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། དང་པོ་
ནས་དེའི་རིགས་ཙན་གཉིས་ཏེ་བདུན་ཏོ། །དེ་དགྲ་དབང་པོ་

༩༥༡༩༽

ཅུང་དུའི་ཅུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་དགའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི། མི་གཡོ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།
དེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཅུང་དུའི་ཅུང་དུ་ཡིན་པ་ནས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ལོ། །སྤྱིའི་གཉིས་པ་ནམ་གངས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ནམས་ནི། བདུན་པོར་ཡང་འདུས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱོར་བ་ལས་དད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་།
དབང་པོ་ལས་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལས་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དང་། རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ལས། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་
རྣམ་གྲོལ་ལོ། །རྗེས་དྲུག་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ནམས་ཀྱང་རྗེས་དྲུག་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་
པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་བས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང་།

༼༤༡༣༽

དུས་སྐྱོར་དུས་མི་སྐྱོར་གཉིས་གཉིས་སོ། །དབང་བཅོམ་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྐྱོབ་པ་འགོག་སྟོམས་
ཐོབ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉོན་སྐྱིབ་
ཅམ་ལས་གྲོལ་བ་ནི། ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །འགོག་པ་ཐོབ་པ་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་
དང་། མི་འཕྲོག་པའི་དབང་རྣམས་། དབང་པོས་རྫོགས་པ་དང་། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྔ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་
པ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གསུམ་པར་སྐྱོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་
པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྐྱོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། འབྲས་བུ་མ་རྫོགས་ན་མི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་ཀྱང་
མེད་པས་དེ་མ་བཞག་གོ། །ལམ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། ལམ་བཞིར། དབྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་ཚུལ་
ལྟར་མས་རིམ་གྱིས་བཤད་དེ། གང་གི་འཇུག་

དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་སྐྱོར་ལམ་དང་སྐྱིབ་པ་དངོས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྐྱིབ་པ་
ལས་གྲོལ་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ནི། བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཞེས་
བྱའོ། །ཅི་ཕྱིར་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་གཉིས་མུང་འདས་ཚོལ་བས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པས་སོ། །ཡང་ལམ་བཞི་སྟེ། མངོན་ཤེས་བྱལ་ལ་དཀའ་བ་དང་། ལྷུང་ལ་དཀའ་བ་དང་། བྱལ་ལ་སྤྲ་བ་
དང་། ལྷུང་དུ་སྤྲ་བའོ། །དེ་ལ་ལམ་ཉིད་མུང་འདས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་རྣམས་ལ་རྟེན་ན། ཡན་ལག་གིས་ཟིན་པ་དང་། ཞི་ལྷག་མ་ཉམས་པས་འབད་མི་
དགོས་པ་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྤྲ་ལ། ས་གཞན་རྣམས་ལ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པ་དང་།
མི་སྟོགས་མེད་དང་། བྱད་པར་ཅན་ནི་ཞི་གནས་ཚུང་།

༩༩༥༽

ཞིང་། གཟུགས་མེད་ནི་ལྷག་མཐོང་ཚུང་བས་སོ། །དཀའ་སྒྲ་གང་ཡིན་ཡང་སྒོ་སྟེ་དབང་རྩལ་ནི། མངོན་ཤེས་
བྱལ་བ་སྟེ། གཅིག་ཤོས་དབང་རྣམ་གྱི་ནི་མངོན་ཤེས་སྒྱུར་རོ། །བྱང་ཕྱོགས་བདུན་བསྟན་པ་ལ་དབྱེ་བསྟུ་ནི།
འདིར་བད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། གང་བྲག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཚུབ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པས་སོ། །བྱང་ཚུབ་དེ་དང་མཐུན་ཏེ། རྒྱར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནི། བྱང་
ཚུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ནི་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་བཞི་དང་། ཡང་དག་སྟོང་བཞི་དང་
རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། སྟོབས་ལྔ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །དེའི་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་སྤང་བ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་མི་
སྦྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་པ་

༩༥༩༽

གནས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདུན་ཅིང་འབད་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་།
སེམས་སྒྲོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞིའོ། །བཞི་པ་ནི་དད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། ཞེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟའོ། །ལྟ་པ་ནི། དེ་ལྟ་ཉིད་དང་། མ་དད་པ་སོགས་མི་མ་ཐུན་སྒྲིགས་ཀྱི་མི་ཇི་བར་
འགྱུར་བའོ། །དུག་པ་ནི་བན་པ་དང་། ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་།
ཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ལྟ་
པའི་ལྟ་པ་དང་། ཉོགས་པ་དང་། དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཚུལ་བ་དང་། བན་པ་དང་། ཉིང་
དེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སོ་བདུན་ནི། མིང་གི་སྟོན་པ་ཞག་གི་རྣམས་སུ་ནི་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་དང་།
བཙོན་འགྲུས་དང་། ཞེས་རབ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་

༼༩༩༩༽

དང་། དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཤེན་དུ་སྦྱངས་པའོ། །རི་ལྷ་ར་བྱས་པས་ཞེ་ན། དན་བ་
ཉེར་བཞག་བཞི། ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་འཛོག་བཞི་བཙོན་འབྱས་དང་། རྩ་འབྱུང་ཀླང་བཞི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་
དང་། དབང་པོ་ལྷ། སྟོབས་ལྷ་ནི་དངོས་སུ་སྟོས་ལ། སྟེ་དུག་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ།
གཞན་ནི་ཟེན་ལ། བདུན་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དང་། ཚོལ་བ་ནི་བཙོན་འབྱས་དང་། ངག་སོགས་གསུམ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཕྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་ལུས་ངག་གཉིས་ཐ་དད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྩ་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ།
བཙུག་ཅིག་དུ་འདོད་དོ། །སྟེ་དང་པོ་གསུམ། ཤེས་རབ་སོགས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ནི། གཙོ་བོ་སྟོས་པ་སྟེ། དེ་
གསུམ་ནམས་ནི་སྦྱོར་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱན་གྱང་ཡོན་ཏོ། །ནམ་
བཞག་ནི་གནས་སྐབས་གང་དུ་བྱང་ཕྱོགས་གང་ཕྱེ་ཞེ་ན། ཕྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་སྟེ་ཚན་བདུན་ནི།

༼༩༩༽

གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ལས་དང་པོ་དང་། དེས་བྱེད་ཆ་མ་ཐུན་པ་བཞི་ནམས་དང་། སྒོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་
རབ་དུ་བྱེད། །སྡེ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་མདོར་འབྱུང་བ་ནི། གངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསྐྱུན་པའོ། །ཞེས། །སྒོ་བ་
དཔོན་ནི་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་རིམ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་། མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་ལ་ལམ་
ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སོ། །བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་བདུན་ལས་ཟག་བཅས་དུ་
ཟག་མེད་དུ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་ལམ་བྱེ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པས་ཟག་མེད་ཉིད་དང་། སྡེ་གཞན་ལྔ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ། ལམ་ལྔ་ཅར་གྱི་མཉམ་རྗེས་ན་རི་
རིགས་པར་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ན་ས་མཆམས་ནི་བྱེད་པར་ཅན། གཙོ་བོ་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་མཐའི་ས་
མཆམས་བཞིན་བཞག། འདིར་བྱེད་པར་ཅན་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གང་ན་བྱང་ཕྱོད་གས་སུ་དུ་ཡོད་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་འི་དངོས་གཞི་ཙམ་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་སྲིད་ལ་
མི་ལྷོགས་མེད་ན། སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་དགོས་པ་དང་། ས་ཨོག་མའི་དོགས་པ་དང་བཅས་བས་དགའ་བ་མ་
གཏོགས་པ་སོ་བྱུག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་རྟོག་པ་མ་རྟོགས་པ་སོ་བྱུག་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་
གཉིས་ན་དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སོ་ལྗེ་རེ་དང་། བསམ་གཏན་བར་ཏེ་བྱུང་པར་ཅན་
ནའང་དགའ་རྟོག་མིན་པ་སོ་ལྗེ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་སོ་གསུམ་ནའང་དགའ་རྟོག་དེ་གཉིས་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དག་སོགས་གསུམ་མིན་པ་སོ་གཉིས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། ལམ་ཀྱི་
ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་ཉེར་གཉིས་ནི། འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་ན་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
མེད་བས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ལུས་བློ་པ་ཉེར་བཞག་ཅི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་

༩༥༠༽

ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་ལ་དམིགས་བ་ན་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་བ་དེ་འབྱུང་འབྱུར་
ཡིན་པས་སོ། །བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་བ་ཐོབ་ཅི་ན། མཐོང་ལམ་དུ་སྟེ། ཤེས་ནས་
དད་བ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཟླ་མེད་བཞིའོ། །དེ་
ལ་བདེན་བ་དང་པོ་གསུམ་མཐོང་ན། འཕགས་བ་དག་ས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཆོས་ལ་བདེན་བ་རྣམས་རི་
ལྟར་ཤེས་ཏེ། རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་བས་དད་བ་ཐོབ་ལ་ལམ་བདེན་མངོན་བར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་མི་སྟོབ་
ཁྱད་བར་ཅན་དང་དག་འདུན་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་སྟེ་བ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་བ་སོགས་ཐོབ་ཅིང་།
ཡང་གི་སྐྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་དད་བ་ཐོབ་བའང་བསྟུའོ། །འདིར་གང་ལ་ཆོས་

༩༥༡༽

སྲ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་ཚོས་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་བཞིའང་རྫས་སྲ་ནི་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དང་པ་དང་། བཞི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡིན་པས་སོ། །དོ་པོ་ནི་གཅིག་དུ་བྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་ནི་ལངས་ནས། ཨེ་མ་བཙུག་ལྟ་འདས་ནི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །དེའི་ཚོས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའོ། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་
ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་རབ་དུ་བྱང་
བ་ཡིན་པས་ཐ་མར་བཞི་པ་བཤད་དེ། སྤྲན་པ་དང་། སྤྲན་དང་། ཉན་གཡོག་དང་། ཉན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལམ་
གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི། མདོ་ལས། ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་། ཤེས་པ་གཉིས་སློབ་པ་ལ་མ་བཤད་པ་
ཅི་ཞེ་ན། ད་དུང་ཉན་ཐོངས་པ་འཆི་བས་བཅིངས་པའི་བྱིར། སློབ་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དུ། རྣམ་གྲོལ་

༼༤༩༽

མདོ་ལས་མ་བཤད་དོ། །རྣམ་གྲོལ་དེ་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བཙུག་
པའི་འགོག་པ་ནི། དེ་འདུས་མ་བྱས་དང་། མི་སྟོབ་པའི་མོས་པ་ནི་འདུས་བྱས་སོ། །མི་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་
རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད། མདོ་ལས། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། བྱང་
ཆུབ་ཅེས་སྤྲུལ་ཅི་སྐད་བཤད་པ་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པ་ཉིད་འདིར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འོ། །ཅི་དུས་གསུམ་གྱི་
སེམས་གང་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་སེམས་ནི་སྟེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་སྟོབ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་འོ། །གནས་སྐབས་གང་གི་ལམ་གྱིས་དེའི་སྟོབ་པ་སྟོང་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་
བ་ད་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱིས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དེའི་སྟོབ་པ་དེའི་སྟེ་བའི་གོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་རབ་དུ་སྟོང་
འོ། །ཚིག་ཙམ་ལ་ཉེན་ནས་གང་དག་འདིས་གཉེན་པོ་སྟེས་ཟེན་ནས་འདོད་

༩༥༣༽

འགག་བཞིན་པས་སྤང་བྱ་འགག་བཞིན་པ་སེལ་བར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ཉི་མ་ཤར་བེན་ནས་གས་བཞིན་
པས་སྟུན་པ་སེལ་བར་འདོད་ཅེས་པ་ལྟར། མ་བརྟགས་པའི་རྒྱབས་བཅོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་མ་པ་གཉེན་པོ་
སྐྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པས་སྤང་བྱ་ད་ལྟ་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་བར་འདོད་ཅེས་པ་དང་། མ་འོངས་པས་བྱ་བ་བྱེད་
པས་རྗེས་སུ་བྱུབ་པའི་སྤྱིར་བཏག་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་སྤྲོད་ནོ། །དེས་ན་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་སྤོང་གཉེན་ད་ལྟ་བས།
སྤང་བྱ་ད་ལྟར་བ་སྤོང་བར་བཞེད་པར་འདྲ་ལ། ད་ལྟར་བ་དེ་ཉིད་ལ་གོང་མར་ད་ལྟ་བཞིན་པ་ཡིན་པས། སྐྱེས་པ་
ཞེས་དང་། འོག་མར་

༩༤༤༽

འགག་འབྱུང་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱས་པར་བད་དོ། །མངོན་པ་བ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ནམ་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་ནམ་མེད་
པར་འདོད་ལ། དེགས་པ་བ་རྒྱས་པ་ཅན་རྣམས་གཅིག་པས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དམིགས་ནམ་ཅན་དུ་འདོད་པས་
སྤོང་ཚུལ་ཅུང་བད་མི་འདྲའོ། །ནམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་དེ་དང་། སྤངས་པའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ནམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འདུས་མ་བྱས་དེ་
ཉིད། ཁམས་དེ་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱན་བད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། སྤངས་པའི་ཁམས་ནི། འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ནམས་བད་པ་དང་།
འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་མིན་པའི་གཞི་གཟུགས་སོགས་བཅས་སོ། །གོང་མ་བ་ནི་དེ་གསུམ་
མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་། སྤང་བོ་ཀྱན་བད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེས་འདོད་
ཆགས་དང་

༩༥༥༽

བྲལ་བར་འགྱུར་རམ། ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཅོད་ཤེས་ནམས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་ལ། བཅོད་ཤེས་གང་གང་གིས་སྤང་བྱ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི། ལུ་བཞི་སྤིད་དེ། ཡིད་འབྱུང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མི་འབྲལ་བ་ནི་སྤོང་ལམ་མིན་པའི་སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། གཉིས་པ་འགོག་ལམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤོང་ལམ་དང་། གསུམ་པ་སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤོང་ལམ་དང་། བཞི་པ་སྤོང་ལམ་མིན་པའི་འགོག་ལམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལམ་མོ། །ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་དུག་པའི་འགྲེལ་པའོ། །བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ། ལྡན་པ། རྩོམ་པ། ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཅོད་ཤེས་ལྟ་བུའི་དང་། ཟག་བཅས་དང་པོ་ལ། བཅོད་ཤེས་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་ནི། བཅོད་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་

༩༥༩༽

པའི་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ། བཟོད་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མིན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་མིན་ཞེ་ན། ཇི་
མེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། བཟོད་པ་སྤང་བའི་སྤྲ་རྒྱས་ཐེ་ཚོམ་
སྤངས་པས་ཤེས་པ་མིན་ལ། ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བ་ཤེས་པའི་སློན་ནི། རྟོག་ཅིང་ཚོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པས་
ལྟ་བ་མིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སློན་ནི་ཤེས་རབ་དང་། ལྟ་བ་གཉིས་
ཀའོ། །ཟག་མེད་ལས་གཞན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་
སྤངས་པ་ངེས་པར་མི་དགོས་སོ། །འཛིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། འུག་ནི་ལྟ་
བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་ལྟ་བ་མིན་ལ། འང་གི་སྤྲས་དེ་དྲག་ཤེས་པའང་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །ཤེས་པ་བརྩ་བསྟན་པ་
ནི་ཤེས་པ་བརྩས་ཤེས་པ་བསྐྱས་ཏེ། བརྩ་ནི། ཚོས་དང་། རྗེས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་དང་།

༼༤༩༩༽

གཞན་སེམས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་འབྲུང་དང་། འགོག་བ་དང་། ལམ་དང་། ཟད་བ་དང་། མི་སྤྱི་བ་
ཤེས་བཤོ། །ཤེས་བ་གཞན་ནི་བཅུར་འདུས་བས་འདིར་བཅུར་གངས་ངེས་སོ། །བསྐྱེད་ཤེས་བ་གཉིས་ཏེ། ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་དོ། །དང་པོ་ནི་རང་སྤྱི་ཏེ་མཆན་ཉིད་འདྲིན་བ་ཡང་ཡོད་མོད། བལ་ཆེར་བྱམ་རྣམ་སོགས་
གུན་རྫོབ་ཤེས་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་བ་དང་། རྗེས་སྤྱི་ཤེས་བཤོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་
ཤེས་བ་སོགས་ཀྱང་འདི་གཉིས་སྤྱི་འདུས་བས་ཁོ་ན་ཞེས་སྤོས་སོ། །དེ་ལྟར་གུན་རྫོབ་དང་། ཆོས་དང་། རྗེས་
སྤྱི་ཤེས་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། གུན་རྫོབ་ཤེས་བའི་ཡུལ་ནི། རི་རིགས་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། འདོད་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་བ་བཞི་དང་། རྗེས་སྤྱི་ཤེས་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། ཁམས་
གོང་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་བདེན་བ་བཞི་དོ། །ཆོས་ཤེས་

༼༤༩༽

རྒྱུ་ལེས་དེ་དག་ཉིད་དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལེས་པ་སོགས་བཞིའོ། །ཆོས་ལེས་
རྒྱུ་ལེས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ནི། མི་སྦྱེ་བ་ལེས་པ་དང་། ཟད་པ་ལེས་པ་
དག་གོ། །ཞེས་སྦྱིར་བཏང་ནས་ཟད་མི་སྦྱེ་ལེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོར་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལམ། རྒྱ་ཀུན་
འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ལེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཅིའི་ཕུང་པོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལམ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་དམིགས་པས་
སོ། །ཆོས་ལེས་རྒྱུ་ལེས་ལམ་ལེས། ཀུན་རྫོབ་ལེས་པ་བཞི་ལས། བ་རོལ་གྱི་སེམས་རིག་པ་སྦྱེའོ། །སེམས་
ལེས་དེས་ནི་མཉམ་པ་དང་དམན་པ་ལེས་གྱི་ས་འདས་པ་གོང་མས་གོང་མའི་ས་པའི་དང་། དབང་པོ་འདས་པ་
དད་མོས་གྱིས་མཐོང་ཐོབ་གྱི་སོགས་དང་། གང་ཟག་འདས་པ་སྤྱིར་མི་འོང་གིས་དབྱ་བཅོམ་གྱི་སེམས་མི་ལེས་
སོ། །ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མི་རིག་གི་ད་ལྟར་བ་ན་ཁོ་ན་ལེས་སོ། །

༩༥༩༽

ཆོས་སྒོ་དང་། རྗེས་སྒོ་འི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་སེམས་ཤེས་དག་གིས་པན་ཚུན་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། དེམ་པས་འདོད་པ་
དང་། གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །མཐོང་ལམ་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་སེམས་ཤེས་ཀྱི་
སྐབས་མེད་པས་དེ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས། མཐོང་ལམ་ཤེས་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སེམས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དེག་སྟེ། རྗེས་བཟོད་སོགས་དམིགས་པ་མི་
མ་ཐུན་པ་ནི། སྒྲུབ་བ་ཆེན་པོས་ཡང་སྐབ་དགོས་ཅིང་། དེའི་བར་ལ་མཐོང་ལམ་རྫོགས་འགྲོ་བས་མི་ཤེས་
སོ། །རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ནི། དབང་པོ་རྣོ་བས་སྒྲུབ་བ་གཉིས་འབྲུབ་པས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དང་།
བརྒྱད་པའམ། གཞན་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་། བཙུ་ལ་པ་ཞེས་ཏེ། གསུམ་ཁོན་ཤེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་
སྒྲུབ་བ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་ཀུན་མཁྱེན་ལོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྲེ་བ་ཤེས་

༩༥༩༠༽

བ་གཉིས་ལ་བྱད་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཟག་བ་ཤེས་བ་ནི་བདེན་བ་ཤེས་བ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
སྒྲོངས་སུ་ཤེས་སོ། །སོགས་བས་ཀྱན་འབྱུང་སྒྲངས་སོ། །འགོག་བ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་སྒྲོམས་སོ་ཞེས་
ངེས་བའོ། །བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་བར་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ནས། བདག་
གིས་ལམ་སྒྲོམ་ཏེ་སྒྲོམ་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་བའི་བར་དུ་ཤེས་བ་ནི་མི་སྤྱེ་བའི་སྒྲོ་ན་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་འདྲ་ཡང་བྱད་བར་ནི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་བས་ཡིན་བས་འདི་དག་རྗེས་ཐོབ་དུ་འཆད་ལ།
གཞན་ནི་རྣམ་བ་བཅུ་དྲུག་མིན་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་བའང་ཡོད་བས་འདི་དག་མཉམ་བཞག་གི་རྣམ་བའི་བྱད་
བར་དུ་བཞེད་དོ། །འོ་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ཆོས་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་བ་གསུམ་ལ་བཅུར་བཞག་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཡུལ་
ཀྱི་རང་བཞིན་པལ་ཆེར་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་བ་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་བ་སྟེ། དོན་དམ་མི་ཤེས་བས་སོ། །འདོད་ཁམས་

༩༥༩༽

དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་། རྗེས་ཤེས་ཏེ། འདོད་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་ཁམས་གོང་
མའི་ཆོས་ཤེས་པས་དེའི་རྗེས་ཤེས་ལ་རྗེས་སུ་ཞེས་བཤད་པ་བཞེད་ལ། དམིགས་པ་འདྲ་ཡང་རྣམ་པ་མི་རྟག་
སོགས་དང་། རྒྱ་སོགས་ཐ་དད་པ་ལས། སྤྱག་ཀུན་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་ལུལ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་
པ་ལས་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། སེམས་བྱང་ཡང་ཤེས་མོད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་
པས་བྱུང་བ་ལས་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པ་བཅད་ཤེས་དང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་སྦྱེས་པས་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། བཅུར་ངེས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཤེས་ནི་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དང་པོར་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་རྒྱན་དེ་

༼༤༩༽

ཉིད་ཀྱིས་གོང་མ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་སྲིད་པས་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
སོ། །འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི། སྲིད་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྦྱེས་པ་ན་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་
བར་བྱས་ཟིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེ་བས་སོ། །ཡང་འགོག་ལམ་ནི། ཁམས་སུ་མ་རྟོགས་
པས་འོག་མའང་དམན་པར་མི་བཞག་ལ། འོག་མའི་སྤྱད་ཀྱན་ནི་དམན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ལམ་
ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་སྲིད་པས་ན། འགོག་ལམ་ལ་

༼༤༣༽

ཞེས་སྟོས་ལ། བོང་མའི་མཐོང་སྤང་ནི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་གཞོམ་བྱ་ཡིན་པས། སྟོམ་ལམ་གྱི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མི་སྤང་
བ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྤང་བས་སྟོམ་ལམ་ལ་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེའི་བྱད་
པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་། དམིགས་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་ཤེས་པ་སོ་
སོའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་པ་དེ་བཅུ་ལས། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་ཅན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། ལ་ལ་དེ་ལས་གཞན་རང་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཁ་ཅིག་ཟོ་ཅིག་འདུག་ཤིག་སོང་ཤིག་སོགས་དེ་གཉིས་མིན་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་ནོ། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ནི། རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་འཇུག་པས། བཞི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །པ་རོལ་
ཡིད་ཤེས་ཟི་མེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་

༼༤༩༽

དུ་བཞི་བ་སྟེ། ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དེ་མ་དང་བཅས་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་
པ་ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དེ་བཅས་དེ་མེད་གཉིས་
ཀ་དང་། རྩ་མ་རེ་རེའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་འཛིན་པ་ན་སེམས་བྱང་མི་འཛིན་ལ། ཚོར་བ་འཛིན་པ་
ན་འདུ་ཤེས་མི་འཛིན་པ་སོགས་སོ། །ལྷག་མ་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལས་སྟོང་པ་དང་།
བདག་མེད་པ་མ་རྟོགས་བཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩེས་ཐོབ་དུ་བདག་གི་སྦྱེ་བ་
ཟད་དོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བདག་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་
སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པར་མི་འཐད་པས་སོ། །རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་ཅི། ཟག་མེད་ལ་རང་
བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཁ་ཆེ་བ་དེ་མེད་ལ་བཅུ་དྲུག་ལས་

༩༥༥༽

གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་ལ། གཞན་ཉི་འོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་འང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བསྟན་
འཆོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ལས་ལས་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འབྱུང་
དོ། །ཞེས་པའི་གནས་ནི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞི་ནི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཅི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོ་འདི་དག་
མིང་གི་སྒྲོན་ས་སམ། འོན་ཏེ་རྩ་ས་སྤྱི་ཡིན་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་རྩ་ས་སྤྱི་ཡིན་པ་སྤྱུག་བསྤུལ་གྱི་གཞི་དང་། གཞན་གསུམ་གྱི་
རེ་རེ་སྟེ། བདུན་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་རྣམས་རྣམ་གངས་པ་ཞེས། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བཞི། རྩ་ས་སྤྱི་ཡིན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པས་མི་རྟག་པ་དང་། གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། སྤྱི་ཡིན་པ་
བ་དང་། བདག་གིར་དང་། བདག་དུ་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་ཡིན་པས་རིམ་པས་སྤོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་
དང་། ས་སོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་དང་། འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཀུན་འབྱུང་སྟེ།

༩༥༩༽

སྤྲུལ་པའི་རྒྱུ་དང་། འདི་ཉི་རྒྱུ་ལོ། །རྒྱུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་དུ་མས་མངོན་པར་
འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་རྒྱུ་དང་ཕྱང་པོ་ཞིག་པས་འགོག་པ་དང་། མེ་གསུམ་ཞི་བས་ཞི་བ་སྟེ། གསུམ་ནི་དུག་
གསུམ་མོ། །འཆེ་བ་མེད་པས་གྲུ་ལོ་མ་བ་དང་། སྦྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། སྤྲུལ་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་། འདི་དེའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའོ། །ཕྱང་འདས་སུ་བགྱོད་པའི་དོན་གྱི་ལམ་དང་། འཐད་པའམ་
ཐབས་དང་ལྡན་པས་རིགས་པ་དང་། ཕྱང་འདས་སྦྱབ་པས་སྦྱབ་པ་དང་། གཏན་དུ་འབྱེན་པས་ངེས་པར་འབྱེན་
པའོ། །རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་སྦྱ་བ་ཤེས་རབ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གཉིས་མི་ལྡན་པས་དེ་
རྣམས་མེད་དུ་འབྱུང་བས། མདོ་སྟེ་ལ། ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་འདོད་པ་རིགས་སོ། །ཅི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་
འཛིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དེ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་ལ།
གང་

༼༤༩༽

མི་འབྱེན་པས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་གཉིས་ལས། གཞན་བརྒྱད་དོ། །འགོག་སློན་ནི་འདུས་མ་
བྱས་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཅིག་བྱ་སྟེ། བ་རོལ་སེམས་སློན་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཉིད་འཛིན་
པས་སེམས་ཆོར་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་གཉིས་ལས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་
བཞི་ཅར་ཡོད་དོ། །དམིགས་པའི་བྱད་པར་ནི་ཤེས་པ་དུ། ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སློན་
སྟོད་ཡུལ་རྗེས་མིན་པ་དགུ་སྟེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཤེས་གཞན་སོགས་ཟག་མེད་བརྒྱད་དང་།
སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་སྟེ་དཔེ་བས་སོ། །ལམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་མིན་པ་
དགུ་དང་། རྗེས་སློན་ཡུལ་ཆོས་ཤེས་ཡིན་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པར་ངེས་
ཤིང་ཆོས་རྗེས་ཀྱི་སློབ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་དམིགས་པས་སོ། །སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པ་དང་།

རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སྒོའི་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་
 བཅས་ཏེ། གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སེམས་ཤེས་ངི་མེད་གྱི་ཡུལ་ཤེས་
 པ་དགྲ་དང་། ངི་མེད་བཅས་གྱི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཤེས་དག་ཡིན་སྲིད་ལ། ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་
 བེ་རྒྱལ་ཀུན་ཤེས་པ་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་དག་གིས་ཡུལ་ཤེས་པ་བརྩ་ཅར་ཡིན་སྲིད་པས་ཤེས་པ་དེ་
 བཞིའི་ཡུལ་ནི། ཤེས་པ་བརྩ་ཅར་ཡིན་དུ་རྒྱང་བཤོ། །འགོག་ཤེས་གཅིག་གི་ཡུལ་ན། ཤེས་པ་མིན་ཏེ། དེས་
 འདུས་བྱས་མི་ཤེས་པས་སོ། །ཆོས་བརྩ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་དུ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་ལ།
 བརྩ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པ་དང་། ངི་མེད་གྱི་ཆོས་ཏེ་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་
 གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དགོ་

༼༥༠༠༽

བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ནམ་པ་གཉིས་དང་བཅུ་ལྟོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འཛི་ཡུལ་ནི་བཅུ་ཅར་རོ། །ཆོས་ཤེས་
ཀྱི་ལྷ་སྟེ། འདོད་པ་དང་། རི་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཏེ། བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་དག་
བའོ། །རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཏེ། གོང་མ་གཉིས་དང་རི་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱུག་དང་
འདུས་མ་བྱས་དག་བའོ། །སྤྱུག་ཀུན་ཤེས་པ་འཛི་བྱུག་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་
གཉིས་སོ། །འགོག་ཤེས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་དག་བ་གཅིག་བྱའོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་རི་མེད་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་
གཉིས་སོ། །སེམས་ཤེས་ཀྱི་འདོད་གཟུགས་དང་རི་མེད་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་མོ། །ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་འཛི་འདུས་
མ་བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མིན་པ་དགུ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ལ། ནམ་མཁའ་དང་རྟགས་གཉིས་
མིན་ནི་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པས་སོ། །ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་བཅུ་ཅར་ཤེས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་དེ།
མདོར་དག་སྟོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་ཡང་རུང་། གང་

༼༥༠༽

གཅིག་ཆར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལས་མཐོང་བ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐོས་
བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ལུས་རང་གི་ཚོགས་ཏེ་རང་ཉིད་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚོས་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་ལས་གཞན་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རིག་པར་འགྱུར་
རོ། །རང་ཚོགས་ནི་མིན་ཏེ། དེས་པས་རལ་གྲིས་རང་མི་གཅོད་པ་ལྟར་རང་ལ་བྱ་བྱེད་འགལ་བས་དང་།
མཚུངས་ལྡན་འཛིན་ན་དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་པས་མཚུངས་ལྡན་ནམས་ཀྱང་རང་རང་ལ་དམིགས་དགོས་པ་
ལ། རང་རིག་མེད་པས་དེ་འབྲ་མི་སྲིད་པས་དང་། མིག་གི་མིག་སྒྲན་མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཉ་ཅང་ཉེ་བས་ལྡན་མིན་
མི་འཛིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྡན་པ་ནི། སོ་སྤྱི་ཆགས་བཅས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སེམས་ཤེས་ཅི་
བཅས་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆགས་ཅན་རྒྱན་ཞུགས་སམ། ཕྱིར་འོང་
ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ལུ་དང་

༼༥༠༩༽

ལྷན་ཏེ། བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པ་མིན་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པས་སོ། །དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཉིད་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྲེལ་ནས་ཆོས་ཤེས་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ཤེས་པ་གཉིས་
བསྒྲན་ཏེ་གསུམ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ལ་ཤེས་པ། དེ་དེ་འཕེལ་བ་དང་ལྷན་ཏེ། སྤྱག་བསྐུལ་རྗེས་
ཤེས་ལ་རྗེས་ཤེས་འཕེལ་བ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་འཕེལ་བས་ལྷ་དང་།
འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་ལ་འགོག་པ་ཤེས་པ་འཕེལ་བས་དྲུག་དང་། ལམ་ཆོས་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་འཕེལ་བས་
བདུན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཤེས་ལྷར་ནས་ལྷན་པ་ནི་མི་འཕེལ་ལོ། །སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡང་དེ་བདུན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་
ཆགས་བྲལ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཤེས་བསྒྲན་ནས་སྐད་ཅིག་དང་སོ་ལ་གཉིས་ནས་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྒྱད་
བརྒྱད་ལྷན་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རོ། །མི་སྒྲོབ་པ་ལ་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་ལྷན་པ་ནི་གོ་སྒྲ་བས་མ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་
ཐོབ་ས་ནི།

༼༥༠༣༽

སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་ཅེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་བདུན་སྟེས་པའི་ཆོ། ཇི་
ལྟར་སྟེས་པ་རྣམས་དང་འབྲ་བ་མ་འོངས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་རང་རང་གི་ཆོ་ཐོབ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱལ་
ཆོས་བཟོད་སྟེས་པའི་ཆོ། དེ་དང་དམིགས་རྣམ་འབྲ་བའི་ཆོས་བཟོད་མ་འོངས་པ་དང་། བཟོད་པ་དེའི་རྣམ་པ་མི་
ཉག་སོགས་བཞི་ཁོ་ན་འཐོབ་ལ། སྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་སྟེས་པའི་ཆོ། དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་
བཞི་ཁོ་ན་ཐོབ་སྟེ། ཇེས་ཤེས་སོགས་ལའང་སྦྱར་རོ། །དེ་རྣམས་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་ཉ། མཐོང་ལམ་ལན་དུ་མར་
མི་སྟེ་བས་སོ། །མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་བཟོད་ཤེས་རིགས་འབྲ་ཁོ་ན་ཐོབ་པར་མ་བཟོད་ཇེས་ཤེས་དང་པོ་གསུམ་
ལ་ནི། བདེན་པ་དེ་དང་བཟད་པ་ཤེས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་མེད་པ་
དག་ཀྱང་ཐོབ་ལ། ཆོས་ཤེས་ལ་ནི་མི་ཐོབ་སྟེ།

༼༥༠༩༽

བདེན་པ་ཟད་པར་མ་རྟོགས་པས་སོ། །བདེན་པ་རེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་མི་ཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ལམ་བདེན་ནི། སྟོན་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་ཡེ་མ་གཏོགས་ཤིང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་ཆང་བར་མ་
གཏོགས་ལ། མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་སོའི་ལམ་ཉིད་ལའང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་གིས་དུ་མ་ཡོད་པས་
གང་ཟག་གང་གིས་ཟད་པར་སྒྲོམ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་མེད་པས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དེ་རེས་འགའ་སྟོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་ལམ་དུ་ནི་མངོན་
དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། མཐོང་ལམ་དུ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མེད་པས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་འོ། །ས་དུའི་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་དེ་ཐོབ་ཅི་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ས་དེ་གང་ཡིན་པའི་རང་ས་དང་། འོག་སའི་

༼༥༠༥༽

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་སྟེ། ས་གཉིས་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་འོ། །དེ་བླ་པ་ཉེར་བཞག་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་པ་
རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། མཐའ་མ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གཅིག་བྱ་དང་། སྤྱག་ཀུན་གྱི་བཞི་ཅར་
རོ། །བདེན་པ་གང་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་ཐོབ་པའི་བདེན་པ་དེའི་དམིགས་ནམ་ཅན་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་
བྱ་ཡིན་པས་འབད་པ་སྟེ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིས་ཐོབ་མིན་ནོ། །ཆགས་བཅས་ཀྱི་བཙུ་བྱག་པ་ལམ་
ལ་རྗེས་ཤེས་ལ་བྱག་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་ཤེས་ལམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་། ཆོས་ཤེས་
རྗེས་ཤེས་དེ་བྱག་ཅར་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི། སྤྱི་རྟོག་ཟེན་པས་ཡང་མི་ཐོབ་པོ། །དེ་
འདྲིན་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི། དེ་བྱག་དང་སེམས་ཤེས་ཏེ་བདུན་ཐོབ་ལ། བཙུ་བྱག་པ་དེའི་གོང་མ་ཆགས་
བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་འདྲིན་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བར་ལ་

༼༥༠༩༽

གོང་གི་བླ་མ་དང་། གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་བདུན་ཐོབ་ཅིང་ད་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་ཟག་བཅས་ཡིན་ན། གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
དང་། ཟག་མེད་ཡིན་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཤེས་གང་རུང་ངོ་། །སྟོབ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་
མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ། ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་དང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་། མི་གཡོ་བ་ཐོབ་སྟེ། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་
སྟོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ལ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། གཞན་ལ་ཆགས་བཅས་སྟོམ་ལམ་གྱི་བདུན་དང་། མི་
གཡོ་བ་ལ་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྲིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་མིན་པས་དོར་ཏེ། ཟད་ཤེས་དང་བཅས་པའི་བདུན་ནོ། །དབང་
པོ་འཕོ་བ་མ་རྫོགས་པས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་ཐོབ་ལ། སེམས་ཤེས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་
པས་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ཡང་མི་ཐོབ་པོ། །ས་བདུན་གྱི་འདུག་པོ་མ་སྲིད་ཅེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་

༼༥༠༽

གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལའང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྤར་བཞིན་དོར་ཏེ། སེམས་ཤེས་དང་བཅས་པའི་བདུན་
ཐོབ་སྟེ། དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལམ་བཀའ་པས་སོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱིས་
བྱུག་དང་། ཆགས་བཅས་ཀྱིས་བདུན་བཅུ་བྱུག་པ་ལྟར་ཐོབ་ལ། འང་གི་སྤྱི་ནི། ཁ་ཅིག་འདིས་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པས་མཐོང་ལམ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་དེ་
གཉིས་ཀས་ཐོབ་ཟེར་རོ། །གཞན་ནི་འདི་བདེན་པ་རྟོགས་ཟེན་དང་། འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཟེན་པས་མཐོང་ལམ་དང་མི་
འབྲའོ། །ཟེར་བའི་ལྷགས་ཐ་དད་པ་སྟོན་པའོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བྱུག་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྲིད་ཅེ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལའང་བྱུག་ཐོབ་པོ། །དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དགུ་པ་ཟེད་པ་ཤེས་པ་ལ། རྩལ་པོས་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མིན་པ་དགུ་དང་།

༼ ༥༠༥ ༽

མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ནི་བརྩ་ཅར་ཐོབ་པོ། །མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་ལའང་བརྩ་
ཐོབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་སློབ་པས་ཟད་མི་སྦྱིམ་གཏོགས་ཤེས་པ་
བརྒྱད་ཐོབ་སྟེ། ཆགས་བཅས་སློམ་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བ་དང་། ས་བདུན་བ་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་
སྤེལ་སློམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་དང་། མི་གཡོ་བ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་
གི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་རྣམས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་མ་སློམ་པས་ལྷག་མའོ། །གཞན་ཡང་མི་སློབ་
བ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་རྗེའི་བྱེ་བྲག་གིས་མངོན་ཤེས་དང་སྤེལ་སློམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་། བྱད་པར་གྱི་
ལམ་ལ་དགྲའམ་བརྩ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སེམས་ཤེས་དོར་བས་བརྒྱད་དམ་དགྲ་ཐོབ་པོ། །སོ་སྦྱིས་ནི།
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། དེས་འགའ་སེམས་ཤེས་ཀྱང་ཐོབ་ལ།

༼༥༠༩༽

ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པས་སེམས་ཤེས་མི་ཐོབ་པོ། །ཡང་ལམ་གང་ལ། ས་དུའི་
ཤེས་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པ་ཡན་ཆད་དུ།
ཉེར་རྟོགས་ཉིད་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་ལ་དངོས་གཞི་དང་གཉིས་གཤིས་ཐོབ་པོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི།
ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་རྟེན་ནས་གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོ།
ལམ་ས་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པའི་ས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་གསུམ་པ་
ལྟ་བུ། ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ས་གང་ཐོབ་པ་དེའི་ས་པ་གསུམ་པའི་ལམ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐོབ་ལ། དུས་དེར་ཡང་འོག་མ་དང་པོ་སྒྲོར་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་སོགས་སོ། །ཟད་པ་ཤེས་
པ་ལ་ནི། ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱོར་བ་ལ་མི་ལྟོས་

༼༥༡༠༽

བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་གསུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་
དབང་མེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་དཔེ་ཐོབ་ན། ཡུལ་མིའི་སྦྱེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ས་ཀྱན་ཏེ་རྟེན་འདོད་པ་བས་ས་དགུ་ནས་སྤྱི་ཅེ་བས་རང་ས་བ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བར་དུ་འོག་མས་གོང་མའི་ཐོབ་
ཀྱི། གོང་མས་འོག་མའི་མི་ཐོབ་པོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་མ་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི། རྟེན་ཟེན་པ་ནི་མི་ཐོབ་པོ། །ཅི་
ཐོབ་པ་ཞེས་པ་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་བཞི་ལས་སྤར་མེད་གསར་རྟེན་ནི། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་དང་།
ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཐོབ་པ་པོ། །ལམ་སློམ་པ་ནི། གཉིས་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པ་ནི། ཐག་སྤྱིང་བའི་
ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་སྤྱོད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་

༼༥༡༧༽

བཅས་ཀྱི་བཞི་ཅར་དང་། ཆོས་ཟག་མེད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མའི་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ། །ཡོན་
ཏན་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོར་བསྟན་ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་བརྟེན་པའི་ཆོས་ནི་གཞན་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པ་སྟེ། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །གཞན་ལས་ནི། སྟོད་པ་དང་
རྟོགས་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག་བྱུག་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ཐིན་ལས་ཀྱི་བསྐྱས་པ་གསུམ་གསུམ་ལས་འཆད་
དོ། །བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟོབས་བཅུ་ནི། གནས་དང་། གནས་མིན་པ་དང་། ལས་དང་། རྣམ་པར་
སྟོན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་
པོ་མཆོག་དང་། མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་
བའི་ལམ་དང་། སྟོན་ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་།

༼༥༡༩༽

ཟག་པ་ཟག་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་ནི། སྤར་ཆོས་བཅུ་སྟུར་བ་ཡིན་པས་ཤེས་
པ་བཅུ་སྟེ། སྲིད་པ་གནས་སོ། །མི་སྲིད་པ་གནས་མིན་ནོ། །ལས་འབྲས་མཐུན་པ་ལ་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་མིན་
པ་བརྒྱད་དེ། དེ་ནི་སྟུག་ཀུན་གྱིས་བསྟུས་པས་སོ། །བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་ཀུན་བྱང་དང་། དབང་པོ་མཆོག་
དམན་དང་། མོས་བ་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པ་ལ་ནི། འགོག་ཤེས་མིན་པ་དགུ་སྟེ། རྣམ་ཐར་ནི་བརྒྱད་
དང་། ཉིང་ངེ་འཇོན་ནི་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ནི། ཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་།
དབང་པོ་ནི་དད་སོགས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། མོས་བ་ནི། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མོས་བ་སྣ་ཆོགས་བ་སྟེ།
སེམས་བྱུང་དང་། ཁམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་སྟོན་གོམ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་བསམ་བ་ལ་
བཞེད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དུ་མ་སྟེ། དེ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཁོར་

༼༥༡༣༽

འདས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ནམས་ནི། ངན་འགྲོ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། ཐར་བར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་སྟེ། དེ་མ་
ལུས་བར་མཐུན་པ་ལ་ལམ་དེ་འབྲས་བུ་དང་། བཅས་ན་བཅུའམ་མིན་ན་འགོག་ཤེས་དོར་བ་བཞིའོ། །སྟོན་གྱི་
སྟེ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཆོས་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷའི་སྟུན་ནམ་བར་དག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟེ་འཆི་དང་། ཁ་དོག་
བཟང་ངན་དང་། ལས་དགེ་མི་དགེ་བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མཐུན་པ་གཉིས་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ནམ་
བ་ཅན་དུ་ངེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་འགོག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ན།
ཆོས་རྗེས་སུ་འགོག་པ་ཟད་མི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དུག་གམ། ཟག་ཟད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
ན། ཤེས་པ་བཅུ་ཅར་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་དང་། འཛིག་ཉེན་སྲ་མ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ཕྱི་མར་སྟེ་
བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི།

༼༥༡༩༽

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ནམས་ན་སྟེ། སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་ཉེར་ལྗོག་གོང་མ་བདུན་དོར་བའི་ས་བཅུ་
གཅིག་པོ་ནམ་གུན་ན་ཡོད་ལ། ཉེན་འཇམ་སྒྲིང་གི་སྦྲེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བས་
སོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཤེས་པ་དེ་བཅུ་གཞན་གྱི་ལ་སྟོབས་ཤེས་མི་བྱ་བར། སངས་རྒྱས་འདི་ཁོ་ནའི་ལམ་སྟོབས་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། གང་གི་སྤྱིར་མཐུན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་དེའི་སྤྱིར། སྟོབས་ཏེ།
གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་སྟོབས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་པོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེལ་སྟེད་མེད་ཀྱི་
བྱའི་སྟོབས་མངའོ། །གཞན་དག་ཆོགས་རེ་ན་སྟོབས་དེ་མངའོ། ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་།
ལའོར་ལོ་སྦྱར་བའི་ཆོགས་ནི། རིམ་བས་སྦྱ་བདུད་པ་དང་། ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་། གཟེར་བྱས་བཏབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །བཅུན་པ་ན་རེ། སྦྱའི་སྟོབས་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་བཞིན་དུ་

༼༥༡༥༽

མཐའ་ཡས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། མཁྱེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་
ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། སྤང་ཆེན་པལ་བ་དང་། སོགས་པས་
སྟོས་ཀྱི་སྤང་སོ་དང་། ཆན་སོ་ཆེ་དང་། རབ་གཞོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་མཆོག་དང་། སྟེད་མེད་
ཀྱི་བྱ་སྟེ། བདུན་སོ། ལྷ་མ་བཅུས་ལྷག་པའི་སྟོབས་ནི། ཕྱི་མའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གཞན་ནི་སྟོབས་མཆོག་བཅུ་
སྟེད་མེད་བྱའི་བྱར་དུ་འདོད་དོ། །ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ནི། རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་དེ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་
པར་རམ་གཞན་ནི་འཇམ་རྩུབ་སོགས་བདུན་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བྱའི་རེག་བྱར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་མི་
འཇིགས་པ་བཞི་ནི། སྟོན་པས་བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །བདག་ཉིད་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་
དོ། །ཞེས་ཞལ་གྱི་མཆེས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའོ། །འདི་དག་ནི་འཁོར་བ་
ལས་

{ ༥༡༩ }

ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་བསྟན་པ་གཉིས་ཉེ་བཞི་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲུལ་གྲང་ཆོས་མ་ཐུན་དུ་
གྲོལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མ་གཟིགས་པས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པོ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་སྟོབས་
དང་པོ་བཞིན་ཤེས་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཡིན་པས་སྟོབས་བཅུ་པ་བཞིན་ཤེས་པ་དུག་
གམ་བཅུ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུག་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་མཁྱེན་པས་སྟོབས་གཉིས་པ་བཞིན་འགོག་
ལམ་ཤེས་པ་དོར་བ་བརྒྱད་ཡིན་ཞིང་། སྟོབས་བདུན་པ་བཞིན། ལས་འབྲས་ཅན་མཁྱེན་ན། ཤེས་པ་བཅུ་ལ།
ལམ་ཉིད་མཁྱེན་ན་དགུའོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་ཤེས་པ་ཉིད་མི་འཇིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་
ནི་ཤེས་པས་བྱས་པ་དེར་རུང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་མིན་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་
ནི། སྟོན་པས་འཁོར་ཀུན་གྱས་པར་ཆོས་ཉན་པ་ལ་རྗེས་ཆགས་དང་། འཁོར་ཀུན་མ་གྱས་པར་ཉན་པ་ལ། ཁོང་
ཁོ་དང་། གྱས་མ་གྱས་

༼༥༡༽

འདྲེས་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་བ་སྟེ། དེས་ན་
དེའི་ངོ་བོ་ནི་བྱ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། འཁོར་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་གསུངས་བས་
སོ། །འོ་ན་དེ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་ན། ཅིས་མ་འདྲེས་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་
བ་སྤངས་བས་སོ། །བག་ཆགས་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ། སྟོན་ཉོན་མོངས་སྤྱད་བའི་མཐུས་ལྟས་ངག་གཡོ་
བའི་རྒྱ་རྒྱས་བའི་བྱད་བར་སེམས་ལ་ཡོད་བར་བཤད་ལ། བཅུན་བ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱད་བར་
ལྷང་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གོང་མ་བ་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་བ་ལྷང་མ་བསྟན་
དུ་བཞེད་དོ། །བཞི་བ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བའི་སྟོ་སྟེ། ཅི་བས་ཉིན་མཆན་དུས་བྲུག་དུ་
ནི་ཉམས་སུ་ནི་འཕེལ་ཞེས་འདྲིལ་རྟེན་ལ་གཟིགས་པའོ། །ཅིས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་

༼༥༡༽

ཞེ་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོས་འབྲུབ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་
ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་སྦྱོད་ཡུལ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་རྣོ་བས་ན།
ཆེས་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །སྙིང་རྩེ་དང་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ།
ངོ་བོ་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་མེད། །དམིགས་པ་ཁམས་ཅིག་ཁམས་གསུམ་པ། །རྣམ་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཅིག་དང་
གསུམ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བཞི་པ། །རྒྱད་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་རང་རྒྱལ། །ཐོབ་པ་འདོད་དང་སྲིད་ཅི་འདི་
བྲལ། །དོན་ནི་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོབ་སྦྱོབ། །ལས་ནི་མི་འབྲ་འབྲ་བར་མཛད། །ཅེས་པ་རྣམས་སོ། །ཅི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་མམ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཕུན་ཚོགས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་
བུ་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་སྐྱེ་བཞག་མེད་

༼༥༡༩༽

ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་ཚོགས་སམ། གནས་གྲུང་པ་བརྟེས་པ་དང་། བན་འདོགས་ཕུན་ཚོགས་འགྲོ་བ་མཐོ་རིས་
དང་། བྱང་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་དོན་མཛད་པར་སྦྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཐུང་
དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་། བྲམ་ཟེ་སོགས་རིགས་དང་སྐྱེའི་བོང་ཚད་ཆེ་ཆུང་ནམས་གྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ཏེ། དེ་
གསུམ་གཤུལ་བྱ་དང་མ་ཐུན་པར་སྒྲ་ཚོགས་སྟོན་པའོ། །ཐུན་མོང་བ་ལ། མདོར་བསྟན་ནི། ཚོས་དེ་མིན་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་།
ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བ་དང་། རིགས་འབྲ་བ་དེ་དག་ལའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རིམ་
བཞིན་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་དང་། མདོན་ཤེས་བྱུག་པ་དང་།
འགོག་པའི་རྣམ་བཅད་ལྟ་བུ་དང་། དང་པོ་ལྟ་དང་། སོགས་གྱིས་བསམ་གཏན་

༼༥༣༠༽

གཟུགས་མེད། ཚད་མེད། རྣམ་ཐར་བདུན། ཟེལ་གཞོན་ཟད་པར། སྒྲོང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ་ལྟ་
བུའོ། །བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་ནི་ཉན་མོངས་པ་མེད་ཞེས་བ་དག་བཙམ་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་ཉན་མོངས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་བདག་ཀྱང་ཡོན་གནས་སུ་རིག་ནས། མཉམ་པར་
བཞག་སྟེ། བདག་ལ་དམིགས་ནས། གཞན་གྱི་ཉན་མོངས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་ནས་ལངས་ཀྱང་།
དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། འདི་གཞན་གྱི་སེམས་སྤང་བའི་ཐབས་
ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་གྱི། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཅམ་གྱིས་ཉན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ས་ནི་ལམ་སྤྱོད་པའི་
མཆོག་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ན་ཡོད་ལ། གང་ཟག་ནི་དག་བཙམ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་དང་།
ཉེན་ནི་སྒྲོགས་ལ་བ་སྤིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེད་ཅིང་། དམིགས་པ་ནི་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཡིན་

༼༥༡༽

བས་འདོད་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྐྱེས་ཟིན་དང་། གཞི་མེད་མཐོང་སྤང་སྤང་མི་ལུས་བས་མ་རྐྱེས་པ་དང་། གཞི་
བཅས་སྒོམ་སྤང་གི་ཆགས་སོགས་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་རྐྱེས་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་བའི་ནུམ་པ་ཅན་ནོ། །སྒོམ་
ནས་ཤེས་པའང་། རོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྟེན་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་ནི། སྤྲ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ནི། དེས་གཟུགས་མེད་
པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་གོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་
ཟག་མེད་ཀྱང་མངོན་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་དེ་འཐད་དོ། །སྒོམ་པ་སྤར་བཏང་བའི་ཤེས་པ་ནི། དེ་སྟེ་འདི་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒོམ་ནས་རབ་མཐའི་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། ཉིང་དེ་འདྲིན་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པ་དེ་རི་ཅམ་དུ་ཤེས་པའོ། །སྤྲ་མའི་གང་ཟག་དང་། རྟེན་དེ་བཞིན་དུ་

༼༥༩༩༽

ཆོས་དང་། རྟོན་དང་། དེས་ཆོག་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དམིགས་པ་དང་ངོ་
བོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དེ། དང་སོ་གསུམ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་
ཆོགས་དང་བརྗོད་བྱའི་རྟོན་ནམ། རྟོན་གྱི་མཆོག་ཟུང་འདས་དང་། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་དག་ལ་ཐོགས་
མེད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་འང་དེ་དང་དེ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་རིག་པ་བཞི་ནི། རིགས་པ་སྟེ། རྟོན་དང་
འབྲེལ་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། གྲུལ་བ་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ལམ་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་དབང་བ་གསལ་བར་བྱ་ཞིང་། མི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་
དམིགས་པ་ནི་དག་དང་ལམ་ཡིན་ལ། རོ་སོ་ནི། འགོག་ཤེས་དོར་བའི་ཤེས་པ་དགུའོ། །ས་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤིད་
ཅིའི་བར་ཐམས་ཅད་དོ། །རྟོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། རྟོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་བཅུ་ལྔ།
རྟོན་

༼༥༣༽

མུང་འདས་ཡིན་ན། འགོག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བྱུག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ས་ཀྱན་ན་སྒྲ་མ་བཞིན་ཡོད་
དོ། །གཞན་ཆོས་དང་ངེས་ཆོག་རིག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། ས་ནི་ཆོས་རིག་གང་ན་མིང་ཆོག་
ཡོད་པའི་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞིན་ཡོད་ལ། ངག་སྟེ། ངེས་ཆོག་རིག་པ་ནི། རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་
པའི་ས་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །གཅིག་ཡོད་ན་ངེས་པར་བཞི་ཅར་ཡོད་པས་
ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བར་སོ་སོ་རིག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་མེད་པ་སོགས་བྱུག་པོ་དེ་རྣམས་
རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དེ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་སྟོན་ནས།
ཤེས་རིག་པ་ངེས་ཆོག་མིན་པ་གསུམ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་པ་སྟེ། རྣམ་པ་བྱུག་གི་བདག་ཉིད་དོ། །ངེས་ཆོག་
རིག་པ་ནི། རབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱི། རབ་མཐའ་ཉིད་ནི་མིན་ཏེ། རྟོགས་དཔྱད་ཀྱིས་

༼༥༣༽

ཀུན་ནས་སྒོང་བས་སོ། །རབ་མཐའ་ས་ཞེས་པ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་མཐའ་སྟེ་བཞི་པའོ། །རབ་མཐའ་དེ་
ནི་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅི་འེ་བར་དུ་ལྷགས་མ་ཐུན་དང་། སྲིད་ཅི་ནས་འདོད་པའི་བར་དུ། ལྷགས་མི་མ་ཐུན་དུ་
འོངས་ནས། ཡང་འདོད་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་ལྷགས་ཏེ། ས་ཀུན་གྱིས་མ་ཐུན་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་འཕེལ་
བའི་ཆུང་དུ་ལས་འབྱིང་། དེ་ལས་རབ་ཏུ་ཆེན་པོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་དེ་དྲུག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐོབ་པ་མིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་གྱི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལུས་ཏེ། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཡིན་པས་སོ། །པལ་ཆེར་སོ་སྦྱེ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ནི་མཛོན་ཤེས་དང་། བསམ་
གཏན་སོགས་ལས་མཛོན་ཤེས་ནི། རྩ་འབྱུང་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། ས་རོལ་གྱི་ཡིད་དང་། སྤྲོན་གྱི་ཆེ་རབས་
རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྦྱེ་བ་དང་།

༼༥༣༥༽

ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། རྒྱག་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་གོ། །དེ་རྒྱག་གི་སྤྱིའི་ངོ་བོ།
ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སློ་སྤྲེལ་ཤེས་རབ་བོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། གསུམ་པ་དང་རྒྱག་པ་དོར་བ་བཞི་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་ཁོ་ན་སྟེ། སེམས་ལས་ཤེས་པ་ནི་བཞི་ལས། བ་རོལ་སེམས་རིག་པ་ཤེས་པས་གདགས་གཞི་བཞི་དང་། དང་
ཉིད་དེ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
རྒྱག་གམ་བཅུ་ལྟོ། གསུམ་པ་ནི་རྒྱག་པ་ས་ཀུན་ན་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་ལྟ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་
ནའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་ལྟ་རང་ས་དང་། འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། བོང་སའི་ཡུལ་ཅན་མིན་ཏེ། དང་སོ་རང་
སའམ། འོག་སར་འགོ་བ་དང་། སྤྱལ་པར་བྱེད་གྱི། བོང་དུ་མིན་ལ་གཉིས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་། འོག་སའི་སྤྱོ་
ཐོས་གྱི། བོང་སའི་མི་ཐོས་པ་སོགས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཤེས་དང་།

༼༥༣༮༽

སྒྲོན་གནས་ཤན་བས་གོང་ས་གཟུགས་མེད་ཀྱི། སེམས་མི་འཛིན་ནོ། །ལྷ་བ་ནི། མངོན་ཤེས་རྣམས་རི་ལྟར་ཐོབ་
ཅེ་ན། སྒྲོན་མ་འདྲེས་བ་རྣམས་ནི། སྒྲོར་བས་ཐོབ་བར་བྱ་དགོས་ལ། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འདྲེས་བ་ནི། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་ཅིང་། གཉིས་ཀའང་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སྒྲོར་བ་ལ་ལྟོས་སོ། །སྒྲོར་བ་ནི་དང་སོའི་ཡང་
བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། གཉིས་བའི་རྣ་བའི་སྤྲ་དང་། གསུམ་བའི་མིག་གི་སྤང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། སེམས་
ཤེས་ཀྱི་རང་གི་ལུས་འདི་འབྲ་བ་ལས་སེམས་འདི་འབྲ་ཞེས་ལུས་སེམས་ཀྱི་མཆན་མ་འཛིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བ་
རོལ་ལའང་སྒྲོར་བས་འགྲུབ་ལ་གྲུབ་ནས་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་བར་ཤེས་སོ། །སྒྲོན་ནས་རྗེས་ཤན་ཀྱི། རང་གི་
ཡིད་འདས་མ་ཐག་བའི་མཆན་མ་བཟུང་ནས་སྒྲེ་བར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་བར་དུ་རིམ་གྱིས་སྤྲ་
མ་སྤྲ་མ་ལ་ཡིད་གཏོད་བ་སྟེ། བར་དོའི་སྐད་ཅིག་ཤན་ན་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་

༼༥༩༽

གཞན་གྱི་འང་བྱ་ལ་བྱང་ནས་ཐོད་གཏང་དུ་འང་བྱ་ནོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདིར་སྐྱེས་ན། རང་གི་ཆེ་སྲ་མའི་
གཟུགས་མེད་ཡུལ་མིན་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཉེན་ནས་སྐྱེད་དེ། གཞན་གྱི་ཡིད་འདས་མ་ཐག་པའི་མཚན་
མ་བཟུང་ནས་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་སྦྱར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྤར་མཐོང་ཐོས་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་བྱ་གྱི།
གཞན་ནི་མི་བྱ་ལ། ཐག་མེད་གྱི་ནི་གང་སྤེལ་དུ། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པ། ཞེས་བཤད་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་གསུམ་པ་སེམས་ཤེས་ནི། ཆོར་སེམས་
ཆོས་བྱ་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། མིག་གིས་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་དང་པོ་ལུས་བྱ་པ་ཉེར་བཞག་གོ། །འོ་ན་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལ་དམིགས་ན་ལས་དགེ་སྤྲིག་ཤེས་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན།

༼༥༩༽

དེ་ནི་དེས་མི་ཤེས་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་ཤེས་པ་ལོ། །ས་ནི། ལྷ་འི་
མིག་དང་། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཤེས་རབ་
པོ། །རབ་དུ་བྱེད་པར། མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དགེ་བཤོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། གཙུ་བའམ།
པལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་སར་བཤད་པའང་ཉེན་མིག་དང་རྣ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་པས་མི་
འགལ་ལོ། །ལྷག་མ་བཞི་རྣམས་དགེ་བཤོ། །མངོན་ཤེས་བྱི་མ་གསུམ་གསུམ་ནི། མི་སྒྲོ་བ་པའི་རིག་པ་གསུམ་
སྟེ། སྒྲོན་གནས་བྱེད་པས་སྒྲོན་ཀྱི་མཐའ་དང་། སོགས་པས་འཆི་སྐྱེ་ཤེས་པས་བྱི་མཐའ་དང་། ཟག་ཟད་ཤེས་
པས་བར་ད་ལྟར་ཏེ། དུས་གསུམ་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྒྲོག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ལས་དོན་དམ་པར་མི་
སྒྲོ་བ་པའི་རིག་པ་ནི། ཐ་མ་ཟད་མཐུན་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གཉིས་ནི་ཟག་བཅས་

༼༥༩༽

ཡིན་ཡང་། མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རྒྱུ་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་དེའི་རིག་པ་ཞེས་བྲལ། །དེ་གཉིས་ནི་སྒྲོབ་པ་ཆགས་བྲལ་
ལའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། འོན་ཀྱང་སྒྲོབ་པ་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རིག་པར་མ་
བཞད་དོ། །བཞི་པ་ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་དང་བྱུག་པ་རྣམས་རིམ་བས་རྩ་འབྲུལ་དང་། ཀུན་
བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་གདུལ་བྱའི་ཡིད་འཕྲོག་པའམ། ཞེ་འབྲས་
པ་དང་། བར་མར་གནས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་འདི་འབྲལ། །ཞེས་ཀྱང་
བརྗོད་ཅིང་། གསུམ་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་
འབྲུལ་མཆོག་སྟེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་མི་འབྲུལ་ལ་གཉིས་པོ་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པོས་གཏོད་པ་ཅུ་ཟད་ལ། འདིས་ཐབས་བསྟན་ནས་པན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་
བའི་

༼༥༣༠༽

འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཁྱད་བར་བཤད་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཞེས་པའི་བར་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་དག་སྤྱལ་
འགོ་སོགས་སུ་བཞེད་ཀྱང་། གྲེ་བག་སྤྲོ་བ་ནི། རྩ་འབྲུལ་ནི་འདིས་འབྱོར་བར་བྱེད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། དེས་
ཅི་འབྱོར་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལས་ནི་སྤྱལ་བ་དང་། འགོ་བའོ། །འགོ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲུ་ལྟར་ལུས་ཕྱིན་བྱེད་
དང་། ཐག་རིང་སོ་ལ་ཉེ་བར་མོས་པས་སྤྱར་དུ་བགྱོད་བ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡིད་ལྟར་འགྲོགས་
བའོ། །སྟོན་བ་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་སྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་འབྱོན་པས་ཡིད་འགྲོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མངའ་ན་གཞན་གཉིས་
ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སོ། །གཞན་ཉན་ཐོས་སོགས་རྣམས་ལའང་། ལུས་ཕྱིན་བྱེད་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡོད་ཀྱི། ཡིད་
འགྲོགས་མེད་དོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པས་ནང་གི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྤྱལ་མི་རུས་ལ།
རྒྱན་མེད་པས་སྤྲ་ཡང་མི་སྤྱལ་ལོ། །དེས་ན་འདོད་བར་རྟོགས་པའི་སྤྱལ་བ་ནི། གཟུགས་ནི་རོ་རེག་བྱའི་རང་

༼༥༣༡༽

བཞིན་ཡིན་པས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་མཆོད་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་སོ། །གཟུགས་ན་དེ་རོ་མེད་པས་དེར་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་པ་ནི། གཟུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ཡིན་ལ།
དེའང་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྱལ་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་འདོད་
གཟུགས་སུ་རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་རེ་སྟེ། བཞི་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཅི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྤྱལ་ལམ་ཞེན། མིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱལ་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱལ་ལ། སྤྱལ་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་སྤྱལ་སེམས་
ནི་འདོད་པ་དང་། དང་པོའི་ས་པ་གཉིས་ནས་གཉིས་པའི་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་བཞི་དང་། བཞི་པའི་འོག་ས་
བཞི་དང་། རང་ས་སྟེ་ལྷའི་བར་མས་རིམ་བཞིན་ཡིན་གྱི། འོག་མའི་འབྲས་བུ་སྤྱལ་སེམས་གོང་མ་ལས་སྤྱེས་པ་

༼༥༣༩༽

མིན་པས་གོང་དུ་སྐྱུལ་མི་རུས་སོ། །སྐྱུལ་སེམས་དེ་སྟེང་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བཞིན་དུ་
ཆགས་བྱལ་གྱིས་སྟེང་དོ། །སྐྱུལ་སེམས་དེ་ནི་སྟེང་པ་ནི་ཐོག་མར་འབྱུག་པའི་ཆེ། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་།
རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་ལས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་མ་ལངས་བར་དུ་རང་རྒྱན་དང་། ལངས་པ་ན་བསམ་གཏན་དག་པ་གཉིས་
ཁོ་ན་སྐྱེ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྷང་བ་མེད་དོ། །སྐྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་རང་
གི་ས་པའི་སྐྱུལ་སེམས་ཁོ་ནས་སྐྱུལ་བར་བྱེད་གྱི། ས་གཞན་གྱི་སྐྱུལ་སེམས་གྱིས་ས་གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་བ་མི་
བྱེད་དོ། །སྐྱུལ་པ་དག་སྐྱར་འབྱུག་པའི་སྐྱུ་སེམས་ནི། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་སྐྱུལ་པ་ནི་
རང་སའི་སེམས་ཁོ་ནས་སྐྱར་འབྱུག་པ་ལ་དེ་ཡན་ཆད་ན་རང་ས་པ་མེད་པས་འོག་མ་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་
མཛོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱར་འབྱུག་གོ། །སྟོན་པ་མིན་པའི་སྐྱུལ་པ་ནི། སྐྱུལ་པོ་དང་བཅས་ཏེ། སྐྱ་བས་སྐྱུལ་པ་མང་པོ་
སྐྱ་བ་ན་གཅིག་ཅར་སྐྱ་སྟེ།

༼༥༣༣༽

ལུང་དུ་གཅིག་གཅིག་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་ན་སྒྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བར་བྱེད། གཅིག་མི་སྒྲ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ། །སྟོན་པ་ནི་སྒྲུལ་པ་སྒྲ་ནའང་རང་ཉིད་མི་གསུང་བ་སོགས་ཇི་ལྟར་བཞེད་
བའོ། །སྒྲ་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་སྒྲུལ་སེམས་མེད་པས་ན། སྒྲུལ་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་སྒྲུལ་པ་སྒྲར་འཇུག་ཅེ་
ན། སྒྲུལ་པ་ལ་བྱེན་བྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྒྲར་གཞུག་གོ། །ཞེས་སྒྲར་འཕངས་ཞིང་། དེ་ནས་གནས་པར་འདོད་
པའི་སྒྲུལ་སེམས་བྱིས་སྒྲུལ་ཏེ། འདི་སྤྱིད་གཅིག་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱེན་བྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཡིད་
གཞན་སྒྲ་སེམས་བྱིས་སྒྲར་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱེན་བྱི་ཚྲོབ་སེམས་ནི། དག་པ་བར་ཆད་དོ། །ཅི་གསོན་པོ་ཁོ་
ན་ལ་བྱེན་བརྒྱབས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད་ཤི་བ་ལ་བྱེན་བརྒྱབས་ཡོད་དེ། འོད་བསྐྱང་ཆེན་པོའི་བྱེན་
བརྒྱབས་བྱིས་དེའི་ཀེང་རུས་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའང་མི་གཏན་པ་ལ་

༼༥༣༩༽

བྱིན་རྒྱལ་ས་མེད་དེ། འོད་བསྐྱེད་གི་ཤ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །གཞན་རྣམས་ནི་ཤི་བ་ལ་བྱིན་བརྒྱལ་ས་ཡོད་པ་མིན་གྱི།
འོད་བསྐྱེད་གི་ཀེར་རྩས་གནས་པ་ནི། ལྷ་འི་མ་ཐུས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཅི་སེམས་གཅིག་གིས་སྤྱལ་བ་གཅིག་ཁོ་
ན་སྤྱལ་ལམ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། སྤྱལ་སེམས་དུ་མས་སྤྱལ་བ་གཅིག་སྤྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་བྱང་
བར་གྱུར་ནས་དེ་ལས་སྒྲོག་ནས་སྤྱལ་སེམས་གཅིག་གིས་སྤྱལ་བ་ཅི་འདོད་པ་དུ་མ་སྤྱལ་ལོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་
སྤྱལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་ལས་སྤྱེས་པ་མངོན་ཤེས་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི། ལྷུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སྤྱེ་བ་ལས་སྤྱེས་པ། ལྷ་སྤྱུ་ཤ་ཟ་སོགས་གྱི་ནི་གཞན་ལ་པན་གཞོད་
བྱེད་འདོད་པ་འེད་བར་གིས་དག་མི་དག་ལྷུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་སྤིང་དོ། །ཅི་རྩ་འབྲུལ་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་།
སྤྱེས་ཐོབ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། རྩ་འབྲུལ་ནི་བསྐྱེད་ན། སྒྲོམ་བྱུང་མངོན་ཤེས་སུ་བགྱང་བ་དང་། ཡི་
དཔལ་ས་

༼༥༣༥༽

ཁ་ཅིག་གི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། རྟོ་རྟོ་ར་ཞེས་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱིས་མཁའ་ལ་འགོ་བ་ལྟ་བུ། སྤྲུགས་ལས་
སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེས་དང་། རོར་བུ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ང་ལས་བྱ་དང་། འདོད་ལྟ་དང་། བར་དོའི་ལྟ་བུ་ལས་ལས་
སྐྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། རྣམ་པ་ལྟོ། །ཅི་ལྟའི་མིག་དང་། རྣ་བ་དག་ལྟའི་ཁོ་ན་ལམ། བྱང་སེམས་དང་འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བ་དང་། ཁྱིམ་བདག་རིན་ཆེན་གྱི་ལྟར་ལྟ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤུངས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བསམ་
གཏན་གྱི་མ་ཐུས་མིག་དང་རྣ་བའི་ཆོག་ས་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་འབྲུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་བ་འབྲུབ་
བས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་རྟག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་བས་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་དང་། ཞར་བ་དང་། འོན་པ་མེད་བས་མ་
ཆང་བ་མེད་བ་དང་། དུལ་ཡང་གཟུགས་སྤྱུ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཆ་སྤྱ་བ་དང་། སོགས་བས་སྤྱི་བ་བ་དང་། རྒྱ་བ་
འདུན་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། གང་ཕྱིར་ཤེས་མིག་

༼༥༣༩༽

གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་གནས་དང་སྐྱིབ་བ་དང་། །སྤ་དང་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ། །དེ་སྤྱིར་ལྟ་ཡིས་མཐོང་
བར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡུམ་དུ། །ཤེ་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱན་སྟོང་གསུམ་གྱི་བར་མཐོང་བར་
གསུངས་བ་ནི། ཡུམ་གྱི་ནྟལ་འགྱོར་གྱིས་སྦྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེ་
སྦྱན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟིགས་མོད་ཀྱི་ནམ་བཞག་གཞན་ཡིན་ནོ། །ལྟའི་མིག་གིས་ཐག་རིང་སྤྱི་ཅིག་
མཐོང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་། རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་མའི་སྟོན་བ་རྣམས་ཀྱི། མིག་གིས་
མངོན་པར་འདུ་མཛད་ན། དེམ་བས་སྟོང་གཉིས་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་བ་དང་། རི་ཅམ་བཞེད་པའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་གངས་མེད་བ་མཐོང་ལ་འདུ་མ་མཛད་ན་ནི། སྟོང་དང་།

༼༥༣༽

སྒྲིང་གཉིས་དང་། སྒྲིང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཉེན་མཐོང་ངོ་ཞེས། །ཅི་རྩུ་འབྲུལ་འབའ་ཞིག་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
དེར་མ་ཟད་ལྷའི་མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲོན་ནས་རྗེས་བྲན་དང་། སེམས་ཤེས་ཏེ་གཞན་བཞི་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་
བ་ཡོད་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་གྱིས་ནི་མངོན་ཤེས་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་པོ། །མི་སྐྱེས་ཐོབ་དེས་ནི་སྲིད་བ་བར་མ་མི་མཐོང་ལ།
ཡུམ་དུ། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་ཤེས་བར་གསུངས་བ་ནི། སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཤེས་སྐྱེས་ཐོབ་དེ་ནི། བསམ་
བའི་དབང་གིས། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་བ་གསུམ་སྲིད་ལ། གང་ཡང་མཆོན་མས་པ་རོལ་གྱིས་
སེམས་ཤེས་བ་རྟོག་གི་བ་དང་། རྟོག་བྱེད་ཅེས་བའི་རིག་སྤྲགས་གྱིས་བྱས་བའི་སེམས་ཤེས་དེ་ཡང་། དག་
སོགས་གསུམ་མོ། །སེམས་ཤེས་དང་། སྒྲོན་ནས་རྗེས་བྲན་སྐྱེས་ཐོབ་དཔྱལ་བ་ཡོད་བས་ནི། དང་པོ་སྤྲག་
བསྐྱེད་གྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་བར་དུ་ཤེས་ལ། འགོ་བ་གཞན་ན་ཡོད་

༼༥༣༼༽

བས་ཏྲག་ཏུ་ཤེས་སོ། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་མི་ལ་རྩ་འབྲུལ་སོགས་སྤར་སྤྱོད་བས་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་། མི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་རབས་བྱན་པ་ནི། ལས་ལས་སྤྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མངོན་གནས་རྗེས་བྱན་ནི། སྟོམ་འབྲས་དང་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤྱེས་ཐོབ་དང་། བྱང་སེམས་འདིས་གནས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་མོ། །ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་འོ། ། །བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་དངོས། དེ་ལ་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ་འོ། །དང་པོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་ནི། ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་ནས་རང་གཞན་སྟོམས་འཇུག་སོགས་སྟོན་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་རྣམས་ནི། འབྲས་བུ་

༼༥༣༩༽

སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་སྟེ། རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་
བཞིའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དེར་སྐྱེ་བ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པར་རབ་དུ་བཤད་ཟིན་པས་ཡང་མི་བཟོད་
དོ། །སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི། དགེ་བའི་སེམས་ཅེ་ཅིག་པ་སྟེ་དམིགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། །རྗེས་འབྲང་འཁོར་དང་བཅས་ན་གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྟོ། །བྱེ་བྲག་སྤྲ་
བ་ནི་སེམས་གཅིག་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཡིན་གྱི་འདུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པས་
འདིའི་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ལས་རྗེས་གཞན་པར་འདོད་ལ། སྤྲ་མ་ནི། མདོ་སྤེ་པའི་ལྷགས་ཏེ།
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་སེམས་གཙོ་བོར་བཞེད་དོ། །དེས་ཆོག་ནི། འདིས་སེམས་པར་བྱེད་པ་ན་སྟེ།
དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བསམ་པ་གཏན་པོ་བྱས་ཏེ། སྒྲོམ་

༼༥༥༠༽

བས་བསམ་གཏན་ཞེས་དཀའ་སྤྱད་དུ་བཤད་དོ། ཁོན་མོངས་ཅན་ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་
རིགས་མ་ཐུན་བས་ཏེ། ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། ཡང་ན་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་མི་དགེ་བ་དག་
ཀྱང་གསུངས་བས་ཉེས་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཙམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་མང་སོ་བ་ཡིན་བས་དགེ་སོགས་
གསུམ་ཅར་སྤྱིད་ལ། རྒྱུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་ཁམས་གོང་དུ་འཕེན་དགོས་བས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་
སོ། ཡང་བསམ་གཏན་དང་སོན་ས་བཞི་པའི་བར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དང་སོན་དཔྱོད་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་
བ་དང་། ལྷན་པའི་དགེ་བ་རྩེ་ཅིག་པ་སྟེ། དེ་ན་རྟོག་པའང་ཡོད་པ་ནི། དགའ་བ་བདེ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བས་
མཆོན་རུས་སོ། ལྷག་མ་གསུམ་ནི། ཡན་ལག་དེ་གསུམ་གྱི། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྤངས་སྟེ། གཉིས་པ་ནི་སྤྱོད་བ་
སྤངས་ཞིང་། དགའ་བདེ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་བ་རྩེ་ཅིག་

༼༥༥༽

བ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་དགའ་སྤངས་ཞིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་བ་ཅེ་ཅིག་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། སྤྱོད་
དགའ་བདེ་བ་གསུམ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཅེ་ཅིག་པའོ། །བསམ་གཏན་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་
ནམས་ནི་ནམ་གཉིས་བཞི། །དེར་སྐྱེ་བ་ནམས་རབ་དུ་བཤད། །སྟོམས་འདུག་དགེ་བ་ཅེ་ཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་
བཅས་ན་ཕྱང་ལོ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པས་སོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་འོག་མའི་ས་
ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་། དེ་ལས་
དབེན་པ་ནམ་ཤེས་སོགས་སོ། །དབེན་པ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟེ། ཉེར་
ལྟོག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །དངོས་གཞི་བཞི་པོ་ཉེར་ལྟོག་གོང་མ་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། གཟུགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་ཅེས་བྱའི། །ནམ་མཁའི་

༼༥༥༽

ཉེར་ལྗོག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་དམིགས་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བུལ་ལོ། །གཟུགས་མེད་ན་
གཏན་ནས་མེད་དོ། །ཕལ་ཆེན་བ་སོགས་གཟུགས་སྤྱ་བས་གཟུགས་མེད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་བ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། རྣམ་བ་སྤྱ་བས་ཡིན་ན། ཚུའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱ་མོ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་སྤྱ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་
ཁམས་བའང་དེར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེས་སྤྱ་ཞིང་དྲངས་བས་ཡིན་ན་སྤིང་ཅེ་བ་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་བར་
འགྲེལ་བར་ལྟོ། །འོ་ན་དེ་ནས་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་ཅི་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
རྒྱས་སྒོམ་བའི་སེམས་འདུག་བ་རྟེན་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྤེ་བའི་ལུགས་སོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་ནི་
འདས་བའི་གཟུགས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །ཅི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་བཞི་པོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
བ་སོགས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་བསམ་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་པོ་ནམ་མཁའ་

༼༥༥༣༽

མཐའ་ཡས་སོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། རབ་དུ་
སྦྱོར་བའི་བྱིར། སྦྱོར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། གཞན་ན་ནི་ཆོས་གཞན་ལའང་དམིགས་སོ། །བཞི་བ་ནི་
འདུ་ཤེས་སྒྲན་བའི་བྱིར། མིང་དེ་སྐད་དེ་འདུ་ཤེས་གསལ་བའང་མེད་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཁོ་ནའང་མ་ཡིན་
བས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དོ། །སྲིད་ཅེ་མེན་པ་བདུན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་མུང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དག་པ་བ་དང་། ཟག་
མེད་དེ་བརྒྱད་པ་སྲིད་ཅེ་ནི་ཟག་མེད་མེད་པས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་རོ་མུང་མཚུངས་ལྡན་ནི་སྲིད་པ་དང་
བཅས་ཏེ། བོང་མ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྲིད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ཐེ་ཆོམ་
ཤེས་

༼༥༥༥༽

ཆེ་བ་བཞིར་བཞེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་སོགས་ཆོས་དཀར་པོ་དང་ལྡན་པས་ན་དག་པ་
སྟེ། དག་པ་དེ་ནི་རོ་ལྷང་ལྡན་དེས་ལྷང་བྱའོ། །ཟག་མེད་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་། སྤྱོད་
པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི། ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཅང་རབ་དུ་
བླང་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་
དང་། རྟན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བདེ་བ་དང་། གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལོ། །མཐའ་སྟེ། བཞི་བ་ན་ཡན་
ལག་བཞི་སྟེ། རྟན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་གཉིས་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བ་དག་པ་དང་། བདེ་མིན་སྤྲུག་
མིན་གྱི་ཆོར་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ།

༩༥༥༽

ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་དང་། གཞན་རྣམས་
ཡན་ལག་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ནི། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ལྟར། ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡན་ལག་
དོན་གཞན་མིན་གྱི་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ལྟ་བུར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་རྣམས་སུ་བཅུ་
གཅིག་སྟེ། དང་པོ་ལྔ་དང་། གཉིས་པའི་ནང་རབ་དང་། གསུམ་པའི་དང་པོ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ཆོར་
བའོ། །བསྐྱ་བར་ནི། བཏང་སྒྲོམས་བྲན་པ་ཤེས་བཞིན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོར་མ་སྒྲོས་ཅིང་། གཉིས་པར་
རྟོག་དཔྱད་གྱི་འབྲུག་པ་དང་། བྲལ་བས་ནང་རབ་དང་གི་མིང་གིས་སྒྲོས་ལ། གསུམ་པར་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་
པར་བཤད་པས་རྣམས་བདུན་དུ་འང་འདུས་སོ། །ཅིས་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་པོའི་བདེ་བ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་
བརྗོད་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་

ገጽ ፭፻፳፭

དང་། དགའ་བདེ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ན། འེན་དུ་སྐྱུངས་པ་བདེ་བ་ཡིན་གྱི། ཚོར་བདེ་མིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་ནི་
ཁ་སྤྱིར་ལྟས་པས་ཡན་ལག་དུ་མི་རུང་ལ། སེམས་ཚོར་ནི་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས། སེམས་དེ་དང་གཅིག་
ཅར་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས། །མདོ་སྤེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་ཅར་ན་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡན་ལག་དུ་འདོད་ལ།
གོང་མ་བཤང་དེ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་སོ་སོར་མི་བཞེད་དེ། གཉིས་པ་ནི་ནང་རབ་དུ་དྲང་བ་ནི། མཉམ་བཞག་
གི་ས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་མ་བ་ནི། ནང་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
སྟེ། དང་པོ་ནི་རྟོག་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཞེད་དོ། །ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་དགའ་བ་ནི། ཡིད་
བདེ་སྟེ། རྣམ་པར་སྐྱུར་བའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་གསུངས་ནས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེའི་དབང་
པོ་སྤེས་པ་མ་ལུས་པ་འགག་པར་འབྱུང་རོ། །

༩༥༧༽

བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་ནི། བདེ་བའི་དབང་པོ་ལག་ག་སར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ཡང་བདེ་བའང་སྤངས་ཏེ། སྤ་
ནས་སྤྱུག་བསྤལ་བ་ཡང་སྤངས་ཞིང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་ཡང་རྒྱབ་པས་ཅེས་སོ། །བསྤྱོད་བར་ནི། དགའ་
བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ཐ་དད་པའང་བཤད་ལ། བདེ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་དགའ་བ་སེམས་བྱང་གི་ཚོས་གཞན་དུ་
འདོད་དོ། །ཡན་ལག་གི་གངས་ངེས་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་ཚུལ་སོགས་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་གཏན་ལ་དབབ་
པའི་རབ་བྱེད་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཅི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལའང་ཡན་ལག་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ།
དང་པོ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རང་དུ་དྲང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཤེས་
བཞིན་དང་། དྲན་པ་དང་། བཞི་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་མེད་ཅེས་

༼༥༥༽

ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ལ་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་དགེ་
བའི་ས་མང་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟོན་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི། སྟོན་དང་བཅས་པས་གཡོ་བ་
དང་བཅས་པར་བཀའ་སྩལ་ལ། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་བ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྟོན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་། སྟོད་པ་དང་། དབུགས་རྩལ་པ་དང་། འབྱུང་བ་དག་དང་། བདེ་བ་དང་།
སོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་རྣམས་ནའང་། སྟོམས་
འབྱུག་གི་བསམ་གཏན་ན་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་ཀྱི་དེ་རྣམས་ན། དང་པོ་ན་ཡིད་
ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་། ཆོགས་བཞི་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་།
གཉིས་པ་ན་ཡིད་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་། ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་
སྟོམས་དང་། བཞི་བ་ན་བཏང་སྟོམས་

༩༥༩༽

གཅིག་ཕྱི་ཆོར་བ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་དང་། ཉོག་དཔྱིད་མེད་ན་མཐོང་
བས་ན་རིག་པའི་བར་དང་། རྣམ་རིག་སྒོང་བར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་མིག་ཤེས་སོགས་
ཡོད་པའང་མིན་ལ། རང་གིས་འང་མིན་གྱི། སྤྱལ་སེམས་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ལུས་དང་།
མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་རིག་སྒོང་བ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། གུས་བས་མིན་ཡང་དགོས་པའི་དབང་
གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པར་རྟོགས་ལ། མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་
ཤེས་དེ་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ། སྤྲན་བས་དག་
བའང་མིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ་སོགས་ནི། དག་པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་རི་
ལྟར་ཐོབ་ཅི་ན་དངོས་གཞི་དེ་རྣམས་དང་ད་མི་ལྡན་ན། འོག་ས་ལས་འདོད་

༼༥༥༠༽

ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གོང་ནས་འོག་དུ་སྐྱེ་བ་དང་གཉིས་ལས་དག་པ་རྣམས་ཐོབ་པོ། །སྲིད་ཅི་ནི་སྐྱེ་བས་མི་
ཐོབ་སྟེ། གོང་ས་མེད་ཅིང་རང་ས་དང་། འོག་ས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་སྤར་ནས་ལྡན་པས་སོ། །རིགས་ཙམ་སྤར་ནས་
ལྡན་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དག་པ་བ་དང་། གནས་པ་ཆ་མ་ཐུན་ལས་ཉམས་པས་ཉམས་པ་ཆ་
མ་ཐུན་དག་པ་བ་ཐོབ་པོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་སྤར་མི་ལྡན་ན། འོག་པ་ལས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ཡིས་ཐོབ་ཀྱི། སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པས་མི་ཐོབ་པོ། །ལྡན་པ་ལ་ནི་བད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྦྱོབ་པ་ཐོབ་པ་ལ་དད་
མོས་མཐོང་ཐོབ་དུ་གྱུར་ན་སྦྱོབ་པ་ཐོབ་ཅིང་། དུས་སྦྱོར་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་ན་མི་སྦྱོབ་པ་ཐོབ་པོ། །ཉོན་མོངས་
ཅན་ནི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་དང་། སྲིད་ཅི་མིན་པ་རྣམས་གོང་ནས་འོག་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིས་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་
ཐོབ་ཀྱི། ཆགས་བྲལ་གྱིས་མི་ཐོབ་པོ། །སྦྱོམས་འཇུག་གི་རྩ་རྣམས་གང་གི་འཇུག་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན།

༼༥༥༽

ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་དང་། ལྷང་བའི་ཆེ་རང་དང་། ལྷག་དང་
འོག་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་རྩས་གཞན་ཡོད་ན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ།
ཐོད་ཀླུ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་མེད་གྱི་འཇུག་དུ་བྱག་སྐྱེ་སྟེ།
རང་ས་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་རེའོ། །ཅི་ཡང་ལ་བདུན་ཏེ། རང་ས་
དང་། རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁའ་གསུམ་གྱི་དག་པ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་རེ་དང་། སྤྱི་ཅི་འདི་དག་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་དགུ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་གསུམ་
ལ་བཅུ་བཅུ་རེ་སྐྱེ་འོ། །དག་པ་བ་ལས་ཟག་མེད་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལ། བྱད་པར་ནི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་
བས་གངས་རེ་རེས་ལྷག་པར་སྐྱར་རོ། །དེ་རྣམས་སུ་གཟུགས་མེད་གྱི་དགོ་བ་ནི་ཟག་མེད་རྩས་ཤེས་དང་། བན་
ཚུན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་

༼༥༥༽

ཤེས་དང་ནི་མིན་ཏེ། ཚེས་ཤེས་ནི་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དེར་ཤེས་ན། རང་
སའི་དག་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉིད་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་འོག་མའི་དག་པ་
གཅིག་ཀྱང་སྐྱེའོ། །ཤི་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི། དག་པ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ངི་རིགས་པར་
སྐྱེ་སྟེ། ས་གོང་འོག་ཀྱན་དུ་སྐྱེར་རུང་བས་སོ། །འཆི་བ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་རང་ས་དང་
འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེའི་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་ན་
འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་གོང་སར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་སོ། །དག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་
མིན་གྱི་དེ་ནི་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་དང་། སོགས་པས་གནས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆ་མ་ཐུན་དང་།
རེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྲིད་ཅེ་ལ་བྱད་པར་ཆ་མ་ཐུན་མིན་པ་གསུམ་སོ། །དེ་བཞིའི་མཚན་
ཉིད་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་

༼༥༥༽

དུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་། རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་བ་དང་། རང་ས་དང་། རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་བ་དང་། གོང་མའི་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་
དང་། རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་བ་སྟེ། ཟག་མེད་ནི་དེ་ལ་སྐྱེའོ། །དེ་བཞི་གང་གི་
འཇུག་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཉམས་པ་ཆ་མ་སྐྱེན་སོགས་དེ་བཞི་སོ་སོའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རིམ་བཤ། དེ་བཞི་དང་པོ་
གཉིས་དང་། དང་པོ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་གཅིག་དུ་སྐྱེའོ། །ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟར་
སྐྱེ་ཞེ་ན། སྟོར་དངོས་གཉིས་ཀྱི། སྟོར་བ་ལ་རིང་སྟོར་དང་། ཉེ་སྟོར་ལས་རིང་སྟོར་ནི། གང་ལ་ཐོད་ཀྱིས་བྱ་
བའི་གཞི་ས་བརྒྱད་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཟག་
བཅས་བརྒྱད་དང་ཟག་མེད་བདུན་ནོ། །ཚུལ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ། ཡར་
ལུགས་འབྱུང་དུ་སོང་ཞིང་། མར་ལུགས་སྒྲིག་

༼༥༥༽

དུ་འོངས་ནས། ཟག་མེད་བདུན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱུགས་པས་བྱང་བར་བྱས་པའོ། །ཉེ་སྤྱོད་ནི་དེ་ནས་ཅིག་སྟེ།
རེ་རེ་ཀལ་ནས་ཟག་བཅས་དང་པོ་ལ་ཟག་བཅས་གསུམ་པ་སོགས། ཡར་ལུགས་འབྱུང་དུ་སོང་ཞིང་། མར་
ལུགས་སྒྲོག་དུ་འོངས་ནས་ཟག་མེད་བདུན་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱུགས་པས་བྱང་བར་བྱས་པའོ། །དངོས་གཞི་
ནི་དེ་ནས་ནི་གང་གི་ཆེ་ཟག་བཅས་དང་པོ་ལས་ཟག་མེད་གསུམ་པ་དང་། དེ་ལས་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་དང་།
དེ་ལས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་སྒྲོག་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ། རིགས་མི་མཐུན་པའི་
རྒྱས་གསུམ་པར་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞིན་དུ་རིང་བས་
བཞི་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། གང་ཟག་དབང་པོ་རྣེ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་སྟེ་དག་བཅོམ་མི་གཡོ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དོ། །མར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། བསྐྱལ་བ་
གངས་མེད་གཉིས་

༼༥༥༽

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་ཁུ་ས་པར་བཤད་དོ། །རྟེན་གང་གིས་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་དུ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་ཅི་ན། དེ་རྣམས་རང་ས་དང་། འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། རྟེན་
གོང་མའི་འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྲིད་ཅིར་སྐྱེས་པའི་
འཕགས་པ་སྲིད་མི་འོང་ནི་རང་ས་ན་ཟག་མེད་མེད་ཅིང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཉེ་བས་དེའི་ཟག་མེད་མངོན་དུ་
བྱས་ནས་སྲིད་ཅིར་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དམིགས་བསམ་ལོ། །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
མེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྲིད་བཅས་རོ་ཐུང་ལྡན་ནི། རང་གི་སྲིད་པ་སྟེ། རང་སའི་ཟག་བཅས་
ཀྱི་དངོས་ངོ་ལ་དམིགས་ཀྱི། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་འོག་ས་དང་། སྲིད་པས་ངེས་སུ་བཅད་པས་གོང་ས་དང་།
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པར་ཐལ་བས་ཟག་མེད་ལ་མི་དམིགས་སོ། །བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་བ་

༼༥༥༽

དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ནི། ཚེས་གང་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་དགུ་ཅོག་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་
མེད་དངོས་གཞི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི། སྟོང་ཡུལ་ནི་ཟག་བཅས་འོག་མིན་ཀྱི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་ཅི་རིགས་པ་དང་། འོག་སའི་ཡང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟག་མེད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལྗོག་གི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་འོག་སའི་ཟག་བཅས་སོ། །དེ་གསུམ་ལ་ཟག་པ་མེད་པས་རང་ས་དང་། གོང་
སའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་ལ། ཉེར་ལྗོག་དག་པ་བས་ཀྱང་རང་རང་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་ཞིང་།
ཀྱང་གི་སྤྲས་མི་ལྗོག་མེད་ཟག་མེད་སྟུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་རུས་པར་བཤད་ཅིན་
ཏོ། །དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་གཞིས་ནི། ཉོན་མོངས་གཏན་མི་སྟོང་སྟེ། འོག་སའི་ཉེར་ལྗོག་གིས་སྤངས་
ཅིན་ཅིང་། སྟོང་པས་སྟོང་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་མི་རུས་པས་རང་སའི་མི་སྟོང་ལ། དམན་པས་བྱད་པར་ཅན་
སྟོང་མི་རུས་པས་གོང་སའི་མི་

༼༥༥༽

སྒྲོང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉེར་ལྗོག་དུ་ཡོད་ཅེས་ན། སྒྲོམས་འཇུག་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཉེར་
ལྗོག་གྲང་བརྒྱད་དེ། འཇུག་ཚུལ་འདིར་ཞིབ་དུ་མ་བཤད་ལ། གོང་མར་ཡིད་བདུན་རེས་འཇུག་པར་བཤད་དེ།
མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གོང་མ་ཞི་བ་དང་། འོག་མ་རགས་པར་ལྟ་བ་ཐོས་བསམ་དང་
འདེས་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དམིགས་རྣམ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་བྱུང་ཁོ་ནས་ཅེ་ཅིག་པར་སྒྲོམ་པ་དང་། རབ་དུ་
དབེན་པ་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྒྲོང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་རྒྱད་དགའ་བས་བྲབ་པར་
འབྲིང་གསུམ་སྒྲོང་བ་དང་། སྤྱོད་པ་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་མེད་ཉྱལ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོར་བའི་མཐའ་
སྤྱད་པས་ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་རིག་ནས་སྒྲོམ་པས་ཚུང་དུ་གསུམ་སྒྲོང་བ་དང་། སྤྱོར་བའི་མཐའ་
འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོང་མའི་དངོས་གཞིར་གྱུར་པའོ། །ཅི་ཉེར་ལྗོག་རྣམས་རོ་ལྷང་།

༩༥༥༽

ལྷན་སོགས་གསུམ་ཡིན་ལ། ཚོར་བའང་དངོས་གཞི་དང་འདྲའམ་ཞེ་ན། འོག་ས་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མ་གྲུལ་
ཞིང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་རོ་མུང་ལྷན་མིན་གྱི། དག་པ་དང་འབད་དེ་གངས་དགོས་པས་
བདེ་བའང་མིན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་མིན་པ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ནོ། །ཉེར་ལྷོག་གི་དང་པོ་མི་ལྷོགས་མེད་
ལ་གསལ་བས་སམ། བསྐྱེལ་བ་ལྟར་ན་མཉམ་བཞག་གི་དང་པོ་ཡིན་པས་འཕགས་པའང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་
ལ་ཁ་ཅིག་ནི་རོ་མུང་ལྷན་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་གསལ་བསམ། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ།
དངོས་གཞི་ལ་འགྲན་རྟོག་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉེར་ལྷོག་དང་། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དོན་གཅིག་
གམ་ཞེ་ན། དོན་ཐ་དད་དེ། ཉེར་ལྷོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་
རྟོག་མེད་དེ། རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་ནི། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་མི་

༼༥༥༽

དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས་
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཙན་མི་བཞག་གོ། དེ་ནི་རོ་མྱང་སོགས་ནམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་ལམ་དཀའ་བས་འབད་
དེ་གངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་བདེ་མིན་སྒྲུག་མིན་གྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལ་སྟེ། སྒོམ་ན་ནི་ཆངས་ཆེན་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཙན་ནོ། ཉིང་དེ་འཇིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། ཉིང་དེ་འཇིན་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་བྱད་པར་ཙན་
དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ལ་སྒྱུད་པ་ཙམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། དེ་མན་ཆད་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དང་། མི་སྒྲུགས་མེད་
ནི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གཉིས་པའི་ཉེར་སྒྲོག་ནས་སྤིད་ཅིའི་
བར་ནི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནོ། །མདོ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་།
མཆན་མ་མེད་པ་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གསུམ་གསུངས་པའི་མཆན་མེད་ནི། དུལ་ལྔ་དང་འདུས་བྱས་གྱི་

༼༥༦༽

མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་མོའི་མཚན་མ་སྟེ། བཅུ་ཞི་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་ནམ་པ་བཞི་དང་། མཚུངས་བར་ལྡན་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ནི་བདག་མེད་དང་། སྟོང་ཉིད་གྱི་ནམ་པ་གཉིས་དང་། མཚུངས་བར་ལྡན་པས།
འབྲུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་ནམ་པ་དེ་དྲུག་ལས་གཞན་བདེན་པའི་ནམ་པ་ལྷག་མ་བཅུ་དང་།
མཚུངས་བར་ལྡན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་སོགས་བཞིས་ཡིད་འབྱུང་ལ་ལམ་ཡང་
གཟེངས་ལྟར་དོར་བྱ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་མེད་པའོ། །སྤར་གྱི་དྲུག་གིས་ནི་ཡིད་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་པ་བདག་མེད་
ཀྱང་མྱང་འདས་དང་འབྲ་བས་སོ། །གོང་མ་པ་ནི་ལམ་གྱི་གཞིའང་མཚན་མེད་དེ། འགོག་ལམ་ལ་མཚན་མེད་
བྱེད་མི་རུས་པས་སོ། །མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པས་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་མི་སྟོན་
པས་ན། དེ་དྲུག་སྟོན་མེད་དུ་བཞེད་ལ། ཀུན་དུ་ཀུན་བཏགས་སོགས་དེ་ཉིད་གསུམ་ལ་དམིགས་བར་ཡང་
བཤད་དོ། །

༼༥༩༽

དེ་གསུམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རོ་ཐུང་ལྡན་དང་། གོང་མ་བདུན་གྱི་ཉིང་ལྗོག་ལ་མེད་ཀྱི། ས་བཅུ་
གཅིག་གི་དག་པ་བ་དང་། ས་དགུ་པའི་བྲི་མ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་རྣམས་བྲི་མ་མེད་པ་ནི། ཐར་པའི་
སྒོ་མོ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་མོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བ་དང་།
སོགས་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་མཆན་མ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །དེ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི། རིམ་བས་འདི་ནི་བདག་གི་མིན་ནོ། །ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བས་མི་
སྟོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བས་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་མེད་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ལ། མཆན་མ་མེད་པ་མཆན་མ་མེད་པ་ནི་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བས་མི་སྟོབ་པའི་མཆན་མེད་ལས་
ལངས་པའི་རྗེས་

༼༥༦༩༽

སུ་ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གཞན་སྐྱེས་ན་རྒྱུན་གཞན་མ་ཆང་བས་མི་སྒྲོབ་པའི་མཆན་མེད་དེ་ཉིད་མ་རྟགས་
ཟད་པ་སྟེ། རྟགས་མིན་ཐོབ་པས་འགོག་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་གསུམ་ནི། དང་པོ་གཉིས་རྣམ་ཐར་ཉིད་ལ་
དམིགས་ཤིང་། གསུམ་པ་རྣམ་ཐར་བཀག་པ་ལ་དམིགས་ནས་སུན་འབྲིན་པས་རྣམ་ཐར་སུན་འབྲིན་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྟོང་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པས་འཕགས་ལམ་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་
ཕྱོགས་པས། ཟག་བཅས་ཉིད་དང་། རྟེན་ནི་སྒྲོ་གསལ་བས་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལ། གང་ཟག་ནི་དབྱ་བཅོམ་མི་གཡོ་
བའི་ཆོས་ཅན་ལས་སྟེ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མི་རུས་ལ། དེས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པར་འགྱུར་བས། ཆགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་
གཞན་ལ་འཇུག་ཅིང་། ས་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས།

༼༥༦༣༽

ཉིང་ལྗོག་གོང་མ་བདུན་མ་གཉིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་དོ། ཉིང་རེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་བཞི་སྟེ།
ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམ་པ་ཀུན་དུ་བསྟན་གོམ་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་སྟེ། ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཤེས་རབ་དུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལས་དགེ་བའི་བསམ་
གཏན་དག་པའམ། ཟག་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་དང་པོ་ཡིན་པས་མཆོན་པའི་བྱི་མ་གསུམ་དང་། བཞི་སྟོམ་པ་ནི།
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་ལས་ཉམས་པ་དང་།
གོང་དུ་སྦྱེས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་བྱི་མ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་པས་མཐོང་ཆོས་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ལྷན་ཅིག་མིག་གི་མངོན་ཤེས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་བཅས་

༩༥༩༽

བ་ནི། ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དགེ་སྤྲེག་སོགས་ཤེས་ཤིང་། མིག་གིས་བར་དོའི་
གཟུགས་མཐོང་བས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་ཆོག་ནམ་པར་སྦྱར་རོ། ཉིང་དེ་
འཛིན་ཞེས་པ་མི་འབྲས་བུ་མངོན་ཤེས་ལ་རྒྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་གི་བཏགས་པའོ། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་
ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོ་དབྱེ་སྟེ། ཤེས་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་དེར་བཏགས་སོ། །རྫོ་རྩེ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། བསམ་གཏན་རབ་མཐའ་བཞི་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོམ་པའོ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བཞི་ནི། སྟོན་སྟོན་པས་མངོན་དུ་མཛད་པར་བསྟན་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཟིགས་ནས་འཛམ་བུའི་ཤིང་གི་བྱང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྦྱིད་ལ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བྱུན་དང་

༼༥༦༥༽

ཐོ་ལ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་ནས། ལྟའི་སྤྱན་སྦྱེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་། སྦྱེ་བ་ཉམས་ང་བ་ལ་
གཟིགས་ནས་དེ་དག་སྦྱབས་པའི་ཕྱིར་གྱང་ཐུན་ལ་རྣམ་ཐར་སོགས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་
མཛད་དེ། ཐུན་གསུམ་པ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཉེན་ནས་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ཀྱན་སྦྱོར་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པའི་བར་དུ་མཛད་དོ། །ཞེས་བྲེ་བྲག་སྦྱ་བ་བེར་རོ། །དམིགས་པའི་ཆད་མེད་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་།
སྦྱིང་རྩེ་དང་། དགའ་བ་བཏང་སྦྱོམས་ཏེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཞིར་ངེས་ཞེ་ན། གཞོད་སེམས་དང་སོགས་
པས་རྣམ་འཆོ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་སེམས་ཏེ། བཞི་མང་བའི་གཉེན་
པོའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རང་བཞིན་བྱམས་པ་སྟེ། སྦྱིང་རྩེ་དེ་ཡང་དེ་དང་
འབྲེལ། །གཞན་བདེ་བས་ཡིད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དགའ་བ་ཡིན་ལ།

༩༥༦༩༽

བཏང་སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཅི་ལྟར་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཆགས་
པས་གངས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི། འདི་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་སྤིང་པ་
བཞིན། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆགས་པའང་། བ་མ་བྱ་ཆ། ཉེ་དྲུ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་
དང་། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི། མི་སྤྱུག་པར་བཞེད་དོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ནི། འདི་དེའི་གཉེན་པོ་
དང་། མི་སྤྱུག་པ་ཁ་དོག་གི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འདོད་དོ། །བྱམས་པ་སོགས་བཞིའི་རྣམ་པ་ནི། ཀྱེ་མ་
སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་མཉམ་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་མཉམ་པ་དང་།
དགའ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་མཉམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྤང་རྣམ་པར་སྟོམས་
པའོ། །སྟོད་ཡུལ་ཅན། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་ཀྱི་
གཉེན་

༼༥༩༽

ཐོ་ཡིན་པས་སོ། །ས་ནི་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ལྔ་ཉིད་ན་ཡོད་པར་འདོད་ལ། གཞན་ནི་འདོད་པ་དང་ཉེར་ལྷོག་གི་མ་གསུམ་ཡང་བསྒྲན་ནས་བརྩན་ན་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཅི་ཆད་མེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྟོང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་བཞི་ཡིས་དངོས་སུ་མི་སྟོང་སྟེ། བལ་ཆེར་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལས། མོས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་པས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཉི་མཆན་ཉིད། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟོང་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་སོ། །སྤར་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ནི། དེ་བཞིའི་སྟོར་ལམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཐག་སྤངས་བྱེད་པས་སོ། །རྟེན་ནི་དང་པོར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟེ་ལ། ལྷན་ཚུལ་ནི་ངེས་པར་གསུམ་ལྷན་ཅིང་། བསམ་གཏན་གོང་།

༩༥༩༽

མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་བ་མེད་པས་ངེས་བཞི་མིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྒྲིགས་པས་
རྣམ་པར་ཐར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྤྱག་
པའི་རྣམ་ཐར་དང་། གཟུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཉེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་
ནི། རྣམ་པར་སྒྲོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྤྱག་པའི་རང་བཞིན་ཉེ། ས་ནི་རིམ་པས་འདོད་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོར་བསམ་གཏན་འོག་མ་
གཉིས་ན་ཡོད་ལ་གསུམ་པར་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས། ཁ་དོག་གི་འདོད་
ཆགས་མེད་པས་དང་། བདེ་བའི་སྤྲིང་པོས་སྦྱོད་པས་སོ། །རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་
པ་ན་ཡོད་ལ། རོ་བོ་དེ་ནི་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་དང་བཅས་

༩༥༩༽

ན་ཕུང་པོ་ལྟེན། །དགོས་པ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེས་པ་གཟེངས་བསྟོན་བཤམ། དེ་གཉིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཏུག་
པའི་དོན་དུ་སྟེ། སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མི་སྦྱེན་དེ་གཉིས་གྲུབ་པའོ། །གོང་མ་པ་ནི། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤྱག་མི་སྤྱག་སྤྱལ་པ་ལ་ཆགས་བཤམ་ལེ་ལོ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འདུ་ཤེས་གསུམ་སྟོམ་པར་
བཞེད་དོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་མིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་མིན་ལ། ཉེར་ལྟོག་གི་འང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ནི་གོང་མ་ལ་དམིགས་པས་རྣམ་
ཐར་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་སྟེ། ཆོར་འདུའམ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོགས་པས་སོ། །གཞན་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྤྱིབ་པ་ལས་ཐར་པས་རྣམ་ཐར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱིབ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སེམས་ལས་སུ་

༼༥༥༠༽

མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའང་སྐྱེད་མི་ཅུས་
བས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་སྤྲ་བ་སྤྲིད་ཅེའི་སེམས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆེས་སྤྲ་བར་
བྱས་པའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་དེ་ཉིད་དོ། །ལྡང་བ་ན་སྤྲིད་ཅེ་རང་གི་ས་པའི་དགེ་བ་དག་པ་
བ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡི་འཕགས་པ་སྟེ་ཐག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་ཞིང་། དེ་གཉིས་གང་
གིས་ལྡང་དང་དུས་ནི་འཕེན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་འདོད་གཏོགས་སྣང་བ་སྟེ།
གཟུགས་དང་པོ་གཉིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གསུམ་པ་འོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། གང་རྣམས་རྣམ་ཐར་
གཟུགས་ཅན་མིན་པ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་ནི་གོང་ས་དང་། རང་སའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་སོགས་བདེན་པ་
དང་པོ་གསུམ་དང་། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གོང་འོག་རང་ས་ཐམས་ཅད་དང་། མཆོན་མ་
མེད་པ་ཡིན་པ་སྤྲིད་

༼༥༥༽

བས། བཏགས་མིན་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོའི་ཡུལ་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དང་། བཞི་པོ་ས་ཡང་ཉིར་
ལྷོག་གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་པ་ཁ་སྐོང་ཞེས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དང་།
བརྒྱད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ལུས་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་
གྱིས་རིམ་པ་ལྟར། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་སྤངས་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དང་།
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་། སའི་མཐའ་ན་གནས་པའོ། །ས་ཟེལ་གཞོན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དེ། ཉང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱིའི་གཟུགས་ཚུང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། ངན་པ་
རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་
ཤེས་པ་འདི་ནི། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བ་དང་

༼༥༥༩༽

ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཚུང་དུ་དང་། ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་
ཤེས་ལ་ཁོ་ནས་སྤྱི་ལོ་གཟུགས་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་
ལ་བལྟས་ཏེ། དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གམ། དུལ་ལྷ་ར་ན་སིའི་རས་ཡུག་པན་ཚུན་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་
དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཅེས་སོགས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དོང་ཁའི་མེ་ཏོག་དང་། རས་སྐྱར་ལ། དམར་པོ་ལ། བརྒྱ་རྩ་ཇི་ཉ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། རས་
སྐྱར་བ་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐྱར་མ་བ་ལྷ་སངས་དང་རས་སྐྱར་སྟེ་སྟེ་མཆེད་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་
འདོན་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི། རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་ལོ་གཟུགས་ལ་
ལྟ་བ་སོགས་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། དུལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གསུམ་བ་དང་བཞི་བ་
གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་

༼༥༥༩༽

དུ་ནང་ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་སོགས་ཏེ། དེ་ལ་ནང་ག་ཟུགས་དང་། ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི།
ལྷ་བ་པོ་རང་ལ་ག་ཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་མ་བཤེག་དང་། རྩང་དུ་དང་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དང་། གཞོད་
ཀྱི་ག་ཟུགས་དང་། ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི། བརྩད་ཀྱི་ལྷ་མིའི་ག་ཟུགས་དང་། གཞོད་ཀྱི་མཛེས་མི་མཛེས་དང་།
ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་དབང་སྐྱར་བ་དང་། ཤེས་མཐོང་གཉིས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞི་ལྷག་
གོ། །གཞན་ཁ་དོག་གི་ཟེལ་གཞོན་གཞི་ནི། ལྷག་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་སྡོན་པོ་སོགས་བཞི་ནི་མདོར་
བསྟན་དང་། ལྷན་སྐྱེས་དང་། སྐྱར་བྱུང་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་འོད་བསལ་བའོ། །དཔེའི་མེ་ཏོག་ལྷན་སྐྱེས་དང་རས་
སྐྱར་བྱུང་གི་སྟེ། དེའི་སྡོན་པོ་སོགས་བཞི་ནི། དེ་གཉིས་གའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་དང་། རས་ཀྱི་
དང་། གཉིས་ཀ་ལ་འོད་བསལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། སེར་པོ་སོགས་ལའང་སྐྱར་རོ། །འོན་

༩༥༥༽

ཀྱང་ནམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་ལ། འདིས་ནི་དམིགས་པ་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ།
རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་མོས་ཞིང་། ཉན་མོངས་མི་སྤྱེས་པའོ། །བྱང་པར་ནི་བར་ཆད་མེད་པར་རྒྱས་ཞིང་། རྒྱབ་
པར་བྱེད་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་ནི་བཅུ་སྟེ། ས་དང་། ལུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། སྤོན་པོ་དང་། སེར་པོ་
དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་བརྒྱད་ངོ་པོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་
བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན། སྤྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་གཟུགས་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ས་
སོགས་དང་བསྐྱུན་པའོ། །ཁ་ཅིག་རླུང་གི་ཡུལ་རེག་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་ལ་མ་
བཞག་པ་ནི། དབང་པོ་ལྷན་སྟོན་དང་། བྱི་རོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་མ་བྱུང་བའོ། །སྤྱེ་མཆེད་མེད་པས་སོ་ཞེས་
པར་བཤད་ལ། འབྱུང་བཞི་ལ་བཞག་པ་ནི། དེ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱང་པས་བྱེད་མི་ཅུས་
པས་ཡིན་པར་

༼༥༥༽

ཀུན་ཏུ་བཤད་དེ། གོང་མ་བ་ནི་འདིག་རྟེན་པའི་ས་སོགས་ཉིད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །འདི་བཙུ་ཀུས་པར་ཉི་ཁྲི་སྤང་
བར་ལྟོ། །ཟད་པར་ཐ་མ་གཉིས་ནི། གཟུགས་མེད་དང་སོ་གཉིས་དག་པ་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། སྒྲིད་ཡུལ་རང་གི་
ས་པའི་ཕུང་སོ་བཞིའོ། །གཟུགས་མེད་གོང་མ་གཉིས་ནི། དམིགས་པ་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་བྱེད་མིན་པས་སོ། །རྣམ་
ཐར་སོགས་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པས་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་བས་སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་
མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མཆོག་གོ། །དེ་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་སོགས་ནི་ཅི་རྣམ་ཐར་འདི་རྣམས་སྒྲོར་བྱུང་ངམ་
ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་ཅེ་ན། འགོག་པའི་སྒར་བཤད་ཟེན་ལ། ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་སོགས་ཉིར་ལྟོ། །འདིས་པ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འདིས་པ་སྒྲོར་བས་ཐོབ་པའོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ཟད་པར་ནི། ཁམས་གསུམ་

༼༥༥༽

ཅར་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་ནི། ལུང་གི་མཐུས་སྐྱེད་བས། མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་དེ། ལྷ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་ལ་ལུང་ལོད་པ་མེད་བས་སོ། །འོ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ལུང་ལོད་པ་མེད་བས་དེ་དག་དུ་
འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་། ལས་དང་། ཆོས་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་
འཇུག་ནམས་སྐྱེད་པ་ལ་དེར་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི། རྒྱའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་སྟོབས་གང་རུང་
གིས་སྐྱེ་ཏེ། དང་པོ་ནི་མིའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ཏེ། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ན། སྟོན་གོམས་པའི་བསྐྱེད་མཉམ་གྱི་སྤྱིད་ཅེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མིའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེར་ཡང་སྤྱི་མ་སྐྱེ་དེས་ཀྱི་ལས་བྱས་ཏེ། སྤར་བཞིན་འོག་ས་གང་རུང་དུ་
སྐྱེས་པ་ན། སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་ནས་སྤྱི་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་ས་ནམས་གོང་མའི་
བསམ་

༼༥༥༽

གཏན་རྒྱ་དང་། ལས་དེ་དག་དང་དེར་མ་བཟང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་སྤྱོད་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཆེ་སེམས་
ཅན་དག་གི་ལ་འཇུག་པ་ཤིང་ཆེ་བས་རྒྱ་དང་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ལྷན་འདྲེས་པ་
མེད་པར་གོང་སའི་བསམ་གཏན་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ནི། མདོ་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་
སྤྱི་འདོད་ལ། གྲེ་བག་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་འདོད་དེ། དེ་གསུམ་ཅན་ལ་རྒྱའི་ཆ་ཡོད་པར་འབྲུང་
གཉིས་པ་ལས་གཙོ་ཞིང་། གསུམ་པ་ངང་གིས་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་བཤད་པའོ། །ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱོད་པ་འཇུག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ། །།གསུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་དོན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤད་སྤྱོད་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དུ་ཡོད། ཡུན་རི་སྤྱི་དུ་
གནས་ཅེ་ན། མཐོང་ཤིང་དང་ཐར་བའི་ལམ་སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

༼༥༥༽

བསྟན་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་ཚོས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། རྟོགས་པའི་
ཚོས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཚོས་དེ་འཇིན་པར་བྱེད་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱོད་པར་བྱེད་
པ་དང་། སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གནས་པ་དེ་སྤིད་དུ་དམ་པའི་ཚོས་གནས་སོ། །འོན་ཚོས་མངོན་
པ་དེ་གང་གི་ལུགས་སུ་བཤད་ཅེ་ན། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དག་གིས་མངོན་པའི་ཚོས་འདི་གཞན་གྱི་
ལུགས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཡང་བསྟན་ལ། བལ་ཆེར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བྱུབ་པར་
བཤད་དོ། །ཉེས་པ་བཤགས་ཤིང་ལེགས་པར་གདམས་པ་ནི་འདི་ལ་ཉེས་པར་ཟེན་པའི་ཆ་གང་དེ་འདིར་རྩོམ་པ་
སོ་བདག་གིས་ཉེས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་བརྗོད་པ་ལ་ཆད་མ་ཐུབ་པ་
དང་། དེའི་སྤྱི་ལུ་རིའི་བྱ་སོགས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་དུ་གྱུར་པ་ལམ་དང་
ལམ་

༼༥༥༽

མིན་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ནི་བྱམས་ཏེ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་ལོང་བར་འགྱུར་
ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་གྱུར་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ལམ་དང་ལམ་མིན་སྟོན་
བའོ། །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་བད་པ་ནའོ། །མ་རིག་པའི་ཟུན་པ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ། རང་དགར་གྱུར་པ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བའི་རྟོག་གི་བ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་འདི་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་བཀུགས་སོ། །རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་དང་། རང་བྱུང་གི་བསྟན་པ་གཅེས་པར་འཛིན་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་རྣམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ། ཟུང་འདས་སུ་གཤེགས་ཏེ། འདས་ན་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ན་
གདམས་ངག་འདོམས་པ་མེད་པས་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མས་དགའ་
འགྱུར་ཏེ། རང་དགར་དིང་སང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་སྟོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། སྟོག་མར་

[illegible]